



ประกาศ พระราชบัญญัติ



พระราชบัญญัติทาง วิชา พุทธศักราชที่ ๕

ปี ร, ศ, ๑๒๖

๑ ๖ พ.ค. ๑๐๑๗

โรง พิมพ์บำรุง นุกุล กิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐๐๐ ฉบับ

08/10/2566

ราคาเล่มละ ๒ บาท

พ.ร.บ. ๕๕๗

สารบัญ

กฎหมายราชการ ที่ ๕

ปี ร, ศ, ๑๒๐

ประกาศ สงวนนาม ปี ร, ศ, ๑๒๐	หน้า ๑
ประกาศให้ ใช้ พระราชบัญญัติ โรง จำ นำ ตาม หัว เมือง	๑ ๑
ประกาศ อัดตรา ค่า กรรม เนียม ประคูน้ำ สดขง รังสิต ประยุร ศักดิ์	๑ ๑๐
ประกาศ เปิด ขอฟ พิศไปรดนัยเมือง ตวอน มณ ซต พิศนุ โดภย	๑ ๑๓
ข้อ บัง คับ ในการ สอบ ได้อักขระ มัย ภา ชา ไทย ไน สนาม	
ของ กรม ศึก ซาธิการ	๑ ๑๒
แจ้ง ความ ตั้ง เมือง ชัญญบุรี มณ ซต กรุง เทพ	๑ ๑๗
ประกาศ ว่า ด้วย การ เล็ดจ พระ ราช ตำ.เนน ประ พาศ ซวา ประ เทศ	๑ ๑๘
ประกาศ เรื่อง เติม เดช รัตน โกสินทร์ ศก ไน เงิน เหริยญ	๑ ๒๑
ประกาศ เพิ่ม เติม วิธิ เก็บ ภาษี ต้น คาส โตนด	๑ ๒๓
พระ ราชบัญญัติ เพิ่ม เติม วิธิ พิจารณา ความ อาญา ศก ๑๒๐	๑ ๒๓
ประกาศ เลิก ถอน ประ กาศ แก่ ไช เพิ่ม เติม พระ ราช บัญ ญัติ	
จัดการ บ้อง กัน กาวี ไรค	๑ ๒๕
ประกาศ จัด ตั้ง อำเภอ เพ็ช บุรี	๑ ๒๕
ประกาศ เปลี่ยน ขำ หลวง พิเศษ จัด การ ที่ นว ไน ตำบล ห่ง หลวง	
แต่ คดของ ประ ประ เวศ บูรี รมย์	๑ ๒๗
กฎ เสนา มติ กระ ทรวง พระ คตัง มหา สม บัติ เรื่อง เงิน ทด รง จำ	
ในการ สำ คัญ	๑ ๒๗

พ.ร.บ.

ประกาศ เปลี่ยน ข้าราชการ กองแยกจัดการ ที่ภาคของประเวศบุรีรัมย์	หน้า	๓๒
ประกาศ กำหนด เขตที่ ดิน คลองประเวศบุรีรัมย์ แด่คลองแยก	„	๓๓
ประกาศ ยกเลิกกฎหมาย เบี้ย เสรีจ ๒ มาตรา วันที่ ๓๐	„	๓๓
ประกาศ ออก โฉนดที่ดิน มณฑลกรุงเก่า	„	๓๔
ประกาศ จัด การ บังคับ ก้าว ไรศ	„	๓๕
ข้อ บังคับ กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ ว่าด้วย วิธี การจ่ายเงิน ลงต้น ใน เมือง ต่าง ประเทศ	„	๔๑
แจ้ง ความ กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ว่าด้วยหัวเมือง โท โคน สิบยก ๒ เมือง เข้า ด้วย หนังสือสัญญา สลากไปรษณีย์	„	๔๒
ข้อ บังคับ การ รับจ่ายเงิน ธนาคาร แจ้ง ความ กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ว่าด้วยสัญญา สลากไปรษณีย์ ประเทศ อียิปต์	„	๔๖
พระราชทานพระบรมราชานุญาต ใช้ตราตำแหน่ง	„	๔๗
แจ้ง ความ กระทรวง ธรรมการ ห้ามพระอุปชฌาย์ ไม่ให้ บวช นาย แปลก ดีมี	„	๔๘
สัญญา ใน ระหว่าง กรุง สยาม กับ กรุง นิเตองแดนดี ว่าด้วยจดหมายที่ คน บังคับ สอดค้นหา	„	๔๘
ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ แผนก กรม ไปรษณีย์ โทรเลข ใหม่ มณฑล กรุงเก่า	„	๕๓
แจ้ง ความ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยจัดตั้งของ ๗ แขวง ในนครน่าน	„	๕๔
ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ แผนก กรม ไปรษณีย์ โทรเลข ใหม่ มณฑลปราจีนบุรี	„	๕๗

08/10/2566

ประกาศเรื่องเพิ่มเติมที่ดิน สร้างทางรถไฟสายเพชรบุรี	หน้า ๕๘
ประกาศเปลี่ยนตำแหน่ง เลื่อนา บดี	๖๖ ๕๙
ประกาศ กระทรวงมหาดไทย เป็นเจ้าหน้าที่จำหน่วย กระดาษ สำหรับทำค่าธรรมเนียม	๖๖ ๖๐
พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	๖๖ ๖๑
แจ้งความ กระทรวงการต่างประเทศ ว่าด้วยส่งออกไปรษณีย์ ประเทศอียิปต์	๖๖ ๖๒
ประกาศ กระทรวงมหาดไทย ยกเลิกการเก็บภาษีน้ำตาลโดนด เมืองชดบุรี ให้เก็บภาษีน้ำตาลโดนดในมณฑลปราจีนบุรี	๖๖ ๖๗
พระราชบัญญัติแปลงชาติ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๒๐	๖๖ ๖๘
ประกาศไขความในพระราชบัญญัติ เกษณปกครองท้องที่ ๒ มาตรา	๖๖ ๖๙
ประกาศเปลี่ยนอัตราเก็บภาษีเรือ มณฑลต่าง ๆ	๖๖ ๗๓
ประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนอัตราเก็บภาษีเกลือ	๖๖ ๗๓
ประกาศสร้างมัสยิดสำหรับพวกที่นับถือศาสนาอิสลามฝ่ายสุหนี่	๖๖ ๗๔
พระราชทานพระบรมราชานุญาต ตั้ง โสโสมสรณ์สถาน จักรยัต บาง กอก สบตศคดับ	๖๖ ๗๕
ประกาศพระราชบัญญัติเรื่อง บังคับกัน กำฟ้าโรค ที่ให้เด็กถอนประกาศ พระราชบัญญัติ	๖๖ ๗๘
ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ แผนก กรมไปรษณีย์ โทรเลข เมืองนคร เขื่อนขันธ์	๖๖ ๘๓
ประกาศ ออก โฉนดที่ดิน แขวง กว่งเกล้า	๖๖ ๘๔
กฎ เลื่อนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ว่าด้วยวิธีแก้ ทะเบียน โฉนด	๖๖ ๘๘

หมวดที่ ๓	ว่าด้วย โอนที่ดินเดิม โฉนด	หน้า	๘๘
หมวดที่ ๒	ว่าด้วย เบ่ง โอนที่ดิน ไม่เดิม โฉนด	”	๘๐
หมวดที่ ๓	ว่าด้วย แกะ เบี่ยน ในการขายฝากจำนำ แลเช่าถือ ที่ดิน	”	๘๓
หมวดที่ ๔	ว่าด้วย รับ มรดก ที่ดิน	”	๘๒
หมวดที่ ๕	ว่าด้วย ถ้าย ถอน ที่ดิน	”	๘๓
หมวดที่ ๖	ว่า ด้วย รับ โย แทน โฉนด	”	๘๔
หมวดที่ ๗	ว่า ด้วย เหว คืน ที่ดิน	”	๘๕
หมวดที่ ๘	ว่า ด้วย การ เจง ที่ ดิน	”	๘๕
หมวดที่ ๙	ว่าด้วย รายงาน แล การ เบ็ด เตะตัด	”	๘๘
หมวดที่ ๑๐	ว่าด้วย ชีตราค่า กรรม นิยม	”	๘๘
ประกาศ ย้าย ออฟฟิศ ไปรตัญญ์ ไทร เตช นางมาตัง ที่ บ้าน เพ			
แขวง เมือง ระยอง		”	๑๐๐
พระราช บัญญัติ การ ทำเหมืองแร่		”	๑๐๑
หมวดที่ ๑	ว่าด้วย นาม แล กำหนด ใช้ แล อธิบาย คำ ใน พระราชบัญญัติ	”	๑๐๓
หมวดที่ ๒	ว่า ด้วย การ ทำ แร่ อยุ่ ก่อน พระ ราชบัญญัติ นี้	”	๑๐๕
หมวดที่ ๓	ว่าด้วย ขอ อนุญาต ร่อน หาแร่	”	๑๐๗
หมวดที่ ๔	ว่า ด้วย ขอ อนุญาต ครอบ แร่	”	๑๐๘
หมวดที่ ๕	ว่า ด้วย ขอ อนุญาต ผูก ขาด ตรวจ แร่	”	๑๑๐
หมวดที่ ๖	ว่า ด้วย ขอ อนุญาต ทำ เมือง แร่	”	๑๑๐
หมวดที่ ๗	ว่าด้วย กำหนด เวลา ทำการ แล การ เวน คืนเหมือง แร่	”	๑๑๒
หมวดที่ ๘	ว่าด้วย ประทาน บัตร	”	๑๑๘
หมวดที่ ๙	ว่า ด้วย วิธี ทำเหมือง แร่	”	๑๒๑

08/10/2566

หมวดที่ ๑๐ ว่าด้วย ทาง น้ำ	หน้า ๑๒๕
หมวดที่ ๑๓ ว่าด้วย ทาง สัจฉิกร	๖๖ ๑๒๗
หมวดที่ ๑๒ ว่าด้วย การ เบ็จ เสร็จ	๖๖ ๑๒๘
ประกาศ จัด ที่ สร้าง ถนน ราช ตำ เนิน กลาง	๖๖ ๑๓๓
ประกาศ พระ ราช ทาน อำนาจ พิเศษ แก่ บริษัท ราง พระ พุทฺธ บาท ทุน จำกัด	๖๖ ๑๔๐
ประกาศ ว่า ด้วย การ เสด็จ พระ ราช ตำ เนิน ประพาศ หัว เมือง ฝ่าย เหนือ	๖๖ ๑๔๗
ประกาศ เรื่อง ยถ เว้น เงิน ค่า ราชการ แก่ ราช นิภูต ใน ส้ม เติง พระ รูป ศิริ โสภากยมหา นาค นารี	๖๖ ๑๕๓
ประกาศ กระทรวง มหาด ไทย ว่า ด้วย ยก เด็ก เก็บ ภาษี น้ำ คาด โหนด ให้ เก็บ เปน ภาษี ต้น คาด โหนด	๖๖ ๑๕๓
ประกาศ ใช้ ข้อ บังคับ อากร คำ น้ำ ใน แขวง เมือง ชัย ญบุรี	๖๖ ๑๕๓
ประกาศ กระทรวง เกษต วิชา รเรื่อง ตั้ง หอ ทะเบียน แด ตั้ง เจ้า หอ ดง เกษต วิชา แทน กรม การ ตำแหน่ง เกษต วิชา ร วิชา ร วิชา ร แด ตั้ง เจ้า พนัง งาน ทะเบียน เมือง กรุง เก้า	๖๖ ๑๕๔
พระ ราช บัญ ญัตติ รก ธาก รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐	๖๖ ๑๕๕
หมวดที่ ๑ ว่า ด้วย นาม แด กำหนด ใช้ พระ ราช บัญ ญัตติ	๖๖ ๑๕๖
หมวดที่ ๒ ว่า ด้วย รก ธาก	๖๖ ๑๕๖
หมวดที่ ๓ ว่า ด้วย เจ้า พนัง งาน ผู้ จัด ทะเบียน	๖๖ ๑๕๘
หมวดที่ ๔ ว่า ด้วย เจ้า ของ รก ธาก	๖๖ ๑๖๓
หมวดที่ ๕ ว่า ด้วย ผู้ ธาก รก	๖๖ ๑๖๔
หมวดที่ ๖ ว่า ด้วย การ บัน ทุก	๖๖ ๑๖๖

0811012566

หมวดที่ ๗ เบ็ดเสร็จ โทษ ปรับ ผู้ โดย ตำรา ไม่ ใช้ คำจ้าง	หน้า	๑๖๖
อัตรา ค่า ชนม เนียม	,,	๑๖๘
อัตรา ค่าจ้าง โดย ตำรา รถ ถาก	,,	๑๖๘
บอก แก่ คำนิท ในพระ ราชบัญญัติ เพิ่ม เต็ม วิช พิจารณา ความ ซาญา	,,	๑๖๙
ประกาศ บอก เด็ก ตราแดง โใบ ออก โใบ เขียม ย่า เดิม สำหรับ ที่ ดิน		
ใน พุง บ้านเบ้ง ตำบลบ้านเบ้ง อำเภอ พระวังราช เมือง กรุงเก่า	,,	๑๗๐
ประกาศ กรมไปรษณีย์ โทรเลข ว่า ด้วย การรับ ผัก ไปรษณีย์		
วัตถุ ส่ง ไป เมือง ต่าง ประเทศ	,,	๑๗๒
แจ้ง ความ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย สลาก ไปรษณีย์	,,	๑๗๓
ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ ว่า ด้วย การ ส่ง ไปรษณีย์ ขนาด ตรี ระ หว่าง		
กรุงเทพ ฯ กับ มณฑล ชุมพร	,,	๑๗๕
แจ้ง ความ กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย หนังสือ ไปรษณีย์		
สลาก ไปรษณีย์	,,	๑๗๖
ประกาศ ใช้ พระ ราชบัญญัติ ลักษณะ ว่า โค กระ บือ สุก รตาม หัว เมือง		
รัตน โกสินทร ศก ๑๓๙		
ใน เมือง ชัยบุรี แด เขต ร แขวง กรุง เทพ ฯ		
ขึ้น นอก	,,	๑๗๗
แจ้ง ความ กระทรวง ว่า การ ต่าง ประเทศ ว่า ด้วย สัญญา สลาก ไปรษณีย์	,,	๑๗๘
พระ ราช บัญญัติ เนิย บำนาญ	,,	๑๗๙
กฎ ข้อ บัง คับ สำหรับ ปก ครอง บริเวณ เจ็ด หัว เมือง	,,	๑๘๑
ประกาศ กระทรวง นคร มาต แพนก กรม สรรพากร ใน ว่า ด้วย		
การ รั้ง อดินา	,,	๒๐๓
ประกาศ บอก ยก เด็ก ตราแดง โใบ ออก โใบ เขียม ย่า เดิม อำเภอ		
พระ ราชวัง เมือง กรุงเก่า	,,	๒๐๕

แจ้ง ความ กระ ทรวง การ ต่าง ประเทศ ว่าด้วยสัญญาการค้ากับโปรตุเกส	หน้า	๒๐๗
กฎเกณฑ์ กระ ทรวง ยุติธรรม ว่าด้วย ให้ ศาล เมือง มี อำนาจ พิพากษา		
คดี ที่ เกิน อำนาจ ศาล ได้ แก่ ห้าม ไม่ ให้ คดี ขึ้น	๗	๒๐๘
ประกาศ เดือน กำหนด ทำ ตำรา กรม ข้าราชการ มณฑลพายัพ ครัง ๒	๗	๒๑๑
ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน มณฑล กรุง เทพ ฯ	๗	๒๑๒
ประกาศ ชื่อ เมือง นคร ราช ลีมา	๗	๒๑๕
ประกาศเพิ่มเติมกฎเกณฑ์กระทรวงเกษตรราชการ รัตนโกสินทร ๑๒๐	๗	๒๑๕
พระราชบัญญัติ เก็บ เงิน ค่า ราชการ รัตน โกสิน ทร ศก ๑๒๐	๗	๒๑๗
ประกาศ เพิ่มเติม พระราชบัญญัติ ตักษ เกณฑ์ เจ้า	๗	๒๒๓
ประกาศ ยก เด็ก การ เก็บ ค่า ขรรคมเนียม นอก อัครา ภาค หลวง ดี บุค		
มณฑลภาค	๗	๒๒๕
ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง ผู้ รัง ผู้ บัญชาการ กรม ทหาร เวือ	๗	๒๒๗
ประกาศ โสภณดี	๗	๒๒๘
ประกาศ บอก ยก เด็ก ตราแดง ใบ ของ ใบ เหยียบ ย่า เดิม อำเภอ		
เสนาห้อย แหวง กรุง เก้า	๗	๒๒๘
ประกาศ แก่ ไช อัครา เกณฑ์ เจ้า มณฑล นคร ศรี ขรรคม ราช		
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐	๗	๒๓๐
ประกาศกรมโปรตุเกส โทรเดซ ว่าด้วย เพิ่มอัคราค่าค่า โทร เดซ	๗	๒๓๓
ประกาศว่าด้วย การ เสด็จ พระ ราช ดำเนินประพาศ เมือง สิงคโปร์	๗	๒๓๒
กฎเกณฑ์ เพิ่มเติม การ เก็บ เงิน อากร ที่ ดิน ใน มณฑล พายัพ	๗	๒๓๕
ประกาศ ตั้ง กรม ทะเบียน ที่ ดิน ใน กระ ทรวง เกษตรราชการ	๗	๒๓๖
ตำแหน่ง เจ้า กรม ทะเบียน ที่ ดิน	๗	๒๓๗

ประกาศออกโฉนดที่ดิน มณฑล กรุงเทพ ฯ ครั้งที่ ๒

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

หน้า ๒๓๗

ประกาศออกโฉนดที่ดินมณฑลกรุงเก่าครั้งที่ ๒ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ,, ๒๓๘

ประกาศ ห้ามไม่ให้ขายอี่ต ยาวด้อม ผืนเข้ามาใน พระราชอาณาจักร สยาม

รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

,, ๒๔๓

ประกาศตั้ง หอ ทะ เบียน แด ตั้ง เจ้า พนักงาน เกษตราธิการ

,, ๒๔๓

ประกาศ อนุญาต ให้ใช้ ประ กาศ ห้าม ไม่ ให้ ปลดอย สัตว ตาม ถนน

เปน กฎหมาย ใน มณฑล พายัพ

,, ๒๔๔

ประ กาศ เรื่อง ละ เอย ปลดอย สัตว ตาม ถนน หตวง

,, ๒๔๕

พระ ราช บัญญัติ คำนำ ศก ๑๒๐

,, ๒๔๖

พระ ราช บัญญัติ เว้น เจ้า ศก ๑๒๐

,, ๒๕๓

กฎ เสนา บติ กระ ทรวง มหาดไทย สำหรับ อากร การ พันธ์

ให้ ใช้ ใน มณฑล ชัน ใน

,, ๒๕๗

กฎ เสนา บติ กระ ทรวง มหาด ไทย สำหรับ อากร การ พันธ์

ให้ ใช้ ใน มณฑล พายัพ

,, ๒๖๓



ประกาศสงกรานต์
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐

มี พระบรมราชโองการ ให้ ประกาศไว้ แก่ชนทั้งปวง บรรดา ซึ่ง
นับถือ พระพุทธศาสนา แด่กรรมเนียมวันคืนเดือนปี อย่างเช่นใช้ ในสยาม
ทราบทั่วกันว่า ใน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ หรือปี ฉลู ตรีศก นี้ โดยสุริยคติกาล
เป็นปกติ สุรทิน ส่วน จัน ทรดคติกาล เป็น อธิกมาส ในปีนี้ วัน ศุกร ที่ ๑๒
เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็นวัน มหาสงกรานต์ พระอาทิตย์
จะขึ้นสู่ราศีเมษ เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๔๘ นาที วันเสาร์ ๑๓ เดือน อาทิตย์
ที่ ~~๑๔~~ เป็น วันเนา วันจันทร์ ที่ ๑๕ เดือน เมษายน เป็นวัน เถลิงศก
ขึ้นจุลศักราชใหม่เป็น ๑๒๖๓ เวลาอย่างรุ่งแล้วกับ ๒๕ นาที กับ ๑๒ วินาที
เพราะฉะนั้น ในปีนี้ การที่จะทำ บุญแด่เดือน นักขัตตฤกษ์ สงกรานต์ นั้น
เป็น ๓ วัน คือกำหนดตั้งแต่ รุ่งขึ้นวันเสาร์ที่ ๑๓ เป็นต้นไป จน
ถึง วันจันทร์ ที่ ๑๕ เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐

08/10/2566

ลักษณะ ซึ่ง จะ จดหมาย วัน ขึ้น เดือน ปีมัน ให้ ใช้ ดัง ทุก ปี มา คือ ตั้งแต่
วัน จันทร์ ที่ ๑ เดือน เมษายน ให้ จดหมาย ลง ชื่อ ปี ใน ที่ ทิ้ง ปรองว่า
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ แต่ ให้ ลง เลข บน หลัง ศก นั้น ๓๔ อย่าง นี้
ตาม มี แผ่น ดิน ไป กว่า จะ เปลี่ยน ศก ใหม่ เทอญ

ถ้า จะ จดหมาย วัน ขึ้น เดือน ปี ตาม วิธี จันทรคติ อย่างเก่า ให้ ใช้ ดังนี้
คือ ตั้งแต่ วัน พรม ที่ ๒๐ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๙ คือ เดือน
ขึ้น ๑ ค่ำ ไปจน ถึง วัน อาทิตย์ ที่ ๑๔ เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐
คือ เดือน ๕ แรม ๑๓ ค่ำ ให้ ว่า มี ฤกษ์ ยัง เปน โทศก จุดศักราช ๑๒๐๒
แต่ ลง เลข บน หลัง ศก นั้น เปน ๓๓ อยู่ ก่อน ตั้งแต่ วัน จันทร์ ที่ ๑๕ เดือน
เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ คือ เดือน ๕ แรม ๑๒ ค่ำ ตั้งแต่
วัน เสด็จ ศก ถ่วง แล้ว ไป ให้ ใช้ ว่า มี ฤกษ์ ตรี ศก ขึ้น จุดศักราช เปน ๑๒๐๓
แต่ ให้ เปลี่ยน เลข บน หลัง ศก นั้น เปน ๓๔ ตาม มี ประจำ รัชกาล ไปกว่า
จะ เปลี่ยน ศก ใหม่

วัน ศุกร ที่ ๒๒ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๙ เปน วัน พระราช
พิธี ประชุม ถือน้ำ พระพิพัฒน์สัตยา ครั้งที่ ๑

วัน จันทร์ ที่ ๒๒ เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เปน วัน พระราชพิธี
จรดพระนังคัล

วัน ศุกร ที่ ๓ เดือน พฤษภาคม พระเคราะห์ จันทร จะ ประเวศ ผ่าน โถง
ฉายยา พิภพ แต่ ไม่ ถึง มี จันทรุ ปราศ ครั้ง หนึ่ง วัน เสาร์ ที่ ๑๙

เดือน พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ มี ฤกษ์ ปราศ ครั้ง หนึ่ง

๐8/10/2566
อนึ่ง วัน วิสาขบูชา ที่ นิยม ใน คัมภีร์ พระธรรมจะตา ว่า เปน วัน ประสงค์
แต่ ตรี สวรรค์ แต่ พระปรีณิพพาน ของ สมเด็จ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น

ในเย็น นัก ชัคตฤกษ์ วิเศษ บูรณ มีตก ในวัน เสาร์ ที่ ๓ เดือน มิถุนายน
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

วัน พุธ ที่ ๓๓ เดือน กรกฎาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น วัน เข้า
บุริม พรรษา วันศุกร์ ที่ ๓๐ เดือน สิงหาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

เป็น วัน เข้าปัจฉิม พรรษา
หนึ่ง วัน เติม พระ ชนม์ พรรษา ใน รัตน โกสินทรศก ๑๒๐ นี้คง ทำ

ในวัน เสาร์ ที่ ๒๓ เดือน กันยายน รัตน โกสินทรศก ๑๒๐ เวลา ๓๐ ทุ่ม
กับ ๕๕ นาที กับ ๑๒ วินาที ตาม ตรีศกคิกาด

วัน ฆดอง พระ ชนม์ พรรษา ตกในวัน อังคาร ที่ ๓ เดือน ตุลาคม
รัตน โกสินทรศก ๑๒๐ เวลา เข้า ๓ โมง กับ ๑๒ นาที ตาม จันทรคตินิยม

วัน พุธ หัก บัด ที่ ๓๐ เดือน ตุลาคม รัตน โกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน
พระ ราช พิธี ประชุม ถือน้ำ พระ พิพัฒน์ สัตยา ครั้ง ที่ ๒

วัน พระ ราช พิธี ดำรง นั้น ตกในวัน พุธ หัก บัด ที่ ๓๐ แด วัน ศุกร์
ที่ ๓๑ แด วัน เสาร์ ที่ ๓๒ เดือน ตุลาคมใน ๓ ราตรีนี้ ให้การ เบน เสร็จ

ในวัน อาทิตย ที่ ๓๓ เดือน ตุลาคม รัตน โกสินทรศก ๑๒๐
วัน อัง คติย ๒๗ เดือน ตุลาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น วัน

มหา ปวารณา ที่ เรียกว่า ออก พรรษา แต่ มี จันทรู ปราภา ด้วยอีก ครั้งหนึ่ง
ในวัน นั้น

พระ ราช พิธี ฉัตร มงคล สัม โภช พระ มหา เสด็จร ฉัตร คงทำในวัน เสาร์
ที่ ๘ วัน อาทิตย ที่ ๑๐ วัน จันทร ที่ ๑๑ วัน อังคาร ที่ ๑๒ เดือน พฤศจิกายน
รัตน โกสินทรศก ๑๒๐

08/10/2566

วันจันทร์ ที่ ๓๑ เดือน พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๑๒๐ มีสุริยุปราคา
อีก ครั้งหนึ่ง

อนึ่ง การนัก ขัตตฤกษ์ เณิม พระชนม์ พรรษา ซึ่ง จะ ได้ตั้งเจ็น
ในเดือน กันยายน ดังเคย มา นั้น จะ ได้ ทำ ใน วัน ศุกร ที่ ๑๕ วันเสาร์ที่ ๑๖
วัน อาทิตย์ ที่ ๑๗ เดือน พฤศจิกายน เหมือน ศก ก่อน ให้ พระบรม วงษา นุวงศ์
แต่ ข้า หลด ของ รุดี พระบาท แล ราชฎร ทั้ง ปวง บรรดา ที่ จะ ตก คง สถาน ที่
ต่าง ๆ แม้ มี นารี จะ จุด ประทีป ถิ่นของ พระเดช พระคุณ แล เณิม นักขัตต
ฤกษ์ ต่าง ๆ จึงทำ ในกำหนด ทั้ง ๓ วันที่กล่าว มา นี้

อนึ่ง วันเสาร์ ที่ ๑๖ เดือน พฤศจิกายน วันโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน
ประชุม ถวายบังคม พระบรม รูป

วันศุกรที่ ๒๒ เดือน พฤศจิกายน วันโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน
พระ ราช พิธี ของเป็ริยง ยกโคม ให้ พระ บรม วงษา นุวงศ์ แต่ ข้า หลดของ
รุดี พระบาท แล ราชฎร ทราบ ทัด กัน

วันศุกรที่ ๖ เดือน ธันวาคม วันโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วันลดโคม
อนึ่งวัน เณิม พระชนม์ พรรษา สมเด็จพระนางเจ้า พระบรม ราชินี นารถ
แล สมเด็จพระ บรม โอรส ธิราช ดยยามมกุฎ ราชกุมาร คง ทำใน วันพุธ

ที่ ๓ เดือน มกราคม วันโกสินทรศก ๑๒๐ ตามสุริยคติกาต
พระ ราช พิธี ครี ยัม พวาย เริ่ม ตั้งแต่ วันพุธที่ ๑๕ ไป จน ถึง วันศุกร ที่ ๒๔
เดือน มกราคม ๓๐ ราชตรี นี้ ให้ การ เป็นเสร็จ ในวันเสาร์ที่ ๒๕ เดือน มกราคม
วันโกสินทร ศก ๑๒๐

พระ ราช พิธี ครี ปวาย เริ่ม ตั้งแต่ วันศุกรที่ ๒๔ ไป จน ถึงวัน อังคาร ที่ ๒๘
เดือน มกราคม ๕ ราชตรี นี้ ให้ การ เป็นเสร็จ ในวันพุธที่ ๒๘ เดือน มกราคม
วันโกสินทรศก ๑๒๐

ถ้า จะทำ มาฆบูชา จตุรงค สันนิบาต ซึ่ง นิยม ว่า เป็น วัน ชุม นม
พระ ลำวก ๑๒๕๐ พระ องค์ พระ สัมมา สัมพุทฺธ เจ้า พระ องค์ ได้ ทรง แสดง
โอวาท ปาติโมกข์ ณ ท่า กลาง ใน ที่ ประ ชุม นั้น กำหนด ณ วัน เสาร์ ที่ ๒๒
เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ใน วัน นี้ ชี พื่อ พราหมณ์ จะ ได้ ทำ
พิธี ศีวาราศรี ณ เทวสถาน

พระ ราช พิธี สัม พัง ฉะ ระ ฉินท์ เริ่ม ตั้ง แต่ วัน พุทฺธิ บัด ที่ ๓
แต่ วัน ศุกร ที่ ๔ แต่ วัน เสาร์ ที่ ๕ แต่ วัน อาทิตย ที่ ๖ ใน ๔ ราชตรี นี้
ให้ การ เป็น เสรี จ ใน วัน จันทร ที่ ๗ เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๑

หนึ่ง วัน เวลา พระ อาทิตย จะ เปลี่ยน ขึ้น ราช ใหม่ ซึ่ง เรียก ว่า
สังกรวนต์ เดือน แต่ พระ อาทิตย สถิตย ณ ราช ห้าม วัน ดฤถ์ มหา สุธู
พระ อาทิตย ยก ขึ้น สู ราช เมษณ วัน ศุกร ที่ ๑๒ เดือน เมษายน รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๐ เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๔๘ นาที ไป จน ถึง วัน จันทร ที่ ๑๓ เดือน พฤษภาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เวลา ๒ ยาม แล้ว กับ ๔๘ นาที

เดือน ห้า วัน ศุกร ที่ ๒๒ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ แต่ วัน เสาร์
ที่ ๖ เดือน เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน ดฤถ์ มหา สุธู แล้ว ยก
ไป สู ราช พุศศก ไป จน ถึง วัน ศุกร ที่ ๑๕ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐
เวลา เข้า ๕ โมง กับ ๒๕ นาที

เดือนหก วัน พุทฺธิ ที่ ๒๕ เดือน เมษายน แต่ วัน พุทฺธิ บัด ที่ ๘ เดือน
พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น วัน ดฤถ์ มหา สุธู แล้ว ยก ไป สู ราช
เมถุน ไป จน ถึง วัน จันทร ที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๒๕ นาที

เดือน เจ็ด วัน อังคาร ที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม แต่ วัน พุทธศั บดี ที่ ๖
เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน ตฤถี มหา สูญ แต้้วยกไป
สู่วาษี กรกฏ ไปจน ถึง วัน ศุกร ที่ ๑๖ เดือน สิงหาคม รัตน โกสินทรศก ๑๒๐
เวลาบ่าย ๒ โมง กับ ๒๔ นาที

เดือน แแปดบุพพาสาธ วัน จันทร์ ที่ ๒๔ เดือน มิถุนายน แต่ วัน อังคาร
ที่ ๘ เดือน กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน ตฤถี มหา สูญ แต้้วยกไป
สู่วาษี สิงห์ ไปจน ถึง วัน จันทร์ ที่ ๑๖ เดือน กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐
เวลาบ่าย ๔ โมง

เดือน แแปด ชุตราสาธ วัน อา ทิตย์ที่ ๒๑ เดือน กรกฎาคม แต่ วัน จันทร์
ที่ ๕ เดือน สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวัน ตฤถี มหาสูญ แต้้วยก ไป
สู่วาษี กัน ไปจน ถึง วัน พุม ที่ ๑๖ เดือน ตุลาคม รัตน โกสินทรศก ๑๒๐
เวลา ๓ ยาม กับ ๓๖ นาที

เดือน เก้า วัน เสาร์ ที่ ๒๔ เดือน สิงหาคม แต่ วัน เสาร์ ที่ ๗ เดือน กันยายน
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็น วัน ตฤถี มหา สูญ แต้้วยก ไป สู่วาษี ชุต ไปจน
ถึง วัน ศุกร ที่ ๑๕ เดือน พฤศจิกายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เวลา ๗ ทุ่ม
กับ ๓๖ นาที

เดือน สิบ วัน เสาร์ ที่ ๒๑ เดือน กันยายน แต่ วัน เสาร์ ที่ ๕ ตุลาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น วัน ตฤถี มหา สูญ แต้้วยก ไป สู่วาษี พิจิตร ไป
จน ถึง วัน อาทิตย์ที่ ๑๕ เดือน ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เวลาบ่าย ๑ โมง
กับ ๓๖ นาที

เดือน สิบเอ็ดวัน พุทธศั บดี ที่ ๒๔ เดือน ตุลาคม แต่ วัน พุทธศั บดี ที่ ๗

8/10/2566

เดือน พฤศจิกายน วันโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวัน ตฤถี มหาสุญ แล้วยก ไป
สู่ราชี่ฆนุ ไปจน ถึงวัน จันทร์ที่ ๑๓ เดือน มกราคม เวลา ๑ ยาม กับ ๓๖ นาที

เดือนสิบสอง วัน พุทศั บัดที่ ๒๑ เดือนพฤศั จิกายน แลวัน พุทศั บัด
ที่ ๕ เดือน ธันวาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวัน ตฤถี มหาสุญ แล้วยกไป
สู่ราชี่ม้งกร ไปจน ถึงวัน พุทศั ๑๒ เดือน กุมภาพันธ์ วันโกสินทร ศก ๑๒๐
เวลาเช้า ๑ โมง กับ ๑๒ นาที

เดือน อ้ายวัน ศุภร์ที่ ๒๗ เดือน ธันวาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวัน
ตฤถี มหาสุญ แล้วยกไป สู่ราชี่กุมภ ไปจน ถึง วัน พุทศั บัดที่ ๑๓ เดือน
มีนาคม เวลา ๘ ทุ่ม

เดือนยี่วันเสาร์ที่ ๑๓ แลวัน อังคาร ๒๑ เดือน มกราคม แลวัน พุทศั ๕
เดือน กุมภาพันธ์ วันโกสินทรศก ๑๒๐ เป็นวัน ตฤถี มหาสุญ แล้วยก ไป
สู่ราชี่มิน ไปจน ถึงวัน อา ทิตย์ที่ ๑๓ เดือน เมษายน วันโกสินทรศก ๑๒๓

เดือนสามวันพุทศัที่ ๑๒ แลวันพุทศัที่ ๒๖ เดือนกุมภาพันธ์ วันโกสินทรศก ๑๒๐
แลเดือนสี่วัน พุทศั บัดที่ ๑๓ แลวัน พุทศั ที่ ๒๖ เดือน มีนาคม
วันโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวัน ตฤถี มหาสุญ

ซึ่งจะ จัน ธรรม ละวะนะ ซึ่งนิยม ตามวิธี บั๊กชคณนา เป็นวันที่ รักษา
พระอุโบสถ แล ประชุม พัง ธรรม ซึ่งยก เชียง กันกับ วันพระตาม เคยมีที่ วั
ทักกัน ในชาว สยาม ประเทศ ทั้งปวง นั้น ในปี ฉดศร์ ศก นี้ นับ ตั้งแต่ วันพุทศั
ขึ้น ๑ ค่ำเดือนห้า ปี ฉด ยัง เป็น โทศก จด ศักราช ๑๒๖๒ เป็น ต้นไปจน ถึง
วันจันทร์ แรม ๑๕ ค่ำ เดือนสี่ ปี ฉดศร์ ศก จด ศักราช ๑๒๖๓ เป็น ๒๗ วัน
วันพุทศั บัดขึ้นเก้า ค่ำ ในเดือนห้า

วัน พุทธศักราช บัดขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วันศุกร ขึ้น ๘ ค่ำ แต่ วันศุกร รม ๑ ค่ำ
แต่ วัน เสาร์ รม ๘ ค่ำ ใน เดือน หก

วัน เสาร์ ขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วัน อาทิตย ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน เจ็ด

วัน อาทิตย ขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วัน จันทร ขึ้น ๘ ค่ำ แต่ วัน จันทร รม ๑ ค่ำ
แต่ วัน อังคาร รม ๘ ค่ำ ใน เดือน แปด บพพาสาท

วัน อังคาร ขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วัน พุธ ขึ้น ๘ ค่ำ ใน เดือน ๘ อุตราดาธ

วัน ศุกร ขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วัน เสาร์ ขึ้น ๘ ค่ำ แต่ วัน อาทิตย รม ๘ ค่ำ ใน เดือน สิบ
วัน จันทร ขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วัน อังคาร ขึ้น ๘ ค่ำ แต่ วัน อังคาร รม ๑ ค่ำ แต่ วัน พุธ
รม ๘ ค่ำ ใน เดือน สิบสอง

วัน พุทธศักราช บัดขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วันศุกร ขึ้น ๘ ค่ำ แต่ วันศุกร รม ๑ ค่ำ
แต่ วัน เสาร์ รม ๘ ค่ำ ใน เดือน ยี่

วัน อาทิตย ขึ้น ๑ ค่ำ แต่ วัน จันทร ขึ้น ๘ ค่ำ แต่ วัน จันทร รม ๑ ค่ำ แต่ วัน
อังคาร รม ๘ ค่ำ ใน เดือน สี่ รวม ๒๘ วันเท่านั้น นอกจาก ๒๘ นี้ วันก็คง ตั้ง
กันกับ วัน พระ ตามเคย

อนึ่ง ใน ปี รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ นี้ วัน พุทธศักราช บัดเป็น วัน ชงไชย
วัน อ ทิตย เป็น วัน อธิปัตติ วัน พุธ เป็น วัน อุกาศัน วัน อังคาร เป็น วัน ไถกาณาศัน

ประกาศ กระทรวงมหาดไทย

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมา

กระทรวงมหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ได้โปรดเกล้า ฯ

ให้ตรา พระราชบัญญัติ โรงจําจำ รัตนโกสินทรศก ๑๑๔ ขึ้นไว้

ได้ตั้ง ในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ ๓๒ แผ่นที่ ๔๔ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๑๔ ความแจ้ง อยู่แล้ว บัดนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

ให้ตั้ง มีอํานาจ ตามพระราชบัญญัติ นั้น ในมณฑลกรุงเทพฯ

ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็นต้นไป ส่วน

หัวเมืองทุกมณฑล ในพระราชอาณาจักร โปรดเกล้า ฯ ให้จัดการ

ตามพระราชบัญญัติ โรงจําจำรัตนโกสินทรศก ๑๑๔ นั้น ตั้งแต่วันที่ ๑

เดือนกรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ เป็นต้นไป

อนึ่งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ตามความในมาตรา ๔

ของพระราชบัญญัติ โรงจําจำ รัตนโกสินทรศก ๑๑๔ นั้น ทรงพระ

กรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ข้าหลวง

เทศาภิบาล เป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ในมณฑลซึ่งได้

ปกครองนั้น

ประกาศ มาณวันที่ ๒๑ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๙

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

08/10/2566

ประกาศกระทรวง เกษตรธิการ

ว่าด้วยอัตราค่า ขรรวม เข็ม ซึ่งจะเก็บจากเรือไป
มาเข้าออก ประตูน้ำคลองวังสีด ประชวรศกัถิ
มา เปนค่า รักษา ประตูน้ำ .

ขอแจ้งความ ให้ ทราบทั่วกันว่า ตามความใน ประกาศ ความ ตกตง
ระหวาง กระทรวง เกษตรธิการ กับ บริษัท ขุดคลอง แดคณา สยาม ซึ่ง ลง
วันที่ ๒๘ กันยายน รตนโกสินทร ศก ๑๓๘ นั้น ความ ใน ข้อ ๓ ซึ่ง ว่า
ด้วย คลอง ที่บริษัท ขุด คลอง แดคณา สยาม ขุดคลอง ไค ควร มี ประตูน้ำ
เจ้า พนักงาน ต้อง มีกำหนด ให้ บริษัท ทำ ตาม ส้มควร แด ค่า ขรรวม เข็ม
รักษา ประตูน้ำ ซึ่งจะเก็บจาก เรือ ไปมา ในท่าคลอง นั้น แด ถ้า คลอง นั้น
ยัง อยู่ใน ความ รักษา ของ บริษัท ก็ให้เจ้า พนักงาน กำหนด ราคา เปนอัตรา
ให้ตาม ที่เห็น ส้มควร ความ แจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น แด

บัดนี้ กระทรวง เกษตรธิการ ได้ รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต
ให้กำหนดอัตรา ให้ บริษัท ขุด คลอง แดคณา สยาม เก็บ แก่ เรือ ไป มา
เข้า ออก ประตูน้ำ คลอง วังสีด ประชวรศกัถิ ซึ่ง มีนาม ว่า ประชวรศกัถิ
แด ประตเส้าวภา ดังนี้

- ๑ เรือค้ำ คือเรือลำบน เรือมาด เรือพายม้า เรือม่วง ขนาดเล็ก
เปนเรือพายลำละ ๓ อัฐ
- ๒ เรือค้ำ คือเรือลำบน เรือมาด เรือพายม้า เรือแปด แดเรือ
อื่น อย่างขนาด กลางเปนเรือมีแจวลำละ ๕ อัฐ
- ๓ เรือค้ำ คือเรือลำบน เรือมาด เรือแปด เรือชด่า เรือค้อ แดเรือ
อื่น อย่างขนาด ใหญ่ลำละ ๘ อัฐ

08/10/2566

- ๔ เรือขนาดบรรทุกเข้าได้ คำกว่า ๔ เกวียนดำตะ ๑๖ อัฐ
- ๕ เรือขนาดบรรทุกเข้าได้ ตั้งแต่ ๔ เกวียนขึ้นไป แต่ไม่
- ถึง ๘ เกวียนดำ ตะ ๓๒ อัฐ
- ๖ เรือขนาดบรรทุกเข้าได้ ตั้งแต่ ๘ เกวียนขึ้นไป แต่ไม่
- ถึง ๑๒ เกวียน ดำ ตะ ๑ บาท
- ๗ เรือขนาดบรรทุกเข้าได้ ตั้งแต่ ๑๒ เกวียนขึ้นไป แต่ไม่
- ถึง ๒๐ เกวียน ดำ ตะ ๑ บาท ๓๒ อัฐ
- ๘ เรือบรรทุกเข้าได้ ตั้งแต่ ๒๐ เกวียนขึ้นไป ดำ ตะ ๒ บาท
- คำที่ว่าเกวียนในที่นี้ หมายความว่า เกวียน สัดขนาด ๒๘ ทวน
- ๙ เรือกลไฟดำ ตะ ๑ บาท
- ๑๐ ไม่รวม ลูกตะ ๒ อัฐ
- ๑๑ ไม่ใส่บัว ลูกตะ ๔ อัฐ
- ๑๒ ไม่ตีตุ๊ก ลูก ตะ ๘ อัฐ
- ๑๓ ไม่หลัก คัน ตะ ๒ อัฐ
- ๑๔ ไม่กามกวม คัน ตะ ๔ อัฐ
- ๑๕ ขงตั้งแต่ ๗ กำ ๘ กำขึ้นไป คัน ตะ ๘ อัฐ

แจ้งความ มา ณ วันที่ ๒ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(เซ็น) เสด็จราชษวดีวัฒน์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

08/10/2566

ประกาศกระทรวง ไซ-สิทธิการ แพนกักรม ไปรษณีย์โทรเลข

แจ้งความ ให้ทราบทั่วกัน ด้วย ข้า หดวงเทศาภิบาล ดำ เจริจ ราชการ

มณฑลพิษณุโลกยก ได้ จัด การ เม็ด อดพพิศ ไปรษณีย์ ขึ้น ใหม่ อีก

คำบด หนังสือ ที่เมือง นครน แฉวง มณฑลพิษณุโลกย์ ได้ จัด การ รับ ส่ง ไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๒๒ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ เพื่อ ดำหรับ ทำ การ รับ ส่ง ของ มหาชน เดรัจฉา

โดย รับ ส่ง เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ
(เซ็น) พระยาเด็ถียร ฐาปนกิจย์
ปลัด ทูลฉลอง

ข้อ บังคับ ใน การ สอบได้

อักษรระดัมนัย ภาษาไทย ใน ส่นาม ของ กรมศึกษาธิการ

พระเจ้าตุทยาเธอ พระองค์ เจ้า กิติยกรวรดัถษณ์ อธิบดี กรมศึกษาธิการ มี รับ ส่ง ให้ ข้อ บังคับ ดำหรับ การ สอบได้ อักษรระดัมนัย ภาษาไทย ใน ส่นาม ความ อนุมัติ ของ ท่าน เสนาบดี กระทรวง ธรรมการ ให้ ครู อาจารย์ ผู้ตุ การ ผู้ บำรุง โรงเรียน ที่ จะ ส่ง นักเรียน เข้า สอบได้ ความรู้ ใน ส่นาม หรือ นักเรียน ผู้ที่ จะ สมัคร กัดัง ประพฤติ ให้ ต้อง ตาม ข้อ บังคับ ดัง ต่อ ไป นี้ จง ทุก ประการ

(ตง พระนาม) กิติยกรวรดัถษณ์
อธิบดี กรมศึกษาธิการ

วันที่ ๘ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

ข้อ บังคับ การ สอบได้ วิชา ภาษาไทย

08/10/2566

กรมศึกษาธิการ

การ ส่ง นักเรียน เข้า สอบได้

(๑) ใน คราวได้คราว เดียวกัน นักเรียน คน เดียว จะ ส่ง ชื่อ เข้าได้

แปล ต้อง ชื่น ตาม ชื่น หรือ ส่ง เข้า ได้ เข้า ชื่น ใน ที่ ต่าง ๆ กัน ไม่ ได้
 ต้อง ได้ ชื่น เดียว คราว เดียว ถ้า มี ความ รู้ ชื่น ไหน ก็ ให้ ได้ ชื่น นั้น
 ถ้า ได้ ชื่น สูง แล้ว แปล อัน ไม่ ต้อง โทษ ประกาศ นียบัตร ชื่น คำ
 เพราะ ไม่มี ประโยชน์ โดย ที่ สุด จะ ไม่ เก็บ ไว้ ก็ ได้ ประกาศ นียบัตร ชื่น สูง
 เป็น เครื่อง ประกัน อยู่ แล้ว ว่า ได้ มี ความ รู้ สูง ถึง เพียง นั้น

(๒) อาจารย์ หรือ ผู้ ที่ จะ ส่ง ชื่อ นักเรียน เข้า ได้ ต้อง รู้ จัก
 นักเรียน เหล่า นั้น ดี แล รับ ประกัน ได้ ว่า ไม่ เป็น นักเรียน ที่ มา แต่ ชื่น
 ที่ ได้ ส่ง เข้า ได้ ใน ที่ อื่น แล้ว มา ขอ ส่ง ชื่อ เข้า ได้ เข้า อีก ถ้า นักเรียน
 ของ โรงเรียน ไต หรือ ผู้ใด กระทบ ความ ทุจริต อัน นั้น ชื่น ความ ผิด
 นัด ความ เสีย ชื่อ จะ ต้อง ตก อยู่ แก่ โรงเรียน หรือ ผู้ ที่ ส่ง ชื่อ นักเรียน ผู้ นั้น
 เข้า ได้

(๓) คำ หัก ของ นักเรียน ที่ จะ กรอก ลง บัญชี ชื่อ นั้น ให้ เด็ด ออก
 ที่ แล เห็น ได้ ง่าย คือ ที่ ศรีษะ, หน้า, หรือ มือ ถ้า ไม่ มี จริง ๆ จึง ค่อย
 หา ที่ ใน เลื่อ ตาม ออก หรือ หลัง ที่ จะ ดู ได้ ง่าย ไม่ เสีย เวลา

วิธี แล กำหนด ส่ง ชื่อ เข้า ได้

(ก) โรงเรียน หลวง แด เฉลย ศักดิ์ ใน บำรุง

(๑) บรรดา โรงเรียน หลวง แด เฉลย ศักดิ์ ใน บำรุง ที่ อยู่ใน ความ
 ตรวจ ตรา ของ นาย ตรี รุจ แฉวง จะ ต้อง ส่ง นักเรียน เข้า ได้ ครบ จำนวน
 ใน บัญชี เรียง ชื่อ ทุก คราว ไป จะ เลือก ส่ง แต่ บาง ชื่น หรือ บาง คน ไม่ ได้
 เว้น เสีย แค่ ชื่น ก, ข, ไม่ ต้อง ส่ง เข้า ได้

(๒) นายตรวจฯ จะไปเก็บจำนวนนักเรียน ที่จะเข้าสอบได้ ตามที่มีอยู่ใน บัญชีเรียกชื่อทุก ๆ ชั้น ก่อนเวลาสอบได้เดือนหนึ่ง ภายหลังเวลานี้ไป ครู จะส่งนักเรียนเพิ่มมาเข้าได้เป็น ส่วน ของ โรงเรียนอื่น ไม่ได้เป็น ต้น ซาค

(๓) ถ้า โรงเรียนใดมีนักเรียนไปรเวต คือ ที่ไม่ได้เป็นนักเรียน อยู่ในโรงเรียนเสมอไป หรือ นักเรียน ที่ส่งชื่อเข้าได้ไม่ทัน แม้มีความ รุ้อยาก จะเข้าสอบได้ก็ให้ครู ทำหนังสือ รับรอง ส่งเป็น นักเรียน สมัคได้ ตามวิธี ใหม่ ที่จะมีแจ้งอยู่ต่อไป แต่ นักเรียน จำพวกนี้ จะไม่นับเข้าเป็นจำพวกนักเรียนในโรงเรียน

(๒) โรงเรียนเซตยศักดิ์ นอกมำรุง แต่ นักเรียน สมัคได้

(๑) โรงเรียน เซตยศักดิ์ ทั้ง ใน กรุงเทพมหานคร ฯ แต่ นอก กรุงเทพมหานคร ฯ ที่มีได้ รับ บำรุง ของ กรม ศึกษาธิการ หรือ เป็น แต่รับ ความ ตรวจ ควบคุม แนะนำ ของ นายตรวจใหญ่ หรือ นายตรวจฯ แต่ นักเรียน ที่ศึกษาเป็น ไปรเวต ส่วน ตัว มิได้เข้า อยู่ใน โรงเรียนใด หรือ อยู่ใน โรงเรียนใด แต่เป็น พิเศษ ถ้าประสงค์ จะเข้า สอบได้ก็ให้ครู อาจารย์ หรือ บิดา ผู้ปกครอง มา ทำ หนังสือ สมัคได้ เช่น ชื่อ รับรอง ที่ กรม ศึกษา ธิการ

(๒) โรงเรียน เซตยศักดิ์ นอก มำรุง แต่ นักเรียน สมัค ได้ ที่ กล่าว มาแล้ว นี้ จะ ต้อง มา ทำ ใบ สมัค ส่ง บัญชี ชื่อ ที่ กรม ศึกษา ธิการ แพนก กอง ตรวจ แล สอบได้ เสีย แต่ ภายใน เดือน สิงหาคม สำหรับ การ สอบได้ กลาง ปี แต่ ภายใน เดือน กุมภาพันธ์ สำหรับ การ สอบ ได้ ปลาย ปี

(๓) ส่วนใน โรงเรียน หรือนักเรียน สัมผัส ที่ อยู่ หัวเมือง
 เบน หน ทางไกล ไป มาลำบาก จะมี หนังสือ ขอ ใบ สัมผัส หรือ ใบ กรอก ชื่อ
 นักเรียน โดย ทางไปรษณีย์ จาก กรม ศึกษาธิการ ก็ ได้ แต่ ต้อง มี
 ใฝ่ยัน ๗ เพื่อ จะ ได้รับ จาก กรม ศึกษาธิการ แต่ มี เวลา ส่ง เข้า มา
 หนึ่ง กำหนด ที่ แจก อยู่ แล้ว ใน ข้อ (๒) ข้าง บน

(๔) กรม ศึกษาธิการ จะ ได้ รวบรวม รายชื่อ นักเรียน ที่ ส่ง มา เข้า ได้
 ทั้งหมด นี้ คัด ขึ้น บัญชี เป็น หมวด ๆ ตาม ชั้น สำหรับ การ สอบ ได้
 เปน วัน ๆ ไป แล้ว จะ ได้ มี ใบ นัด วัน สอบ ได้ มา แจก แก่ โรงเรียน
 ให้ ทราบ ทั้ง กัน ตาม กำหนด ชั้น แล วัน ที่ จะ ต้อง ไป สอบ ได้
 เพราะ ฉนั้น ถ้า โรงเรียน หรือ นักเรียน คนใด ส่ง ใบ สัมผัส แล ราย ชื่อ
 เข้า ไล่ ไม่ทัน กรม ศึกษาธิการ ได้ รับ บัญชี ขึ้น หมวด บรรลุ ลง วัน ได้
 ใฝ่ ย่น แล้ว โรงเรียน หรือ นักเรียน นั้น ก็ จะ ไม่ ได้ เข้า ได้

(๕) เมื่อ ได้ ตรวจ การ สอบ ไล่ ทราบ ได้ แล ตก แล้ว กรม ศึกษา
 ธิการ จะ ได้ แยก ได้ ตก ลง ใน บัญชี เต็ม ที่ ส่ง เข้า มา ทั้ง หมาย กาวัว ให้
 ทราบ ด้วย ว่า ตก ใน สิ่งใด ฝั่ง กัด ไป ยัง โรงเรียน หรือ ยัง สถานที่ ของ
 นักเรียน ที่ สัมผัส ได้ เปน ไปรเวต

เครื่องใช้ ที่ นักเรียน ต้อง นำ มา ใช้ ใน วัน สอบ ได้

(๑) นักเรียน ประโยค ๑ ชั้น ๑, ๒, ต้อง มี หนังสือ อ่าน, กระดาษ

๕๖๖, ดิน สอหิน, ไม้ บรรทัด, กับ พียง น้ำ ตบ กระดาษ มา ด้วย

(๒) ^{08410/2566}นักเรียน ประโยค ๑ ชั้น ๓, กับ ประโยค ๒ ชั้น ๑, ๒, ๓, ต้อง

มี หนังสือ อ่าน, ดิน สอหิน, ปากกา, หมึก, บรรทัด, กระดาษ ขับ, มา ด้วย

(๓) นักเรียน ปรวัยศ ๓ ชั้น ๑, ๒, ๓, ๔, แต่ นักเรียน อาจารย์ ต้อง มีหนังสือ อ่าน, คินตอ คำ, ปากกา, หมึก, บรรทัด, กระดาษ ชับ, วงเวียน, แต่ เครื่อง ใช้ สำหรับ วิชา เดช ชั้น สูง มา ด้วย

(๔) กระดาษ สำหรับ ทำ แต่ กระดาษ เคษ สำหรับ จศ โน้ต นั้น กรม ศึกษาธิการ จะแจก ให้

(๕) เครื่อง ใช้ ที่ กล่าว มา แล้ว ข้าง บนนี้ นักเรียน จะต้อง นำ เข้ามา ใน ที่ สอบ ได้ ให้ครบ เครื่อง ใช้ นอกจาก ที่ กล่าว มา แล้ว เป็น ชั้น ๆ นักเรียน จะนำ เข้ามา ใน ที่ สอบ ได้ ไม่ได้ เป็น ขาด

(๖) ถ้า นักเรียน คนใด ผัน ข้อ บังคับ ใน ส่วน เครื่อง ใช้ นี้ เจ้าพนักงาน สอบ ได้ มี อำนาจ ที่ จะไม่ให้ เข้า ไป ใน ที่ สอบ ได้

ข้อ ห้าม ใน เวลา สอบ ได้

(๑) เมื่อ พนักงาน ได้ ลง มือ เรียก ชื่อ นักเรียน เข้า นั่ง ที่ แล้ว ครู จะเข้าไป ประณ อยู่ ใน ที่ ได้ ไม่ได้ เป็น อัน ขาด

(๒) เมื่อ นักเรียน เข้า นั่ง ที่ แล้ว ครู หรือ ศิษย์ ที่ ไม่ได้ ได้ จะไป เดิน เดียบริม ที่ ได้ ไม่ได้ ต้อง ไป พัก เดียบ ใน ที่ ห่าง ไกล ที่ จัดไว้

(๓) เมื่อ เข้า นั่ง ที่ แล้ว ห้าม ไม่ให้ นักเรียน พูด จากกัน แต่ ไม่ให้ กระเถิบ ไป มา ต้อง นั่ง ตรง อยู่ กลาง โต๊ะ เป็น แถว แถว ตาม ที่ ผู้กำกับ หมวด ได้ จัด ไว้ แต่ แรก เข้า

(๔) เมื่อ รับ กระดาษ ข้อ ได้ แล้ว ให้ กรอก ชื่อ ชั้น ได้ แล โรง เรียน ตาม ข้อ ข้าง บน กระดาษ ที่ มี ช่องว่าง ๆ ไว้ นั้น ให้ เต็ม จง ทุก ข้อ

(๕) เมื่อ เข้า หวด กำหนด เวลา ให้ ทำ ก็ ให้ ตั้ง มือ ทำ ไป อย่า เหลือย ข้าย ขวด หน้า หดง หรือ ข้ำ เตือง ตู ของ ผู้อื่น ถ้า ทำ แล้ว ๆ ก็ ให้ วาง

ดิน ส่อ ปากกา เหย หน้า แลดู ตรง ไป ทาง ผู้ ก่า กับ หมวด ที่ อยู่ ข้าง หน้า ของ พวก

(๖) เวลา ทำ สิ่ง ไต ๆ ให้ คิด แต่ ใน ใจ ทั้ง ลั้น ห้าม มี ให้ มี เลี้ยง
พิมพ์ ฝา เดย เปน อื่น ซาค

(๗) เมื่อ มี เหตุ จำ เปน อื่น ไต เกิด ขึ้น ให้ ชู มี อื่น ผู้ ก่า กับ หมวด
จะ ไต่ ไต่ ถาม

(๘) เวลา เข้า อยู่ ใน ห้อง ไต่ ห้าม ไม่ ให้ กิน หมาก สุก บุหรี่ เปน อื่น ซาค

(๙) ถ้า ผู้ ไต่ ประ พุติ คน ไม่ ดี ถ้า ผู้ ไต่ บังคับ ใน เวลา สอบ ไต่
ข้า หลวง จะ ฉีก กระจา ย หรือ สบการ ที่ ทำ แด หัก ศน แลย ถ้า เห็น ควร
ก็ จะ ไต่ ออก จาก ที่ ประ ชุม ไต่ ที่ เดียว

แจ้ง ความ กระ ทรวง นครบาด

ด้วย ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน พระ บรม ราชฯ นุญาต
ให้ จัด ตั้ง เมือง ใหม่ ใน ท่ง หลวง ผั่ง ด่วน ออก ตำบล คลอง วัง ลิต ประ
ยุรศักดิ์ แห่ง คลอง ซอย ที่ ๗ ขึ้น อีก เมือง หนึ่ง รวม อยู่ ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ
พระ ราชทาน นาม เมือง ว่า “ เมือง ธานี บูรี ” แด ทรง พระ กรุณา โปรด
เกล้า ฯ ให้ พระ ฤทธิ จักร ก่า จร เปน ผู้ ว่า ราชการ เมือง รับ ราชการ
รักษา บ้าน เมือง ต่อ ไป

คำ ล่า ว่า การ นครบาด

วันที่ ๖ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

08/10/2566

(ลง พระ นาม) นเรศวร์ ฤทธิ

เสนา บดี กระ ทรวง นครบาด

ธ

ประกาศว่าด้วยการเสด็จพระราชดำเนิน

ประพาศ ๗วา ประเทศ

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศให้ ทราบทั่วกัน ว่า การ ซึ่ง จะเสด็จ พระราชดำเนิน จาก กรุงเทพมหานคร ฯ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม นี้ ไป ประพาศ ๗วา ประเทศ ครั้งนี้ ประมาณเวลา กว่า จะเสด็จ กลับคืน พระนคร ราว สัปดาห์ ๕๐ ราวครึ่ง ขึ้นานาน ถึงปานนี้ ก็จริง อยู่แต่ แต่ว่า ใน ตำบลต่าง ๆ ที่ จะ ประทับ อยู่นั้น ย่อม มี โทรมเสข ติดต่อกัน กับ กรุงเทพมหานคร ฯ แล้ว แล ถ้า มี เหตุ การ อัน ไต อัน หนึ่ง ซึ่ง เปน การ สำคัญ อัน เปน พระราชกิจ หรือ ต้อง เปน พระราชธุระ อยู่นั้นก็ อาจ จะ กราบ บังคม ทูล พระกรุณา แล รับ พระราชทาน กระแส พระบรมราชโองการ ได้ ตลอด เวลา ใน ไม่ช้านัก

แต่ กระนั้น แล้ว ยังมี พระบรมราชประสงค์ อยู่ อีก ว่า จะ ไม่ ให้ ราชการแผ่นดิน ซึ่ง เคย ทรง เปน พระราชธุระ อยู่ เปน นิจ นั้น ต้อง คั่งค้าง สำเร็จช้า เวลา ไป เพราะ เหตุ ที่ ไม่ ได้ ประทับ อยู่ใน พระมหานคร นี้ ได้ เลย แต่ ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า บาง ที่ จะ มี ราชการ แผ่นดิน อยู่ บ้าง บาง อย่าง ที่ ต้อง ทูล ขอดอง เพื่อ ได้ มี พระราชดำริ ตั้ง เปน สิทธิ ขาด ไป โดย ชับ พัดัน แล การ อัน นั้น ไม่ พอ ที่ จะ ต้อง มี โทรมเสข ไป กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ให้ เนิช ช้า ไป ไม่ ทน ท่วง ท้อง ของ การ ที่ จำ เปน จะ กระทำ ให้ สำเร็จ แล้ว ไป ได้ ดัง นี้

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน อำนาจ ใน ราชกิจ ที่จะ ปรึกษา พระนคร ใน ระหว่าง เวลา เสด็จ พระราชดำเนิน ประพาศ ๗วา ประเทศ ครั้งนี้ 08/10/2466 ให้ แก่ สมเด็จ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระภาณุพันธุวงศ์วรเดช แต่ ให้ ทรง เปน ประธาน ใน ที่ ประชุม ทั้ง ต้อง

อย่าง ที่ กล่าว ต่อไป แล ให้ทรง มังคัม บัญชา การ ทั้ง ปวง ดีทีช้ ชาติ ทัว ไป
พร้อมด้วยที่ ประชุม ทั้ง สอง อย่าง คือ

อย่าง ๑ ที่ ประชุม ผู้สำเร็จ ราชการ อยู่รักษา พระ นคร นคร กวุง เทพ ๑
นี้มีที่ ปกฤษา ๒ คือ

๑ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง นเรศวร วรฤทธิ กับ

๒ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง เทเว วังษ์ วัโร ประการ

อย่าง ๒ ที่ ประชุม เสดนา บัด นั้น มี เสดนา บัด ผู้ที่อยู่รักษา พระ นคร ๖
ก็มี ปลัด ทูลฉลอง ผู้แทน เสดนา บัด ที่ ตาม เสด็จ พระราช ดำเนิน ๔ รวม ๓๐ คือ

๑ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง นเรศวร วรฤทธิ เสดนา บัด กระทรวง
นคร บาด

๒ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง ประจักษ์ คีต ปากม เสดนา บัด กระทรวง
กระลาโหม

๓ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง เทเว วังษ์ วัโร ประการ เสดนา บัด
ว่า การ ต่าง ประเทศ

๔ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เสดนา บัด
กระทรวง โยธาธิการ

๕ เจ้าพระยา ภาสกรวงษ์ เสดนา บัด กระทรวง ธรรม การ

๖ เจ้าพระยา เทเวศร วงษ์ วิวัฒน์ เสดนา บัด กระทรวง เกษตวิชา ธิการ

๑ หม่อมเจ้า มียภักดี ปลัด ทูล ฉลอง แทน เสดนา บัด กระทรวง พระคลัง

๒ พระยา ศรี ดินเทพ ปลัด ทูล ฉลอง แทน เสดนา บัด กระทรวง มหาศ ไทย

๓ พระยา บำรช ภักดี ปลัด ทูล ฉลอง แทน เสดนา บัด กระทรวง วัง แด

๔ พระจักร ปาณี่ ปลัด ทูล ฉลอง แทน เสดนา บัด กระทรวง ยุติธรรม

แต่ให้พระยาศรีสุนทร โฉหาร เจ้า กรม พระ อาตักษณเปณ สภา เสดชา
นุการ ลำหรับ ที่ ประชุม ทั้ง สอง อย่าง นี้ ด้วย แล้วแต่ให้ประชุมกัน ใน พระ
บรม มหา ราช วัง เป็น นิจ ทุก วัน ไปตาม เวลา ที่ สมควร จะ กำหนด ไว้

ถ้ามีการ อัน ไต เช่น กล่าว มา ช่าง ต้น นี้ เกิด ขึ้น ซึ่ง ควร จะ กราบ บังคม
ทูลพระ กรุณา ก่อน ก็ ให้ รับ กราบ บังคม ทูล ไป โดย ทาง โทร เสด

แต่ถ้าการ อัน ไต อัน หนึ่ง ซึ่ง เป็น การ วัช น เร็ว ก็ ดี หรือ เป็น กิจ ไม่
สำคัญ พอ ที่ จะ ถึง ต้อง กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ก็ ดี เมื่อ การ นั้น เป็น
กิจ ซึ่ง เคย พระ ราช ทาน พระ บรม ราช วินิจ ฉัย โดย ไม่ เคย ต้อง ปลูก ษา

เด่นา บดี แล้ว ก็ ให้ พร้อ ม กับ ที่ ประชุม ผู้ สำ เร็จ ราช การ อยู่ ณ กรุง เทพ ฯ
คาด การ เทียบ เคียง กับ พระ ราช นิยม แต่ แบบ อย่าง ที่ เคย แด ควร แก่
เหตุ นั้น บัง คับ บัญ ษา ไป ให้ สำ เร็จ แล้ว จึง กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา
ออก ไป ภาย หลัง

เมื่อ การ นั้น เป็น กิจ ที่ เคย โปร ด เกด ้า ฯ ให้ เสด ษา บดี ประชุม ปลูก ษา กัน
ก็ ให้ พร้อ ม กับ ที่ ประชุม เสด ษา บดี บัง คับ บัญ ษา ไป ให้ คัด ออก ทุก ประ การ
สุด แต่ ให้ การ ที่ ควร จะ ให้ สำ เร็จ ทุก อย่าง ทั้ง ปวง นั้น สำ เร็จ ทัว ไป ให้
ทัน การ ทน เวลา อัน ควร อย่า ให้ คั่ง ค้าง ชวาง ชัด อยู่ เสีย เวลา ไป โดย ใช้ เหตุ

แต่ ให้ ชำ ราช การ ทุก ตำแหน่ง พึง บัง คับ บัญ ษา ให้ เข้า ใจ แน่ นอน
ตาม พระ ราช กำหนด กฎหมาย แด กระ ทำ ตาม ทุก สิ่ง ทุก ประ การ เทอญ

ประ กาศ มา แต่ ที่ พระ ที่ หนึ่ง จักร กรี มหา ปราสาท ใน พระ บรม มหา ราช วัง
กรุง เทพ ฯ ณ วัน เสด ร์ ที่ ๒๗ เดือน เมษายน รัตน โทดิน ทร ศก ๑๒๐

๐๘/10/25๖๖
เป็น วันที่ ๑๑๘๕๕ ฤ ปี ที่ ๓๔ ใน รัช กาด ุ ษย์ ุ นี

ประกาศเรื่อง เดิมเลขวัน โกลีนาทศก ในเงินเหรียญ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ประกาศแก่ชนทั้งหลายทราบทั่วกันว่าการทำเงินเหรียญบาท, เหรียญสลึง, แสเหรียญเฟื้อง, คราแผ่นดินซึ่งใช้ อยู่ในบัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า เป็น การสมควรที่จะเดิมตัวเลขวัน โกลีนาทศก ลงไว้ ภายใต้ คราแผ่นดิน เพื่อเป็น เครื่องหมายให้ทราบได้ว่า เงินเหรียญนั้น ได้ทำขึ้น เมื่อ วันใด โกลีนาทศกเท่า นั้น แล จะได้พิมพ์ขึ้น ใช้ ตั้งแต่ วันใด โกลีนาทศก ๑๒๐ เป็นต้น แล เบียดเบียน ตามจำนวน ค่ำต่อไป ตามลำดับแห่ง วันใด โกลีนาทศก นั้น ประกาศให้ไว้ ณ วันที่ ๑ เมษายน วันใด โกลีนาทศก ๑๒๐ เป็น วันที่ ๑๓๘๒๘ ในรัชกาล บัดนี้

ประกาศเพิ่มเติม

วิธีเก็บภาษี น้ำตาล โตนด

มี พระบรมราชโองการ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามความ ในประกาศ ลง วันที่ ๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๓๘๕ ซึ่ง ได้ ลง ในหนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา แผ่นที่ ๓๖ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๓๘๕ ว่าวิธีเก็บภาษี น้ำตาล โตนด ใน เมืองใด ซึ่ง เก็บ รายตัวผู้ทำน้ำตาล โดยเรียก ว่า เก็บตาม มีด เครื่องมือ ยัง เป็น การ ลำบาก อยู่ ด้วย บางที่ราษฎร ทำน้ำตาล, ต้อง เสีย ภาษี แค่ น้อย บาง ที่ ทำ ได้ มาก เกิน

กว่า อัตราที่จะต้องเสีย แต่การที่ตรวจเก็บก็ยากนั้นให้ยกเลิกเสีย
แต่ให้เก็บภาษีน้ำศาลา โคนดจากผู้ทำน้ำศาลา เป็นจำนวนรายวันปีหนึ่ง
ต้นละ ๓๖ อัฐ ตั้งแต่จำนวนศก ๑๓๘ เป็นต้นไป แต่หัวเมืองโต ซึ่ง
ได้เก็บภาษีน้ำศาลา โคนดโดยวิธี นอกจากวิธีที่เก็บจากผู้ทำศาลา ราย
ตัวโดยที่เรียกว่าเก็บตาม มีด เครื่องมือ ให้คงเก็บไปตามวิธีที่ใช้อยู่
ไม่ต้องแก้ไขความแจ้งอยู่ในประกาศนั้นแล้ว

บัดนี้ ทรงพระราชมดำริเห็น ว่า ในประกาศนั้นยังไม่มีข้อความ
ชัดเจนว่าจะใช้วิธีเก็บภาษีต้นศาลา โคนดอย่างไร และไม่มีข้อความ
ว่าเจ้าพนักงานผู้ใดมีอำนาจที่จะจัดการตามประกาศนั้น ทั้งยังไม่
มีกำหนดโทษสำหรับบ่อนกันผู้ลักลอบทำน้ำศาลา โคนด โดยไม่ได้
รับอนุญาตบัตร เป็นเหตุให้มีผู้ลักลอบทำน้ำศาลา โคนดลงเสมอ

ประกาศจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเพิ่มเติมไว้ต่อไปดังนี้
ข้อ ๑ ผู้ใดมีความประสงค์ จะทำต้นศาลา โคนดในท้องที่อำเภอ
โตซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนเก็บภาษีรายวันตาม
ประกาศวิธีเก็บภาษีน้ำศาลา โคนด ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๓๘ นั้น ต้องมาขอ อนุญาตบัตรต่อกรรมการ อำเภอเจ้าของท้องที่เมื่อ
ได้รับ อนุญาตบัตรจากกรรมการ อำเภอแล้วจึงจะทำต้นศาลา โคนดได้

ข้อ ๒ ผู้ใดทำต้นศาลา โคนด โดยมีได้รับ อนุญาตบัตรจากกรม
การอำเภอผู้นั้น มีความผิดต้องระวางโทษ ปรับเป็นเงินครึ่งหนึ่งไม่
เกิน ๒๐ บาท หรือจำขัง มีกำหนดไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับและจำ
ขังด้วยทั้ง ๒ สถาน

08/10/2566

ข้อ ๓ ผู้ใด ได้รับ อนุญาต บัตร สำหรับทำ คั่น ตาด โคนด ไปจาก
กรมการ อำเภอดำหรับทำ คั่น ตาด โคนด ใน ท้อง ที่ โดเดอัว เขา อนุญาต บัตร
นั้น ไป ไว้ ทำ คั่น ตาด โคนด คั่น อื่น ใน ท้อง ที่ อื่น นอกจาก ที่ ใน โด
อนุญาต บัตร ผู้นั้น มี ความ ผิด ต้อง ระวัง โทษปรับ เป็น เงิน ครั้ง หนึ่ง ไม่
เกิน ๒๐ บาท หรือ จำขัง มี กำหนด ไม่เกิน หนึ่ง เดือน หรือ ทั้ง ปรับ แดงจำ
ขัง ด้วย ทั้ง ๒ สถาน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ เมษายน วัน ศุกร์ โทศินทร ศก ๑๒๐
เป็น วันที่ ๑๑๘๔๘ ใน รัชกาล บัณฑิตยบัณ

พระราชบัญญัติเพิ่มเติม

วิธี พิจารณา ความ ขาดยา ศก ๑๒๐

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ ประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ทรา พระราชบัญญัติ
เพิ่มเติม พระราชบัญญัติ วิธี พิจารณา ความ ขาดยา ไว้ดัง ต่อ ไปนี้

มาตรา ๓ ห้าม ไม่ ให้ ค้าสด โตสด หนึ่ง ออกหมายจับ เว้น ไว้ แต่ จะ ได้
เรียก ตัว โจทย์ ฤๅ ตัว ผู้ขอ หมาย มา ชัก ใช้ ได้ เดียง สำนาด เถ่า เรือ งเกล้าฯ
ซึ่ง ไร ให้ มี พยาน ให้ การ ประกอบ คำด้วย เป็น คี แต่ ถ้า ขัยการ ก็ คี ฤๅ เจ้า
พนักงาน เจ้าน่า ^{๐๘/10/2566} ที่ จะ ขอ หมาย จับ แล้ว ไม่ จำ เป็น ต้อง สำนาด ให้ การ ให้
บอก เหตุ พอ สั้น ๆ ก็ ใช้ ได้

มาตรา ๒ ห้ามไม่ให้ศาลรับฟ้องราษฎร เรียก ข้าราชการ เปนจำเลย
 ในความ อาญามี ข้อหา ในเรื่อง ที่ เกี่ยว กับ นำที่ ราช การ เว้นไว้ แต่ โจทย์
 จะ ได้ นำ พยาน มา ถัด บ้าง แต่ พอ เห็น ได้ ว่า จำเลย พิรุช จึ่ง ค่อย ให้ ออก
 หมาย ไป ถึง จำเลย ผู้นั้น แต่ ถึง ผู้ บัง คับ เจ้าพนักงาน ผู้นั้น ให้ ทราบ ไว้ อีก
 หนึ่ง แต่ หมาย ที่ จะ ออก นั้น ให้ เปน หมาย เรียก ก่อน เมื่อ เรียก ไม่
 มา แล้ว จึ่ง ค่อย ให้ ออก หมาย จับ

มาตรา ๓ ใน มณฑล กรุง เทพ ๑ ให้ ผู้ว่า ราช การ เมือง อธิบดี รอง
 อธิบดี เจ้า กรม ปลัด กรม กอง ตระเวน แต่ ใน หัว เมือง นอก จาก มณฑล
 กรุง เทพ ๑ ให้ ผู้ว่า ราช การ เมือง นาย อำเภอ มี อำนาจ ออก หมาย จับ ตั้ง
 ศาล แต่ ออก หมาย คั้น บ้าน เว้น แต่ ออก หมาย เรียก พยาน ได้ เหมือน อย่าง
 ผู้ พิพากษา ศาล ไป รีด ภา ถ้า อธิบดี รอง อธิบดี เจ้า กรม ปลัด กรม
 ผู้ว่า ราช การ เมือง นาย อำเภอ ไป เอง จะ จับ จะ คั้น ได้ โดย ไม่ ต้อง มี หมาย

มาตรา ๔ ห้ามไม่ให้ ผู้ พิพากษา ออก หมาย คั้น จัง พระ บรม วงษา นุช วงษ์
 ตั้ง แต่ ขึ้น หม่อม เจ้า ขึ้น ไป เว้น ไว้ แต่ ได้ รับ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช า นุญาต

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๓๒๐
 เปน วันที่ ๓๓๗๕๗ ในรัชกาล บั ตย บุนนึ

ประกาศเด็ก ถอนประกาศแก้ไขเพิ่มเติม
พระราชบัญญัติ จัดการ บ้องกั้น ก้าวโรค

วันที่ ๒๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยบัดนี้ ใช้ ก้าวโรค ที่ เมือง สิงคโปร์ ไม่มี แล้วสมควร ที่จะเด็ก ถอนประกาศแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ จัดการ บ้องกั้น ก้าวโรค วันที่ ๒๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ เลื่อนั้น

จึง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศเด็ก ถอนประกาศแก้ไขพระราชบัญญัติ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ นั้นเสีย แต่ให้คงใช้ ประกาศ พระราชบัญญัติ เรื่อง บ้องกั้น ก้าวโรค ลงวันที่ ๒๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ จง ทุกข้อทุกประการ เว้นแต่ข้อ ๒ แลข้อ ๓ ในคำที่ว่า “เมืองท่าใด ๆ ของจีน” ให้เปลี่ยนใช้คำว่า “เมืองท่าใด ๆ ในประเทศจีน” แทน

ประกาศ มาณวันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นวันที่ ๑๔๘๗๓ ในรัชกาล บัดจุบันนี้

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

- ด้วย การ จัดตั้ง อำเภอ เมือง เพ็ชรบุรี ซึ่ง เป็น อยู่ใน เวลานั้น ยัง ไม่เป็นระเบียบ อันสมควร กับ การ ปกครอง ท้องที่ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ จัดตั้ง อำเภอ เมือง เพ็ชรบุรี ตั้ง ต่อ ไปนี้

๑ ให้แบ่งเขตฯ แขวง เมือง เพ็ชรบุรี ออกเป็น ๖ อำเภอ คือ

๑ ให้เลิกอำเภอบ้านแหลม รวมกับ อำเภอ เมือง ตั้งที่ว่าการ คงอยู่ ในเมือง เพ็ชรบุรี ตามเดิม

(๒) ให้ยกอำเภอ ตวันตกไป ตั้งที่ตำบล เขาย้อย เรียกว่า อำเภอ ห้วย หวดง ตั้งที่ว่าการที่บ้าน เขาย้อย

(๓) อำเภอ นายาง ตั้งที่ว่าการที่บ้านนายาง

(๔) อำเภอแม่กะจัน ตั้งที่ว่าการที่บ้านแม่กะจัน

(๕) อำเภอเมืองปราณบุรี ตั้งที่ว่าการที่บ้านเพ็ญเขต

(๖) อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ ตั้งที่ว่าการที่บ้านเกาะหลัก

๒ ให้จัด กรมการ อำเภอ ดังนี้

(๑) อำเภอเมือง หวดง ภูคักจิ๋ววิจารณ์ นายอำเภอ

(๒) อำเภอ ห้วยหวดง ชูขนาดบุรี นายอำเภอ

(๓) อำเภอ นายาง มี นาย ชุ่มว่าถาวร แทน นาย อำเภอ

(๔) อำเภอแม่กะจัน (ว่าง)

(๕) อำเภอเมืองปราณบุรีมี หวดง มหาดี ไทย ว่าถาวร แทน นาย อำเภอ

(๖) อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์

พระพิไชย รตสินธุ์ นายอำเภอ รับราชการ ตามหน้าที่ แต่เดือน เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๓๒๐ ลี้ไป

ด้วยอำเภอเมืองระยอง ซึ่งได้จัดตั้งขึ้น อยู่แล้ว นั้น เรียกว่า อำเภอ ตวัน ออก ๑ อำเภอ ตวันตก ๑ ตั้งที่ว่าการ ที่ในเมืองที่ ๒ อำเภอ ยังไม่ เปรณ การ สดมควร กับการ ปก ครอง ทั้งที่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการ แกะไข ตั้งอำเภอเมือง ระยอง ใหม่ดังนี้ คือ

08/10/2566

(๑) ข้าเภาตวัน ออกตั้งที่ว่าการที่โน เมือง เรียกว่า ข้าเภาตเมือง

(๒) ข้าเภาตวัน ตก ตั้งที่ว่าการที่บ้าน ยางเขน ไม้ล้อม เรียกว่า
ข้าเภาต ไม้ล้อมลี้บไป

คำดำ ว่าการ มหาต ไทย

วันที่ ๒๗ เมษายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

(เช่น) พระยาศรี สหเทพ

ราช ปลัด ทูล นลอง

ประ กาศ เปลี่ยน ข้า หลวง พิเศษ

จัดการ ที่นาโน ตำบลทุ่ง หลวง แด ศตของ ประเวศ บุรีรัมย์

รัตน โกสินทร ศก ๑๑๘

เจ้า พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนา บัถิ กระทรวง เกษตรา ธิการ รับ พระ
บรม ราช โอง การ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ตั้งว่า พระยา
มหา โยธา ซึ่ง ได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้ง ให้เป็น ข้า หลวง จัดการ
ที่นา โดย ประกาศ ลง วันที่ ๒๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ นั้นได้ทำ
หนังสือ กราบ บังคม ทูล พระกรุณาว่า พระยา มหาโยธา มีอาการ บ่อยจะรับ
ราชการ ส่วนของ พระเชษฐ พระคุณ ใน ตำแหน่ง ข้าหลวง พิเศษ ค่อย ไปมิ ได้ ขอ
พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต ออก จาก นำ ที่ ข้าหลวง พิเศษได้ ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ให้พระยา
มหา โยธา ออก จดณั้่งที่ข้าหลวงพิเศษแล้ว แลได้ ทรง พระ กรุณาโปรด
เกล้า ฯ ตั้ง ให้ พระยา พระยาศรี พริบชาติ เป็น ข้าหลวง พิเศษ มีอำนาจ

กระทำ ราช การ ตาม ประ ภาศ ตั้ง ข้าหลวง พิเศษ ซึ่ง ลง วันที่ ๒๒ ตุลาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๘๙ นั้น คือ ไปทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖๐

(เซ็น) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ

กฎเสนาบดี กระทรวง พระคลังมหาสมบัติ

เรื่อง เงิน ทด รอง จ่าย ใน การ สำคัญ

ข้อ ๑ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล หรือ ผู้แทน ข้าหลวงเทศาภิบาล
มีอำนาจ ที่จะตั้งให้ พระคลัง มณฑล จ่ายเงิน สด ให้แก่ผู้ใด ๆ โดยทันที
ที่ ก่อน ที่ ได้รับ อนุญาตจาก กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ ได้ ไม่เกิน
กว่า ๕๐๐๐ บาท ผู้ว่า ราชการ เมือง หรือ ผู้แทน ผู้ว่า ราชการ เมือง มีอำนาจ
ที่จะตั้งเจ้า พนักงาน คลัง เมือง ให้จ่ายเงิน สด โดยทันที ก่อน ได้รับ
อนุญาตจาก กระทรวง พระคลัง มหา สมบัติ ได้ ไม่เกิน ๒๐๐๐ บาท ใน เหตุ
ผล อันสมควร คือ

- ข้อ ๒ (ก) ราชการ ที่จ่าย นั้น มิได้ มีอนุญาต อยู่ใน งบประมาณ
- (ข) ด้วย การ นั้น ถ้า ไม่จ่าย เงินทันที จะเปน ผล ให้ข้า ราชการ
เดือดร้อน ฎา รัฐบาลจะเสีย ประโยชน์ฎา เวลาฎา เงิน มากกว่า ที่ควร จะเสีย
- (ค) การ จ่าย เกี่ยวแก่ การช่วย ชีวิตร มนุษย์ เปน อัน มาก เช่น เกิด

ทุพพิชภัย เปน ต้น

08/10/2566

(ง) ด้วย เหตุ การ ปราม ปรามโจร ผู้ร้าย ที่ สำคัญ

(ง) การรับสั่งข้าราชการเดินทาง เมื่อไม่มีค่าเดินทาง ลงอาสั่ง
สั่งของ ๆ รัฐบาล อันจำเป็น จะต้องรับสั่งไป

ข้อ ๓ เงินที่จะจ่ายในคำสั่งเช่นนี้ ผู้สั่งเป็นผู้รับผิดชอบที่จะ
จ่ายแต่เฉพาะ การซึ่งเห็นว่าเป็นการสมควร แต่มีทางที่จะได้ตัวเงิน
จากหักโอนบญชีมาใช้ได้ แต่ไม่มีเวลาที่จะขอแลรับอนุญาตเสนาบดี
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เพราะฉะนั้นความข้อนี้จึงควรต้องวินิจฉัย
ว่ารายการที่จะจ่ายนั้น เป็นการที่จำเป็น กระทรวงพระคลังจะเห็นชอบด้วย
เพื่อจะได้อนุญาตให้ผู้ที่มิที่เรียกร้อง เช่นกับส่งสายโทรเลข
กระทรวงโยธาธิการ ซึ่งกระทรวงโยธาธิการจะต้องใช้ให้เป็นต้น

ถ้าแต่การจ่ายนี้เป็นไปโดยเหตุไม่สมควร โดยประการใด ๆ ก็ดี
ผู้สั่งเป็นหน้าที่จะต้องใช้เงินนี้ทันที เมื่อได้รับคำวินิจฉัยของกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ

ข้อ ๔ ผู้สั่งจ่ายจะสั่งจ่ายทอดรอง ให้เฉพาะกิจการของบุคคล
เช่น การค้าขาย เป็นต้น ถ้าจะทอดรองให้ข้าราชการที่ได้รับเงิน
เดือนประจำอยู่ในมณฑล แต่เมืองนั้นซึ่งได้เคยรับเงินเดือนแล้วเดือน
หนึ่งไม่ได้ ถ้าข้าราชการที่ไปรับราชการจรโดยมิได้มีอัตรารับเงิน
เดือนในเมืองหรือมณฑลนั้น จะทอดรองให้เงินกว่าคราวหนึ่งเดือนหนึ่ง
ของอัตราเงินเดือนของข้าราชการผู้นั้นไม่ได้

ข้อ ๕ ในการที่ได้สั่งจ่ายเจ็ดทอดรองนี้ไปแล้ว ถ้าเงินไม่มี
รายการอนุญาตไว้ ในงบประมาณมณฑลนั้นเมืองนั้น แต่เป็นการของ
มณฑลนั้นเมืองนั้น ก็ให้ตรวจยอดเงินตามงบประมาณที่พอจะโอน
ได้ถ้าไม่มีตัวเงินจะโอน ก็ให้ขออนุญาตเงินเมื่อขาดเข้ามายังกระทรวง



พระคลัง กับ ทัง ชู แจง เหตุผล อัน จำเป็น นั้น โดย ถ้วน ถึ่ แต่ ภายใน ๗ วัน
ถ้า ราย การ ที่ สั่ง จ่าย ทด รอง ไป ใน การ ของ กระทรวง หนึ่ง กระทรวง ใด
ก็ ให้ มี นอก ขอ รับ เงิน ตาม กระทรวง นั้น กับ ทัง บอก ราย การ ที่ ได้ ทด
รอง ไป มา ยัง กระทรวง พระคลัง ให้ ทราบ ด้วย เพื่อ จะ ได้ ตัก เดือน ให้
เบิก หัก ผลิต ใช้ ให้ เสรี จ ตาม นำ ที่

ข้อ ๖ ให้ พระคลัง มณฑล ยอม จ่าย เงิน ตาม คำ สั่ง ของ ข้าหลวง
เทศาภิบาล แต่ ผู้ แทน ข้าหลวง เทศาภิบาล ใน เวลานั้น ได้ ไม่ เกิน กว่า ๕๐๐๐
บาท ให้ ผู้ ช่วย คลัง เมือง ยอม จ่าย เงิน ตาม คำ สั่ง ของ ผู้ ว่า ราชการ เมือง
หรือ ผู้ แทน ผู้ ว่า ราชการ เมือง ใน เวลานั้น ได้ ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐๐ บาท
คำ สั่ง นั้น จะ ต้อง มี สำคัญ ดัง นี้ (แบบ ก)

- (ก) วัน, เดือน, ที่ เขียน ใบ สั่ง
- (ข) ราย การ ที่ จะ ต้อง จ่าย แต่ เหตุผล ที่ จำเป็น ต้อง จ่าย ทด รอง
- (ค) ราย การ ที่ จะ ต้อง จ่าย แต่ เหตุผล ที่ จำเป็น ต้อง จ่าย ทด รอง
- (ง) ลง นาม ข้าหลวง เทศาภิบาล ฎา ผู้ แทน ข้าหลวง เทศาภิบาล

ฎา ผู้ ว่า ราชการ เมือง ฎา ผู้ แทน ผู้ ว่า ราชการ เมือง ผู้ สั่ง ด้วย ดาย มี ๕ แด
ประทับ ตรา คำ แห่ง เป็น สำคัญ ด้วย แต่ เมื่อ จะ จ่าย เงิน ตาม คำ สั่ง นี้
ให้ ผู้ จะ รับ เงิน อัน มี ๕๐ ถูก ต้อง กับ คำ สั่ง สัก หัก รับ เงิน เป็น สำคัญ
ฎา โดยมี หนังสือ มอบหมาย ให้ ผู้ ใด สัก หลัง รับ เงิน โดย ผู้ จ่าย จะ เชื้อ
ถือ ได้ เงิน ที่ ได้ จ่าย ไป เช่น นี้ ให้ ลง ไว้ ใน สมุด บัญชี เงิน สัก ที่ เรียกว่า
“บัญชี ทด รอง จ่าย ใน การ สำคัญ” การ เบิก หัก ผลิต ดัง นั้น ให้ ทำ ฎีกา
ตาม ขรรณ ๓๖๖ แต่ เมื่อ ยื่น ฎีกา ถูก ต้อง แล้ว อย่า ให้ เจ้า พนักงาน คลัง
จ่าย ตัว เงิน ให้ เป็น แต่ ทำ โป อธิบาย โป หนึ่ง ให้ ผู้ ขาง ฎีกา ว่า ได้ ลง บัญชี

หักส่งแล้ว (แบบ ข) เมื่อทำดังนี้แล้ว เจ้าพนักงานคลังก็ไม่ต้องส่ง
บัญชีเงินสดอีก นอกจากบัญชีทอดรองการจร เพราะกรมตรวจแต่
ดาร์บัญชีจะเป็นผู้หักบัญชีจ่ายเอง แต่ส่วนตัวฎีกานั้นให้เขียนตัว
แดงลงว่า “ไม่ได้จ่ายตัวเงิน เป็นฎีกาเบิกหักผลหักส่งเงินจ่ายทอดรอง
การจร ตามใบสำคัญการจรเลขที่ลงวันที่”

ข้อ ๗ บัญชีเงินรองนี้ ให้ทำตามแบบซึ่งติดท้ายกฎนี้ต่างหาก
เล่ม ๓ เรียกว่า “บัญชีเงินยืมในการสำคัญ” เพื่อได้หักยอดกันทุก
คราวยืม (แบบ ค)

ข้อ ๘ ในเงินจ่ายยืมนี้ พนักงานคลังจะต้องจ่ายก่อน ได้รับอนุญาต
จากกระทรวงพระคลัง ได้แก่เท่าจำนวนเงินที่อนุญาตให้จ่ายตามอำนาจ
หน้าที่ผู้สั่งจ่าย ซึ่งกล่าวไว้ในข้อ ๓ (คือข้าหลวงเทศาภิบาล ๓๐๐๐ บาท
แทนข้าหลวงเทศาภิบาล ๕๐๐๐ บาท ผู้ว่าราชการเมือง ๓๐๐๐ บาท
ผู้ว่าราชการเมือง ๒๐๐๐ บาท) ในจำนวนเงินเท่านั้น ถ้าจ่ายเต็มตาม
จำนวนที่กล่าวแล้วจะยอมจ่ายรองให้อีกไม่ได้ จนกว่าจะได้เบิกหัก
ผลหักใช้แล้ว ถ้ามีการจำเป็นจะต้องจ่ายทอดรองการจรอีก จึงจะมี
อำนาจสั่งจ่ายต่อไปได้

เช่นกับข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจสั่งจ่ายได้ ๕๐๐๐ บาท เมื่อได้
ออกใบสั่งแลจ่ายเงินไปแล้ว ๓๐๐๐ บาทก็จะสั่งจ่ายได้อีกเพียง ๒๐๐๐ บาท
ถ้าเงินที่สั่งจ่าย ๓๐๐๐ บาท นั้นได้หักใช้แล้ว ๑๐๐๐ บาท ก็คงมีอำนาจ
จะสั่งต่อไปได้อีก ๓๐๐๐ บาท คงเป็นตัวเงินรองมีอยู่ ๕๐๐๐ บาท
ผู้ว่าราชการเมืองก็เหมือนกัน คงให้มีตัวเงินรองจ่ายได้ ๒๐๐๐ บาท ตั้ง

วิธีที่กล่าวแล้ว เว้นไว้แต่ถ้า ใบสั่งที่ส่ง มาแล้วยังไม่ได้จ่ายเงิน ไป
ผู้สั่งจะถอน ใบสั่ง เดิมเปลี่ยน รายการ ใหม่ก็ได้

ในเงิน ชี้ม รองจ่าย เช่นนี้ ถ้าเจ้า พนักงาน คง ทำ พดั่ง พลาด ฤา เงิน
จ่าย รอง เกิน ไปจนมี เหตุ วิตถัย ปรวการ ใด ๆ ก็ดี เจ้า พนักงาน คง
ผู้จ่าย เบน ผู้รับ ผิด ชอบ จะ ต้อง ใช้ เงิน เท่า จำนวน ที่ จ่าย รอง เกิน ไป นั้น
เมื่อ เวลา ที่ ตรวจ คิวเงิน ชาติ ไป

หอ รัชฎากร พิพิธภัณฑ์

วันที่ ๘ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๒๒๐

ประกาศเปลี่ยนข้าหลวงกองแยก

จัดการที่นาตำบลคลองประเวศบุรีรมย์

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เลขาธิการ ทรวง เกษตราธิการ
ขอประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า ตาม พระ ภาศ์ ตั้ง ข้าหลวง กอง แยก ลง วันที่
๒๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ ว่าด้วย ทรง พระ กรุณา โปรด
เกล้าฯ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ตั้ง นาย เบ็ญ มาหาดี เด็ก เปน
ข้าหลวง กอง แยก นั้น บัดนี้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้าฯ พระ ราชทาน
พระ บรม ราชานุญาต ให้ตั้ง หลวง พิพิธ ภูมิพิจารณ เปน ข้า หลวง กอง แยก
แทน นาย เบ็ญ มาหาดี เด็ก ออกมา ทำการ ที่ ตา บลกลอง ประเวศบุรีรมย์
ตาม ความ ข้อ & แห่ง ประกาศ ตั้ง ข้า หลวง พิเศษ จัดการ ที่นา รัตน โกสินทร
ศก ๑๑๘ นั้น

ประกาศ มาณวันที่ ๓๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ขึ้น) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เลขาธิการ ทรวง เกษตราธิการ

08/10/2566

ประกาศกำหนดเขตที่ดิน
คลองประเวศบุรีรมย์แฉกคลองแยก

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ รับ
พระบรมราชโองการ ได้เกล้า ๆ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ สั่งว่าตาม
ประกาศตั้งข้าหลวงพิเศษจัดการที่นาในตำบลทุ่งหลวง แฉกคลองประ
เวศบุรีรมย์ รัตนโกสินทรศก ๑๖๘ นั้นยังห้ามกำหนดเขตที่ดินตำบล
คลองประเวศบุรีรมย์ได้ไม่ บัดนี้จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้กำ
หนดเขตที่ดินคลองประเวศบุรีรมย์ แฉกคลองแยกไว้ฝั่งละสี่สิบเส้น
ให้เป็นท้องที่อยู่ในอำนาจแผนที่ข้าหลวงพิเศษ ตามประกาศตั้ง
ข้าหลวงพิเศษ รัตนโกสินทรศก ๑๖๘ นั้น

ประกาศ มาณวันที่ ๑๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๐

(เซ็น) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศยกเลิกกฎหมายเบ็จเสรีจ

๒ มาตรา

รัตนโกสินทรศก ๑๒๐

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบ
ทั่วกันว่า

08/10/2566

ข้อความในกฎหมาย ตักษณเบ็จเสรีจ หน้า ๓๗๔ มาตรา ๔ ซึ่งมี

ความว่า “ มาขอ ทำ กี่ไร่ ที่นาเวือก ล้วน บ่ น้ำ ธารหาว ห้วยหนอง
 ขุดของ บ้าง ที่ ไต ๆ เจ้าของ ให้ทำแล้ว แตะเอาของ คน คั้น นั้น ท่าน
 ว่า ให้เอาคืนแต่ใน ๓ ปีตงมา ถ้าแต่ผู้ขอ ทำ ๆ พัน ๓ ปีขึ้นไป
 ให้ตีผู้แก่ผู้ขอ ทำ แต่ในที่จะทำกิน ไปนั้น ถ้ามีทำกิน ต่อ ไปจะขาย
 จะจำนำจะ ให้แก่พี่น้อง ลูก หลาน ทำกิน ต้ม ไปนั้น มิได้ ที่นั้น ให้เป็น
 ดิถีแก่เจ้าของ เดิม มาตรา หนึ่ง, กับมาตรา ๕ ซึ่งมีความว่า “ เข้าที่
 ม้าน ที่ เวื่อน ท่าน อยู่ ถ้า ถึง ขอบ หนึ่ง กี่ตี ต้อง ขอบ กี่ตี ให้เจ้าบ้านเจ้า
 ที่ว่า แก่ผู้เข้า ที่นั้น เอาค่าเข้า ให้ ครบ ค่าที่นั้น ถ้าแต่เคย ได้ พัน ขอบ
 หนึ่ง ต้อง ขอบ แล้ว แต่เจ้าที่เจ้าบ้าน มิได้ ตัก เคื้อน พัน ๓ ขอบ ไปแต่
 ให้เอาค่าเข้าแต่ กี่หนึ่ง แต่ ที่นั้น ให้คง เป็น ดิถีแก่ผู้เข้า ที่นั้น แต่ ”
 มาตรา หนึ่ง ๒ บทนี้ มิได้ ยก ขึ้น ใช้ ใน การ พิพากษาคดี มา ชั่ว นาน แล้ว
 ควร ยกเลิก เสีย ได้ ”

จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยกเลิก กฎหมาย ดัชนี ณ เบื้อง
 เสร็จ หน้า ๓๗๔ มาตรา ๔ มาตรา ๕ ซึ่ง กล่าว มา ข้าง ต้น นั้น เสีย
 ไม่ให้ ใช้ เป็น กฎหมาย สำหรับ แผ่น ดิน ต่อ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม วัน เดือน โกสินทร ศก ๓๒๐
 เป็น วันที่ ๑๑๘๕๘ ใน กาด บัด ยุ บัด นี้

ประกาศออก โฉนดที่ดิน
 มณฑลกรุงเก่า

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทร มหาจุฬา
 ดงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ

ให้ทราบทั่วกันว่า ในสมัยนี้ที่ดินมีราคาแพงขึ้นอย่างกว้างขวางเป็นอันมาก
ย่อมเป็นเหตุให้ราษฎรมีคดีพิพาทกัน ด้วยเรื่องที่ดิน ชุกชุมขึ้น สมควร
จะจัดระเบียบสิ่งสำคัญอันเป็นหลักฐานสำหรับที่ดิน แด่จัดให้มีสิ่ง
หมายเขตที่ดินนั้น ๆ ให้มั่นคงยิ่งขึ้น ตาม กาด สมัยจึง ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้พระยาพระราชพิธีบริบาลเป็นข้าหลวงเกษตร อยู่ในบังคับ
บัญชา ข้าหลวงเทศาภิบาล มณฑลกรุงเก่า พร้อมด้วยเจ้าพนักงาน กรม

แผนที่ออกรังวัดปักเขตที่ดินเพื่อจะได้ ออกโฉนดให้แก่เจ้า ของที่ดิน คือ
ทิศได้ตั้งแต่แยกบางไทรขึ้นไปตามฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศตะวัน ตก
แต่ตามฝั่งแม่น้ำแคว อ่างทอง ทิศตะวัน ออกจนถึงคลองตะเคียนเป็นที่
สุดข้างเหนือ กำหนดข้าหลวงเกษตร จะออกรังวัดปัก เขตที่ดิน เมื่อใด
ข้าหลวงเกษตรจะได้ ประกาศล่วงหน้ามาให้ทราบ อีกครั้ง หนึ่งด้วย เพราะ ฉนั้น

ข้อ ๓ ถ้าผู้เป็นเจ้าของที่ดินในตำบลที่กล่าวนี้ ได้ทราบ ประกาศ
ว่าข้าหลวงเกษตร จะสำรวจ แด่จัดให้ปักเขตที่ดิน ในที่ ของตนเมื่อ
ใดแล้ว ก็ให้เจ้า ของมานำ หรือให้มีผู้แทน ตัวมานำชี้เขตที่ดิน ของ
ตน ข้าหลวงเกษตรจะได้ รังวัดแต่ปักเขต ให้

ข้อ ๒ ถ้าเจ้า ของใด นำชี้ว่าเขตที่ดิน ของตน อยู่เพียงใด ก็ให้
ข้าหลวงเกษตร รัง วัด แด่จัดให้ปัก หลักเขตไว้ทุกมุมที่เว้น ไว้แต่
ที่ฉิวาทซึ่งจะ กล่าวต่อไป

ข้อ ๓ ถ้าที่ดินแปลงใดมีผู้แย่งชิงกันว่า เป็นเจ้า ของ มากกว่า
รายหนึ่งขึ้นไป 08/10/2566 หรือมีผู้นำชี้เขตคาบเกี่ยวกัน อยู่ก่ใด ในที่ฉิวาท
เช่นนี้ ให้ข้าหลวงเกษตรจัด ให้ปักเขตด้าน คี่ รับ รอง ถูกต้องกัน ไว้

ก่อน แต่ท่านที่วาทนั้น ให้งดไว้ ถ้าวามีคำตัดสิน อัน เด็ดขาดว่าอย่างไร
จึงให้ปัก ให้ตาม คำตัดสิน นั้น

ข้อ ๔ ศติพิพาทกัน ด้วยเรื่อง ที่ดิน ใน ตำบล ที่ใกล้ตัว นี้ ให้ ข้า หลวง
เกษกร มีอำนาจ พิจารณา ได้ ส่วน แดเปรียบเทียบ ได้ตลอด ไป แต่ ถ้าที่
วิวาท ราย ใด ประมาณ ราคา ไม่เกิน ๑๒๐ บาท ขึ้น ไป แล้ว ให้ ข้า หลวง
เกษกร มีอำนาจ ที่ จะ ตัดสิน ได้ เป็น เด็ดขาด ห้าม ขอให้ ฟ้อง อุทธรณ์
ฎา ชูตเกล้า ๆ ถวายฎีกา ถ้า เป็นคดี ที่ดิน อัน มี ราคา เกิน กว่า ๑๒๐ บาท
ขึ้น ไป เมื่อ ข้า หลวง เกษกร พิจารณา ได้ ส่วน เสร็จ แล้ว แต่ คู่ความ ไม่
ยอม ตาม คำ เปรียบเทียบ ของ ข้า หลวง เกษกร ก็ ให้ ข้า หลวง เกษกร ตั้ง
ความ นั้น มา ยัง ศาล ข้า หลวง พิเศษ สำหรับ การ ที่ดิน ณ กระทรวงยุติธรรม

ข้อ ๕ ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ไม่ พอใจ ใน คำตัดสิน ของ ศาล ข้า หลวง
พิเศษ ก็ ให้ ชูตเกล้า ๆ ถวายฎีกา ที่ เดียว โดย ไม่ ต้อง ฟ้อง อุทธรณ์ ก่อน

ข้อ ๖ ที่ดิน ราย ใด ไม่มี เจ้า ของ มา นำ ชี้ เขต รจน สิ้น กำหนด วัน ที่
ข้า หลวง เกษกร รังวัด แล จับปัก เขต ใน ที่ ตำบล นั้น แล้ว ก็ ให้ ถือ ว่า
เจ้า ของ ผู้ นั้น ไม่ ทำ ตาม หมาย บังคับ ให้ ข้า หลวง เกษกร ได้ ส่วน แด ดัง โทษ
ถาน ขัด หมาย บังคับ ตาม พระ ราช บัญญัติ กระ บวน พิจารณา ความ แ่ง นั้น

ข้อ ๗ เมื่อ ข้า หลวง เกษกร ได้ รังวัด แล จับ ให้ปัก เขต ที่ดิน เสร็จ
แล้ว ข้า หลวง เกษกร จะ ได้ ประ กาศ กำหนด วัน ให้ เจ้า ของ มา มา รับ
โฉนด ใหม่ เพราะ ต่อ ไป จะ ทรง พระ กรุณา โบรมเกล้า ๆ ให้ ยก เด็ด
หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่ดิน อย่าง เก่า ทั้ง ปวง ใน ที่ ซึ่ง ข้า หลวง เกษกร
ได้ ตรวจ รังวัด แล จับ ให้ปัก เขต แล้ว นั้น

ข้อ ๘ ให้เจ้าของที่ดิน ซึ่งมีหลักเขตรปักไว้ติดต่อกันนั้น พร้อมกันเป็นผู้ดูแลรักษาหลักเขตรไว้ให้เรียบร้อยเสมอไป ถ้าหลักเขตรนั้นล้มหรือเป๋ เอ็นทรายไปประการใด ให้รีบนำความมาแจ้งแก่กรมการอำเภอใด ที่นั้น

ข้อ ๙ หลักหมายเขตร ที่ดิน ซึ่งชำรุดวงได้จัดให้ปักไว้แล้ว ตามความในข้อ ๘ นั้น ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด นอกจากเจ้าพนักงาน ถอนเคลื่อน ย้าย ไปจากที่ หรือ ทำอัน ทราย อย่าง ใด ถ้าผู้ใด บังอาจ ถอนเคลื่อน ย้าย ฤฯ ทำอัน ทราย หลักเขตร ที่ดิน ซึ่งเจ้าพนักงาน ได้ปักไว้ ต้อง ระวางโทษ มีกำหนด ปรับใหม่เป็นเงิน ไม่เกิน ๕๐ บาท หรือ จำจำ มีกำหนด ไม่เกิน ๒ เดือน ฤฯ ปรับแต่จำ ซึ่ง ทั้ง ต้อง ส่สถาน

ประกาศมา ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

ณ วันที่ ๑๓๘๖๑ ในรัชกาล บัดยบนี้

ประกาศจัดการ บ้อง กัน กากไฟโรค

พระเจ้าอนงยาเชอ กรมหลวง นครศรีธรรมราช เสด็จมา ที่ กระ ทรง นรมบาด รับ พระบรมราช โองการ ให้เกล้าฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยบัดนี้ ใช้กากไฟโรค ได้เกิด ขึ้น แล้ว ในเมือง ช้องกง แต่เมืองอื่น ๆ จึง มี พระราช ประสงค์ที่จะ จัดการ บ้อง กัน ไม่ให้ โรคเช่น นั้น แพร่หลาย ตาม มา ถึง พระราช อาณาจักรนี้ ได้

จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา พระราช บัญญัติ ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน ดังนี้

ข้อ ๑ ให้จัดเกาะไม้ เป็น ที่ สำหรับ ทำการ ต้าน บัอง กัน โรคภัย ทราย
แต่ เป็น ที่ ทำการ ควบคุมโรค ตาม ข้อ บังคับ ในพระ ราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๒ เมื่อ ลำหนึ่ง ลำใด ซึ่ง ออก จาก เมือง ช่องกง เกาะ ไหลดำ หรือ เกาะ
มณีตา มาถึง หน้า น้ำ สยาม โน วันตุ ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระ ราช
บัญญัติ นี้ ต้อง แวะ จอด ที่ เกาะ ไม้ แต่ ก่อน ที่ จะ ได้ รับ ใบ อนุญาต ของ
ท่าน บัอง กัน โรคภัย ทราย ให้ เหย เข้า มา ได้ นั้น ต้อง รอ พัก อยู่ กว่าจะ
ครบ กำหนด เวลา ๘ วัน เติมน้ำ ตั้ง แต่ วัน ที่ ได้ ออก มา จาก ท่า หรือ จนกว่า
เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ อนุญาต ให้ เข้า มา

ข้อ ๓ เรือ ลำหนึ่ง ลำใด ที่ ออก จาก เมือง ท่าใด ๆ ใน ประเทศ จีน มา
ถึง หน้า น้ำ สยาม โน วันตุ ใน ภาย หลัง วัน ที่ ได้ ประกาศ พระ ราช บัญญัติ นี้
ต้อง แวะ จอด ที่ เกาะ ไม้ แต่ ต้อง รอ พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา ที่ เจ้า พนักงาน
แพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ควบคุม บน เรือ แต่ ออก ใบ อนุญาต ของ ท่าน บัอง กัน
โรคภัย ทราย ให้ เหย เข้า มา ได้ -

ข้อ ๔ ห้าม ไม่ ให้ บุคคล ผู้ใด นอกจาก เจ้า พนักงาน แพทย์ ผู้
ช่วย ของ เจ้า พนักงาน แพทย์ นั้น ทำการ ไป มา ติด ต่อ จาก เรือ ลำใด ๆ ซึ่ง
มาจาก เมือง ช่องกง แต่ เกาะ มณีตา ฤ จาก เมือง ท่าใด ๆ ใน ประเทศ
จีน ไป ยัง ผัง ฤ จาก ผัง ไป ยัง เรือ ลำนั้น ฤ จาก เรือ ลำนั้น ไป ยัง เรือ
ลำ อื่น ๆ ฤ จาก เรือ ลำอื่น ๆ ไป ยัง เรือ ลำนั้น ก่อน เรือ ลำนั้น ได้ รับ
ใบ อนุญาต ของ ท่าน บัอง กัน โรคภัย ทราย ให้ เหย เข้า มา ได้ นั้น เป็น อัน ขาด

ข้อ ๕ ผู้ เป็น นาย เรือ ฤ คน ผู้ใด ซึ่ง เป็น ผู้ บัง คับ การ ใน เรือ ลำ หนึ่ง
ลำใด ที่ ต้อง จอด พัก อยู่ ตาม กำหนด ก็ ท่าน บัอง กัน โรคภัย ทราย นั้น
ต้อง แจ้ง ถึง การ ด้วย ส่วน เรือ แล ส่วน เวลา ที่ ได้ เติมน้ำ เรือ มา ตาม ทาง แต่

ส่วน การมี ใช้ เจ็บ ฤา ไม่มี อย่างไร ใน บรรดา ลูก เรือ แด คน โดย ส่าร
 แด ทั้ง เหตุ การ อื่น ๆ แก่ เจ้า พนักงาน แพทย์ ตาม ที่ เจ้า พนักงาน ผู้ นั้น จะ ต้อง
 การ แด ต้อง ตอบ คำถาม ต่าง ๆ ที่ เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ถาม นั้น โดย ความ
 จริง แด โดย ถ้วน ถึ แด ถ้า เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ต้องการ ให้ จัด เรือ แด เครื่อง
 ใช้ อัน สมควร ส่า สำหรับ ตั้ง คน โดย ส่าร แด คน ลูก เรือ ชันบก ที่ ด้าน มื่อ่ง
 กัน โรค ภัยัน ตราย นั้น ก็ ต้อง จัด ให้ แด ทั้ง ต้อง ช่วย เจ้า พนักงาน แพทย์
 ตาม สมควร ในทาง อื่น ๆ ทั่วไป เพื่อ ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ นั้น ได้ จัด การ ออก ไป
 อนุญาต ของ ด่าน บื่อ่ง กัน โรค ภัยัน ตราย ส่า สำหรับ เรือ ลำ นั้น ด้วย

ข้อ ๖ เจ้า พนักงาน แพทย์ มี อำนาจ ที่ จะ ชัน ไป บน เรือ ที่ มา ถึง
 น่าน น้ำ สยาม ได้ ทุก ลำ แด ตรวจ บรรดา คน ที่ บัญ ใน เรือ นั้น ได้ ทั่ว หน้า แด
 ถ้า เห็น สมควร จะ เรียก ตรวจ ไป สำคัญ แจ่ง ด้วยการ ใช้ เจ็บ ส่า สำหรับ เรือ
 หนังสือ แจ่ง จำนวน คน อพยบ ฤา หนังสือ อื่น ๆ ซึ่ง เจ้า พนักงาน แพทย์
 จะ ต้อง การ ตรวจ เพื่อ ให้ จัด การ ออก ไป อนุญาต ของ ด่าน บื่อ่ง กัน โรค
 ภัยัน ตราย นั้น ด้วย ก็ ได้ - แด เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ต้อง ทำการ โดย ทาง
 ที่ ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย ตาม ที่ เห็น สมควร ต้อง ทำ เพื่อ ให้ รู้ ได้ ว่า ความ
 ส่าอาด เรียบ ร้อย ใน เรือ แด ใน บรรดา คน ใน เรือ นั้น ๆ มี ช้อย เปน อย่างไร

ข้อ ๗ ห้าม ไม่ ให้ พนักงาน ศักดาการ ซึ่ง ทำการ ใน หน้า ที่ อยู่ เกาะ ดี ชิง
 ฤา เมือง สมุท พรกา การ อนุญาต ให้ เรือ ลำ หนึ่ง ลำ ใด ที่ มา จาก เมือง ช่อ่ง กง
 แด เมือง มนิลา ฤา จาก เมือง ท่า ใด ๆ ใน ประเทศ จีน ที่ ไม่ได้ แสดง ใบ อนุญาต
 บอก ความ บริสุทธิ์ จาก โรค อื่น ที่ ควร จะ ได้รับ จาก เกาะ ไม้ นั้น ลำ เจียง
 ถ่าย สิ้น ค้ำ ที่ เกาะ ดี ชิง ฤา ถ่น เหย เข้า มา กรุง เทพ ฯ เปน ฮื่อชาติ แต่ บรรดา
 เรือ ที่ จะ ได้ แสดง ใบ อนุญาต เช่น นั้น ให้ ตรวจ ดู แล้ว จึง จะ ขอม ให้ ถ่า เจียง

08/10/2566

ถ่าย สิ้น คำ ที่ เกาะ สี ขั้ แด เตย เข้า มา ยัง กรุง เทพ ฯ ฤ คำ บด อื่น ๆ
ได้ ไม่ ต้อง มี การ ตรวจ อีก

ข้อ ๘ ให้ เจ้า พณ กง แพร ย มี อำนาจ ตาม พระ ราช บัญ ญั ต์ นี้
จัด การ ตาม ที่ จะ เห็น สัม คว ร ใน บรรดา เรือ ฤ คน ทั้ง หาย อัม มี โรค คิด มา
นั้น เพื่อ บั ง กั บ ไม่ ให้ โรค เพร ์ หาย ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๘ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ที่ กระ ทำ ความ ตะ เม็ด ฤ ช่วย กระ ทำ ความ
ตะ เม็ด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต่อ พระ ราช บัญ ญั ต์ นี้ แด ทั้ง ผู้ เป น นาย เรือ
ฤ กั บ คั น ฤ ผู้ ใด ๆ ซึ่ง มี อำนาจ บั ง คั บ การ ของ เรือ ใหญ่ ฤ เรือ เล็ก
ดำ ใด ๆ ที่ ได้ มี ความ ตะ เม็ด นั้น เกิด ขึ้น ก็ ตี ฤ เป น เรือ ที่ ได้ ใช้ อย่าง
หนึ่ง อย่าง ใด ใน การ ชั น เป น ความ ตะ เม็ด นั้น ก็ ตี ผู้ หนึ่ง ๆ จะ ต้อง ค้าง
คน มี โทษ ปรึ บ เป น เงิน ไม่ เกิน ๒,๐๐๐ บาท ฤ โทษ จำ ชั ง ไม่ เกิน กำหนด
เวลา ๖ เดือน ฤ ต้อง ปรึ บ โทษ ทั้ง สอง สั ตาน นั้น

ข้อ ๑๐ บรรดา เงิน คำ ใช้ จำ ย อัม มี ชั น ที่ รัฐบาล ได้ ออก ไป เท่า ใด
ใน การ รักษา เด็ ง คน ที่ ได้ เข้า ชั น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ ค่าน บั ง กั บ โรค
ภยั น ทราย ที่ เกาะ ใ ล่ นั้น ผู้ ที่ เป น เฮเยน ค์ ของ เรือ ดำ นั้น ต้อง ใช้ เงิน ให้
แก่ รัฐบาล ทั้ง ชั น

ข้อ ๑๑ พระ ราช บัญ ญั ต์ นี้ ให้ เสนา บั ตี กระ ทรวง นคร มา ด เป น เจ้ นำ ที่
จัด การ พรึ อม ด้วย ความ ช่วย อุดหนุน ของ กรม ทหาร เรือ ให้ เป น อัม ใช้
ได้ ตด อุด ทุก ประ การ

ข้อ ๑๒ ประ ภา ค์ พระ ราช บัญ ญั ตี ลง วันที่ ๒๓ กันยายน วัน ดน โกล สั น ทร ฯ

ศก ๓๓๘/10/๒๒๕ ให้ ยก เล็ก เล็ ย

ประ ภา ค์ มา ณ วัน พุ ทศ บั ตี ที่ ๑๖ พฤษภาคม จั ตน โกล สั น ทร ศก ๑๒๐
เป น วันที่ ๓๓๗๘ ใน รัช กาล บั ตย มั น นี้

ข้อ บังคับกระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

ว่าด้วย วิธี การ จ่าย เงิน แผ่น ดิน ใน เมือง ต่าง ประเทศ

ตั้งแต่วันที่ ๓ เดือน พฤษภาคม คศ ๑๒๐ เป็นต้น ไป กระทรวง หรือ กรม โดจะจ่ายเงิน แผ่น ดิน นอก พระ ราช อาณาเขตร์ ใน ราช การ ของ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว ให้ กระทำ ตาม วิธี ต่อ ไป ดังนี้

๑ เมื่อ กระทรวง หรือ กรม โด ซึ่ง มี หน้า ที่ ตั้ง ฎีกา เบิก เงิน จาก พระ คลัง มหาสมบัติ มี ประสงค์ จะ จ่าย เงิน ใน ประเทศ หนึ่ง ประเทศ โด นอก พระ ราช อาณาเขตร์ เป็น จำนวน เงิน คราว หนึ่ง หลาย ราย หรือ ราย หนึ่ง เกิน กว่า ๑,๐๐๐ บาท ขึ้น ไป ให้ ยื่น ฎีกา ตาม ขรรณ เนียม ที่ กรม สार บาญชี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ ใน ฎีกา นั้น ต้อง แทง หมาย เหตุ ให้ ชัด ด้วย หมึก แดง บอก ตำแหน่ง ที่ แด ชื่อ ผู้ จะ รับ เงิน กับ ทั้ง จำนวน เงิน ตาม อัตรา ค่า ประเทศ ซึ่ง จะ ต้อง จ่าย นั้น ด้วย

๒ กรม สार บาญชี จะ ออก เช็ก ให้ ตาม ขรรณ เนียม เป็น จำนวน เงิน บาท ตาม อัตรา แดง เปลี่ยน ซึ่ง กระทรวง พระคลัง ฯ ได้ ณะ แล้ว แด จะ ได้ ชัก เช็ก นั้น ไป ถึง กรม เก็บ เพื่อ จะ ให้ จ่าย เช็ก สำหรับ เงิน แผ่น ดิน ใน เมือง ต่าง ประเทศ ที่ เดียว กับ ทั้ง จะ ได้ กำหนด ที่ ให้ ใช้ เงิน นั้น ตาม ความ ต้อง การ ได้ ตลอด ถ้า กระทรวง โด มี ประสงค์ จะ ให้ จ่าย เงิน นั้น โดย ทาง โทร เดช เพื่อ เป็น การ รั้น ก็ ให้ แทง หมาย เหตุ กำหนด วัน เวลา ซึ่ง จะ ต้อง จ่าย เงิน นน มา ใน ฎีกา ด้วย หมึก แดง ดัง กล่าว แล้ว ด้วย ที่ เดียว

๓ ห้ามมิให้กระทรวง หรือ กรมใด แลก เปลี่ยน เงิน ที่ จ่าย ใน ราชการ แผ่น ดิน กับ แบนก์ หรือ บุคคล ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด เป็น จำนวน เงิน ราย หนึ่ง หรือ หลาย ราย คราว ละ เกิน กว่า ๑๐๐๐ บาท เป็น อัน ชาติ

หอ รัษฎากร พิพัฒน์

วันที่ ๔ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

(เซ็น) หม่อมเจ้า บิ๊ยกักดิ์

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความ ให้ ทราบ ว่า มี คีเตอร์ แปรนเนอร์ ประ ชาณา ชิบัติ กรุง สวีเดน ในนาม ของ ฮอฟพีค กตาง แห่ง สังกต ไปรตน์ยี่ ซึ่ง ตั้ง อยู่ ที่ กรุงเบิน มี หนังสือ มายัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๑๒ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ ในนาม ของ ประเทศ โกลโดนี อังกฤษ คือ เซาเทินโรดิ เซีย ๑ บิชอน นวแดนต์ ๑ ได้ เข้า ด้วย ใน หนังสือ สัญญา สังกต ไปรตน์ยี่ กรุงวอชิงตัน ตั้ง แต่ วันที่ ๑ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ ตาม มาตรา ข้อ ๒๔ แห่ง หนังสือ สัญญา สังกตไปรตน์ยี่ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตนโกสินทรศก ๑๑๒ มี พิบัติ ราคา ค่า หนังสือ ฝาก ดึง ต่อ ไป นี้

ประเทศเซาเทินโรดิเซีย

๑ ค่า หนังสือ ฝาก หน้า หนึ่ง ครั้ง เฮาต์ ฤๅ ต่ำ กว่า ครั้ง เฮาต์ คิด เป็น เงิน ๐๘/๑๐/๑๒

๒ ค่า ไปรตน์ยี่ บัตร คิด ค่า ส่ง ๓ เปนนี่

- ๓ คำตอบ ไปรษณีย์บัตร คิดค่าส่ง ๒ เปนนี
- ๔ คำหนังสือพิมพ์ คิดตามหน้าหนัก ๔ เฮาต์ เปนเงิน ๓ เปนนี
ถ้าเกินจากนี้ไป ๒ เฮาต์ถูกต่ำกว่า ๒ เฮาต์ คิดเปนเงินครึ่งเปนนี
- ๕ ค่ากระดาษที่เป็นตัวพิมพ์ ถูกตัวอย่างคิดตามหน้าหนัก ๒ เฮาต์
คือ ๑ เปนนี
- ๖ ค่าธรรมเนียมเรยัคเตอร์คิดเปนเงิน ๔ เปนนี
- ๗ ค่าธรรมเนียมที่ตั้ง ใบบรรคอบคิดเปนเงิน ๒ เปนนีครึ่ง

ประเทศบิซอสนาแดนตี

- ๑ คำหนังสือฝาก คิดตามหน้าหนัก ครึ่งเฮาต์ถูกต่ำกว่าครึ่งเฮาต์
คือ ๔ เปนนี
- ๒ คำไปรษณีย์บัตรปิดคิดฉบับละ ๓ เปนนี
- ๓ คำตอบไปรษณีย์บัตรคิดฉบับละ ๒ เปนนี
- ๔ คำหนังสือต่าง ๆ เปนต้นว่าบอกการค้าขายแต่ตัวอย่างคิดตาม
หน้าหนัก ๒ เฮาต์ ถูกต่ำกว่า ๒ เฮาต์เปนเงิน ๓ เปนนีถ้าเปนหนังสือ
บอกการค้าขายคิดเปนเงิน อย่างต่ำที่สุดเพียง ๓เปนนี ถ้าเปนหนังสือ
ตัวอย่างเปนเงิน ๑ เปนนีครึ่ง
- ๕ คำหนังสือพิมพ์คิดตามหน้าหนัก ๔ เฮาต์เปนเงิน ๓ เปนนีถ้าหน้าหนัก
เกินไปถึง ๒ เฮาต์ถูกต่ำกว่าจะคิดเขาครึ่งเปนนี
- ๖ ค่าธรรมเนียมเรยัคเตอร์ ได้คิดจะเก็บ ๔ เปนนีตั้งที่มีแจ้ง
อยู่ในข้อ ๒ แห่งหนังสือสัญญาที่ได้บรรทักไว้ครั้งที่สองครั้ง

๗ คำสั่ง ใบรับตอบที่เรียกเคอร์ติง ของ ต่าง ๆ คิดเป็นเงิน ๓๖๖ ๒
 เปนส์ ครั้ง ตามแบบพิภคราคาที่ได้ตกลง กัน ในนาม ของ ประเทศ ทั้ง ๒
 ที่ กล่าวมา แล้ว นั้น แต่จะชี้แจงว่า ๒ เปนส์ ครั้ง ๑ เปนนี้ แต่ครั้งเปนนี
 นี้ จะคิดตาม ขรรณ เนียม ของ ลักดไปรสันนี เท้ากับราคา ๒๕, ๓๐ แต่ ๕
 เซน คิมส์ ที่ ใช้อยู่ทุก ๆ ประเทศ นั้น

อนึ่ง ได้เป็นการ ตกกลง ว่า ๒ ประเทศ นี้ ได้เข้า ด้วย ใน หนังสือสัญญา
 ลักดไปรสันนี จำเพาะแต่ ส่วน ของ ข้อสัญญา ใหญ่ คือ ปวินซีเปต
 กอนเวนชัน แห่ง กรุง วอชิงตัน แต่จะ ใช้อยู่ ไม่ได้ทั่วไป ใน ข้อสัญญาที่ ได้
 บรรทุกไว้ ครั้ง ที่ สุด ฤาใน หนังสือสัญญา กอนเวนชัน ที่เป็นการ อุดหนุน
 ซึ่ง ไม่ เปน ข้อ บังคับ นั้น

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศแจ้ง ความ ให้ทราบ ว่า
 มิสเตอร์ แฮมิลตัน กิง ราชทูตอเมริกัน ซึ่ง ประจำ อยู่ใน กรุง เทพ ฯ มี
 หนังสือ มา ย่าง กระทบ การต่าง ประเทศ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน รัตน
 โกสินทร ศก ๑๒๐ ซึ่ง ประกาศเพิ่มเติม ของ รัฐบาล อยู่ใน คิตเตดเศส
 อเมริกามา ว่า เปน การ พดิ่ง เผลอ ของ รัฐบาล อเมริกัน ใน การ ที่ ประเทศ
 รมเนี้ย ได้ จัดการ ตกกลง ราคี ไฟ หนังสือสัญญา ลักดไปรสันนี ใน ข้อ ที่
 ต้อง เปน ชุระด้วย เรื่อง ค่าหนังสือ พิมพ์ แต่ พิมพ์เบดเด็ด ต่าง ๆ นั้น ยัง
 ขาด ตกบก พร้อง อยู่ จาก ประ กาศ ซึ่ง ว่า ด้วยประเทศ รมเนี้ย แล้ว นั้น

คำดาว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๙ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
 08/10/2566

(ตงพระนาม) กรมหลวงเทอดวงศ์โรประการ

เสนาบดีว่า การ ต่าง ประเทศ

ข้อ บังคับการ รับ จ่าย เงิน ธนา ๓๓

สำหรับ ใช้ ใน กรม ไปรษณีย์ โทรเลข และ มณฑลต่าง ๆ ซึ่ง เบิก จ่าย คิด ต่อ กับ กระทรวง พระ คตัง คั้ง ไว้ โดย เสนา บัดี กระทรวง พระ คตัง มหา สัม บัดี ได้ รับ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต แล้ว

ข้อ ๑ กรม ไปรษณีย์ โทรเลข จะ ต้อง นำ เงิน ที่ ได้ รับ ใน การ ขาย ตัว ธนา ๓๓ มา ส่ง ยัง กรม เก็บ กระทรวง พระ คตัง มหา สัม บัดี ทุก ๆ อาทิตย์ แต่ เมื่อ เวลา จะ นำ เงิน มา ส่ง นั้น ต้อง ทำ ใบ นำ ส่ง เงิน มา ยื่น ด้วย แต่ ให้ ทำ บัญชี เงิน รับ ตาม แบบ หมายเลข ก, นั้น คิด มา กับ ใบ นำ ส่ง เงิน ด้วย หรือ อีกรูปแบบ หนึ่ง ถ้า ใน อาทิตย์ ไต ไม่ มี การ รับ เงิน ค่า ขาย ตัว ธนา ๓๓ ได้ ก็ ให้ กรม ไปรษณีย์ โทรเลข ทำ แต่ บัญชี แบบ หมายเลข ก, ส่ง ไป แจ้ง ความ ให้ ทราบ ไว้

ข้อ ๒ ส่วน เงิน ธนา ๓๓ ที่ ได้ นำ ส่ง ทาง คตัง มณฑล แล้ว จะ มา ขอ รับ เงิน ทาง พระ คตัง กวุง เทพ ๑ นั้น กรม ไปรษณีย์ โทรเลข จะ ต้อง วาง ฎีกา มา เบิก เงิน ตรง ต่อ กรม ตรวจ แต่ กรม ตำรา บัญชี กระทรวง พระ คตัง มหา สัม บัดี แต่ ให้ ทำ แบบ บัญชี เงิน จ่าย หมายเลข ก, ๑ นั้น คิด มา กับ ฎีกา ด้วย แต่ กรม ไปรษณีย์ โทรเลข อาจ จะ เบิก เงิน ธนา ๓๓ นี้ ได้ ทุก ๆ อาทิตย์ หรือ จะ เบิก อาทิตย์ ละ ๒ ครั้ง ก็ได้ สุก แต่ จะ ต้อง การ โดย เวลา จำ เปน

ข้อ ๓ เงิน ธนา ๓๓ นั้น ที่ คตัง มณฑลต่าง ๆ ได้ รับ แล ได้ จ่าย ไป แล้ว เมื่อ ถึง เวลา ดั้น เตือน คตัง มณฑล นั้น ๆ จะ ต้อง ทำง บัดี เงิน ธนา ๓๓ ที่ ได้ รับ แล จ่าย ไป ตาม แบบ บัญชี เงิน รับ หมายเลข ก, แบบ บัญชี เงิน

ชาย หมายเลข ก,๑ ส่ง ไปยัง กรม ตรวจ แลก กรม ตำรา บัญชี กระทรวง พระคลัง
มหาสมบัติ พร้อมทั้ง ใบส่ง จ่าย นั้น ด้วย ทุก ๆ เดือน

ขอ รัชฎาภิเษก

วันที่ ๑ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ลง พระนาม) มหิศร ราชหฤทัย

เสนาบดี กระทรวง พระคลัง มหาสมบัติ

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแจ้ง ความให้ ทราบว่า
มีคดีเคอร์ แซมิตตันกิง ราชทูตอเมริกัน ซึ่ง ประจำ อยู่ใน กรุง เทพฯ มีหนังสือ
มายัง กระทรวง การต่างประเทศ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๐ ส่ง ประกาศของ รัฐบาล อยู่ใน คติสเทศส์อเมริกา มา ว่า ฮิสไฮ
เนตเคดีฟ แห่ง ประเทศ ชิยิปต์ ได้ เข้าด้วย ใน หนังสือ สัญญา สักกตไปรษณีย์
กรุง วอชิงตัน ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ แต่ รัฐบาล
อยู่ใน คติสเทศส์ อเมริกา ได้รับ ไว้ แต่ วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร
ศก ๑๒๐ นี้ แล้ว

คำตา ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

08/10/2566

(ลงพระนาม) กรมหลวง เทเวธวัช วัโรประการ

เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

แจ้ง ความ กระจ่าง วัง

พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ใช้ ตรา ตำแหน่ง

ด้วย พระยาเดโชธร ฐาปน กิจย์ ปลัด ทูล ถอดของ กระจ่าง โยธา ธิการ
มีหนังสือ มาถึง กระจ่าง วัง ฉบับที่ ๘, ๑๕๘๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ว่า กรม ไพร่ต๋นีย์ แด กรม ไทร เลข เดิม แยก เป็น
๒ กรม แต่ มีดวงตรา สำหรับ ตำแหน่ง อยู่ กรม ละ ดวง บัดนี้ กรม ไพร่ต๋นีย์
แด กรม ไทร เลข รวม เป็น กรม เดียว แล้ว จะ ขอ อนุญาต ใช้ ตรา สำหรับ
ตำแหน่ง ให้ เป็น เครื่องหมาย แต่ ดวง เดียว

กระจ่าง วัง ได้ นำ ขึ้น เสนอ ใน ที่ ประชุม ผู้สำเร็จ ราชการ แผ่นดิน
อยู่ รักษาทรง นคร ทราบว่า พระ บาท แล้ว โปรดเกล้าฯ อนุญาต แล้ว คือ

ตรา ประจำ ชาติ รูปกลม กวาง มี รูป พระ มหา พิ ไชย มงกุฏ มี รัศมี
ประกาย ไฟฟ้า เป็น เครื่องหมาย กรม ไทร เลข แด ภาย ได้ มี รูป แครง ขอน
เป็น เครื่องหมาย กรม ไพร่ต๋นีย์ เบื้อง บน มี อักษร ว่า กรม ไพร่ต๋นีย์ ไทร เลข
ศูนย์กลาง ๒ นิ้ว ๓ อนุกระ เบียด สำหรับ ตำแหน่ง กรม ไพร่ต๋นีย์ ไทร เลข
ต่อไป แต่ ดวง ตรา เก่า ๒ ดวง ตาม ที่ ถ้าว มา แล้ว เจ้า พนักงาน กระจ่าง
วัง ได้ เรียกคืน มา แล้ว วันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

—*—

ด้วย พระยาศรีวิฑู เทพ ปลัด ทูล ถอดของ กระจ่าง มหา ไทโย ขอ อนุญาต
ใช้ ตรา สำหรับ ตำแหน่ง คือ

๑ ตรา ประจำ ชาติ 08/10/2566
รูปกลม กวาง เป็น รูป อารัม แผ่น ดิน มี อักษร รอบ ว่า
“ข้าหวดง เทศาภิบาล มณฑล อุดร” ศูนย์กลาง ๒ นิ้ว ครึ่ง

๒ ตราประจำครั้ง รูปกลม กวาง เป็น รูปอาร์มใน ตรา มีข้าง สาม เคียว แต่ข้าง ยื่น แทน กับ กฤษ ไคว่ กั้น มีอักษร รอบ ว่า “ ข้าหลวง เทศาภิบาล มณฑล อุตร ” ศูนย์ กวาง ๓ นิ้ว เป็น ตรา สำหรับ ตำแหน่ง ข้าหลวง เทศาภิบาล มณฑล อุตร

๓ ตราประจำ ชาศ รูปกลม กวาง เป็น รูปอาร์ม แผ่น ดิน ย่อ แต่ มี กิ่งไม้ ๒ ข้าง ได้ ตรา มี ผ้า รอง รับ ใน ผ้า มี อักษร ว่า “ ผู้ช่วยเจ้า กรมป่าไม้ ” ศูนย์ กวาง ๒ นิ้ว

สำหรับ ตำแหน่ง ผู้ช่วย เจ้า กรมป่า ไม้ กระทรวง มหาศ ไทย กระทรวง กวัง ได้ นำ ขึ้น เสนอ ใน ที่ ประชุม ผู้สำเร็จ ราชการ แผ่น ดิน อยู่รักษา พระนคร ทราบ ว่า พระบาท ไปรตเกล้า ฯ ๑ อนุญาตแล้ว

กระทรวง กวัง

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม วันขึ้นโกสินทรศก ๓๒๐

(เซ็น) พระยา บำเรอ ภักดี

ปลัด ทูลฉลอง กระทรวง กวัง

แจ้ง ความ กระ ทรวง ขรรวมการ

แพนท กกรม สั้งชกาวี

ด้วย กรม กอง ตรี เหว่ง ด้ว ส้ม แปก มายัง กระทรวง นี้ ว่า ส้ม แปก
 เสพย์สุรา จึงได้ ให้เจ้า คณะ ไต้ ดอน ได้ ความ ว่า ส้ม แปก บวช อยู่ วัด
 ไชยชนะ สังคราม ได้ เป็น ผู้เสพย์สุราจริง ส้ม เต็จ พระ พุทธ โฆษาจารย์
 เจ้าคณะ ใหญ่ ฝ่าย เหนือ จึง ได้ ตัดสิน ให้ ส้ม แปก คักเสี้ย ตาม พระราช
 บัญญัติ แต่ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ร, ศ, ๑๓๐ แล้ว นาย แปก ส้ม อายุ ๒๘ ปี
 บวช เป็น ภิกษุ อยู่ วัด ไชยชนะ สังคราม ได้ ๘ พรรษา มี คำหนี แผลด หลัง มือ
 ซวา แห่ง ๑ ทั้ง มือ ซ้าย แห่ง ๑ รูป ประ พรรณ สั้น ทัด ผิว เนื้อ ดำแดง บิดา
 ชื่อ นาย ปลัม ตั้ง บ้าน เรือน อยู่ แขวง เมือง ส้มทปราการ นี้ ให้ พระสังฆ ผู้ที่
 จงเปน ผู้ธมาย์ คู้ตลอด จง ตั้ง เกิด ตาม คำหนี รูปพรรณ นี้ แล้ว ได้ ส่วน ถ้า
 เปน ผู้ต้อง ห้าม อุปถัมบพ แล้ว อย่า บวช ให้ อีก เปน อนิ ชาต เพราะ จะ ต้อง
 ถูก ปรับตาม หมาย ที่ สั้ง เจ้า คณะ ประกาศ ห้าม แล้ว

กระ ทรวง ขรรวมการ

วันที่ ๑๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

(เซ็น) ภาสกรวงศ์

เสนาบดี

สัญญาในระหว่างกรุงสยาม

กับกรุงนิเทศแลนด์

ว่าด้วย การ จด บัญชี คน โน บัง คับ ฮอ ดันดา ใน กรุง สยาม ลง ชื่อ
 ที่กรุงเทพ ฯ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

กฤษฎีกาศึกกราช ๑๘๙๑ รัฐบาลของ ส้มเค็ญ พระเจ้ากรุง สยาม กับ รัฐบาลของ ส้มเค็ญ พระนาง เจ้าราชินี กรุงนิเทศแลนด์ เห็น ขย่ ว่า มี การ จำเป็น ที่ จะต้องวางแบบ สำหรับ ใช้ ไป พดาง อย่าง หนึ่ง ซึ่ง เกี่ยว ด้วย ข้อ ๔ วรรคต้น ของ หนังสือ สัญญา ที่ได้ ทำไว้ ณ วัน จันทร์ เดือน ยี่ ขึ้นห้าค่ำ ๒๖ ออก โทศก จตุศักราช ๑๒๒๒ ตรง กับ วันที่ ๑๗ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๗๘ กฤษฎีกาศึกกราช ๑๘๖๐ ใน ระหว่าง กรุง สยาม กับ กรุง นิเทศ แลนด์ อัน ควร จะ ใช้ ตาม การ ที่ เป็น ไป ใน ประจันนี้ ก็ นอก จาก นี้ ยัง เห็น ควร มี ข้อบังคับ สำหรับ รับ ข้อถัมภ์ เคียง กัน อัน จะเกิด มี ขึ้น ได้ ใน คน ผู้ถือ หนังสือ สำคัญ ว่า จดหมายเหตุ ของ ฮอลันดา อย่าง ไต จึง จะ ถูก ต้อง ชอบแล้ว ฤ ใน หนังสือ สำคัญ นั้น เอง อย่าง ไต จึง จะ ใช้ ได้ ณั้ แต่ ผู้ตั้ง ข้อ หนังสือ สัญญานี้ คือ

พระเจ้าน้อง ยาเชอ กรม หาดวง เทวะ วงษ์วโรประการ เสดหา บัดี้ ว่า การ ค่าง ประเทศ ของ ส้มเค็ญ พระเจ้ากรุง สยามกับเฮีย อี ตี้ แวง เตดเคนกง สุด ของ ส้มเค็ญ พระนาง เจ้ากรุง นิเทศแลนด์ ผู้ที่ไ้ รับ อำนาจ ให้ กระ ทำการ อัน นี้ แล้ว จึง ไ้ ยิน ยอม ตก ดง กัน ตาม ข้อ ความ ดัง กล่าว ต่อ ไป นี้

ข้อ ๑

นอกจาก จำพวก คน ทั้ง หหลาย ที่ ฎหมาย ฮอลันดา ตั้ง วันที่ ๑๒ ธันวาคม กฤษฎีกาศึกกราช ๑๘๘๒ ตรง กับ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๑ นับว่า เป็น คน ใน บัง คับ ฮอลันดา แล้ว แต่ เพื่อที่ จะวาง ไว้ เป็น แบบ สำหรับ ใช้ ไป พดาง อย่าง หนึ่ง จน กว่า จะ ได้ มี ฎหมาย ฮอลันดา ว่าไว้ ให้ เด็ด ขาด ลับ ไป ว่า คน ที่ เกิด ใน หัว เมือง ของ ฮอลันดา จะมี ชาติ ฤา เป็น คน ใน บัง คับ ฮอลันดา เพียง ไต แล้ว การ ที่ จด หมายเหตุ คน ใน บัง คับ ฮอลันดา ซึ่ง อยู่ ใน

08/14/2566

กรุงสยามตามความข้อ ๔ หนังสือสัญญาวันจันทร์เดือนยี่ขึ้นห้าค่ำ
ปีวอกโทศก จตุศักราช ๑๒๒๒ ตรงกับวันที่ ๑๗ ธันวาคม วันทโกสินทร
ศก ๑๘๘๘ คฤศศักราช ๑๘๗๐ นั้นจะต้องอยู่ในจำพวกที่กล่าวต่อไป

๑ บรรดาตุ๊กที่เกิดภายในดินแดนของฮอลันดา ในประเทศยุโรป
ตุ๊กที่เกิดภายในหัวเมืองของฮอลันดาแห่งหนึ่ง บิดามารดาเป็นคนที่ตั้ง
ถิ่นฐานอยู่ในที่นั้นด้วย แต่เป็นคนที่ไม่อยู่ในบังคับประเทศอื่นจาก
ฮอลันดานั้น ตุ๊กถ้าไม่รู้จักบิดามารดาเป็นคนตั้งถิ่นฐานอยู่ในที่นั้น
แต่เป็นคนที่ไม่อยู่ในบังคับประเทศอื่นจากฮอลันดานั้นด้วย

๒ บรรดาตุ๊กที่เกิดในหัวเมืองของฮอลันดาไม่รู้จักบิดาแต่มารดา

๓ ภริยาของสามีผู้ซึ่งสมควรจะจดทะเบียนตามจำพวกหนึ่งซึ่งกล่าว
มาข้างบนแล้วสองจำพวกนั้น

๔ หญิงหม้ายผู้ซึ่งสามีสมควรจดทะเบียนในเวลาที่ยังตายตาม
จำพวกหนึ่งซึ่งกล่าวมาในจำพวกที่ ๑ ตุ๊กที่ ๒ นั้น

๕ บรรดาตุ๊กที่เกิดในเมืองต่างประเทศ ของคนที่สมควรจะได้จดทะเบียน
ตามจำพวกหนึ่งซึ่งกล่าวมาในจำพวกที่ ๑ ตุ๊กที่ ๒ นั้น แต่ว่า
ตกเหตุนั้นจะจดทะเบียนได้ เพียงที่มีอายุยังไม่ถึงปีที่สิบแปด ตุ๊กที่ยังไม่ได้
แต่งงานก่อนอายุเท่าที่ว่านั้น ตุ๊กที่บิดามารดาไม่เป็นผู้ซึ่งไม่สมควร
จะจดทะเบียนตามจำพวกที่กล่าวมาแล้วนั้นสืบไปด้วย

ข้อ ๒

๒๒๖-10-2338
บัญญัติทั้งหลายที่จัดไว้ นี้ จะต้องเปิดเผยให้ผู้แทนรัฐบาลสยาม
อันได้รับอำนาจไปโดยสมควรแล้วนั้น ตรวจดูในเวลาที่จะบอกถ้อย
นำให้ทราบตามสมควร

ข้อ ๓

เมื่อมีคดีถ่มเถียงกันขึ้นอย่างใด ๆ ในข้อที่เกี่ยวกับผู้ถือหนังสือสำคัญว่าจดทะเบียนชื้อที่ดินนั้น ถูกต้อง ชอบ ชรรวม ๆ หรือไม่ก็ดี ๆ ในข้อที่หนังสือสำคัญนั้นใช้ไม่ได้ ๆ หรือไม่ก็ดี เจ้าพนักงานฝ่ายสยามกับฮอลันดาจะต้องพร้อมกันพิจารณาได้ ส่วนแต่คดีขึ้นไปศาล ข้อความที่นำลงไว้ในหนังสือสัญญาี้ตามคำพยาน ซึ่งผู้ถือหนังสือสำคัญจะต้องนำมาสืบนั้น ตามอย่าง ชรรวม เนิยมนั้นที่เคยทำมาแล้ว

ข้อ ๔

ถ้ามีคดีความใด ๆ อันเป็น ความแย้ง ๆ ความ อาญามีโทษค้าง อยู่ในเวลาที่กำลังพิจารณาได้ ส่วนกันเช่นว่ามานี้ จะต้องปรึกษาให้ตกลงพร้อมกัน ว่าคดีความนั้น ควรจะพิจารณาใน ศาลใดด้วย

ข้อ ๕

ถ้าคนผู้ซึ่งต้องพิจารณาได้ ส่วนนั้น เป็นผู้ที่ชำระได้ความว่าอยู่ในลักษณะจำพวกที่จดทะเบียนได้ตั้งกำหนดลงไว้ ในข้อ ๓ แล้วแต่ถ้าเป็นคนที่ยังไม่ได้จดทะเบียนในบัญชี ก็ให้จดลงได้ต่อไปว่าเป็นคนในบังคับฮอลันดาผู้หนึ่ง แต่รับหนังสือสำคัญของการจดทะเบียนชื้อที่ดินที่สถานกงสุลฮอลันดา แต่ถ้าชำระได้ความว่าเป็นอย่างอื่นจากความที่ว่ามานี้แล้ว ก็จะต้องถือว่าเป็นคนในบังคับฝ่ายสยามแต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว ก็จะต้องถือว่าคนในบังคับฝ่ายฮอลันดา

ในการที่จะให้แปลสำคัญมันคง ผู้ตั้งชื่อท้ายหนังสือนี้จึงได้ลงชื่อ

ประทับตรา หนังสือ สัญญา นี้ไว้ เป็น คู่ กัน สอง ฉบับ ณ กรุงเทพมหานคร ฯ วันที่ ๓
พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๒๕๐ มิถุนายน ๑๙๐๑

(ประทับตรา แด่เซ็น) เทววงษ์โว ปรการ
(ประทับตรา แด่เซ็น) ชี คี แวน เตตเตน

ประกาศ กระทรวงโยธาธิการ
แผนก กรม ไปรษณีย์ โทรเลข

ด้วย กระทรวงโยธาธิการ เห็นสมควร จะจัดการ เปลี่ยนแปลง แด่เด็ก
ถอน ออฟฟิศ ไปรษณีย์ โทรเลข ตาม หัวเมือง ใน มณฑล กรุงเก่า บ้าง บาง
ตำบล เพื่อให้เป็นการ พอเหมาะ กับ ผล ประโยชน์ ของ การ คำช่วย แด่
ธุระ ของ มหาชน ที่ เกี่ยว ข้อง กัน เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน
ศก ๒๕๐ เจ้าพนักงาน จะส่ง หนังสือ ไปรษณีย์ โทรเลข ให้แก่ ผู้รับ ใน เขต
แขวง มณฑล กรุงเก่า แต่ใน ระยะทาง ประมาณ ๑๒๐ เส้น โดย รอบ ออฟฟิศ
นั้น ๆ กับ ออฟฟิศ โทรเลข ที่ เมือง อย่าง ทอง นั้น เจ้าพนักงาน จะ รับ ส่ง
โทรเลข กำหนด เวลา ตั้งแต่ เข้า ๒ โมง ถึง เพียง ตอน หนึ่ง ตั้งแต่ บ่าย ๒
โมง ถึง บ่าย ๕ โมง ตอน หนึ่ง แต่ ได้ ยก เด็ก ออฟฟิศ ไปรษณีย์ เมือง ชินท์
บุรี ๑ เมือง พรหมบุรี ๑ บ้าน ลาว ให้ ๑ กับ ออฟฟิศ โทรเลข บ้าน ม้า ๑ ด้วย
ให้ ผู้ ที่มี ธุระ เกี่ยว ข้อง แก่ การ ไปรษณีย์ โทรเลข ใน ตำบล เหล่า นี้
พึง ทราบ กำหนด ตาม ที่ ได้ แจ้ง มา นี้ เทอญ

แจ้ง ความ มา ณ วันที่ ๑๙ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๒๕๐

08/10/2566

ด้วย กระทรวงโยธาธิการ เห็นสมควร จะจัดการ เปลี่ยนแปลง แด่เด็ก
ถอน ออฟฟิศ ไปรษณีย์ ตาม หัวเมือง ใน มณฑล ราชบุรี บาง ตำบล เพื่อให้

แปลน การ พอ เหมาะ กับ ผล ประโยชน์ ของ การ ค้า ขาย แต่ ชูระ ของ มหาชน ,
 ที่ เกี่ยว ข้อง กัน เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม คศ ๑๒๐ เจ้าพนักงาน
 จะ ตั้ง หนังสือ ไปรษณีย์ โทรเลข ให้แก่ ผู้รับ ใน เขต แขวง มณฑลราชบุรี
 แต่ ใน ระยะทาง ประมาณ ๑๒๐ เส้น โดย รอบ ออฟฟิศ นั้น ๆ แต่ ได้ ยก เด็ก
 ออฟฟิศ ไปรษณีย์ บ้าน แหวม ตำบล ๓ ตำบล

ให้ ผู้ ที่มี ชูระ เกี่ยว ข้อง แก่ การ ไปรษณีย์ โทรเลข ใน ตำบล เหล่า นั้น
 พึง ทราบ กำหนด ตาม ที่ ได้ แจง มา นี้ เทอญ

แจ้ง ความ มา วันที่ ๒๐ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

โดย รับ สั่ง เสนาบดี กระทรวง โฆษณาธิการ

(เซ็น) พระยาเสถียร ฐานภักดิ์

ปลัด ทูต ฉดอง

แจ้งความ กระทรวงมหาดไทย

ด้วย กระทรวง มหาดไทย ได้ รับ ใบ บอก เจ้า สุริย พะษ์ ตรีเศษ เจ้า
 นคร น่าน แต่ เจ้า ตันนาม ทดอง นคร น่าน ที่ ๘, ๒๕๕ ตั้ง วันที่ ๑๕ พฤษภาคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ว่า ใน ศก ๑๒๐ นี้ ได้ จัด ตั้ง แขวง ใน นคร น่าน ขึ้น
 ใหม่ รวม ๗ แขวง คือ

๑. แขวง น้ำอิง

นาย แขวง

นาย หนาน มธุรส

รองแขวง 566

พระยา พิพัฒน์ นราสาร

รอง แขวง

นาย ทองดี

๕๕

๒. แฉวงน้ำบัว

นาย แฉวง พระยา ศิริชน สัมปต
รอง แฉวง พระยา พันธุ วิจิตรชัย
รอง แฉวง น้อย คั่น ตะรังษ์

๓. แฉวง ชุนยม

นาย แฉวง นาย น้อย มหา วงษ์
รอง แฉวง นาย หนาน บุญ รังษ์
รอง แฉวง แด่ม หดวง สัตถิยภัก

๔. แฉวง ชุนพ่าน

นาย แฉวง นาย หนาน มหา พรหม
รอง แฉวง นาย น้อย มหา วัน

๕. แฉวง น้ำซอง

นาย แฉวง นาย น้อย มง เมื่อง
รอง แฉวง หนาน ชัดยะ

๖. แฉวง น้ำแหง

นาย แฉวง นาย ปดิ่ง
รอง แฉวง พระยา มีสินท์

๗. แฉวง น้ำนไต้

นาย แฉวง นาย จิตร มุก
รอง แฉวง นาย ด้าย

ศาลาว่าการ มหาดไทย

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๐ รัตนโกสินทร ศก ๒๕๐

(เซ็น) พระยา ศรี สหเทพ

ราชปลัดทูลฉลอง

แจ้งความกระทรวงว่าการต่างประเทศ

ด้วยทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแจ้งความให้ ทราบ ว่า
 มิสเตอร์ เอ็มโบร ราชทูต ออสเตรีย ซึ่ง ประจำ อยู่ ที่ กรุงโตเกียว มี หนังสือ
 มา ยัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๑๒๐ ตาม คำสั่ง
 ของ รัฐบาล ออสเตรีย ได้ ส่ง ประกาศ ประเทศ บราซิล ลง วันที่ ๓๑ ธันวาคม
 รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ มา ว่า เวลเดิน เทลดิ คราฟท์มันน์ ได้ เข้า ด้วย ใน
 สัญญา สากล โทรตส ซึ่ง ได้ ประชุม ทำ ไว้ ที่ กรุง เซนต์ ปีเตอร์สเบิร์ก ลง วันที่
 ๓๐ แด่ ที่ ๒๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๘๕ แล้ว

ด้วยทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศแจ้งความให้ ทราบ ว่า
 มิสเตอร์ แฮมิดตันกิง ราชทูต อเมริกัน ซึ่ง ประจำ อยู่ ใน กรุงเพทฯ มี หนังสือ
 มา ยัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๑๘ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๐ ส่ง
 ประกาศ ของ รัฐบาล อยู่ใน ดิกลศเทศ มา ว่า

๑ รัฐบาล สเปน ได้ เห็น ชอบ ด้วย หนังสือ สัญญา สากล ไปรดนีย ซึ่ง ได้
 ประชุม ทำ ไว้ ที่ กรุงวอชิงตัน ลง วันที่ ๑๕ มิถุนายน ร.ศ. ๑๒๖ เขต
 ประเทศ สเปน ได้ เข้า ด้วย ตั้ง แต่ เดือน กรกฎาคม ร.ศ. ๑๑๘ กับ ทั้ง ชาว ทำ
 เมือง กินนี ซึ่ง เปน เมือง หนึ่งของ สเปน นั้น ได้ เข้า ใน สัญญา สากล
 ไปรดนียนี้ ด้วย

๒ ว่า ด้วย ประเทศ เดนิเวีย ได้ ลงชื่อ เข้า ด้วย ใน หนังสือ สัญญา สากล
 ไปรดนีย เมื่อ วันที่ ๑๘ มีนาคม ร.ศ. ๑๑๘ มีความ ดัง คือ ไป นี้

- ๑ หนังสือ ตัญญา สากด ไปรษณีย์
- ๒ หนังสือ ตัญญา ว่า ด้วย ส่งเงิน ทางไปรษณีย์
- ๓ หนังสือ ตัญญา ว่า ด้วย ส่ง ห่อ สิ่งของ ทางไปรษณีย์

ศาลาว่าการ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๐ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ลงพระนาม) เสด็จมาว่าราชการ

เสนาบดีว่าการ ต่าง ประเทศ

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนกกรมไปรษณีย์โทรเลข

ด้วย กระทรวงโยธาธิการ เห็นสมควร จะจัด การเปลี่ยนแปลง แต่เด็ก
 ดอน ออฟฟิศ ไปรษณีย์ โทรเลข ตาม หัว เมือง ใน มณฑล ปรากฏบุรี บาง
 ตำบล เพื่อ ให้เป็น การ พอเหมาะ กับ ผล ประโยชน์ ของ การ ค้า ขาย แต่
 ชุระ ของ มหาชน ที่ เกี่ยว ข้อง กัน เพราะ ฉนั้น ตั้ง แต่ วันที่ ๑ กรกฎาคม
 ศก ๑๒๐ เจ้าพนักงาน จะ ส่ง หนังสือ ไปรษณีย์ โทรเลข ให้แก่ ผู้รับ ใน
 เขต แขวง มณฑล ปรากฏบุรี แต่ ใน ระยะ ทาง ประมาณ ๑๒๐ เส้น โดย
 รอม ออฟฟิศ นั้น ๆ แต่ ให้ ยถ เด็ก ออฟฟิศ ไปรษณีย์ โทรเลข เมือง วัดมณ
 ตำบล หนึ่ง ออฟฟิศ ไปรษณีย์ ตำบล ชุระแก้ว ๑ เมือง พนังคิคม ๑ กับ บาง
 ดมู อีก ตำบล ๑ ด้วย

ให้ ผู้ ที่ มี ชุระ เกี่ยว ข้อง แก่ การ ไปรษณีย์ โทรเลข ใน ตำบล เหล่า นี้ พึง

ทราบ กำหนด ตาม ที่ ได้ แจ้ง มา ณ ที่

08/10/2566

แจ้ง ความ มา วันที่ ๒๐ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

ด้วย กระทรวงโยธาธิการ เห็นสมควร จะจัด การ เปลี่ยน แปลง แด่เด็ก
ถอน ออฟฟิศ ไปประดิษฐานที่ โทรเลข ตาม หัวเมือง ใน มณฑล นครไชยศรี บาง
ตำบล เพื่อให้เป็น การพอเหมาะ กับ ผล ประโยชน์ ของ การ ค้าขาย แด่ ชุระ
ของ มหาชน ที่ เกี่ยว ข้อง กัน เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๒๐
เจ้าพนักงาน จะ ส่ง หนังสือ ไป ประดิษฐานที่ โทรเลข ให้แก่ ผู้รับ ใน เขต แขวง
มณฑล นครไชยศรี แต่ ระยะทาง ประมาณ ๑๒๐ เส้น โดยรอบ ออฟฟิศ
นั้น ๆ แด่ ได้ ยก เด็ก ออฟฟิศ ไปประดิษฐานที่ ต้อง พึง ชั่ง คำนวณ ด้วย
ให้ผู้ มี ชุระ เกี่ยว ข้อง แก่ การ ไปประดิษฐานที่ โทรเลข ใน ตำบล เหล่า นี้ พึง
ทราบ กำหนด ตาม ที่ ได้ แจก มา นี้ เทอญ

แจ้ง ความ มา ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน วันวัน โกลดิบท ค.ศ. ๑๒๐

ด้วย กระทรวงโยธาธิการ เห็นสมควร จะจัด การ เปลี่ยน แปลง แด่เด็ก
ถอน ออฟฟิศ ไปประดิษฐานที่ หัวเมือง มณฑล นครราชสีมา เพื่อให้เป็น
การ พอเหมาะ กับ ผล ประโยชน์ ของ การ ค้าขาย แด่ ชุระ ของ มหาชน ที่ เกี่ยว
ข้อง กัน เพราะ ฉะนั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ค.ศ. นี้ เจ้าพนักงาน จะส่ง
หนังสือไปประดิษฐานที่ โทรเลข ให้แก่ ผู้รับ ใน เขต แขวง มณฑล นครราชสีมา
แต่ ใน ระยะ ทาง ประมาณ ๑๒๐ เส้น โดยรอบ ออฟฟิศ นั้น ๆ แด่ ได้ ยก เด็ก
ออฟฟิศ ไปประดิษฐานที่ เมือง นางรอง ตำบล ๓ แด่ เมือง จตุรัส ตำบล ๓ ด้วย
ให้ผู้ มี ชุระ เกี่ยว ข้อง แก่ การ ไปประดิษฐานที่ โทรเลข ใน ตำบล เหล่า นี้ พึง
ทราบ กำหนด ตาม ที่ ได้ แจก มา นี้ เทอญ

แจ้ง ความ มา ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน วันวัน โกลดิบท ค.ศ. ๑๒๐

โดยรับตั้ง เสนาบดี กระทรวงโยธาธิการ

(เซ็น) พระยาเสถียร สุภาพนักษิณ

ปลัด ทูต ถอง

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

เรื่องเพิ่มเติมที่ดิน สร้าง ทาง รถไฟ สายเพชรบุรี

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า กรมขุน นริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมา บัดี้ กระทรวงโยธาธิการ รับ พระบรมราช โองการ ไล่เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบทั่ว กันว่า เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ ได้ ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศกำหนดเขตร์ ที่ดิน ที่จะ ทำ ถนน ๓๑๕๓ แห่ง ทาง รถไฟ สาย เพชรบุรี คือ ที่กรุง เทพ ฯ ณ ตำบลวัด อมรินทราราม มี ว่า ยี่ง ซ้าย ของ ทาง รถไฟ ไม่เกิน ๕ เส้น ความกว้าง อยู่เดิม นั้น เป็น อัน ยังไม่ พอ แก่การ ซึ่ง จำ เปน จะต้องใช้ ที่ ผัง ของ ทาง รถไฟ อีก วัด จาก ศูนย์ กลาง ออก ไป ไม่เกิน ๒ เส้น ๓๐ วา ด้วย ๓๑๕๓ กรุง เทพ ฯ เป็น เส้น ขึ้น ใหญ่ กว่า สูง เดิม ทุกแห่ง เพราะ ฉนั้น ถ้า เจ้า พนักงาน กรมรถไฟ เห็น สมควร จะใช้ ที่ เพื่อ ประโยชน์ โงการ รถ ไฟ ใน ตำบล ที่ ก่อตั้ง แล้ว ก็ให้ เจ้า พนักงาน ที่ ได้ รับ อนุญาต เปน ข้าหลวง จัด ที่ดิน สร้าง ทาง รถไฟ ถ้าย ถอน เอา ที่ดิน ใช้ การ ได้ ตาม วิธี ซึ่ง ได้ ก่อตั้ง ไว้ ใน พระ ราช กฤษฎีกา จัด ที่ดิน สร้าง ทาง รถไฟ ใน รัตน โกสินทรศก ๑๑๙ แต่ ประกาศ เพิ่มเติม ใน ศก ๑๒๘ จึงทุกประการ ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น วันที่ ๑๑๙๕๖ ใน รัชกาล บัดี้ ดังนี้

ประกาศเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเสนาบดี

08/10/2566

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหา จุฬาลงกรณ์ พระ จุฑอมเกล้า เจ้า อยู่ หัว ดำรง หน้าที่ เห็นอ เกด้า ฯ ให้ ประกาศ ให้

ทราบทั่วกันว่า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมเสนาบดี
 กระทรวง กระจาย โหมม กราบ บังคม ทูล พระกรุณาว่า มี พระโรค เบียดเบียน
 ไม่ทรงสามารถที่จะ ทรง รับ ราช การ ถดอง พระเดช พระคุณ ให้ บริบูรณ์
 เต็ม พระสติกำลังได้ ขอ กราบ ถวาย บังคมลา ออกจาก ตำแหน่ง เสนา บดี
 กระทรวง กระจาย โหมม เพื่อ รักษา พระองค์ จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
 พระ ราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวง
 ประจักษ์ศิลปาคม ออกจาก ตำแหน่ง เสนา บดี นั้น แล้ว ว่าง ตำแหน่ง เสนา
 บดี กระทรวง กระจาย โหมม ซึ่ง ยัง ว่าง อยู่ ทรง พระ กรุณา โปรด เกณฑ์ ฯ ให้
 ดำเนิน พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้า ฟ้า ภาณุรังษี สว่าง วงษ์ กรม พระ ภาณุ
 พันธุ์ อยุธยา ผู้ บัญชา การ กรม ยุทธนาธิการ ไป เปน เสนา บดี กระทรวง
 กระจาย โหมม ทรง พระ กรุณา โปรด เกณฑ์ ฯ ให้ พระเจ้า ดุกยา เธอ กรมหมื่น
 นครไชยศรี สุวเดช เปน ผู้ บัญชา การ กรม ยุทธนาธิการ ต่อ ไป
 ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เปน วันที่ ๑๑๘๘๘
 ในรัชกาล บัดนี้

ประกาศ ให้กระทรวงมหาดไทย

เปนเจ้าน้ำที่จำหน่าย กระจาย สำหรับ ใช้ ทำสาร กรม ธรรม์สัญญา
 มี พระบรม ราชโองการ ดำรัส เห็นแก่ดี เห็นแก่ กระทบ ให้อประกาศ
 ทราบทั่วกันว่า กระจาย แบบ พิมพ์ หลวง สำหรับ ใช้ ทำ หนังสือ สารกรม
 ธรรม์สัญญา ซึ่ง ได้ โปรดเกล้า โปรด กระทบ ประกาศ ให้ ใช้ ตั้งแต่
 ณะเดือน ๘/๑๐/๒๓๓๓ ๑ ปี ๒๓๓๓ ๑๒๔๕ นั้น บัดนี้ ทรง
 พระ กรุณา โปรด เกณฑ์ โปรด กระทบ ให้ กระทรวง มหาดไทย เปน เจ้า

พนักงานจำหน่าย กระดาษ แบบ พิมพ์ หดวง เหล่า นั้น แก่ เจ้า พนักงาน ผู้มี
อำนาจ แล นำ ที่ สำหรับ ทำ กรรมกรรม สัจญา ตาม กฎหมาย คือ ไป ห้าม
มิ ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ มี อำนาจ แล นำ ที่ ทำ กรรมกรรม สัจญา ใช้ แบบ พิมพ์ ซึ่ง
ได้ มา แก่ ที่ กัน นอกจาก ที่ ได้ จำหน่าย ไป จาก กระทรวง มหาด ไทย
เป็น อัน ชาติ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เวณ วันที่ ๑๓๘๕๕

ใน รัชกาล บัณฑิต นี้

พระราชบัญญัติ กรรมกรรม สัจญา ผู้ แต่ง หนังสือ

มี พระ บรม ราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมิหทร มหา จุฬ ฟ้า
ตง ครอง พระ จุล จอม เสด็จ เจ้า อยุ่ หัว ดำริ ดี เหนือ เสด็จ ๆ ให้ ประกาศ
จง ทราบ ทั้ง กัน ว่า ทุก วัน นี้ เมื่อ มี ผู้ ใจ ได้ อดุ อดุ อดุ แต่ง หนังสือ
ซึ่ง ด้วย สัจญา แล วิชา ความ รู้ ของ คน เพื่อ พิมพ์ จำหน่าย ให้ เกิด ผล
ประโยชน์ ถ้า หนังสือ เรื่อง ไต่ จำหน่าย ได้ มาก ก็ มัก มี ผู้ อื่น บังอาจ
เอา หนังสือ เรื่อง นั้น ไป พิมพ์ ชน ชาติ โดย พดการ กระทำ ให้ เดือด ทราม
ผล ประโยชน์ ซึ่ง สมควร จะ ได้ แก่ ผู้ แต่ง โดย ความ ชอบ ธรรม มี อยุ่
เนื่อง ๆ แล การ อย่าง นี้ ใน ชาติ ประเทศ โดย มาก ย่อม มี กฎ หมาย
ห้าม ปราม ไม่ ให้ ผู้ อื่น ลอก คัด หรือ พิมพ์ จำหน่าย หนังสือ ซึ่ง ผู้ แต่ง
มิ ได้ อนุญาต ทรง พระราช ดำริ เห็น ว่า สมควร จะมี พระ ราช บัญญัติ
ตั้ง ขึ้น ไว้ ใน พระราช อาณา จักร สำหรับ คุ้มครอง บัง กัน ผล ประโยชน์
ของ ผู้ แต่ง หนังสือ ตาม สมควร แก่ ความ ยุติ ธรรม จึง ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ๆ ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ไว้ ดัง นี้ ว่า

๐๐๐

๑๓ ม.ค. ๒๕๖๖
กรมการ
พ.ล. ๒๖๑

๐๘/๑๐/๒๕๖๖

หมวดที่ ๑ ว่าด้วย นาม แต่กำหนด ใช้ พระราช บัญญัติ
มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ ให้มีนามว่า, “พระราช บัญญัติ
กรรมสิทธิ์ ผู้แต่ง หนังสือ รศ. ๑๒๕๐”

มาตรา ๒ ให้ ใช้ พระราช บัญญัตินี้ ตั้งแต่วัน ที่ได้ ประกาศ เป็น ต้น
ต่อไป

หมวดที่ ๒ ว่าด้วย กรรมสิทธิ์

มาตรา ๓ ผู้ใด ได้ แต่ง หนังสือ รวม เป็น เดิม กิติ หรือ เป็น แต่ ส่วน
ของ เดิม กิติ ถ้า ได้ กระทำ ถูก ต้อง ตาม ความ ใน พระราช บัญญัตินี้ แล้ว ให้
ผู้นั้น มี กรรมสิทธิ์ ใน หนังสือ ที่ ตน ได้ แต่ง นั้น เหมือน กับ พรพัย สมเด็จ
ของตน

มาตรา ๔ ผู้มี กรรมสิทธิ์ ใน หนังสือ เรื่อง ไคมี อานาจ ที่ จะ พิมพ์ จะ
กิต จะ แปล เป็น ภาษา อื่น แล จะ จำหน่าย หรือ ขาย หนังสือ ที่ ตน มี กรรมสิทธิ์
นั้น ให้ แต่ ผู้เดียว ผู้อื่น ที่ มิ ได้ รับ อนุญาต จาก ผู้มี กรรมสิทธิ์ จะ พิมพ์
หรือ จะ กิต จะ แปล เป็น ภาษา อื่น แล จะ จำหน่าย หรือ ขาย หนังสือ นั้น
ไม่ได้

มาตรา ๕ ให้ กรรมสิทธิ์ คง อยู่ ตลอด อายุ ของ ผู้ แต่ง หนังสือ แต่
คง ต่อ ไป ตั้งแต่วันที่ ผู้ แต่ง ถึง มรณภาพ อีก ๗ ปี แต่ถ้า หนังสือ เรื่อง ไค
นับแต่วันที่ ผู้ แต่ง ได้ รับ กรรมสิทธิ์ จะ ถึง ๗ ปี ภาย หลัง ผู้ แต่ง มรณภาพ
รวม เวลา กรรมสิทธิ์ ไม่ ถึง ๔๒ ปี ใช้ ก็ ให้ กรรมสิทธิ์ คง อยู่ ต่อ ไป จน
นับ รวม ได้ ๔๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ได้ รับ กรรมสิทธิ์ หนังสือ เรื่อง นั้น จึง ให้
สิ้น อายุ กรรมสิทธิ์

มาตรา ๖ หนังสือเรื่องใดถ้าผู้แต่งถึง มรณภาพก่อน ได้รับ กรรมสิทธิ์
ถ้าผู้รับ มรดกนำมา ขอ กรรมสิทธิ์ ภาย ใน กำหนด ๑๒ เดือน นับแต่
วันที่ผู้แต่งถึง มรณภาพไป ก็รับ กรรมสิทธิ์ หนังสือ เรื่องนั้น ได้ แต่
ให้ กรรมสิทธิ์ นั้น มีอายุ ๔๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ผู้แต่งถึง มรณ ภาพ ไปเป็น
กำหนด

มาตรา ๗ ต่อ หนังสือ ซึ่ง ได้ พิมพ์ ใน พระ ราช อาณาจักร แต่ ได้
จำหน่าย ครั้งแรก ใน พระราช อาณาจักร จึง จะมี กรรมสิทธิ์ ได้

มาตรา ๘ หนังสือคำาวเรียน ซึ่ง รัฐบาล ได้ ส่ง ทูล ให้ แต่ง ขึ้น ให้
กรรมสิทธิ์แห่ง หนังสือ นั้น อยู่ใน รัฐบาล ทุกเมื่อ

มาตรา ๙ หนังสือ ซึ่ง ได้ แต่ง ขึ้น หรือ ได้ พิมพ์จำหน่าย ก่อน แต่
วัน ใช้ พระราช บัญญัติ นี้

ข้อ ๑ ถ้าผู้แต่งได้ถึง มรณ ภาพก่อน วัน ใช้ พระ ราช บัญญัติ นี้ แล้ว
หนังสือ นั้น จะมี กรรมสิทธิ์ ไม่ ได้

ข้อ ๒ ถ้าผู้แต่ง ยัง อยู่แต่เป็น ผู้ พิมพ์จำหน่ายเอง ถ้า มา ขอ กรรมสิทธิ์
ภาย ใน ๑๒ เดือน นับแต่ วัน ใช้ พระราช บัญญัติ นี้ ก็รับ กรรมสิทธิ์ ได้

ข้อ ๓ ถ้า ผู้ แต่ง ยัง อยู่แต่ได้ ขายเรื่อง หนังสือ นั้น ให้ ผู้อื่น ไป พิมพ์
จำหน่ายเป็นสิทธิ์ขาดแล้ว หนังสือ เรื่อง นั้น จะมี กรรมสิทธิ์ ไม่ ได้

ข้อ ๔ ถ้าผู้แต่ง ยัง อยู่แต่ได้ ขอม ให้ ผู้อื่น พิมพ์จำหน่าย โดย มี
สัญญาแบ่ง ผล ประโยชน์กัน มา ประการ ใด ผู้แต่งจะ ขอ กรรมสิทธิ์ ต้อง

บอก ให้ผู้พิมพ์จำหน่าย ทราบ ก่อน ถ้าผู้พิมพ์จำหน่ายยิน ยอม ผู้แต่ง
จึง มี กรรมสิทธิ์ ใด ถ้าผู้พิมพ์จำหน่าย ร้อง ขัดขวาง ก็ให้ศาล พิจารณา
ผล ประโยชน์ ที่จะพึงได้ พึง เดียว ใน คดี เรื่อง นั้น ตาม กฎหมาย

ประเพณีแต่ให้คัดค้านอำนาจที่จะพิพากษา ว่า หนังสือเรื่องนั้นควรมี
กรรมสิทธิ์หรือไม่

หมวดที่ ๓ ว่าด้วย ลักษณะ รับ แอโอน กรรมสิทธิ์

มาตรา ๓๐ บรรดา หนังสือ ซึ่ง จะมี กรรมสิทธิ์ ได้ ตาม พระราชบัญญัติ นี้
ต้อง ลง พิมพ์แล้ว แต่ผู้แต่งต้องนำหนังสือเรื่องนั้นมาให้เจ้าพนักงาน
จดทะเบียน แต่ภายในกำหนด ๓๒ เดือน ตั้งแต่ได้พิมพ์จำหน่าย
หรือถ้าเป็นหนังสือที่ผู้แต่งถึงมรณภาพก่อนได้รับกรรมสิทธิ์ ผู้รับ
มรดกต้องนำมาจดทะเบียนแต่ภายในกำหนด ๓๒ เดือน นับแต่วัน
มรณภาพของผู้แต่ง

มาตรา ๓๑ หนังสือเรื่องใดที่ได้มีกรรมสิทธิ์แล้วแม้ผู้ไม่มีกรรมสิทธิ์
ได้แก่เขาแต่พิมพ์ขึ้นเป็นฉบับหลังต่อไปจะนำฉบับหลังมาจากทะเบียน
ขอกรรมสิทธิ์ในฉบับนั้นๆต่อไปก็ได้

มาตรา ๓๒ บรรดา หนังสือ ที่นำมาจดทะเบียนขอกรรมสิทธิ์นั้น
ให้ผู้ขอกรรมสิทธิ์ส่งหนังสือนั้นไว้กับเจ้าพนักงานฉบับ ๑

มาตรา ๓๓ ให้เจ้าพนักงานมีสมุดทะเบียนไว้สำหรับจดบัญชี
หนังสือที่มีผู้ขอกรรมสิทธิ์จริงทุกราย แต่เมื่อได้จดหนังสือเรื่อง
ใดลงทะเบียนต้องให้ผู้ขอกรรมสิทธิ์แต่เจ้าพนักงานลงชื่อไว้
ในทะเบียนเป็นสำคัญ แต่สมุดฉบับที่ผู้ขอกรรมสิทธิ์ได้ส่งไว้ต่อ
เจ้าพนักงานนั้นก็ให้เจ้าพนักงานและผู้ขอตั้งชื่อไว้เป็นสำคัญอย่างเดียวกัน

มาตรา ๓๔ ผู้ใดได้รับโอนกรรมสิทธิ์ ต้องนำหลักฐานเป็น
สำคัญ ในการที่ได้โอนกรรมสิทธิ์นั้น มาแสดงต่อเจ้าพนักงาน
เมื่อเจ้าพนักงานเห็นเป็นการถูกต้องแล้ว ก็ให้จดทะเบียนโอน

กรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้นั้น ต่อเมื่อ ได้จด โอน ใน ทะเบียน แล้ว ผู้รับ โอน จึง
จะมีอำนาจ ใน กรรมสิทธิ์ ตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๕ บรรดาหนังสือที่มีกรรมสิทธิ์ ผู้มีกรรมสิทธิ์ จะ
ต้อง ลงอาช ไว้ สำหรับ หอจดจ นบับ ๑ หอ พระ สุ่มค วรญาณ ฉบับ ๑
แฉ หอ พุทธ สำน ดงคหะ ฉบับ ๑

หมวดที่ ๔ ว่าด้วย ตวง กรรมสิทธิ์

มาตรา ๑๖ บรรดาหนังสือที่มีกรรมสิทธิ์อยู่ นั้น ห้ามมิให้ ผู้ใด
ลอกคัด หรือ แปลเป็น ภาษา อื่น หรือ พิมพ์จำหน่าย โดย หา ผล ประโยชน์
ก่ กดี หรือ ไม่ หาผล ประโยชน์ ก่ กดี แต่ ห้าม มิ ให้ ผู้ใด ช่วย จำหน่าย หนังสือ
ซึ่ง คัดลอก หรือ แปล หรือ พิมพ์ โดย ผิด กฎหมาย เช่น นั้น เว้น ไว้ แต่
เมื่อ ได้ รับ หนังสือ อนุญาต ของ ผู้มีกรรมสิทธิ์ ยอม ให้ ทำ จัง ทำ ได้ ถ้า
ผู้ใด กระทำ ผิด ตาม ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้ ผู้ นั้น มี ความ ผิด ถาน ตวง
กรรมสิทธิ์ ผู้มีกรรมสิทธิ์ มี อำนาจ ที่ จะ พ้อง เรียก สิ้นใหม่เป็น ค่า
เสีย หาย หรือ ค่า ทำ ขวัญ ได้ ตาม ส้มควร แฉ บรรดา หนังสือ ซึ่ง ได้
พิมพ์ ันโดย ตวง กรรมสิทธิ์ ให้ ถือ ว่า เป็น ททรัพย์สิน ของ ผู้มีกรรมสิทธิ์
มี อำนาจ ที่ จะ พ้อง เรียก ธิบ เอา จาก ผู้ใด ใด ซึ่ง ยึด ถือ หนังสือ นั้น ไว้ ถ้า
ขัด ัน ไม่ สั่ง ให้ ก็ ให้ พ้อง เรียก สิ้นใหม่ ค่า เสีย หาย หรือ ค่า ทำ ขวัญ
หรือ เป็น เถมิต อำนาจ ศาล ได้

หมวดที่ ๕ ว่าด้วย ค่าธรรมเนียม

08/10/2566

มาตรา ๑๗ ให้ เรียก ค่า ธรรมเนียม จด ทะเบียน กรรมสิทธิ์ หนังสือ เรือง

ละ ๕ บาท ค่า โอน กรรมสิทธิ์ เรื่อง ละ ๕ บาท เป็น กำหนด ค่า กรรม นิยม
ทั้งนี้ ให้ เรียก จาก ผู้ ขอ กรรมสิทธิ์ หรือ ผู้ ขอ โอน กรรมสิทธิ์

มาตรา ๑๘ ให้ เจ้า กรม พระ อาดิ กษณ์ เป็น ผู้ รักษา แด่ สัตถการ ให้
แปล ไป ตาม พระราชบัญญัติ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๒ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น
วันที่ ๑๑๘๖๒ ใน รัชกาล บั ดย บั นั นั

แจ้งความกระทรวงการต่างประเทศ

ด้วย ตาม ความ ใน ประกาศ เดิม ลง วันที่ ๓ มิถุนายน ร, ศ, ๑๒๐
ว่า ด้วย เรื่อง สิ ด์ ไฮเนต เคติฟ แห่ง ประเทศ อียิปต์ เข้า ใน หนังสือ สัญญา
ต่างด้าว ไป รด นี้ ยั ก ร ง ว อ ชิง คั น แด่ วัน นั้น

บัดนี้ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความ ให้ ทราบ
ว่า มี เคติฟ แฮมิต คั น กิ ง ราช ทู ต อเมริกัน มี หนังสือ มา ยัง กระทรวง การ
ต่าง ประเทศ ลง วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ร, ศ, ๑๒๐ ซึ่ง ประกาศ เพิ่มเติม
ของ รัฐบาล อยู่ใน ตี ต ส์ เคตล อเมริกา มา ว่า สิ ด์ ไฮเนต เคติฟ แห่ง ประเทศ
อียิปต์ เข้า ด้วย ใน หนังสือ สัญญา ต่างด้าว ไป รด นี้ ยั ซึ่ง ได้ ประชุม แด่ ว ที่ ก ร ง
ว อ ชิง คั น ลง วันที่ ๑๕ มิถุนายน ร, ศ, ๑๒๐ นั้น แด่ รัฐบาล อเมริกัน ได้ รับ
ไว้ แด่ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ร, ศ, ๑๑๗ มี ข้อ เพิ่มเติม จาก ประกาศ เดิม
๕ ข้อ ดัง ต่อ ไป นี้

ฉบับที่ ๑ สัญญาว่าด้วย ส่ง หนังสือ แด่ หั บ ที่ ได้ คั รากา ไว้ แด่

ฉบับที่ ๒ สัญญาว่าด้วย ส่ง ห่อ สั ง ของ ทาง ไป รด นี้ ยั

ฉบับที่ ๓ สัญญาว่าด้วย ของ ที่ จะ ได้ คั น มา

ฉบับที่ ๔ สัญญาว่าด้วยใช้หนังสือสำหรับตัว ในการ ใช้ไปรษณีย์
ของนา ๆ ประเทศ

ฉบับที่ ๕ สัญญาว่าด้วย ที่ จะ ให้ ไปรษณีย์เป็น ธุระ ด้วย เรื่อง เงิน เรี่ย
ราย จดหมาย เหตุ แต่ หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เป็น คราว ๆ

กล่าว ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๑๓ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ลงพระนาม) เสด็จออกโปรดการ

เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

พระเจ้าอยู่หัว ยาช่อ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสด็จมา บัดนี้ กระทรวง
มหาดไทย รับพระบรมราชโองการ ให้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ
ให้ประกาศให้ ทราบทั่ว กัน ว่า

ด้วยแต่เดิม การ เก็บภาษีต้น ตาด โคนด เขต แขวงเมือง ชลบุรี ในมณฑล
ปราจีนบุรี ได้เก็บ เป็น ภาษี ภายใน ตาม ข้อความ ใน มาตรา ๓๒ แห่ง
พระราชบัญญัติ ภาษี ภายใน ศก ๑๑๓ บัดนี้ ทรง พระ ราช ดำริ ให้ เห็น ว่า
การ เก็บ ภาษี หน้า ตาด โคนด ใน มณฑล ปราจีนบุรี ได้ จัด การ เก็บ แต่ ที่
ด้าน ภาษี ใน เขต แขวง เมือง ชลบุรี เมือง เดียว แต่ มี ราษฎร ทำ หน้า ตาด
ทั่ว ทั้ง มณฑล ซึ่ง เป็น การ ยัง ไม่ เสมอ กัน เพราะ ฉนั้น จึง ทรง พระ กรุณา
โปรดเกล้า ๆ 08/1 ให้ ยกเลิก การ เก็บ ภาษี หน้า ตาด โคนด ซึ่ง เป็น ภาษี ภายใน
ตาม ข้อความ ใน มาตรา ๓๒ แห่ง พระราชบัญญัติ พิภักดิ์ ภาษี ภายใน รัตน
โกสินทร ศก ๑๑๓ ใน เขต แขวง เมือง ชลบุรี นั้น เดียว แต่ ทรง พระ กรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้ใช้ ประกาศ เปลี่ยน วิธีเก็บ ภาษี น้ำตาล โคนด ตั้งวันที่ ๘ กรกฎาคม คศ ๑๑๙ คือ ให้เก็บ ภาษี ต้นตาล โคนด ที่ได้ทำน้ำตาล โคนด เป็น รายต้น ๆ ละ ๑๖ อัฐ แต่ให้ใช้ ประกาศ เพิ่ม เต็ม วิธีเก็บ ภาษี ต้นตาล โคนด ตั้งวันที่ ๒๓ เมษายน รัตนโกสินทร คศ ๑๕๐ ใน มณฑล ปราจีน บุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร คศ ๑๒๑ เป็นต้นไป

ประกาศ มาณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัตนโกสินทร คศ ๑๒๐

(ลง พระนาม) ท้าวพระราชานุกาพ

พระ ราช บัญญัติ แปลง ข้าราชการ

รัตน โกสินทรศก ๑๒๐

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วย หมอ แสรม อชาติมเชน ได้ทำเรื่อง รวบรวม ฎีกา ทูลเกล้าฯ ถวาย ว่ามีความสดวามรักดี เต็มใจ เป็นข้าทูลดของ รุดี พระบาท อยู่ในบังคับสยาม แต่ขอพระราชทานพระบรมมีปกเกล้าฯ ให้ได้แปลง ข้าราชการ เป็นคนในบังคับไทยแท้ เช่นนั้น

ประการหนึ่ง ความทราบได้ฝ่าดของ รุดี พระบาทว่า ผู้ถวาย ฎีกานี้ เป็นผู้มีอายุเต็มบริบูรณ์แล้ว แต่ผู้ถวาย ฎีกา เป็นผู้ซึ่งเกิดภายในกรุงสยาม แต่เป็นผู้ซึ่งตั้งถิ่นฐาน บ้านเรือน อันเป็นนิจอยู่ภายในพระราชอาณาเขต

08/10/2566

อีกประการหนึ่ง ความประพฤติใน อดีตภาค ของผู้ถวาย ฎีกานี้ก็ดี แต่ ทั้ง ความจงรักภักดี อันเลื่อมใส ซึ่งได้มีใน ราชการ ตามตำแหน่ง ที่ได้ รับ พระราชทาน เปน มาแล้ว นั้น ถึง แม้ว่าจะยังเป็น คนต่าง ประเทศ อยู่ ผู้หนึ่ง เดาก็ดี ย่อม เปน ประกัน มั่นคง ให้ เห็น ว่า จะ เปน ชั่ว ทุต ของ ชาติ พระบาท อัน แท้จริง แต่ ชอบ ด้วย พระราชกำหนด กฎหมาย สืบ ต่อ ๆ ไป มิได้ ขาด แล้ว

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ทราบ เปน พระราชบัญญัติ ไว้ ดัง ข้อ ไป นี้ ว่า

ข้อ ๑ ให้ หมอ แส่น อาตัมเซน นี้ แปลง ชาติ เปน คน ใน บังคับ ฝ่าย สยาม แต่ ให้ มี บรรดา ศักดิ์ อำนาจ ผล ประโยชน์ ทั้ง หาย แต่ หน้า ที่ พัง พอง เหมือน อย่าง คน ที่ เกิด มา เปน คน ใน บังคับ ไทย นั้น ทุก ประการ

ข้อ ๒ ให้ ราช เสนา นุการสั่ง ดำเนา พระราชบัญญัติ นี้ ให้ แก่ หมอ แส่น อาตัมเซน ไว้ ใช้ เปน หนังสือ สำคัญ ใน การ ที่ได้ แปลง ชาติ แล้ว แต่ ให้ สั่ง ดำเนา พระราชบัญญัติ กับ ทั้ง ดำเนา เรื่อง รวบรวม ฎีกา นี้ ไป ตง ทะเบียน เข้า เล่ม ไว้ ใน ศาลา ที่ ว่า การ ของ เสนา บัดนี้ กระทรวง ยุติ กรรม ด้วย

ประกาศ มาแต่ พระที่นั่งจักรี มหาปราสาท รัตน อังคาร ที่ ๓ เดือน กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๐๕ ปีที่ ๓๔ ฤกษ์วันที่ ๑๑๘๘๔ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศใช้ความในพระราชบัญญัติ
ลักษณะปกครองท้องที่ ๒๒ มาตรา

มี พระบรมราชโองการ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ทราบ ทั้งกัน ว่า ตาม ข้อความใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ ปกครอง ท้องที่ รัตน โกสินทร

ศก ๑๑๖ มาตรา ๓๐ ซึ่งว่าด้วย ห้าม มิให้ตั้ง ทหาร ซึ่ง ยัง อยู่ใน หน้า ที่
 รับ ราช การ ประจำ เบน ผู้ใหญ่ บ้าน แห่ง หนึ่ง กับ มาตรา ๒๑ ที่ว่าด้วย
 โปรด เกด้า ฯ พระ ราช ทาน พระ บรม ราช า นุญาค ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน ซึ่ง เบน
 ไพร่ หลวง ฤๅ มี หน้า ที่ ราช การ แต่ ไม่ ต้อง เสีย เงิน ค่า ราช การ อีก แห่ง หนึ่ง
 นี้ เจ้า ทรหวง ต่าง ๆ ซึ่ง มี หน้า ที่ จะ ต้อง ปฏิบัติ ราช การ ตาม ข้อ ความ
 ใน พระ ราช บัญญัติ ยัง เข้า ใจ ความ ไม่ ตรง กัน จึง ทรง พระกรุณา โปรด
 เกด้า ฯ ให้ ไซ ความ ตาม พระ ราช บัญญัติ ทั้ง ๒ มาตรา ออก ใ้ ให้
 เบน ที่ เข้า ใจ ดัง นี้ คือ

ข้อ ๑ ตาม ความ โน มาตรา ๓๐ ซึ่ง ว่า ผู้ ที่ ต้อง เลือก เบน ผู้ใหญ่ บ้าน
 ต้อง มิใช่ เบน ทหาร ที่ ยัง อยู่ใน หน้า ที่ ราช การ ประจำ นั้น ให้ พัง เข้า ใจ ว่า
 ทหาร บก ทหาร เรือ เต พด ชาว วง ๓ จำพวก นี้ ซึ่ง นับ ว่า เบน ทหาร ความ
 พระ ราช บัญญัติ ทหาร เหล่า นั้น ที่ ได้ เข้า รับ ราช การ แล้ว แต่ อายุ ยัง ค่ำ
 กว่า ๕๐ ปี นับ ว่า ยัง เบน ทหาร ที่ ยัง รับ ราช การ ประจำ ตาม พระ ราช
 บัญญัติ แต่ ว่า ให้ รับ ราช การ เบน ผู้ใหญ่ บ้าน ได้ ตั้ง แต่ อายุ ๔๐ ปี แล้ว ไป

ข้อ ๒ ทหาร บก กดี ทหาร เรือ กดี คน ชาว วง กดี ที่ ยัง ไม่ ได้ รับ
 ราช การ เบน ทหาร หรือ ยัง ไม่ ปราบ กฏ ว่า เบน หมู่ ทหาร หรือ คน ที่ ด่ม ทบ
 กรม เข้า ชำระ เบน ทหาร ถ้า ได้ รับ ประทวน เบน ผู้ใหญ่ บ้าน ไม่ ต้อง รับ
 ราช การ ทหาร ตลอด เวลา ที่ อยู่ใน ตำแหน่ง ผู้ใหญ่ บ้าน เว้น ใ้ แต่ ความ
 ปราบ กฏ ว่า คน นั้น หดบ หนี จาก ราช การ ทหาร ไป รับ ตำแหน่ง เบน ผู้ใหญ่
 บ้าน จึง ให้ ส่ง ตัว คืน ไป ให้ รับ ราช การ ทหาร

ข้อ ๓ หมู่ ทหาร ที่ รับ ตำแหน่ง เบน ผู้ใหญ่ บ้าน ให้ ชำ หลวง เทศา
 กิบาด เบน ผู้ชำระ เร่ง ส่ง ให้ กรม ทหาร

ข้อ ๔ ถ้าราษฎรได้เลือก ทหาร กี่ที ถ้าผู้เป็นไพร่ หดงฎามี่ตั้งกัก
ใน กรม หนึ่ง กรมใด กี่ที ถ้าการ ที่เลือก นั้น เป็น ไปโดย ชอบด้วย พระราช
กำหนด กฎหมาย แล้ว ให้ข้า หลวง เทศาภิบาล มีจดหมายแจ้ง ความแก่
ผู้บัญชาการ เจ้า ของ กรม ภายใน กำหนด เดือน ๑ แต่ วันที่ ตั้ง จะได้
ออกไป อนุญาต หัก โอน ให้ตาม ขรรณเนียม ราช การ ใน ระ หว่าง เขตที่
สอบ สอน นั้น ให้ ผู้ที่ ได้รับ ตำแหน่ง เป็น ผู้ใหญ่ บ้าน รับ ราช การ ใน หน้า ที่
เหมือน เป็น ผู้ใหญ่ บ้าน ทุก ประการ ห้าม ไม่ ให้ เรียก ค่า ขรรณ นียม
ในการ หัก โอน จาก ผู้ใหญ่ บ้าน

ข้อ ๕ เมื่อ ผู้ใหญ่ บ้าน ซึ่ง เป็น ทหาร ฎามี่ตั้งกัก อยู่ ต่าง กรม ซึ่ง
ได้ ขอ โอน มา นั้น ออก จาก ตำแหน่ง ผู้ใหญ่ บ้าน เมื่อใด ให้ ข้า หลวง
เทศาภิบาล แจ้ง ความแก่ ผู้ บัญชาการ เจ้า ของ กรม ภายใน เดือน ๑

ข้อ ๖ ใน เขตที่ ผู้ใหญ่ บ้าน รับ ราช การ อยู่ใน หน้า ที่ ห้าม มีให้
เจ้า หม่อม นาย เดิม ใช้ ส่วย กะเกณฑ์ แต่ ห้าม มีให้ เกาะ กุม รบ กวน ถาน
เป็น คน อยู่ใน ตั้งกัก เดิม เป็น อันขาด

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖ เป็น วัน
ที่ ๑๓๘๘ ใน รัชกาล บัคยบั้น นี้

ประกาศ เปลี่ยน อัตรากีบ ภาษี เรือ

มณฑลต่าง ๆ

มี พระบรมราช โองการ ดำรัส เห็นชอบเกล้า ฯ สั่งว่า วิชา กีบ ภาษี เรือ
โรง บ้าน กูญ มี ได้ จัด การ เก็บ กีบ มา ตาม ข้อ ความ ใน ประกาศ ลง วัน
พฤหัส เดือน เจ็ด ขึ้น ๕ ค่ำ ภูมิเมัย โท ศก จุติ ศักราช ๑๒๓๒ และ ตาม
พิคัต อัตรากีบ ใน ท้อง ตรา กระ ทรวง พระ ศตัง มหา สม บัด ข้อ ๒ คือ บรรดา

เรือที่ บรรทุก อัญชุธราย กระเบื้อง และที่ บรรทุก เครื่อง กระจาเดิม ชาย
ใน กรุงเทพฯ ฯ แต่หัวเมือง ให้นาย อากร เก็บ อากร เรือ คอก ตะ ๑๖ อัญ
ชุธราย ๑ บาท ถ้าเรือที่ บรรทุก ดิน ค้าต่าง ๆ เข้ามา หรือ ออกไป ชาย
ใน กรุงเทพฯ ฯ และหัว เมือง ไต ๆ ก็ดี ตั้งแต่ ๒ เดือน ขึ้น ไป ให้นาย
อากร เก็บ อากร เรือ ดำนั้น คอก ตะ ๘ อัญชุธราย ๓๒ อัญชุธราย ถ้าประจำ
อยู่ถึง ๓๒ เดือน ขึ้น ไป เก็บ อากร คอก ตะ ๑๖ อัญชุธราย ๑ บาท ถ้าชาย
อยู่ต่ำกว่า ๒ เดือน ลง มาเป็น เรือ จร ห้ามมิ ให้นาย อากร เก็บ อากร
เป็น อัน ชาติ มี พิภต อัตราร่างนี้

ทรง พระ ราชดำริ เห็น ว่า ตาม พิภต อัตราร่างเดิม ใ้เก็บ อากร แก่ เรือ
ที่ บรรทุก ดิน ค้า ชาย ประจำ อยู่ ตั้งแต่ ๒ เดือน ขึ้น ไป คอก ตะ ๘ อัญ
ชุธราย ๓๒ อัญชุธราย ถ้า ชาย อยู่ต่ำกว่า ๒ เดือน ลง มาห้ามมิ ใ้เก็บ อากร นั้น
ยัง เป็น การ ยาก แก่ การ ที่ จะ ตรวจ ตรา เก็บ อากร แก่ เรือ ดูก้า ดัง กล่าว
มา แล้ว นั้น อยู่ สมควร จะ แก่ ไข วิถี เก็บ ภาษี อากร เรือ ที่ บรรทุก ดิน ค้า
จำ หน่าย ซึ่ง จอด ประจำ อยู่ ตั้งแต่ ๒ เดือน ขึ้น ไป หรือ ต่ำกว่า ๒ เดือน
ลง มา ให้ เป็น พิภต อัตราร่าง เดียว กัน ดับ ไป

จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกล้า ฯ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า ตั้ง
แต่ จำนวน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ นี้ เป็น ต้น ค้อ ไป บรรดา เรือ ที่ บรรทุก
ดิน ค้า ไป จำ หน่าย ใน หัว เมือง มณฑล ไต ก็ดี จะ จอด ประจำ อยู่ ตั้งแต่
๒ เดือน ขึ้น ไป หรือ ต่ำกว่า ๒ เดือน ลง มา ก็ดี ใ้เก็บ อากร เรือ ดำนั้น
คอก ตะ ๘ อัญชุธราย ๓๒ อัญชุธราย เป็น อัตราร่าง เดียว กัน เว้น ใ้แต่ เรือ ซึ่ง มี ใบ
เสร็จ จำ ได้ ยี่สิบ ภาษี โรง ร้าง มาแต่ เมือง ใน มณฑล อื่น ใน ปี นั้น ๆ แล้ว
จึง ไม่ ต้อง เก็บ ภาษี อิก แต่ วิถี เก็บ ภาษี เรือ โรง ร้าง ซึ่ง ได้ เก็บ มา แล้ว

แต่เดิม ตาม ข้อ ความ ใน ประ กาศ และ ตาม พิ กัด ท้อง ตรา กระจ่าง พระ
 ศลิ่ง มหา สัม บั ต์ ซึ่ง ไม่ เป็น ที่ ขัด ขวาง แก่ ข้อ ความ ใน ประ กาศ ฉบับ นี้
 ก็ ให้ คง เก็บ ไม่ ตาม พิ กัด อี ฐ รา เดิม

ประ กาศ มา ณ วัน ที่ ๓ กันยายน วัน ๓ โท ลี น ท ร ศ ก ๑๒๐ เป็น วัน
 ที่ ๑๑๘๘ ใน รัช ภา ดิ ปี ๒๕๖๖

ประ กาศ กระจ่าง มหา ชาติ ไทย

เรื่อง เปลี่ยน อี ฐ รา เก็บ ภา ษี เกล็ด

พระ เจ้า น้อย ยาน ทร อรม หลวง ค่าง ราช าน ภา พ เสด็จ มา ด้ ี กระจ่าง
 มหา ชาติ ไทย รั บ พระ บรม ราช โองการ ใ ด้ เกล้า ๗ ทรง พระ กรุณา ไป ปรด
 เกล้า ๗ ให้ ประ กาศ ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า การ เก็บ ภา ษี เกล็ด ซึ่ง ใ ด้ จัด
 การ เก็บ ตาม ความ ใน มา ตรา ๓๕ แห่ง พระ ราช บัญ ญัติ พิ กัด ภา ษี ภาย ใน
 วัน ๓ โท ลี น ท ร ศ ก ๑๑๑ ตาม ด่าน ภา ษี ใน หั ว เมือง มณฑล ต่าง ๆ เป็น
 อี ฐ รา เก็บ ค่า ภา ษี เกล็ด เกล็ด ละ ๖ บาท เกล็ด ๕๐ ถึง เก็บ ภา ษี ๓ บาท
 เกล็ด ๒๕ ถึง เก็บ ภา ษี ๑ บาท ๓๒ อี ฐู ถ้า เสีย ภา ษี เกล็ด เป็น ด้ ัง
 ย่อย เก็บ ภา ษี ละ ๓ อี ฐู ๘๔ เบี้ย ด้ ัง นี้ ทรง พระ ราช คำนี ้ เห็น ว่า
 การ ที่ เก็บ ภา ษี เกล็ด เป็น ด้ ัง ย่อย ด้ ัง ละ ๓ อี ฐู ๘๔ เบี้ย ยัง เป็น การ คี ด
 ยาก แก่ ผู้ เก็บ ภา ษี อยู่ สั มค ร จะ แก่ ไข อี ฐ รา ค่า ภา ษี ให้ เป็น การ สดวก
 แก่ เจ้า พนักงาน ด้ ัง ทรง พระ กรุณา ไป ปรด เกล้า ๗ ให้ จัด การ เก็บ ภา ษี เกล็ด
 ทั่ว ทุ ก ๆ มณฑล ตาม อี ฐ รา ต่อ ไป นี้ คือ

08/10/2566

เกล้า ๓ เกวียน ให้เก็บภาษี ๒ บาท เกลด็อ ๕๐ ถึง เก็บภาษี ๓ บาท เกลด็อ ๒๕ ถึง เก็บภาษี ๓ บาท ๓๒ อัญญ์ ถ้าเดี่ยภาษี เกลด็อ เปน ถึง ย่อย ให้เก็บ ภาษี ถึง ๓๖ ๕ อัญญ์ ตั้งแต่วันที่ ได้ ออกประกาศ นี้ เบน ต้น ต่อ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๒๒๐

(ลงพระนาม) ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ สร้าง มัถยิต สำหรับ พวก ที่ นับ ถือ

ศาสนา อีสลาม ฝ่าย สุหนี่

มี พระบรม ราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จ พระปรมอินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยุ่หัว ดำรัส เห็นอ เกด้า เห็นอ กระหม่อม ให้ ประกาศ ทราบ ทัว กัน ว่า มี พระ ราช ทศไทย นิยม คือ พระ ราช ประเพณี ซึ่ง มี สืบ เสมอ มา แต่ โบราณ ใน การ ที่ จะ ทำนุ บำรุง ไฟร์ พ้า ซ้ำ แผ่นดิน ทัว ไป มิได้ เลือก ว่า จะ เบน ผู้ นับ ถือ ศาสนะ ดัทธิ ต่างกัน ประการใด แต่ เมื่อ ร, ศ, ๑๓๙ จะ ลง มือ สร้าง ทาง รถ ไฟ หลวง แต่ กรุงเทพ ฯ ลงไป เมือง เพ็ชรบุรี ทาง รถไฟ ถูก ที่ มัถยิต สำหรับ พวก ที่ นับ ถือ ศาสนา อีสลาม ฝ่าย สุหนี่ จึง ทรงพระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ บริจาค พระราช ทริพย์ ให้ สร้าง มัถยิต นั้น ให้ดังงาม ดี กว่า มัถยิตเก่า ที่ ถูก ทาง รถไฟ นั้น เพื่อ ให้ เบน ขาวมีถนียบ สดถาน อัน ถาวร ควร แก่ ประชาชน ผู้ นับ ถือ ศาสนา อีสลาม จะ ประชุม กัน กระทำ พิธี กรรม ตาม ดัทธิ ของ ศาสนา นั้น ไว้ สำหรับ พระ นคร แห่ง ๓ มี กำหนด เนื้อ ที่ โดย ยาว ตาม ตรังคอง นาง กถล น้อย ๓๓ ฉา

08/10/2566

โดย กว้าง ๑๔ ๑๖ ๒ คอก ทรง พระราช อุทิศ มัตถิยัตถิ ให้เป็นสาธารณ
 ณะ ประ โยชน์ สำหรับ ผู้ นับถือศาสนา อีสลาม อัน เป็น ฝ่าย สุกหฺน ที่ ทั่ว ไป
 จะ ได้ กระทำ พิธี กรรม แต่ ชัยชติ กรรม ได้ โดย สดวกดัง ปรากฏนา
 ภาย พระราช ประสงค์ อัน ทรง พระ มหา กรุณา เพื่อ จะ บำรุง ผู้ ที่ นับ ถือ
 ศาสนา อีสลาม ทั้ง ปวง อัน เป็น ข้า ขอบ ชน ธิ์ เดิมมา อาณาจักร แต่ ซึ่ง จะ มา
 แต่ จาก ทุทิศ ทั้ง ปวง ให้ สำ เร็จ ประ โยชน์ มีความ สุข สืบ ไป

ประกาศ พระบรม ราชูทิศ ไว้ แต่ วันที่ ๒๗ สิงหาคม รัตน โกสินทรศก ๑๒๐
 เป็น วันที่ ๑๓๗๗๗ ใน รัช กาศ บัคยุบณัน

พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต ตั้ง สโมสรมณิ สถาน
 ชื่อ รอยัด บางกอก สปอศศคดับ

ด้วย กรมการ สโมสรมณิ สถาน ที่ จะ ตั้ง ขึ้น ใหม่ มี มอง สีเออร์
 โอตารอฟสกี ผู้ เป็น นาย ก ทำ เรื่อง ราว กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ขอ
 พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ตั้ง สโมสรมณิ สถาน ชื่อ รอยัด บางกอก
 สปอศศคดับ ตรง กับ ราช กรีฑา สโมสรมณิ ขึ้น ใน กรุง เทพ ฯ สำหรับ
 การ แข่ง ม้า แต่ การ เล่น แข่ง ชน อย่าง อื่น อยู่ใน พระราช กำหนด กฎหมาย
 สยาม พระบาท สัมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว ทรง พระ กรุณาโปรด เกล้า ฯ
 พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต มี ข้อ ความ แจ้ง อยู่ใน ประ กาศ พระ
 บรม ราชานุญาต ซึ่ง ได้ นำ ดัง ต่อ ไป นี้

08/10/2566

ประกาศ พระบรมราชา นุญาต ตั้ง สโมสรณีสถาน

สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าแผ่นดินสยาม ขอประกาศแก่ท่านทั้งหลาย ทั้งปวง มินตราที่จะได้พบปะหนึ่งอันให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยมองเสอิออร์ ไอตารอฟสกี กับผู้อื่น อีกหลายนาย อันอยู่ในหมู่ชนทั้งไทยต่างประเทศ ในกรุงเทพรมหานครนี้ ได้ยื่นหนังสือขอรับพระราชทานพระบรมราชา นุญาต ในการที่จะตั้งสโมสรณีสถานแห่งหนึ่งขึ้นในกรุงเทพร ฯ ด้วยความหมายที่จะบำรุงการผลัดไม้แต่การเล่น ทั้งหลาย ให้สดนามนั้น ให้เจริญยิ่งขึ้น

อนึ่งทรงพระราชดำริเห็นว่า สโมสรณีสถาน เช่นนี้ ย่อมจะเป็นแต่การเกื้อกูลแก่ความงาม ความเจริญของกรุงเทพรมหานครนี้เท่านั้นด้วย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชา นุญาตไว้ มีข้อความดังกล่าวต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๑ สโมสรณีสถานนี้เป็นบริษัทอันหนึ่ง ซึ่งรวมกันนับว่าเป็นบุคคลผู้อยู่ในอำนาจพระราชกำหนดกฎหมายฝ่ายสยาม แต่เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงต้องประพฤติตามแต่มีกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ฝ่ายสยามทุกประการ สโมสรณีสถานนี้ อยู่ในบังคับแต่อำนาจของศาลสถิตย์ยุติธรรมฝ่ายสยามด้วย

ข้อ ๒ สโมสรณีสถานนี้มีนามตามภาษาลังกฤษว่า “รอยัล บางกอก สปอร์ตคลับ ตรงกับราชกรีฑาสโมสรณีสถานกรุงเทพร ฯ”

ข้อ ๓ ที่ว่าการของสโมสรณีสถาน อันได้จัดมาเรียบร้อยแล้ว ตามกฎหมายแล้ว จะตั้งอยู่ในกรุงเทพรมหานครนี้

081๗ ๕66

ข้อ ๔ ความประสงค์ที่ได้ตั้งสโมสรณั้สถาน ขึ้น นั้น คือ

๑ จะเข้าถือ ฤๅ กิจทำ โดย ประการ อื่น ให้ได้รับที่ดิน ตำบล ไร่ ประทุมวัน ซึ่งรู้จักกัน ว่า สนามแข่ง ม้า หาดวงนั้น มาเป็นที่ ของ สโมสรณั้สถาน

๒ จะสร้าง สโมสรณั้สถาน แต่ ตกแต่งรักษา ที่นั้น กับ ทั้ง จะสร้าง โรง ใหญ่ น้อย สำหรับแข่ง ม้า ที่ว่า การ งานโรง ม้า แล เรือน โรง อื่น ๆ แล จะกัน รั้ว ทำ รวง หน้า เติน แต่ รักษา สนามแข่ง ม้า นั้น ให้เป็นระเบียบ เรียบร้อยดี

๓ จะจัดแบบ บังคับ รักษา แล ดู แล ตรวจตรา ใน การ แข่ง ชัน แต่ การ เต้น อื่น ๆ ใน สนาม แต่ ทำ การ ที่ เป็น กิจ ของ สนามแข่ง ม้า ทั้ง บัง ทุกรูปอย่าง ภายใน ที่ดิน ของ สโมสรณั้สถาน

๔ จะเป็น ขุระแต่ ฝ่าย เดียว ใน การ แล สิ่ง ทั้ง บัง ซึ่ง เกี่ยว กับ การ เต้น ค้าง ๆ ใน สนาม แต่ เกี่ยว กับ การ ที่ จะมี ประชุม แข่ง ชัน ค้าง ๆ ใน ที่ดิน ของ สโมสรณั้สถาน

๕ จะบำรุง การ ผลิต ม้า แต่ จัด การ แล ส่ง ม้า ประกอบกัน แต่ แล ตั้ง พิพิธภัณั้เครื่อง สำหรับ การ เต้น ทั้ง หาดภายใน สนาม

๖ จะเก็บเงิน ค่า ขรรวม เข็ม ค่า ใช้ ด้อย ค่า เรียบ รวย แต่ เงิน อื่น ๆ ตามที่ สโมสรณั้สถาน จะ ได้ คิด ตั้ง ไว้ เป็น กำหนด

๗ จะยืม ฤๅ กู้เงิน โดยมี หนังสือ สำคัญ ให้ ไว้ เป็น หลักทรัพย์ สำหรับ ที่ จะ ได้ จัด การ ให้ เป็น ไป ตาม ความ ที่ ก่อไว้ ใน เบื้อง ต้น นั้น เป็น จำนวน เงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ฤๅ ค่อย ไป ถ้า จำ เป็น จะต้อง

มีเงิน อีก มาก น้อยเท่าใด เมื่อ สโมสรณัสดถาน มีประชุม สมาชิก ทั้ง ปวง
ทั่ว ไป เห็น สมควร แลว ก็ กั้มิได้

๘ จะตั้ง กฎ แล ข้อ บังคับต่าง ๆ สำหรับ รับ ผู้ซึ่ง จะ เข้า เป็นสมาชิก
ของ สโมสรณัสดถาน แล จะ กำหนดจำนวน เงิน ค่าแรก เข้า แลค่า เรี่ย รายทั้งปวง

๙ จะ จัด การ ใช้เงิน เหลือจ่าย ของ สโมสรณัสดถาน ให้เป็น ประโยชน์
เกื้อ กุศล แก่ความ ประสงค์ ของ สโมสรณัสดถาน ใน ทาง ไตทาง หนึ่ง ตาม ซึ่ง
สโมสรณัสดถาน จะ ได้ ตกลง กัน ใน ที่ ประชุม สมาชิก ทั้ง ปวง ทั่ว ไป

๑๐ จะ ทำ การ อื่น ๆ ทั้งหมด ที่ เกี่ยว ฎาที่ จะ เป็น เครื่อง ชัก นำ ทำให้
ความ ประสงค์ ของ สโมสรณัสดถาน ซึ่ง ได้ ก่อตั้ง ไว้ ข้าง ต้น นั้น สำเร็จ
ตลอด ไป ทุก ข้อ ฎา เพียง ข้อ ไต ข้อ หนึ่ง บ้าง

ข้อ ๕ สมบัติ แล เงิน ที่ เกิด ขึ้น แก่ สโมสรณัสดถาน โดย ทาง ไต ๆ
ก็ ดี จะ ต้อง ใช้ เฉพาะ แต่ ที่ จะ เกื้อ กุศล ให้ ความ ประสงค์ ของ สโมสรณัสดถาน
อัน มี ข้อ ความ แจ้ง อยู่ใน หนังสือ สัญญา ตั้ง สโมสรณัสดถาน นี้ ให้ สำเร็จ
ตลอด ไป อย่าง เดียว เท่านั้น แล จะ เอา เงิน นี้ มาก น้อย เท่า ไต ๆ ก็ ดี
ไป ใช้ ฎา ยก ย้าย ส่ง ไป โดย ทาง ตรง ฎา ทาง อ้อม ก็ ดี เพื่อ จะ ให้ เป็น
กำไร ฎา เป็น ผล ประโยชน์ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต แก่ สมาชิก ของ สโมสรณัสด
ถาน นั้น ไม่ได้ เป็น อัน ขาด เว้น ไว้ แต่ ที่ จะ ให้ เป็น รางวัล ฎา เป็น ค่าจ้าง
แก่ พนักงาน ฎา คน ใช้ ฎา สมาชิก ผู้ ไต ผู้ หนึ่ง ใน สโมสรณัสดถาน
ฎา ผู้ ไต ผู้ หนึ่ง ซึ่ง ได้ กระ ทำ การ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต ให้ แก่ สโมสรณั
สดถาน แลว โดย จริง แท้ จัง ใช้ ได้

ข้อ ๖ เงิน ทุน ของ สโมสรณัสดถาน นี้ คือ ทุน ของ ยิม คานา คัด บั เก้า

รวม หมิ่น ต้มพั้น ทก สิบเจ็ดบาท, หัว สิบเอ็ดอัฐ กับ ทั้ง สรรพสิ่ง ซึ่ง เปน
ทรัพย์สิน ทั้ง หาย ของ คลับนั้น ด้วย

ข้อ ๗ สโมสรณีสถาน จะต้อง ทำ บัญชีราย ได้ ราย จ่ายพร้อม ทั้ง
ราย ทรัพย์สิน บัด นี้ มี ตัว อยู่ แตราย หั้น ของ สโมสรณีสถาน ภายใน สาม เดือน
ตั้ง แต่ ต้น ปี รัตน โกสินทร ศก ไป ทุก ปี แตรักษา ไว้ ใน ที่ ว่า การ ของ
สโมสรณีสถาน เสมอ เสนา บัดี้ กระทรวง พระ นคร บาทฤฯ ผู้ ที่ เสนา บัดี้
กระทรวง นั้น ได้ แคง คัง ให้ ไป แทน มี อำนาจ ที่ จะ ตรวจ ครา ดู บัญชี
แตร การ งาน ที่ ผู้ บัง การ ได้ กระทำ อยู่ นั้น ได้ ไม่ เลือ ก ว่า เวลา ไต

ข้อ ๘ พระบรมราชานุญาตนี้ ย่อม จะ เปลี่ยน แปลง แก่ ไช ฤฯ
จะ เลิก ถอน เสีย ทั้ง ดั้น เมื่อ ไต ๆ ก็ ได้ โดย ที่ จะ ทรง พระราชดำริ เห็น
สมควร แล้วย ทุก เมื่อ

พระ ราช ทาน ณ กรุง เทพ มหา นคร ณ วัน ศุกร ที่ ๒ เดือน
กันยายน รัตน โกสินทร ศก ร้อย ยี่ สิบ เปน ปี ที่ ๓๔ ใน รัชกาล บัด ยุ บัด นี้



ประกาศพระราชบัญญัติ เรื่อง บอังกั้นกาฬโรค
ที่ ให้ เลิก ถอน ประกาศ พระราชบัญญัติ

ตั้ง วัน ที่ ๑๒ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

มี พระบรมราช ใองการ ใน พระบาท สัมเด็จ พระปรมมิตรมหา จุฬ่า
ตงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ดำรัส เหนือเกล้า ๆ ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ ให้ ทราบ ทั้ง กัน ว่า

08/10/2566

ด้วย บัดนี้ ใช้ กาก ีโรค ซึ่ง เป็น โรค ติดต่อกัน ได้ ใน เมือง อ่องกง แด เมือง อื่น ๆ นั้น สงบแล้ว แต่ บัดนี้ ใช้ ยังมี บาง ครั้ง บาง คราว ใน เมือง อ่องกง แด เมือง ทำต่าง ๆ ใน ประเทศ จีน เพราะ ฉนั้น จึง สุ่มควร เด็ก ถอน ประกาศ พระราช บัญญัติ ตั้ง วันที่ ๑๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น เสีย ควร ประกาศ พระราช บัญญัติ เรื่อง บ้อง กั้น กาก ีโรค จีนใหม่ แทน ประกาศ พระราช บัญญัติ นั้น ต่อ ไป

จึง ทรง พระ กวณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ทรา พระราช บัญญัติ ประกาศ ให้ ทราบ ทุก กัน ตั้ง นี้

ข้อ ๑ ที่ ด้าน ตรวจ โรค ตาม ข้อ บังคับ ใน พระราช บัญญัติ นี้ ให้ ใช้ ใน แม่ หน้า เจ้า พระยา ที่ ทรง กัม โรง ศุภก ถถาน ณ เมือง สมุท ปราการ

ข้อ ๒ เรือ ลำหนึ่ง ลำ ใด ซึ่ง ออก จาก เมือง อ่องกง ฤ เมือง ทำ ใด ๆ ใน ประเทศ จีน มาถึง หน้า หน้า สยาม ใน วัน ฤ ใน ภาย หลัง วันที่ ได้ ประกาศ พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง แวะทอด สุ่มข ยัง ที่ ด้าน ตรวจ โรค แด ต้อง รอด พัก อยู่ ที่ นั้น จน ถึง เวลา เจ้า พนักงาน แพทย์ จะ ได้ ขึ้น ไป ตรวจ บน เรือ แด ออก ไป อนุญาต ของ ด้าน บ้อง กั้น โรค ภัยัน ตรายแล้ว จึง เข้า มา ได้

ข้อ ๓ ห้ามไม่ให้ บุคคล ผู้ ใด นอกจาก เจ้าพนักงาน ฤ ผู้ ชั่วช่วย ของ เจ้า พนักงาน แพทย์ นั้น ทำการ ไป มา ติดต่อกัน จาก เรือ ลำ ใด ๆ ซึ่ง มา จาก เมือง อ่องกง หรือ จาก เมือง ทำ ใด ๆ ใน ประเทศ จีน ไป ยัง ฝั่ง ฤ จาก ฝั่ง ไป ยัง เรือ ลำ นั้น ฤ ตก เรือ ลำ นั้น ไป ยัง เรือ ลำ อื่น ๆ ฤ จาก เรือ ลำ อื่น ๆ ไป ยัง เรือ ลำ นั้น ก่อน เรือ ลำ นั้น ได้รับ ใบ อนุญาต ของ ด้าน บ้อง กั้น โรค ภัยัน ตรายให้ เลย เข้า มา ได้ ฉนั้น เป็น อัน ขาด

ข้อ ๔ ผู้เป็นนายเรือฤๅคนผู้ใด ซึ่งเป็นผู้บังคับการในเรือ
ลำหนึ่งลำใด ที่ต้องจอดพักอยู่ตามกำหนด กักด่าน บังคับกัน โรคภัยอันตราย
นั้น ต้องแจ้งกิจการด้วยเรือแต่ส่วนเวลาที่ ได้เดินเรือมาตามทาง
แต่ส่วนการมิใช่เจ็บฤๅไม่มีอย่างไร ในบรรดาถูกเรือแต่คนโดยสาร
แต่ทั้งเหตุการณ์อื่น ๆ แก่เจ้าพนักงานแพทย์ตามที่เจ้าพนักงานผู้นั้นจะต้อง
การ แต่ต้องตอบคำถามต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานแพทย์จะถามนั้น
โดยความจริงแต่โดยถ้วนถี่ แต่ถ้าเจ้าพนักงานแพทย์จะต้องการให้จัด
เรือแต่เครื่องใช้อื่นสมควร สำหรับตั้งคนโดยสารแต่คนถูกเรือขึ้นบก
ที่ด่าน บังคับกันโรคภัยอันตรายนั้น ก็ต้องจัดให้ แต่ทั้งต้องช่วยเจ้าพนักงาน
แพทย์ตามสมควร ในทางอื่น ๆ ทั่วไป เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้นั้น
ได้จัดการ ออกใบอนุญาตของด่าน บังคับกันโรคภัยอันตรายสำหรับเรือ
ลำนั้นด้วย

ข้อ ๕ เจ้าพนักงานแพทย์มีอำนาจที่จะขึ้นไปบนเรือที่มาถึง หน้า
สยามได้ทุกลำ แต่ตรวจบรรดาคนที่อยู่ในเรือนี้ได้ทั่วหน้า แต่ถ้า
เห็นสมควรจะเรียกตรวจใบสำคัญ แจ้งด้วยการใช้เจ็บสำหรับเรือหนึ่งคือ
แจ้งจำนวนคนอพยพฤๅหนึ่งคืออื่น ๆ ซึ่งเจ้าพนักงานแพทย์จะต้องการตรวจ
เพื่อให้จัดการ ออกใบอนุญาตของด่าน บังคับกันโรคภัยอันตรายนั้นด้วยก็ได้
แต่เจ้าพนักงานแพทย์จะต้องทำการโดยทางที่ถูกต้องด้วยกฎหมาย ตามที่
เห็นสมควรต้องทำ เพื่อให้รู้ได้ว่าความสะอาดเรียบร้อยในเรือ แต่
บรรดาคนในเรือหนึ่ง ๆ มีอยู่เป็นอย่างไร

ข้อ ๖ เรือดำหนึ่งดำโต ซึ่งได้บันทึกเพียบไม่สามารรถผ่านข้าม
ต้นตอจนเข้าแม่น้ำเจ้าพระยาได้ เมื่อต้อง การ อนุญาต ยื่น ให้ เรือ เบา ขึ้น
ทุบบันทุก ภาย นอกที่ ทอด ส้มอ คำบด เกาะสี่ ซัง ฤา อ่าง คีตา แล้ว

(ก) ผู้จั้ด การ ของ เรือดำ นั้น จะ ต้อง เขียน หนังสือ บอก ด่วน นำ
ให้เจ้า พนักงาน แพทย์ กระทรวง นครบาล ทราบ กำหนด วัน อันหมาย ว่าเรือ
จะมาถึง ยี่ง ที่ ทอด ส้มอ ภายนอก นั้น

(ข) กับ จะ ต้อง ให้ หนังสือ ปฏิญญาณ ต่อเจ้า พนักงาน ศุภการ ที่
ทอด ส้มอ ภาย นอก แสดง ความ ว่า ไม่มีคน ตาย จาก ไข้กาฬโรค ฤา
ไม่มี กาฬโรค ได้ เกิด ขึ้น ใน เรือ ตั้งแต่ จาก เมือง ท่า ที่ ออก เรือ มา นั้น

ข้อ ๗ ให้เจ้า พนักงาน แพทย์ มีอำนาจตามพระราช บัญญัตินี้ จัดการ
ตามที่ จะ เห็น สมควร ใน บรรดา เรือ ฤา คน ทั้ง หาย อัน มีโรค ติด มา นั้น
เพื่อ บัง กัน ไม่ให้ โรค แพร่ หาย ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๘ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ที่กระทำ ความ ละเมิด ฤา ช่วย กระทำ ความ
ละเมิด อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ต่อพระราช บัญญัตินี้ แต่ทั้ง ผู้ไปน หมาย เรือ ฤา กับ
ตัน ฤา ผู้ใด ๆ ซึ่ง มีอำนาจ บังคับ การ ของเรือ ใหญ่ ฤา เรือ เล็กดำ ใด ๆ
ที่ได้ มีความ ละเมิด นั้น เกิด ขึ้น ก็ดี ฤา เปน เรือ ที่ได้ ใช้ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด
ใน การ อัน เปน ความ ละเมิด นั้นก็ดี ผู้ นั้น ๆ จะ ต้อง ต่าง คน มีโทษปรับ เปน
เงิน ไม่เกิน สอง พัน บาท ฤา โทษ จำขัง ไม่เกิน กำหนด หก เดือน ฤา ต้อง
ปรับ โทษ ทั้ง สอง สถาน นั้น

ข้อ ๙ บรรดาเงิน ค่า ใช้จ่าย อัน มีขึ้น ที่ รัฐบาล ได้ ออก ไป เท่า ใด
ในการ วิชา เียง ตู คน ที่ ได้ เอา ขึ้น จาก เรือ ไป พัก อยู่ ที่ด่าน บังกันโรค

08/10/2536

ภยมิตรราย นัน
รัฐบาล ทั้งสิ้น

ผู้ ที่ เปน เเฮเซนต์ ของ เรือ ตำนัน ต้อง ใ้ เงิน คั้น ใ้ แก่

ข้อ ๑๐ พระราชบัญญัติ นี้ ใ้ เสด็จ มา บัดี้ กระจ ทรง นครบ มาต เปน เจ้าน้ำ ที่
จัด การ พร้อม ด้วย ความ ช่วย อุดหนุน ของ กรม ทหาร เรือ ใ้ เปน อัน
ใ้ ได้ ตัดออก ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วัน อาทิตย์ ที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
เปน วันที่ ๑๑๘๘๖ ใน รัชกาล บัดี้ บัดี้

ประกาศ กระจ ทรง โยธา ธิการ แพน กกรม ไปรัดนี้ย โทร เตช

ด้วย พระเจ้าน้อง ยาเชอ เจ้าฟ้า กรมขุน นริศรา นุวัตติวงษ เสด็จ มา บัดี้
กระจ ทรง โยธา ธิการ ทรง ดำริ ห้ เห็น ว่า ที่ เมือง นคร เขื่อน ษัน รัชต์ มศวร
จะ จัด ใ้ มี ออฟฟิศ ไปรัดนี้ย โทร เตช ษัน อีก ตำบล ๑ เพื่อ จะ ใ้ เปน
ประโยชน์ แก่ มหาชน ต่อ ไป จึง ได้ มี รับ สั่ง ใ้ กรม ไปรัดนี้ย โทร เตช
จัด การ เป็ด ใ้ ไปรัดนี้ย โทร เตช ใน ตำบล ที่ กล่าว ตั้ง แต่ วันที่ ๑ กันยายน
ศก ๑๒๐ นี้ เปน ต้น ไป

แจ้ง ความ มา ณ วันที่ ๔ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

โดย รับ สั่ง เสด็จ มา บัดี้ กระจ ทรง โยธา ธิการ

(เซ็น) พระไปรัดนี้ย ษุรานุ รัช

เจ้า กรม ไปรัดนี้ย โทร เตช

ประกาศออกโฉนดที่ดิน

มี พระบรมราชโองการ . ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหา
 จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่หัว ดำรัสดี เหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ
 ทราบทั่วกันว่า ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ออก หมาย ประกาศ
 เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทรศก ๓๒๐ ด้วยการ ที่ จะออก โฉนด
 ที่ดิน ตั้งแต่แยก บาง ไทรขึ้น ไปจน คลอง ตะเคียน ใน แขวง กรุงเก่าเป็น
 เนื้อ ความ ๘ ไร่ ๖๖๖ ไร่ อยู่ใน หมาย ประกาศ นั้น แล้ว บัดนี้ ข้าหลวง
 เกษศรี แดเจ้าพนักงาน กรมแผนที่ ได้ ออก รังวัด ที่ดิน แด ได้ ส่วนสำเร็จได้
 หลายนับพัน ถึง เวลา อันสมควร ที่จะ ได้ ออก โฉนด ใหม่ ตาม ความ
 ใน ข้อ ๘ แห่ง หมาย ประกาศ ครั้ง ก่อน ได้ อยู่ แล้ว จึงทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศเพิ่มเติม ให้คน ทั้ง หลายนับร้อย ระเบียบ การ
 ที่จะจัดต่อไปดังนี้ ว่า

ว่า ด้วย โฉนด ที่ดิน

ข้อ ๑ หนังสือ โฉนดที่ดิน ที่จะ ได้ ออก ให้แก่เจ้า ของที่ดิน ตาม
 ประกาศนี้ เปน หนังสือพิมพ์ แบบ หลวง บอกร์ ชื่อ แดตำแหน่ง เจ้าพนักงาน
 ออก โฉนด ชื่อ วงษ์ ตระ กุด ที่ อยู่ ของ ผู้รับ โฉนด ตำแหน่ง แห่ง ที่ดิน
 แด ขนาด ที่ดิน ที่ ซึ่ง จด เซกซ์ ทั้ง ดี ที่ดี แด จำ ของ รูปแผน ที่ดิน แปลง นั้น
 ลง ไว้ ในโฉนดด้วย เปนสำคัญ ใน ท้าย โฉนด มีที่ตารางสำหรับจดหมาย เหตุ
 แด สำคัญ ใน การ แก่ทะเบียน ที่ดิน แปลง นั้น ต่อ ไป ภาย หน้าด้วย

ข้อ ๒ โฉนดที่ดิน ซึ่ง ออก ให้แก่เจ้า ของที่ดิน ตาม ประกาศนี้ ที่
 ดิน อยู่ใน เขตเมือง โต ต้อง เช่น ชื่อ แด ประทับ ตราตำแหน่ง ผู้บัญชา

การ เมือง นั้น ๑ เจ้า พนักงาน เกษตรา ชิกการ เมือง นั้น ๑ นาย อำเภอ
ผู้ปกครอง ท้อง ที่ ซึ่ง ที่ดิน แปรลง นั้น อยู่ใน นั้น ๑ จึง เป็น โฉนดอื่น ได้ ทำ
โดยชอบ ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๓ โฉนด ที่ดิน ตาม ประกาศ นี้ ให้ ทำเป็น ๒ ฉบับ อย่าง เดียว กัน
มอบ ให้ เจ้า ของ ที่ดิน ไป รักษา ไว้ ฉบับ ๑ เป็น ของ หอวง เก็บ ไว้ ใน
หอ ทะเบียน ที่ดิน ฉบับ ๑

ข้อ ๔ โฉนด ที่ดิน ของ ผู้ใด เป็น อันตราย หาย เสีย ประการใด เมื่อ
เจ้า ของ โฉนด ได้ ทำ คำตรา สิ้น ตาม กฎหมาย แล้ว ก็ รับ โฉนด ได้
แต่ โฉนด นั้น ต้อง เห็น ชื่อ ประทับ ตรา ตำแหน่ง เจ้า พนักงาน ตาม
ความ ที่ ว่า มา ใน ข้อ ๒ นั้น จึง ใช้ ได้ ทั้ง ได้ ออก โฉนด ไป แล้ว
โฉนด เดิม เป็น ใช้ ไม่ ได้ ต่อ ไป

ข้อ ๕ เมื่อ ได้ ลง มือ จัด การ ตาม ประกาศ นี้ ใน เมือง ไท ให้ ส่ง
นัด กระทรวง เกษตรา ชิกการ จัด หอ ทะเบียน ขึ้น ไว้ สำหรับ เก็บ รักษา
ทะเบียน ที่ดิน ใน เมือง นั้น ๆ ให้ ตั้ง กรมการ ตำแหน่ง เกษตรา ชิกการ ไว้
ประจำ ทำ การ เกษตร แต่ ให้ ตั้ง เจ้า พนักงาน ทะเบียน ไว้ ประจำ ทำ การ
ทะเบียน ทุก เมือง แต่ ให้ มี พนักงาน รับ วัด แผน ที่ แต่ พนักงาน กอง
ทะเบียน ตาม สนิทควร แก่ ราชการ

ข้อ ๖ ในการ ออก โฉนด ที่ดิน ตาม ประกาศ นี้ ถ้า ที่ดิน ที่ มี ตราแดง
หรือ ใบจอง หรือ นำ โฉนด ของ เดิม อยู่ แล้ว ให้ เรียก แต่ คำ กระดาษ
ทำ โฉนด คำเขียน แต่ คำ ตรา ตาม กำหนด ไม่ ต้อง เรียก คำจอง เว้น
แต่ ถ้า รับ วัด ที่ดิน ได้ เกิน ตราแดง หรือ นำ โฉนด ของ เดิม ออก ไป เท่า ไ้
จึง ให้ เรียก คำจอง เท่า เนื้อ ที่ดิน ที่ เกิน นั้น ที่ดิน ซึ่ง ยัง ไม่มี หนังสือ

สำคัญตั้งว่า มาแล้ว จึงให้เรียกค่าของ ตามอัตรา คือ ไร่ละ ๑๖ อัฐ
เศษงาน ละ ๔ อัฐ เศษค้างงานเรียกเสมองาน ๓
ว่า ด้วย กรรมสิทธิ์ที่ดิน

ข้อ ๗ ที่ดิน ซึ่ง ได้ออก โฉนด ตาม ประกาศนี้ ให้เจ้าของ มี กรรมสิทธิ์
เหมือน อย่าง นา คู่ โค คือ ต้อง เสีย ค่าที่ หรือ ค่านา แก่ รัฐบาล ทุก ๆ ปี

ข้อ ๘ ไม่ให้ถือ ว่า กรรมสิทธิ์ ที่ ได้ มา ใน ข้อ ๗ เป็น เหตุ ที่
ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ นั้น จะ พ้น จาก ความ รับผิดชอบ แต่ ความ จำเป็น จะ ต้อง
ประพฤติ ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย ซึ่ง บังคับ ใน การ ที่ดิน คือ ใน
การ เก็บ ภาษีอากร แต่ การ ที่ รัฐบาล จะ ต้อง การ ที่ เพื่อ ราชการ หรือ
เพื่อ สาธารณ ประโยชน์ เป็น ต้น

ข้อ ๙ คน ใน บังคับ ต่าง ประเทศ เมื่อ ได้ รับ พระราชทาน ใบ พระ
บรม ราชานุญาต พิเศษ ให้ ถือ โฉนด ฉบับ ไต ก็มี อำนาจ แล่น ที่ เหมือน
กับ คน ใน บังคับ ไทย ที่ ถือ โฉนด นั้น ทุก ประการ

ข้อ ๑๐ ผู้ไป บรรดา คดี ที่ เกิด ขึ้น เกี่ยว ช้อง ด้วย กรรมสิทธิ์ ที่ดิน ที่ ได้
ออก โฉนด ตาม ประกาศนี้ เมื่อ ศาล ได้ พิพากษา ประการ ไต ให้ ศาล
มี จดหมาย แจ้ง ต่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน สำหรับ ที่ดิน นั้น ให้ ทราบ ว่า ที่ดิน
ตาม โฉนด นั้น ๆ ได้ พิพากษา ให้ เป็น ของ ใคร หรือ ให้ แบ่ง กัน อย่างไร
ถ้า หาก ว่า ศาล มิ ได้ มี จดหมาย ตาม ความ ที่ ได้ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ก็ ให้ ผู้
เกี่ยวข้อง รับ ประโยชน์ อย่าง ไต ใน คำ พิพากษา นั้น มี อำนาจ ที่ จะ ทำ คำ
ขอ ต่อ ศาล ให้ แจ้ง ความ แก่ เจ้า พนักงาน ทะเบียน ตาม ประกาศนี้

0๒/10/2566
ข้อ ๑๑ ถ้า ผู้ใด จะ แกร คน ที่ดิน ให้ นำ โฉนด ที่ดิน มา ส่ง ต่อ เจ้า
พนักงาน เกษตราธิการ ประจำ เมือง นั้น

ว่าด้วยแก้ ทะเบียน โฉนด

ข้อ ๑๒ ผู้ใดได้รับประโยชน์เกี่ยวของด้วยเรื่องที่ดิน ซึ่งได้รับโฉนดตามประกาศนี้ คือ โดยการซื้อ ขาย ให้ปัน แยก เปลี่ยน รับ มรดก เช่า ถิ่น จำนำ หรือ ใด ถอนเป็นต้น ต้องนำ โฉนด มา ให้เจ้าพนักงานทะเบียน สอบแก้ ทะเบียน ตาม ข้อ บังคับแล้ว จึงเป็นอัน ได้ กระทำ การ นั้น โดยถูกต้อง ด้วย กฎหมาย มิฉะนั้น ย่าให้ถือว่า ได้ ให้อำนาจ ใดๆ แก่กัน เป็นอันขาด เว้นไว้ แต่ ใน การ เช่า ถิ่นอัน มี กำหนด ไม่เกิน ๓ ปี จึงไม่จำเป็น จะต้อง แก้ ทะเบียน

ข้อ ๑๓ ใน การ แก้ ทะเบียน ด้วย ประเภทการ ต่าง ๆ ดังว่า มา ใน ข้อ ๑๒ นั้น อย่าง ใด ที่ จะต้อง ทำ หนังสือ บริคณฑ์ สัญญา ตามกฎหมาย ให้เป็นหน้าที่ ของ เจ้าพนักงาน ทะเบียน สำหรับ ที่ดิน นั้น ทำ หนังสือ บริคณฑ์ สัญญา อย่าง นั้น ๆ ห้าม มิให้ ข้าเถอ ทำต่อไป

ข้อ ๑๔ ที่ว่าง อัน มี อยู่ใน จังหวัด ของ ที่ ซึ่งได้ ออก โฉนดตามประกาศนี้ ถ้าผู้ใด จะขอ ถิ่น ที่ดิน ซึ่งว่าง นั้น ต่อ เมื่อ ผู้คน ได้ รับโฉนด อย่างนี้ แล้ว จึงจะมี กรรมสิทธิ์ ใน ที่ รายนั้น ตามกฎหมาย

ข้อ ๑๕ ให้เสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎ เสนาบดี เป็น ข้อ บังคับ ใน วิธี ที่จะ ขอ ถิ่น ที่ดิน และ วิธี ที่จะ พัง กระทำ ใน การ แก้ ทะเบียน โฉนด ตาม ประกาศนี้ แต่ ให้ มี อำนาจ ที่จะ กำหนด ค่าธรรมเนียม สำหรับ การ นั้น ๆ ได้ เมื่อ ได้ ประกาศ กฎ เสนาบดี ใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา แล้ว ก็ ให้ กฎนั้น เหมือน เป็น ส่วน ๓ ใน พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยตราแดง ใบจองของเก่า

ข้อ ๑๑ ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการมีอำนาจที่จะประกาศกำหนด ยกเลิกตราแดง แด่ ใบจอง ของเก่า ใน เขตรั้วท้อง ที่ ซึ่ง ออก โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ ตั้งแต่ พัน วัน กำหนด ไป บรรดา ที่ดิน ใน เขตรั้วท้อง ที่ นั้น ซึ่ง ไม่มี โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ เป็น สำคัญ ให้ ถือว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ปกป้อง รักษา ผู้อื่น ไม่มี กรรมสิทธิ์ ใน ที่ นั้น ๆ

ข้อ ๑๒ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรา ธิการมี อำนาจ ที่จะ เรียก ตราแดง ใบจอง ใบเยี่ยม ย่ำ ของเดิม สำหรับ ที่ดิน ใน เขตรั้ว ที่ ได้ ออกโฉนด อย่าง ใหม่ นี้ มา เก็บ ไว้ กับ สารบบ ที่ดิน ใน หอ ทะเบียน สำหรับ ที่ นั้น ๆ

ประกาศ มาณวันที่ ๑๕ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๒๓๐ เป็น วันที่ ๑๓๘๘๖ ใน รัชกาล บัทยาธิบดี

กฎเสนาบดี กระทรวง เกษตรา ธิการ

รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

ว่าด้วยวิธีแก้ทะเบียน โฉนด

ซึ่ง ได้ ออกโฉนด ที่ดิน อย่าง ใหม่ และวิธี ของ ที่ดิน ในท้อง ที่

ด้วย ตาม ความ ใน ประกาศ กระแส พระ บรมราช โอง การ เรื่อง ออก โฉนด ที่ดิน ซึ่ง ได้ ประกาศ เมื่อ วันที่ ๑๕ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ความ ใน ข้อ ๑๕ ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตรา ธิการ ตั้ง กฎ เสนาบดี เป็น ข้อ บังคับ สำหรับ การ ขอถือ ที่ดิน ซึ่ง เป็น ที่ว่างเปล่าอัน อยู่ใน เขตรั้วท้อง ที่ ซึ่ง ได้ ออก โฉนด ที่

ดิน อย่าง ใหม่ ทั้งวิธี โอน โฉนด แกะ ทะเบียน ที่ดิน แด ไปรดเกล้า ฯ
ให้กำหนด ค่า ธรรมเนียม สำหรับ การ นี้ ๆ ความ แจ่มอยู่ ใน ประกาศ
นี้ แล้ว

บัดนี้ เจ้า พระยา เทเวศร์ วังษ์ วิจิตร ณ เสนาบดีกระทรวง เกษตราธิการ
ได้รับ พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ตั้ง กฎ เสนาบดี ไว้สืบ ไป ดังนี้

หมวดที่ ๑

ว่า ด้วย โอน ที่ดิน เดิม โฉนด

ข้อ ๑ ผู้ใดจะ ขาย ที่ดิน ที่ ได้รับโฉนด อย่าง ใหม่ ให้ผู้ ขาย
กับ ผู้ซื้อ นำโฉนด ที่ดิน นั้น ไป ให้เจ้า พนักงาน ทะเบียน ทำหนังสือสัญญา
ซื้อขาย และ หอ ทะเบียน สำหรับ ที่ดิน แห่ง นี้

(ก) ถ้าผู้ ขาย หรือ ผู้ซื้อ ฝ่ายใด จะ ไปเอง ไม่ได้ ต้องทำ หนังสือ
มอบอำนาจ ให้ผู้ใด ไปทำ แทน ตัว หนังสือ มอบอำนาจ เช่น นี้ ต้อง ทำ
ให้มี สติกล่าคำเบี๊ญ ควร เชื่อถือ ได้ ตาม กฎหมาย ผู้รับ อำนาจ โดย ถูก ต้อง
ก็มี อำนาจ ที่จะ ทำ แทน ผู้มอบ อำนาจ ได้

(ข) ก่อน ที่จะ ทำหนังสือ สัญญาซื้อขาย ให้ เจ้า พนักงาน ทะเบียน
สอบ สอดก่อน ให้เห็น ว่าผู้ซื้อ ผู้ขาย มี อำนาจ จะซื้อ จะขาย ได้
ตาม กฎหมาย และ ให้ตรวจ โฉนด ที่ดิน สอด สาราบาน แด สอบแผน ที่
เห็น ถูกต้อง กัน แล้ว จึง ทำหนังสือ สัญญาซื้อขาย ให้

ข้อ ๒ การ ทำหนังสือ สัญญาซื้อขาย ที่ดิน ที่ ได้ ออก โฉนด อย่าง ใหม่
ถ้า สอบ สาราบาน แด แผน ที่ ถูก ต้อง แล้ว ไม่ต้อง ให้เจ้า พนักงาน ออก ไป

รังวัด ที่ ตาม กรรม เนียม เดิม เพราะ มี แผน ที่ แน่นนอน อยู่ แล้ว แต่ ไม่ต้อง โฆษณา เพราะ ชื่อ เจ้า ของ ถูก ค้อง โฉนด แด ตำราบบ แล้ว ถ้า เห็น ไม่ ถูก ค้อง ก็ ไม่ ทำ หนังสือ สัญญา ชื่อ ชาย ให้ ที่ เดียว

ข้อ ๓ หนังสือ สัญญา ชื่อ ชาย ค้อง ทำ เป็น ๒ ฉบับ อย่าง เดียว กัน สำหรับ ผู้ซื้อ เก็บไว้ ฉบับ หนึ่ง หรือ ทะเบียน เก็บไว้ ฉบับ หนึ่ง

ข้อ ๔ เมื่อ เจ้า พนักงาน ทะเบียน ได้ ทำ หนังสือ สัญญา ชื่อ ชาย แล้ว ก็ ให้ สติ๊ก หลัง โฉนด หดวง แด โฉนด เจ้า ของ แด หมายถึง สำคัญ ตาม แบบ ให้ ตรง กัน ทั้ง ๒ ฉบับ แลว แก่ ทะเบียน ให้ ถูก ค้อง ค้น หนังสือ สัญญา ชื่อ ชาย ให้ เก็บ ไว้ ใน ตำราบบ สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น ถ้า ผู้ซื้อ ผู้ขาย แคง ผู้ต่าง คัว มาก ก็ ให้ ยึด หนังสือ มอบ อำนาจ เก็บ ไว้ ใน ตำราบบ สำหรับ ที่ ดิน แปลง นั้น ด้วย เมื่อ ได้ ทำ ดัง นี้ แล้ว เป็น เสรีจ การ โอน ทะเบียน ก็ ให้ มอบ โฉนด ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ แด หนังสือ สัญญา ชื่อ ชาย อีก ฉบับ ๑ ให้ ผู้ซื้อ ไป

ข้อ ๕ การ โอน ที่ ดิน เต็ม โฉนด มอบ กรรมสิทธิ์ เป็น เด็ด ขาด แก่ กัน ด้วย ประเภทการ อย่าง อื่น คือ ให้ ที่ ดิน หรือ แดก เปลี่ยน ที่ ดิน เป็น ค้น การ ที่ จะ ทำ ก็ เป็น ทำนอง เดียว กับ วิธี ชื่อ ชาย ที่ ดิน ดัง ว่า มา แล้ว

หมวดที่ ๒

ว่า ด้วย แบ่ง โอน ที่ ดิน ไม่ เต็ม โฉนด

ข้อ ๖ ถ้า เจ้า ของ ที่ ดิน จะ แบ่ง ที่ ดิน ขาย แด ส่วน หนึ่ง ไม่ ขาย เนือ ที่ ดิน เต็ม โฉนด ผู้ซื้อ หรือ ผู้ขาย ค้อง ให้ ข้าง แผน ที่ หดวง หรือ ข้าง แผน ที่ ^{08/10/2566} ซึ่ง ได้รับ หนังสือ อนุญาต ของ รัฐบาล จำลอง แผน ที่ ดิน แปลง นั้น ลง ใน กระดาษ หรือ ใน ผ่าแผ่น หนึ่ง ต่าง หาก ให้ ยึด เล่ม ใน แผน ที่ นั้น ให้

ปรากฏว่า จะตัดขายเพียงใด แต่ให้คิดตารางวา ทั้งที่จะขาย แต่
ที่จะคงไว้บอกไว้ในแผนที่ด้วย ให้ยื่นแผนที่เป็นสำคัญแก่เจ้า
พนักงาน ทะเบียน แล้วจึงจะทำหนังสือสัญญาซื้อขายได้ แผนที่นี้ให้
เจ้าพนักงาน ทะเบียน เขาเก็บไว้ในสารบบ สำหรับที่ดินแปลงนั้น

ข้อ ๘ ในการโอนที่ดินไม่เต็มโฉนดเช่นนี้ ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน
ตีเส้นลงในแผนที่ ซึ่งมีอยู่หลังโฉนดเดิม ทั้งฉบับ หวดง และฉบับ
สำหรับเจ้า ของที่ดิน ให้ปรากฏรูปที่ ๆ ขายไปเท่าใด แต่คงไว้เท่าใด
และให้หมายถึงลงในแผนที่หลังโฉนด เฉพาะตอนที่ตัดขายไปแล้ว
แต่ให้คงที่เฉพาะสำหรับที่ดินแปลงนั้น ซึ่งจะได้หมายถึงไว้ในโฉนดใหม่
ให้ปรากฏเป็นสำคัญในแผนที่โฉนดเดิม แต่ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงาน
เกษตรรา ชิกการ ให้ทำโฉนดใหม่ให้แก่ผู้ซื้อเฉพาะที่ ซึ่งได้ตัดซื้อมา
นั้น อีกโฉนด ๑ ทำขึ้นไว้สำหรับ หอทะเบียน ด้วย อีกโฉนดหนึ่งต้องกัน
คือ ยกที่ ๆ ตัดซื้อใหม่ ออกเป็นที่ดินอีกแปลงหนึ่งต่างหาก โฉนดเก่า
คืนให้เจ้าของเดิม โฉนดใหม่มอบให้ผู้ซื้อไป

ข้อ ๘ การโอนที่ดินไม่เต็มโฉนดด้วยประเภทอย่างอื่น คือ
แตกเปลี่ยน หรือแบ่งที่ดินเป็นต้น ให้ทำโดยในที่ว่ามานี้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยแก่ทะเบียนในการขายฝากจำนำ

แก่เช่าถือที่ดิน

ข้อ ๘ ในการขายฝากที่ดินก็ตั้งจำนำที่ดินก็ดี เมื่อเจ้าพนักงาน
ทะเบียน จะทำหนังสือสัญญา ให้ถามทั้ง ๒ ฝ่ายให้ตกลงกันว่า ฝ่าย

ใด จะ เป็น ผู้ ถู โฉนด ตก ลง ปรวการใด ให้ จด ลง ไว้ ใน หนังสือ สัญญา ให้ ชัด เจน

อนึ่ง หนังสือ สัญญา นั้น ให้ ทำ เป็น ๓ ฉบับ สำหรับ รักษา ไว้ กับ สारบบ ที่ ดิน แปรง นั้น ฉบับ ๑ อีก ๒ ฉบับ สำหรับ ให้ ๒ ฝ่าย รักษา ไว้ ฝ่าย ๓ ฉบับ แต่ ให้ เขียน ลง ไว้ ใน หนังสือ สัญญา ให้ ปรากฏ ว่า เป็น ฉบับ หอวง ฉบับ ของ เจ้า ของ ที่ ดิน แต่ ฉบับ ของ ผู้ รับ จำ นำ หรือ รับ ซื่อ ผาก เมื่อ แก่ ทะ เบี่ยน แล้ว ให้ มอบ โฉนด แก่ ฝ่าย ใด ตาม ที่ เขา สัญญา กัน

ข้อ ๓๐ ในการ ให้ เช่า ถิ่น ที่ ดิน มี กำหนด เกิน กว่า ๓ ปี ให้ ทำ สัญญา ๓ ฉบับ คือ สำหรับ เก็บ ไว้ กับ สारบบ ที่ ดิน แปรง นั้น ฉบับ หนึ่ง สำหรับ เจ้า ของ ที่ ดิน ฉบับ หนึ่ง สำหรับ ผู้ เช่า ฉบับ หนึ่ง แต่ ให้ จด ลง ไว้ ให้ ปรากฏ ว่า เป็น ฉบับ หอวง ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ ดิน แต่ ฉบับ ของ ผู้ เช่า เมื่อ แก่ ทะ เบี่ยน แล้ว โฉนด เดิม ให้ คืน ให้ เจ้า ของ ที่ ดิน ไป

ข้อ ๓๑ ข้อ ความ ที่ มี ได้ ว่า มา ใน หมวด ที่ ๒ ที่ ๓ นี้ ให้ กระทำ ตาม ทาน ของ วิถี โอน ที่ ดิน ทั้ง โฉนด ทุก ปรวการ

หมวด ที่ ๔

ว่า ด้วย รับ มรฎก ที่ ดิน

ข้อ ๓๒ ผู้ ใด ได้ รับ มรฎก ที่ ดิน แปรง ใด ให้ ทำ เรื่อง รว ของ โอน โฉนด ยื่น ต่อ เจ้า พนักงาน ทะ เบี่ยน สำหรับ ที่ ดิน นั้น ให้ เจ้า พนักงาน ทะ เบี่ยน ปิด ปรวการ โฆษณา การ คำ ของ นั้น ไว้ ใน ที่ เบ็ด เผย ใน บริเวณ หอ ทะ เบี่ยน ให้ มหาชน ทราบ ถ้า ได้ ปิด ปรวการ โฆษณา การ ได้ ๓๐ วัน ไม่มี ใคร ได้ แยก ก็ ให้ บอก ผู้ ยื่น เรื่อง รว ให้ นำ โฉนด มา แต่ จัก การ โอน ให้ ผู้ นั้น ตาม คำ ขอ ถ้า หาก ว่า ใน ระหว่าง ปรวการ โฆษณา การ มี ผู้ มา ยื่น คำ ร้อง

โต้แย้ง ก็ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน บอกให้ไปฟ้องร้อง ว่ากล่าวกัน ตาม
กรรมดีเมือง แต่รอการ โอน โฉนดไว้ จนกว่าคดีเรื่อง นั้น จะได้พิพากษา
เด็ดขาดแล้วจึง โอน โฉนดไป ตามคำพิพากษา

ข้อ ๑๓ ถ้าผู้รับมรดกหลาย คน จะเข้าชื่อกัน เป็น เจ้า ของ ที่
แปลงเดียว เมื่อได้กระทำถูกต้อง ตามว่า มา ใน ข้อ ๑๒ แล้ว ก็ให้
โอน โฉนดที่ดิน ให้เป็น ชื่อ หลาย คน ใน ที่ดิน แปลงเดียว ได้

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย ถ่าย ถอน ที่ดิน

ข้อ ๑๔ ถ้าที่ดิน ราย ได เจ้าของจะ ถ่าย จากจำนำก็ดี จะถ่าย
จากขายฝากก็ดี ให้สลัก หลัง หนังสือสัญญา ฉบับ ของ ผู้รับจำนำ
หรือผู้รับซื้อฝาก ซึ่ง ได้กระทำไว้ ต่อ กัน แต่ลงสำคัญ ว่า ทั้ง ๒ ฝ่าย
ได้บอกเลิก การ นั้นแล้ว ให้เจ้า ของ ที่ดิน นำ หนังสือสัญญา ซึ่งมีสำคัญ
เช่นว่า มา นี้ กับ โฉนดมายื่น ต่อเจ้า พนักงาน ทะเบียน เมื่อเจ้า พนักงาน
ทะเบียน ได้ ตรวจ เห็น เป็นการถูกต้อง แล้ว ก็ให้ แก่ทะเบียนแต่ สลัก หลัง
โฉนดบอก การ ถ่าย ถอน นั้น แต่ ให้เก็บ ต้น หนังสือสัญญา ซึ่งบอกเลิก
การนั้น ไว้กับ สำรับบ ที่ดิน แปลง นั้น ใน หอ ทะเบียน

ข้อ ๑๕ ใน การ ที่ จะ ถอน ที่ดิน จาก การ ให้เช่า ถิ่น นั้น

(ก) ถ้า ถอน เมื่อ สิ้น อายุ สัญญา ไม่ ต้อง นำ โฉนด มา แก่ ทะเบียน
เพราะเหตุว่า เมื่อ สิ้น อายุ แล้ว สัญญา นั้น ก็ เป็น อัน เลิก อยู่ เอง

(ข) ถ้า ถอน ใน เวลา ยัง ไม่ สิ้น สัญญา เจ้า ของ ที่ดิน ต้อง นำ สัญญา
ฉบับ ของ ผู้เช่า ถิ่น มี สำคัญ ขอม ตก ลง เลิก สัญญา กัน ทั้ง ๒ ฝ่าย พร้อม
ด้วย โฉนดที่ดิน มา ให้เจ้า พนักงาน ทะเบียน แก่ ทะเบียน ก่อน จึง จะ ให้

ถือที่ดิน ราย นั้น ภายใน กำหนด สัญญา เต็ม ได้ ตาม ความ ที่ ว่า มา ใน
หมวดนี้ ถ้า หนังสือ สัญญา เต็ม เป็น อัน ตราย หาย สูญ ประการ ใด ถ้า
มี หนังสือ สำคัญ อัน ควร เชื้อ ถือ ได้ ตาม กฎหมาย ว่า ได้ เลิก สัญญา กัน
ผู้อื่น แล้ว ก็ ใช้ ได้ เหมือน กับ ได้ นำ ต้น หนังสือ สัญญา เต็ม มา

หมวด ที่ ๒

ว่า ด้วย รับ โบนัส โฉนด

ข้อ ๑๒ ถ้า โฉนด ที่ดิน ของ ใคร เป็น อัน ตราย หาย สูญ เจ้า ของ
จะ ขอ รับ โบนัส โฉนด ใหม่ ให้ ทำ ค่า ตรา สิ้น ตาม กฎหมาย แล้ว นำ ค่า
ตรา สิ้น แต่ ทำ เรื่อง รวบรวม ต่อ เจ้าพนักงาน ทะเบียน เพื่อ เจ้า พนักงาน
ทะเบียน ได้ ตรวจ สอบ สารบบ แต่ โฉนด ฉบับ หลวง เห็น เป็น การ ถูก ต้อง
แล้ว ก็ ให้ ขอ โบนัส โฉนด ให้ โบนัส โฉนด เหมือน กับ โฉนด ทุก อย่าง
มี ตั๊ก แต่ ให้ เขียน คำ ว่า “ โบนัส ” ด้วย เส้น แดง ไว้ ข้าง หน้า คำ ว่า
“ โฉนด ” แต่ ให้ เขียน บอก เหตุ ใ้ ว่า เพราะ เหตุ ใด จึง ได้ ทำ โบนัส ให้
ละ วัน ให้ ดัง วันที่ ออก โบนัส โฉนด ส่วน ข้าง หลัง โบนัส โฉนด
ถ้า โฉนด เต็ม มี แผน ที่ แต่ จุดหมาย เหตุ ประการ ใด ก็ ให้ จำ ต้อง ลง ไว้ ใน
โบนัส โฉนด ด้วย ทุก อย่าง แต่ จุดหมาย เหตุ ซึ่ง จำ ต้อง จาก โฉนด เต็ม ให้
เขียน ด้วย เส้น แดง เป็น สำคัญ ต่อ จุดหมาย เหตุ ที่ จะ เขียน ต่อ ไป ตั้งแต่
ได้ ออก โบนัส โฉนด แล้ว จึง ให้ เขียน ด้วย เส้น ดำ

อนึ่ง เมื่อ ได้ ออก โบนัส โฉนด แล้ว เรียง รวบรวม หนังสือ ตรา สิ้น ให้
เก็บ ไว้ กับ สารบบ โฉนด ที่ดิน แปลง นั้น แต่ ให้ สลัก หลัง โฉนด ฉบับ หลวง
ลง ไว้ ด้วย ว่า ได้ ออก โบนัส โฉนด เพราะ เหตุ นั้น เมื่อ วัน นั้น

หมวดที่ ๗

ว่าเวนคืนที่ดิน

ข้อ ๑๗ ผู้ใดจะเวนคืนที่ดิน ให้ทั่วเรื่องราวยื่น ต่อเจ้าพนักงาน ทะเบียน แล้วให้นำโฉนดเดิม มาคืน เมื่อเจ้าพนักงาน ทะเบียน สรรบม ตรวจ สอบ เห็น เป็นการ ถูก ต้อง แล้ว ก็ ให้ รับ โฉนด ใ้ และ ทำ ใบ รับ ให้ ผู้คืน ไป เป็น สำคัญ

ข้อ ๑๘ ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน สลัก หลัง โฉนด ทั้ง ๒ ฉบับ แต่แก่ ทะเบียน ให้ปรากฏ ว่า ได้เวนคืน เมื่อวันที่ นั้น แล้ว ให้ ส่ง โฉนด ฉบับ สำหรับเจ้า ของ ที่ดิน ไป ให้เจ้าพนักงาน เกษตรา ชีการ แต่ โฉนด ฉบับ หดง กับ เรื่องราว ที่ ขดเวนคืน แต่ หนังสือ ต่าง ๆ บรรดา เกี่ยว ข้อง ด้วย ที่ดิน แปลง นั้น ที่ใด มี มา ให้คง เก็บ รักษา ไว้ ใน หอ ทะเบียน เมื่อ ต่อ ไป ภาย หน้า รัฐบาล ได้ ออก โฉนด ใหม่ สำหรับที่ ดิน แปลง นั้น แก่ ผู้ใด ก็ ให้เจ้าพนักงาน ทะเบียน เก็บ รวม หนังสือ เรื่อง ที่ ดิน แปลง นั้น บวก เข้า ใน สรรบม เดิม ซึ่ง ได้ เคย มี สำหรับ ที่ดิน แปลง นั้น มา แต่ ก่อน

หมวดที่ ๘

ว่าด้วยการจองที่ดิน

ข้อ ๑๙ ถ้าผู้ใดจะขอจองที่ดิน ซึ่งเป็นที่ว่าง มีอยู่ในเขตรัของ ที่ ได้ ออก โฉนด อย่ง ใหม่ นี้ แล้ว ให้ผู้นั้น บัก ไม่แก่น หมาย เขตรัที่ ซึ่ง จะขอจอง ใ้ ทุก มุม แล้ว เจริญ กำนัน ผู้ ปก ครอง ตำบล ท้อง ที่ ซึ่ง จะ ขอจอง นั้น พร้อม ด้วย ผู้ ซึ่ง ปก ครอง ที่ ดิน ฤๅ ก่อ ที่ ซึ่ง จะ ขอจอง ไม่ต่ำกว่าอีก ๒ คน เบน พยาน ไป ชันสูตร ที่ นั้น แล้ว ให้ทำ เรื่อง ราว

08/10/2566

ขอ ของ ที่ นั้น ยื่น ต่อ กรมการ อำเภอ ผู้ปกครอง ที่ซึ่ง ที่ เรือง ราว นี้ ของ
ตั้ง ชื่อ กำนัน แด พยาน รับ รอง ว่า เป็น ความ จริง

ข้อ ๒๐ เมื่อ กรมการ อำเภอ ได้ รับ เรือง ราว เช่น นี้ แด เห็น เป็น
การ ถูก ต้อง แล

(ก) ให้ ออก ใบเหี้ยม ย่า ให้ แก่ ผู้ ขอ ไป เป็น สำคัญ แด ใบ
เหี้ยม ย่า นั้น ต้อง เช่น ชื่อ แด ประทับ ตรา ตำแหน่ง นาย อำเภอ เป็น สำคัญ
แดตั้ง ชื่อ กำนัน นาย ตำบล ที่ นั้น เป็น พยาน ด้วย

(ข) ให้ บอก รายงาน ขึ้น ไป ยัง เจ้า พนักงาน เกษตรา อธิการ สำหรับ
เมือง นั้น

(ค) ให้ ปิดประกาศ โฆษณาการ ที่มี ผู้ ขอ ของ ที่ ราย นั้น ไว้ ที่ ๆ ว่า
การ อำเภอ แด ที่ ว่า การ กำนัน นาย ตำบล นั้น ด้วย

ข้อ ๒๓ ที่ ซึ่ง กรมการ อำเภอ ได้ ออก ใบเหี้ยม ย่า ให้ แก่ ผู้ ห้าง ผู้ใด
ไป แม้ ความ ปรากฏ ภาย หลัง ว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ยัง ไม่มี ความ ประสงค์
จะ ให้ ผู้ใด มี กรรมสิทธิ์ เพราะเหตุ อย่างใด อย่างหนึ่ง เช่น จะ เขา ได้
เป็นที่ สำหรับ ราษฎร เดียง ดีศว์ พาหะนะ หรือ เป็น ที่ ทำ การ ภาษี ฮาก
เป็น ต้น จะ ไม่ ยอม ให้ ผู้ นั้น ของ ก็ ดี หรือ อีก ประการ หนึ่ง ถ้า ความ ปรากฏ
ว่า ผู้ นั้น ขอ ของ ที่ มาก เกิน ก่าดัง ที่ คน ตำมารถ จะ ทำ ให้ เกิด ผด แก่ พัน ที่
ได้ จะ ยอม ให้ ผู้ นั้น ของ ที่ แด พอ ก่าดัง ที่ จะ ทำ ได้ ก็ ดี ผู้ถือ ใบเหี้ยม ย่า
ไม่มี อำนาจ ที่ จะ อ้าง ว่า ตน ควร จะ ได้ ของ ที่ ราย นั้น ตาม ประสงค์ เพราะ
เหตุ ที่มี ใบเหี้ยม ย่า เป็น สำคัญ

ข้อ ๒๔ ๐๘/๑๐/๑๕๖๖ ใบเหี้ยม ย่า ให้ มี อายุ ปี หนึ่ง เป็น กำหนด แด ผู้ รับ
ไม่มี กรรมสิทธิ์ ใน ที่ นั้น อย่างใด เพราะเหตุ ที่ ได้ รับ ใบเหี้ยม ย่า

นอกจาก เป็น พยาน ว่า ผู้ นั้น ได้ มา ขอ ของ ที่ ราย นั้น แต่ เมื่อ ฉะนั้น
แม้ มี ผู้ มา ขอ ของ ที่ หลัง ถ้า โบก เขี้ยบบ ย่า นั้น ยัง ใช้ อยู่ ได้ ตราบ ไต แต่
ถ้า ไม่ มี ความ ชัด ช้อง ดัง ว่า มา ใน ข้อ ๒๑ แล้ว ผู้ ขอ ก่อน ต้อง ได้ ของ ก่อน
หนึ่ง ผู้ ถู โบก เขี้ยบบ ย่า จะ เอา โบก เขี้ยบบ ย่า ไป โอน ให้ ผู้ อื่น ต่อ ไป ไม่ ได้
ด้วย ประการ ไต ๆ

ข้อ ๒๓ เมื่อ เจ้าพนักงาน เกษตราธิการ ประจำ เมือง ได้ รับ รายงาน
แล้ว ให้ แต่ง เจ้าพนักงาน ออก ไป รัง วัด ทำ แผน ที่ ดิน ที่ ขอ ของ นั้น และ จัด
การ ได้ สอน ว่า จะ มี ชัด ช้อง อัน ไต แก่ การ ออก โฉนด หรือ ไม่ ถ้า ไม่
มี ชัด ช้อง ดัง ว่า มา ใน ข้อ ๒๑ ก็ ให้ ออก ประกาศ ปิด ไว้ ใน ที่ ดิน แปรตง นั้น
แห่ง หนึ่ง ที่ ว่า การ กำหนด นาย ค่ำบด นั้น แห่ง หนึ่ง ที่ ๆ ว่า การ อำภอ แห่ง หนึ่ง
เมื่อ ได้ ปิด ประกาศ ไว้ แล้ว ตลอด เวลา ๓๐ วัน ไม่มี ผู้ ไต มา ไต แยัง
ก็ ให้ ทำ โฉนด ออก ให้ แก่ ผู้ ขอ ถ้า มี ผู้ ไต แยัง ก็ ให้ รอก การ นั้น ไว้
ให้ ไป ว่า กล่าว กัน ตาม ระเบียบ เมือง ให้ ศาล พิพากษา เป็น เด็ดขาด หรือ
พัน กำหนด ที่ จะ ว่า ได้ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๒๔ การ ทำ โฉนด ที่ ดิน คือ โฉนด ออก ใหม่ ด้วย ประการ ไต ๆ
ก็ดี หรือ โบก แทน โฉนด ก็ ดี เป็น น้่า ที่ เจ้า พนักงาน เกษตราธิการ ที่ จะ
ทำ แต่ จัด การ จน ถึง ชื่อ ประทับตรา เจ้า พนักงาน เดรัจฉ แล้ว ทั้ง ฉบับ หลวง
แต่ ฉบับ สำหรับ เจ้า ของ ที่ เมื่อ ทำ โฉนด เดรัจฉ แล้ว ให้ นำ ไป ส่ง เจ้า พนักงาน
ทะเบียน จัด การ จุด ตง ทะเบียน ตาม ข้อ บังคับ แล้ว จึง มอบ โฉนด ฉบับ
สำหรับ เจ้า ของ ที่ ไป แก่ เจ้า ของ ที่

08/10/2566

๙๘
หมวดที่ ๙

ว่าด้วย รายงาน แด การ เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๕ ใน การ ที่ เจ้า พนักงาน ทะเบียนได้แก่ ทะเบียน ด้วย ประการใด ๆ ให้ทำ รายงาน มีความ ต้อง กัน สิ่ง ต่อกระทรวง เกษตรฯ ชีการ กรุง เทพ ฯ ฉบับ ๓ ที่ว่า การ มณฑล นั้น ฉบับ ๓ ที่ว่า การ อำเภอ ซึ่ง ปก ครอง ทั้ง ที่ นั้น ฉบับ ๓ จง ทด ทรา

ข้อ ๒๖ เมื่อ มี ผู้ มา ขอ โอน โฉนด ก็ ดี หรือ ขอ ให้ แก่ ทะเบียน ที่ ดิน ก็ ดี แม้ เจ้า พนักงาน ทะเบียน เห็น ว่า เป็น การ ผิด ด้วย กฎหมาย ก็ ให้ บอก แก่ ผู้ ขอ ว่า จะ โอน หรือ จะ แก่ ให้ ไม่ ได้ เพราะ เหตุ อย่าง นั้น ๆ ถ้า หาก ว่า เขา จะ ขอ คำ ขัด ข้อง เป็น จดหมาย ก็ ให้ เขียน ให้ เขา

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วย อัตราค่าธรรมเนียม

ข้อ ๒๗ อัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามความในกฎนี้ ให้เรียก ดังนี้
ขึ้น ออกไปเหยียบย่ำ

๑ ค่ารับเรื่องราว ๓ บาท ได้แก่งานนั้นบาท ๓ ได้แก่พยาน บาท ๓ เป็น หดวง บาท ๓

๒ ค่าไปเหยียบย่ำและโฆษณาการ บาท ๓

๓ ค่าจองไว้ละ ๕ อัฐ ตามเนื้อที่ ๆ ขอ

08/10/2566

ขึ้น วงวัด

๔ ค่ารังวัดทำแผนที่น้อยกว่า ๕๐ ไร่ แปลงละ ๓ บาท ขึ้นบาท ๓

ใน ๕๐ ไว้ ไปจน ถึงแปลง ๒๐ บาท เป็น อย่าง สูง

๕ ค่า โฆษณา การ บาท ๓

ชั้นออก โฉนด

๖ ค่า กระดาษ ๒ บาท ค่าเขียน บาท ๓ ค่า ตรา บาท ๓ รวม ๕ บาท
ค่า จดทะเบียน เมื่อ ออก โฉนด ไม่เรียก

๗ ค่า ของ ไร่ ๓๒ ไร่ ถ้า เสีย ค่า ของ ใน ชั้น ไบ เทียบ ย่าง ยัง
ไม่ครบ ให้ เรียก ชั้น จน ครบ ทั้ง ๒ ไร่ เป็น ไร่ ๓๒ ไร่

๘ ไบ เทน โฉนด เรียก อย่าง โฉนด

ชั้นแก้ทะเบียน

๙ ค่า ทำ หนังสือ ตั๋ว โฉนด ค่า กระดาษ แผ่น ๓๒ ไร่ ค่า เขียน
แผ่น ๓๒ ไร่ ค่า ตรา คิด ตาม จำนวน เงิน ที่ ตั๋ว โฉนด กัน จำนวน เงิน ต่ำ
กว่า ๕๐๐ บาท เรียก บาท ๓ ตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ขึ้น ไป เรียก ๔ บาท
ถ้า ตั๋ว โฉนด เป็น ค่า เข้า ราย เดือน ให้ คิด ปี ๓ เป็น อัตรา ราคา ค่า พยาน
คน ๓๒ ไร่ ได้ แก่ พยาน

๑๐ ค่า แก้ ทะเบียน ครั้ง ๓ ๕ บาท

๑๑ ค่า เวณ คั้น ที่ ดิน เรียก เท่า แก้ ทะเบียน ครั้ง หนึ่ง

๑๒ ค่า โฆษณา ครั้ง ๓ บาท ๓

๐๘/๑๐/๒๕๖๖
๑๓ ค่า จด ของ แผ่น ที่ แล คิด ตาราง ๖ แปลง ๓ บาท ๓

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ
แผนก กรมไปรษณีย์โทรเลข

ด้วย พระเจ้า ฮ่อง ยาเซอ เจ้าฟ้า กรมขุน นริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมา บัด
กระทรวง โยธาธิการ ทรง พระดำริเห็นว่า ออฟฟิศ ไปรษณีย์ นานอง เวตนา น
ไม่ใคร่จะมี ผล ประโยชน์ เพราะ การ รับส่ง หนังสือ มี น้อย จึงได้ ให้ กรม
ไปรษณีย์ โทรเลข จัด การ ย้าย ออฟฟิศ ไปรษณีย์ นานอง มา ตั้ง ที่ บ้าน เพ แขวง
เมือง ระยอง ใน มณฑล จันทบุรี ซึ่ง เปน ทำ เลอัน สัมคอร เจริญ แต่ วันที่ ๕
กันยายน ร.ศ. ๑๒๐ เพื่อ ทำ การ รับส่ง หนังสือ ของ มหาชน ต่อ ไป แล้ว

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๔ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

โดย รับสั่ง เสด็จ มา บัด กระทรวง โยธาธิการ

(เซ็น) พระไปรษณีย์ชูรานุรักษ์

เจ้า กรมไปรษณีย์โทรเลข

พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้า ๆ ให้ประกาศ
 ทั่วราชอาณาจักร ว่า การแร่ โถง หาดูต่าง ๆ อันเกิดมี อยู่ใน พระราชอาณาเขตร์ ทุกวัน นี้ มี ผู้ขอ อนุญาต ทำ การ มาก ขึ้น กว่าแต่ก่อน
 ทรง พระราชดำริเห็น ว่า การ แร่ โถง หาดูเกิดมี ขึ้น เป็น ประโยชน์ บ้านเมือง ก็ เจริญ ยิ่ง ขึ้น ด้วย เหมือน กัน แต่ การ แร่ โถง หาดู นั้น จะ วัฒนา ยิ่ง
 ขึ้น ได้ ก็ ต้อง ชาติ รวย ความ บำรุง อุดหนุน ใน ทาง จัด ระเบียบ ที่ดิน
 ทำนอง แล อาการ อัน เป็น ข้อ บังคับ สำหรับ ปกครอง รักษา ที่ จะ ได้
 ใช้ จ่าย ใน ปรงาน ทำ แร่ แล ผล ประโยชน์ ของ ผู้ รับ อนุญาต ที่ จะ ได้ รับ
 จาก การ แร่ โถง หาดู ด้วย ระเบียบ แล ข้อ บังคับ เดิม อัน มี อยู่ใน
 พระบรมราชานุญาต ยัง หา พอ เพียง แก่ การ ทำ แร่ โถง หาดู ใน สมัย นี้ ไม่
 จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตรา พระราชบัญญัติ การ ทำ
 เหมืองแร่ ขึ้น เพื่อ เป็น แบบแผน แห่ง การ ทำ แร่ ใน พระราชอาณาเขตร์
 ลับ ไม่ ตง นี้ ว่า

หมวดที่ ๑ ว่าด้วย นามแล กำหนดใช้

แต่ อธิบาย คำ ใน พระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ นี้ ให้ เรียกว่า พระราชบัญญัติ การ ทำเหมืองแร่ ร, ศ, ๑๒๐

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ นี้ จะ ใช้ ใน หัวเมือง มณฑล ไตเมื่อใด จะ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ เลื่อนา บัด ซึ่ง บัญชา การ กรม ราช โถง กิจ ประกาศ โฆษณา การ ใน หนังสือ พิมพ์ ราช กิจจานุเบกษา เป็น

08/10/2566

สำคัญ และตั้งแต่วันที่ได้อำนาจพระราชบัญญัตินี้ในที่ดิน ให้ยกเลิก พระราชกำหนดกฎหมายข้อบังคับ แต่ประเพณีอื่นเกี่ยวเนื่องในการ ทำแร่ ซึ่งเป็นที่ขัดขวางต่อพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้ในที่นั้นสืบไป มาตรา ๓ คัมภีร์ต่าง ๆ ซึ่งจะใช้ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้าในที่ดิน ไม่ปรากฏคำสั่งแจงเป็นอย่างอื่นแล้ว ให้พึงเข้าใจความตามคำ อธิบายต่อไปนี้ คือ

๑. ใบอนุญาตร่อนแร่ ให้พึงเข้าใจว่า ใบอนุญาตซึ่งกรมราชโลหกิจ จะได้ออกให้แก่ราษฎร ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้อร่อนหาแร่

๒. อาชญาบัตรตรวจแร่ ให้พึงเข้าใจว่า หนังสือสำคัญซึ่งกรมราช โลหกิจจะได้ออกให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อการตรวจ หาแร่ตลอดไปในท้องที่มีกำหนดอำเภอหนึ่งอำเภอใด หรือเมืองหนึ่ง เมืองใด

๓. อาชญาบัตรผูกขาดตรวจแร่ ให้พึงเข้าใจว่า หนังสือสำคัญ ซึ่งกรมราชโลหกิจจะได้ออกให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามพระราชบัญญัติ นี้เพื่อตรวจหาแร่ในที่เฉพาะ ซึ่งได้กำหนดไว้ในอาชญาบัตรนั้น ได้แต่ผู้หนึ่งผู้เดียว

๔. จังหวัดตรวจแร่ ให้พึงเข้าใจว่า จังหวัดที่ดิน ดอน หรือดิน ซึ่งมี น้ำท่วมหรือน้ำขัง และที่ดิน ภายล่าง ตรงลงไป ซึ่งได้กำหนดอนุญาตไว้ ในอาชญาบัตรผูกขาดตรวจแร่ ผู้รับอาชญาบัตรผูกขาดตรวจแร่ มีอำนาจตรวจหาแร่ ในจังหวัดที่ได้ผูกขาดไว้หนึ่งแต่ผู้เดียว

๕. ประทานบัตรทำเหมืองแร่ หรือ ประทานบัตร ให้พึงเข้าใจว่า หนังสือสัญญาซึ่งกรมราชโลหกิจจะได้ออกกับผู้หนึ่งผู้ใด ตามพระราช

บัญญัติ เพื่อให้ผู้หนึ่ง มีอำนาจ ห้ามมองแร่ ได้ ใน ที่ใดภาวะ ซึ่ง ได้ กำหนดไว้ ใน ประทาน บัตร

๖ จังหวัดเหมืองแร่ ให้ พึง เข้าใจ ว่า พื้นที่ดิน ตอน หรือ ที่ดิน ซึ่ง มี น้ำท่วม หรือ น้ำขัง แต่ ที่ดิน ภาย ต่าง ตรง ลง ไป อัน รวม อยู่ใน เขตต์ แห่ง ประทาน บัตร

๗ ผู้รับ ประทาน บัตร ให้ พึง เข้าใจ ว่า ผู้หนึ่ง ผู้ใด คน เดียว กดี หลาย คน กดี หรือ เป็น บริษัท กดี ผู้รับ มรดก หรือ ผู้แทน หรือ ผู้รับ ข้อต่อ ซึ่ง ได้ รับ ประทาน บัตร ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ตลอดจน ผู้ซึ่ง ทำ การ ต่าง ตัว ของ ผู้หนึ่ง หรือ บริษัท หนึ่ง ด้วย

๘ “ทางแร่” หรือ ที่ เรียก โดย ภาษา อังกฤษ ว่า (LODE) นั้น ให้ พึง เข้าใจ ว่า ทาง ที่ แร่ มี เป็น สาย เป็น แนว เป็น เทือก เป็น ก้อน หรือ เป็น ฟอง แต่ มิใช่ ตาม แร่ ซึ่ง จะ อธิบาย ต่อ ไป

๙ “สถานแร่” หรือ ซึ่ง เรียก ตาม ภาษา อังกฤษ (ALLUVIAL-GROUND) นั้น ให้ พึง เข้าใจ ว่า คือ ที่ ซึ่งเป็น หิน ละเอียด หรือ เป็น ที่ดิน ที่ ทราบ หรือ ชาติอื่น ๆ ซึ่ง อาจ จะ ขุด ขึ้น ต่าง แร่ ได้

๑๐ “ทงน้ำ” ให้ พึง เข้าใจ ว่า แม่น้ำ กดี ลำคลอง กดี ลำธาร กดี ห้วย หนอง บึง บ่อ ตำราง ที่ ซึ่ง น้ำ ไหล หรือ น้ำ ขัง อยู่ กดี ทั้ง ที่ เป็น ของ และ ที่ คน ทำ ให้ เป็น

๑๑ “เหมือง” ให้ พึง เข้าใจ ว่า ใน ที่ใด ๆ ซึ่งเป็น ที่ ทาง แร่ กดี ที่ สถาน แร่ กดี หรือ ที่ ใด ๆ ซึ่ง คน ขุด ทำ การ หา แร่

๑๒ “ทำเหมือง” ให้ พึง เข้าใจ ว่า การ ขุด แร่ ใน ที่ ทาง แร่

หรือ ในที่ตามแรว หรือ ในที่ใด ๆ ด้วย อาการแต่วิธีอย่างใด ๆ
เรียกว่า ทำเหมือง

๓๓ ข้าหลวงราชโศภกิจ ให้พึงเข้าใจว่า เจ้าพนักงาน กรมราชโศภกิจ
ซึ่งไป ประจำรับราชการ ในหน้าที่ กรมราชโศภกิจ อยู่ ณ มณฑล
หนึ่ง มณฑลใด ถ้า มณฑลใด ไม่มีตำแหน่ง ข้าหลวงราชโศภกิจ ก็ให้
ข้าหลวงเทศาภิบาล เมื่อได้รับอนุมัติของเสนาบดี แล้วมอบหน้าที่ราชการ
กรมราชโศภกิจ ใน มณฑลนั้น ๆ ไว้ ในข้าราชการ ตำแหน่ง หนึ่ง
ตำแหน่งใด ได้ตามเห็นสมควร

๓๔ “เสนาบดี” ให้พึงเข้าใจว่า เสนาบดีซึ่งได้บัญชาการ กรม
ราชโศภกิจ

๓๕ ที่ว่าง ให้พึงเข้าใจว่า ที่ดิน ซึ่งไม่มีบ้านเรือน ปลูก อยู่บนพื้น
และมีไร่ที่ทำ การเพาะ ปลูก และมีไร่ที่ซึ่ง บุคคล อาศัยอยู่ กระทำ การ
อย่างใด ๆ ในที่นั้น และมีไร่ที่ซึ่ง หวงห้าม ไว้ตามขนบธรรมเนียม
ในท้องที่เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใด ๆ ในที่ ๆ ซึ่งต้อง ในลักษณะต่าง ๆ ดัง
อธิบายมาในภาคนี้ ต่อเมื่อรัฐบาลได้ประกาศว่าแห่งใดเป็นที่ว่างแล้ว
ที่แห่งนั้น จึงจะเป็นที่ว่าง ตรงตามความที่หมาย ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เพราะเหตุว่าที่ดินและแร่ โลหธาตุทั้งหลาย ในพระราช
อาณาจักร ย่อมเป็นของหลวง โดยพระบรมเดชานุภาพ ถึงผู้หนึ่ง
ผู้ใด ได้รับพระราชทานพระบรมราชาอนุญาต หวงห้ามที่ดินได้ กรรมสิทธิ์
เพื่อทำการปลูกสร้างบ้านเรือน หรือเพาะปลูกพืชพันธุ์พรรณไม้ หรือเพื่อ
การอย่างอื่นประการใด ถ้ามิได้รับพระราชทานพระบรมราชาอนุญาต
ให้ทำเหมืองแร่ หรือตรวจหาแร่ ในที่นั้นแล้ว กรรมสิทธิ์ซึ่ง หวงห้าม

ที่ดินไว้ได้นั้น ไม่มีอำนาจตลอดไปถึงที่จะชุกหา หรือ ทำเหมืองแร่
ใน ที่ ซึ่ง คน หวง ห้าม ไว้ นั้น เลย

มาตรา ๕ ความ ที่ กล่าว ใน พระราชบัญญัตินี้ว่า พระราชบัญญัติ
นี้ก็ดี หรือ ตาม ความ ใน พระราชบัญญัตินี้ก็ดี ให้พึงเข้าใจว่า
ข้อความที่จะได้แก้ไข หรือ เพิ่ม เต็ม พระราชบัญญัตินี้ ใน ภายนำก็ดี
กฎเดิมนัดที่ ได้ ใช้ อยู่แล้ว หรือ ที่จะได้แก้ไขเพิ่มเติมครั้ง ใน ภายนำ
เพื่อ พระราชบัญญัตินี้ก็ดี อยู่ใน ความ หมายถึงว่า พระราชบัญญัตินี้ด้วย

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการทำแร่ อยู่ก่อน พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ โใบ พระบรมราชานุญาตก็ดี ประทาน บัตรก็ดี ซึ่ง ผู้หนึ่ง
ผู้ใด ได้รับจาก รัฐบาลโดย พระบรมราชานุญาต แล ได้จัด ทะเบียน
ไว้ใน กรมราช โดเหล็ก ก่อน แต่เวลาที่ ใช้ พระราชบัญญัตินี้มี อยู่เท่าใด
ตั้งแต่วันที่ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ไป ให้คง ถ้อยตาม ข้อ ความ ที่มี อยู่ใน
โใบ พระบรมราชานุญาต หรือ ประทาน บัตรนั้น ๆ ไป จนกว่าจะ ถึง กำหนด
อายุ พระบรมราชานุญาต หรือ ประทาน บัตรนั้น ๆ หรือจนเมื่อ ได้เลิก
พระบรมราชานุญาต แล ประทาน บัตรนั้น ด้วย เหตุประการใด ๆ
และ ให้เป็น นำที่ของ กรมราช โดเหล็ก ที่จะดูแลรักษาการ ให้คงเป็น
ไปตาม พระบรมราชานุญาต และ ประทาน บัตรนั้น ๆ

บรรดา การ ที่มี ได้ว่า ไว้เป็น ข้อ สัญญา ใน พระบรมราชานุญาต
แล ประทาน บัตร ที่อ้างมาแล้ว ให้ ปฏิบัติ ตาม พระราชบัญญัตินี้จน
ทุก ประการ

มาตรา ๗ ในเวลาเมื่อได้ประกาศให้ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ผู้หนึ่ง
 ผู้ใดได้ทำเหมืองแร่ หรือ ถืออำนาจ ปกครองเหมืองแร่ ที่แห่งหนึ่ง
 แห่งใด ชั่ว โดยยังมิได้รับ พระราชทาน ใบพระบรมราชานุญาต ซึ่ง
 กรมราชโลหกิจ ได้จัดลง ทะเบียนไว้แล้วก็ดี หรือ ยังมิได้รับอนุญาต
 ประทาน บัตรจาก กรมราชโลหกิจก็ดี เมื่อได้รับ หมายของ กรมราช
 โลหกิจ แล้ว ให้ ผู้ นั้น ทำเรื่อง รวบรวม ยื่น ต่อ กรมราชโลหกิจ บอก ตำบล
 ทั้ง ขนาด แด เขตต์ เหมืองแร่ ทั้ง สังกา เนา หนังสือ สำคัญ ซึ่ง คน อัง ว่า
 ได้รับ อำนาจ ทำ หรือ ปกครอง เหมืองแร่ นั้น ๆ และ ให้ ทำ แผน ที่
 เหมืองแร่ นั้น ขึ้น พร้อม กับ เรื่อง รวบรวม ใน กำหนด แก้ว สิบ วัน ตั้ง
 แต่วันที่ ได้รับ หมาย

เมื่อ มี ผู้ ยื่น เรื่อง รวบรวม ตาม ความ ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้ ให้ กรมราช
 โลหกิจ พิจารณา และ จัด การ โดย วิธี ดัง นี้ คือ

ข้อ ๑ ถ้า ผู้ ยื่น เรื่อง รวบรวม มี หนังสือ สำคัญ ซึ่ง รัฐบาล ได้ ยอม ให้ ใช้
 ได้ เหมือน ประทาน บัตร ก็ คือ หนังสือ นั้น จัด ลง ทะเบียน ไว้ ใน กรมราช
 โลหกิจ และ ให้ ถือ ว่า หนังสือ นั้น เหมือน ประทาน บัตร

ข้อ ๒ ถ้า ผู้ ยื่น เรื่อง รวบรวม ยื่น หนังสือ สำคัญ ซึ่ง รัฐบาล ไม่ ยอม ให้ ใช้
 ได้ เหมือน ประทาน บัตร แต่ รัฐบาล ไม่มี ข้อ ขัดขวาง ใน การ ที่ จะ ให้
 ผู้ นั้น รับ ทำ เหมือง แร่ นั้น ต่อ ไป กรมราชโลหกิจ จะ ให้ ผู้ นั้น ยื่น เรื่อง รวบรวม
 ขอ พระราชทาน ประทาน บัตร ก็ได้

ข้อ ๓ ถ้า ผู้ ยื่น เรื่อง รวบรวม ไม่มี หนังสือ สำคัญ เป็น หลัก ฐาน แต่ รัฐบาล
 ไม่มี ข้อ ขัดขวาง ใน การ ที่ จะ ให้ ผู้ นั้น ทำ เหมือง แร่ นั้น ต่อ ไป กรมราช
 โลหกิจ จะ ให้ ผู้ นั้น ยื่น เรื่อง รวบรวม ขอ พระราชทาน ประทาน บัตร ก็ได้

ข้อ ๔ ถ้าผู้ยื่นเรื่อง รว ไม่มีหลักฐาน ในคำที่อ้าง กรมราช
 โทหนัก จะยกคำร้องเสีย ที่เดียวก็ได้ ผู้ที่กรมราช โทหนัก ได้สั่ง ให้
 ยื่นเรื่อง รว ขอ พระ ราชทาน ประทาน บัตร นั้น ต้องยื่นเรื่อง รว ขอ พระ
 ราชทาน ประทาน บัตร ตาม ความ ใน พระราช บัญญัตินี้ แต่ภายใน
 กำหนด ๙๐ วัน ตั้งแต่วันที่ กรมราช โทหนัก ได้สั่ง ถ้ามีได้ ยื่นเรื่อง รว
 จนล่วงพ้น กำหนด ไป ให้ถือว่า ผู้ยื่น นั้น ไม่ปรากฏ จะทำเหมืองแร่ ราย
 นั้นต่อไป

มาตรา ๘ ในการ ที่จะ ออก ประทาน บัตร ให้ตาม ความ ที่ได้ มา ใน
 มาตรา ๗ นั้น ถ้าหาก ว่า ยัง มีคดี ข้อ วิวาท ในเรื่อง เหมือง แร่ นั้น ค้าง อยู่
 ต้อง ให้ ว่ากล่าว กัน เสีย ให้ เสร็จ ก่อน จึง ควร ออก ประทาน บัตร ได้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย ขอ อนุญาต ร่อน หาแร่

มาตรา ๙ ผู้ใด จะ ร่อน หาแร่ โดยลำพัง ตน ตาม ที่ว่า ให้ขอ ใบ
 อนุญาต ร่อน แร่ ต่อ ข้าหลวง ราช โทหนัก หรือ เจ้า พนักงาน คนอื่น ซึ่ง ได้
 รับ อำนาจ สำหรับ ออก ใบ อนุญาต นั้น

มาตรา ๑๐ เมื่อ ผู้ขอ ได้ เสีย เงิน ค่า ธรรมเนียม ตาม กำหนด แล้ว ก็
 ให้ข้าหลวง ราช โทหนัก หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ได้รับ อำนาจ ออก ใบ อนุญาต
 ร่อน แร่ ให้แก่ ผู้ขอ เพื่อ ให้ ร่อน หาแร่ ใน ที่ว่า ซึ่ง อยู่ใน เขต ตำบล
 แห่ง ตำบล ใด ตาม ที่ ได้ กำหนด ไป ใน ใบ อนุญาต นั้น ตลอด ปี ๑ ตั้งแต่วันที่
 ได้ ออก ใบ อนุญาต ไป

มาตรา ๑๑ ผู้ถือ ใบ อนุญาต ร่อน แร่ ต้อง ประพฤติ ตาม ข้อ บังคับ ซึ่ง
 มีอยู่ใน ใบ อนุญาต นั้น ถ้าผู้ถือ ใบ อนุญาต ร่อน แร่ กระทำผิด ข้อ บังคับ

08/11/2558

ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครัง หนึ่ง เป็น เงิน ไม่เกิน กว่า ๒๐ บาท แต่ จะ เรียก
คืน ใบ อนุญาต เสีย ด้วย ก็ ได้

มาตรา ๓๒ ผู้ถือ ใบ อนุญาต ร่อนแร่ จะ ต้อง ร่อน หา แร่ ตาม อนุมัติ
ของ ข้า หลวง ราช โต หัก จ หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ ได้รับ อำนาจ ตรวจ ตรา
การ นั้น และ ต้อง ส่ง ภาค หลวง ตาม ข้อ ภา

มาตรา ๓๓ ใบ อนุญาต ร่อน แร่ นั้น คู่ ม ได้ แต่ เฉพาะ ตัว ผู้ รับ ไม่ คู่ ม
ถึง ตก จ้าง และ จะ เอา ไป ให้ ผู้ อื่น ใช้ ทำ การ แทน ไม่ ได้ นี้ ถ้า เจ้า
พนักงาน จะ เรียก คืน ใบ อนุญาต นั้น เมื่อ ใด ผู้ รับ ต้อง นำ มา ส่ง ต่อ เจ้า
พนักงาน

มาตรา ๓๔ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ไป ขุด ร่อน หา แร่ โดย ถำ พัง ตน ไม่ ได้
รับ ใบ อนุญาต ร่อน แร่ ก่อน ผู้ นั้น ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครัง หนึ่ง เป็น เงิน
ไม่ เกิน ๔๐ บาท

หมวด ที่ ๕

ว่า ด้วย ขอ อนุญาต ตรวจ แร่

มาตรา ๓๕ ผู้ ใด จะ ขอ อาชยา บั ตร์ ตรวจ แร่ ให้ ผู้ นั้น ทำ เรื่อง ราว
ตาม แบบ หลวง ยื่น ต่อ ข้า หลวง ราช โต หัก จ หรือ เจ้า พนักงาน ซึ่ง ได้รับ
อำนาจ ที่ จะ รับ เรื่อง ราว นั้น เรื่อง ราว นี้ ผู้ ขอ จะ ยื่น เอง หรือ แต่ง ผู้ แทน
ตัว ยื่น ก็ ได้

มาตรา ๓๖ ใบ อาชยา บั ตร์ ตรวจ แร่ ซึ่ง สำหรับ ให้ แก่ ผู้ ขอ นั้น
ให้ กำหนด ให้ ตรวจ ใน เขต ร เมือง หนึ่ง หรือ อำเภอ หนึ่ง หรือ หลาย
อำเภอ ตาม ซึ่ง เจ้า พนักงาน เห็น สมควร ผู้ รับ อาชยา บั ตร์ ตรวจ แร่ เช่น นี้
มี อำนาจ ที่ จะ ตรวจ หา แร่ ตาม ที่ วาง ใน จังหวัด เมือง หรือ อำเภอ

ซึ่งได้ อนุญาตนั้น ตลอดเวลาปีหนึ่ง นับตั้งแต่วันที่ ได้ลงใน อาชญาบัตร
เมื่อสิ้น กำหนดปีหนึ่ง จะขอต่อไป อีก คราว ละไม่เกิน ปีหนึ่ง ก็ได้
แต่ผู้รับ อาชญาบัตร ต้อง เสีย ค่า ชนม เนียม ครบ ตาม กำหนด ก่อน จึง จะ
รับ อาชญาบัตร ได้ ทั้ง ครั้ง แรก และ ครั้ง หลัง ต่อ ๆ ไป

มาตรา ๓๗ ผู้ถือ อาชญาบัตร ตรวจแร่ ต้อง กระทำตาม ข้อ บังคับ ใน
อาชญาบัตร นั้น จง ทุก ประการ และ ต้อง ตรวจ หาแร่ ตาม ชนิด ของ
ข้าหลวง ราช โทหกิจ หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ มี อำนาจ ตรวจ ครา การ นั้น
ถ้าหากว่า ผู้ถือ อาชญาบัตร ตรวจแร่ ไม่ กระทำ ตาม ข้อ บังคับ หรือ คำ สั่ง
ของ ข้าหลวง ราช โทหกิจ หรือ เจ้า พนักงาน ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครั้ง หนึ่ง
เป็น เงิน ไม่เกิน ๕๐ บาท และ จะ เรียกคืน อาชญาบัตร ตรวจแร่ นั้น เสีย
ด้วย ก็ได้

มาตรา ๓๘ อาชญาบัตร ตรวจแร่ เป็น ของ ให้ เฉพาะ ผู้รับ ๆ จะ เขา
ไป โอน ให้ ผู้อื่น ไม่ได้ แต่ อาชญาบัตร ตรวจแร่ นั้น คัม ตลอด จน ตก จ้าง
ของ ผู้รับ ได้ อนึ่ง อาชญาบัตร ตรวจแร่ นั้น ไม่ได้ อนุญาต ให้ ผู้รับ มี
อำนาจ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด นอกจาก ที่ จะ ตรวจ ดู ให้ รู้ ว่า มี แร่ อยู่ ใน
ที่นั้น ๆ หรือ ไม่ เท่านั้น

มาตรา ๓๙ ถ้า ข้าหลวง ราช โทหกิจ หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ รักษา การ
ใน ที่ซึ่ง ที่ จะ เรียก ค้อ อาชญาบัตร ตรวจแร่ เมื่อ ใด ผู้ถือ ต้อง สั่ง อาชญาบัตร
ถ้า ผู้ถือ อาชญาบัตร ตรวจแร่ ไม่ สั่ง อาชญาบัตร ค้อ ข้าหลวง ราช โทหกิจ
หรือ เจ้า พนักงาน ก็ ต ไป ตรวจ นอก จาก ที่ซึ่ง ที่ ซึ่ง ได้ รับ อนุญาต ใน
อาชญาบัตร ก็ ต ผู้ใด ไม่ ได้ รับ อาชญาบัตร ตรวจแร่ และ ไป ตรวจ หา แร่
โดย อำ เกอ ใจ ก็ ตี ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครั้ง ๑ เป็น เงิน ไม่เกิน ๕๐ บาท

หมวดที่ ๕

ว่าด้วย ขอ อนุญาต ผูก ขาด ตรวจ แร่

มาตรา ๒๐ ผู้ใดจะขอ อาชญา บัตร ผูก ขาด ตรวจ แร่ ให้ทำเรื่อง
ราว ตามแบบ หตวง ยื่น ต่อ ข้าหลวง ราช โดหักิจ หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ ได้รับ
อำนาจ รับ เรื่อง ราว นั้น เรื่อง ราว นี้ จะ ยื่น เอง หรือ ให้ ผู้ แทน ตัว ยื่น ก็ได้

มาตรา ๒๑ อาชญา บัตร ผูก ขาด ตรวจ แร่ นั้น มอบ อำนาจ ให้แก่ ผู้ รับ
โดย ทำนอง เดียว กัน กับ อาชญา บัตร ตรวจ แร่ ผิด กัน แต่ ยอม ให้ ผู้ รับ
ตรวจ หา แร่ ได้ ใน ที่ นั้น แต่ ตัว กับ ตก จ้าง ผู้ ชื่น จะ ขอ อาชญา บัตร เข้า
ไป ตรวจ ใน ที่ นั้น ด้วย ไม่ได้ อนึ่ง เมื่อ อาชญา บัตร ผูก ขาด ตรวจ แร่ นั้น
อายุ ถึง ผู้ รับ จะ ขอ อาชญา บัตร ต่อ ไป มี กำหนด อายุ ไม่เกิน คราว
ละ ปี ๑ ก็ได้ แต่ ต้อง เสีย ค่า ชวรม เนียม ตาม กำหนด ก่อน จึง จะ ได้ รับ
อาชญา บัตร ทั้ง ครั้ง แรก แล ครั้ง หลัง ต่อ ไป

มาตรา ๒๒ เมื่อ ก่อน ยื่น เรื่อง ราว ขอ อาชญา บัตร ผูก ขาด ตรวจ แร่
ผู้ ขอ ต้อง ตรวจ หมาย เขต ไร่ แดน ที่ ซึ่ง จะ ขอ ตรวจ นั้น และ ทำ แผน ที่ ยื่น
ต่อ ผู้ รั ราช การ เมือง หรือ นาย อำเภอ ใน ที่ ซึ่ง ที่ ยื่น นั้น ให้ ลง ชื่อ เบน
พยาน มา ใน แผน ที่ ว่า ที่ นั้น เป็น ที่ วาง เป้า จริง หรือ เป็น ที่ มี ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด
เป็นเจ้าของ หวง ห้าม หรือ เป็น ที่ ดำหรับ กระทำ การ อย่าง ไร แล ให้
ยื่น แผน ที่ นั้น พร้อม กับ เรื่อง ราว อนึ่ง ห้าม ไม่ ให้ ขอ กำหนด ที่ ผูก ขาด
ตรวจ แร่ เกิน กว่า ๓๐๐ ไร่

หมวดที่ ๖

ว่าด้วย ขอ อนุญาต ทำเหมืองแร่

๐8/10/2566
มาตรา ๒๓ ผู้ใดจะขอ ประทาน บัตร ทำเหมืองแร่ ใน หัวเมือง

มณฑลใด ให้ทำเรื่องราวตามแบบหลวง ขึ้นต่อข้าหลวงราชโศภนกิจ หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับเรื่องราวเช่นนั้น ในมณฑลนั้น และการที่ขึ้นเรื่องราวนี้ ผู้ขอประทานบัตรต้องประพฤติให้ถูกต้องตามข้อความซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ด้วย คือ

ข้อ ๑ ต้องส่งค่าธรรมเนียม ตามกำหนด พร้อมกับเรื่องราว

ข้อ ๒ ต้องยื่นรายงานที่ไต่ตรวจที่ ซึ่งจะขออนุญาตทำเหมืองนั้น ว่าเป็นลักษณะที่ดินและประเภทของที่เป็นอย่างไร ให้มีแผนที่ ๆ เติมน้ำพอประมาณกับทั้งตัวอย่างไว้ในที่นั้นส่งมาด้วย

ข้อ ๓ ต้องมีหนังสือสำคัญถึงชื่อผู้ว่าราชการเมือง ซึ่งได้กล่าวทักท้วงที่นั้น เป็นพยานว่าท้องที่ซึ่งจะขอประทานบัตรนั้น มิได้มีผู้ใดทำเหมืองแล้วอยู่ในนั้น และถ้าในจังหวัดที่นั้น มีผู้เป็นเจ้าของที่ดินให้ มีรายชื่อเจ้าของที่ดินในที่นั้นมาด้วย หนังสือสำคัญนี้ให้ส่งพร้อมกับเรื่องราว

ข้อ ๔ ผู้รับประทานบัตรต้องรับผิดชอบ ที่จะแสดงแต่ความจริงทั้งในเรื่องราวในรายงานแต่ในแผนที่ ถ้าหากว่าไปได้ความภายหลังว่าผู้ขออนุญาตเอาความเท็จมาแสดงแต่อย่างหนึ่งอย่างใด ผู้ขออนุญาตนั้นต้องระวางโทษ แม้จะเรียกประทานบัตรคืนเสียก็ได้ และผู้นั้นจะต้องใช้ค่าเช่าซึ่งยังตกค้างอยู่จนเต็มด้วย ส่วนการเสียหย่างผู้รับประทานบัตร เพราะเหตุที่ว่ามาในข้อนี้จะเรียกร้องเอาแก่รัฐบาลไม่ได้เป็นอันขาด

ข้อ ๕ ผู้ขอประทานบัตร ต้องแสดงให้เป็นที่พอใจของรัฐบาลว่าตนมีทุนรอนพอที่จะทำเหมืองแร่ได้ตามที่ขอประทานบัตรนั้น

มาตรา ๒๔ ประธานบัตรทุก ๆ ฉบับ ต้องให้ลงนามแต่ประທပ်
ตราตำแหน่ง ของ เลื่อนาบดี โดย พระบรมราชา นุญาต ก่อน จึง เป้น อัน ใช้
ได้ ตาม กฎหมาย

มาตรา ๒๕ ให้เรียกค่าธรรมเนียม ประທပ်ตราประธาน บัตร ฉบับ
ละ ๕๐ บาท เปน กำหนด

มาตรา ๒๖ อายุ ของ ประธาน บัตร ฉบับ ๑ ไม่ให้เกิน ๒๕ ปี

มาตรา ๒๗ ค่าเช่าจังหวัดเหมืองแร่ ให้ คัดตาม ที่กำหนด ไว้ ใน
ประธานบัตร เปน ราย ปี ผู้รับ ประธาน บัตรต้องส่ง ค่าเช่านี้ล่วงหน้า ครึ่ง
ปี ต่อ ครึ่ง หนึ่ง

มาตรา ๒๘ บรรดาแร่ ที่ ทำ ได้ มาก น้อย เท่า ไ้ ต้อง เสียภาค หลวง
ตาม กำหนด ใน อัตรา ที่ ตั้ง ไว้ ให้ เก็บ ใน เวลา นั้น ๆ เว้น ไว้แต่แร่
ซึ่ง ออก จาก เหมือง ซึ่ง มี ประธาน บัตร กำหนด ภาค หลวง นั้น ไว้ ใน
ประธานบัตร เท่า ไ้ ก็ ให้ เสียเท่า ที่มี ใน ประธาน บัตร นั้น

มาตรา ๒๙ วิธี ที่ จะ เสียภาค หลวง นั้น ถ้า มี ได้ ว่า ไว้ ชัด เจน ใน
ประธานบัตร แล้ว ประการ ไ้ รัฐบาล จะ ให้ เสีย ณ ที่ ไ้ เวลา ไ้ อย่าง ไ้
และ จะ สำรวจ ที่ ราคา ประการ ไ้ จะ เก็บ เปน เงิน หรือ เปน เนื้อ แร่ ประการ
ไ้ ก็ ได้ ตาม รัฐบาล เห็น สัมคอร

มาตรา ๓๐ ถ้า จะ ทวง พระกรุณา ไปรด พระราชทาน ประธาน บัตร แก่
ผู้ไ้ ให้ กรม ราชโถหกิจ แจ้ง ให้ ผู้ นั้น ทราบ ว่า การ ทำ แแผน ที่ บัก เซอร์
จังหวัด เหมือง แร่ นั้น รัฐบาล จะ ทำ ให้ หรือ จะ ให้ ผู้ นั้น ทำ เอง ถ้า หาก
ผู้ ไ้ จะ ให้ ผู้ นั้น ^{๒๘๖๒} ทำ เอง ให้ กรม ราชโถหกิจ แจ้ง ให้ ทราบ ต่อ ไป ว่า ผู้ นั้น จะ
ต้อง บัก เซอร์ แด ทำ แแผน ที่ ทำ ค่า อธิบาย แแผน ที่ มา ยื่น ต่อ กรม ราช

โตหกิจภายในเวลาที่กำหนดอันสมควร ก่อนรับประทานบัตรก็ได้
 หรือจะยอมให้เวลาให้ทำ ให้แล้วภายใน ๑๒ เดือน ตั้งแต่ได้ให้
 ประทานบัตรไปก็ดี ผู้นั้นจะต้องกระทำตาม ถ้าหากว่าผู้นั้นไม่ปัก
 เซกซ์ไม่ยื่นแผนที่ แต่คำอธิบายภายในกำหนดเดิม หรือกำหนด
 ซึ่งกรมราชโตหกิจจะได้ยอมขยายให้ เมื่อได้เห็นเหตุอันสมควรแก่
 ความจำเป็นนั้นแล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่สามารถจะกระทำ การตาม
 ประทานบัตร ถ้าผู้นั้นยังไม่ได้รับ ประทานบัตรไป จะบอกเลิก ประทาน
 บัตรนั้นเสียหรือถ้าได้รับ ประทานบัตรไปแล้ว จะเรียก ประทาน บัตร
 คืนเสียก็ได้

มาตรา ๓๓ ถ้ารัฐบาลทำแผนที่เขตปักเซกซ์ ให้ผู้ขอ ประทานบัตร
 ต้องเสียค่าใช้สอยใน การทำแผนที่นั้น ตามแต่รัฐบาลจะเห็นสมควร
 ค่าใช้สอยทำแผนที่นี้ แม้กรมราชโตหกิจจะเรียกล่วงหน้าไว้ แต่เมื่อ
 รับเรื่องราวขอ ประทานบัตรก็เรียกได้

มาตรา ๓๒ แผนที่อันกล่าวมาแต่นั้น ให้เอาใช้รายทิศเหนือ
 (ตรุนอก)เป็นที่ตั้ง แต่ให้ใช้สระเกตุกระ ส่วนเด็กกว่าที่ดินจริง ๒๐๐๐ เท่า
 ในแผนที่นั้น ต้องแสดงให้ปรากฏทางแรม ทั้งปวง ทั้งทางน้ำ แต่ปาก
 ปล่องทั้งบ้านเรือนแต่สิ่งอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่บนแผ่นดิน และให้หมาย
 เซกซ์จุด ชื่อเจ้าของที่ดิน ในเซกซ์นั้นด้วย อนึ่งให้ตี ตาราง แผนที่ของ
 ๓๐ ไร่ และให้หมายเลขเป็นชื่อช่องนั้น โดยลำดับกันทุกช่อง เพื่อ
 ประโยชน์ในการ สอบสวนที่จะมีต่อไป อนึ่งให้ทำคำอธิบายแผนที่
 เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยเซกซ์แดน แต่ที่จะปัก เซกซ์จังหวัดเหมือน

แล้วนั้น ยื่น พรหม กับ แผนที่ ดอง

การ ที่ ทำ แผนที่ และ คำ อธิบาย นั้น

ต้อง กระทำ ตาม คำสั่ง ของ กรม ราช โดหนัก

มาตรา ๓๓ ใน การ ที่ จะ บุก เขต รั้ว จังหวัด เชียง ใหม่ นั้น ให้ ทำ
ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ให้ บุก เข้า ไม่ เกิน สี่ เหลี่ยม ทุก มุม ที่ เส้น ให้ สูง ๒ ศอก
เป็น อย่าง น้อย นำ ใหญ่ ไม่ ต่ำ ๘ นิ้ว แต่ ผัง ดง ดิน ประมาณ สอง ศอก
กั้น ให้ พูน ดิน หรือ ถม ศิลา ที่ โคน เส้น สูง ประมาณ ๒ ศอก ถาน กว้าง
ประมาณ ๔ ศอก แต่ ให้ ขุด ตัว เสา ไว้ ที่ เส้น ให้ ตรง กับ เสา ที่ หมายถึง
ไว้ใน แผนที่

ข้อ ๒ แม้ว่า มุม ที่ แห่ง โด จะ เข้า ไป ไม่ ได้ ถึง ก็ ให้ บุก หลีก หลาย
มุม ไว้ เป็น พยาน ใน พื้นที่ ซึ่ง ใกล้ ที่ สุด กับ มุม เขต รั้ว ที่ จริง นั้น และ ให้
หมาย ไว้ ที่ หลีก และ ใน แผนที่ ว่า หลีก นั้น ห่าง จาก เขต รั้ว ที่ จริง ไป
ทาง ทิศ โด เท่า โด

ข้อ ๓ ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง รักษา และ ซ่อมแซม หลีก เขต รั้ว ของ ตน
อย่า ให้ ชำรุด ทรุด โทรม และ ต้อง รักษา ทาง ตาม แนว เส้น เขต รั้ว ของ
จังหวัด เชียง ใหม่ ให้ เรียบ ร้อย อยู่ เสมอ ด้วย

มาตรา ๓๔ เมื่อ แผนที่ และ คำ อธิบาย ทำ เสร็จ แล้ว ให้ ส่ง ค่อ
ข้าหลวง ราช โดหนัก ใน มณฑล นั้น เมื่อ ข้า หลวง ราช โดหนัก ได้ ตรวจ ดู
เห็น ถูก ต้อง แล้ว ให้ ดึง ชื่อ ประทับ ตรา ใน แผนที่ นั้น เป็น สำคัญ และ
ให้ คัด ดำเนา ประทับ ตรา คู่ กัน อีก ฉบับ ๑ แผนที่ ทั้ง สอง ฉบับ นี้
รัฐบาล จะ เก็บ ไว้ ฉบับ ๑ มอบ ให้ ผู้รับ ประทาน บัตร ไป เก็บ ไว้ ฉบับ ๑

มาตรา ๓๕ กำหนดเขตจังหวัดเมืองแร่ ซึ่งจะอนุญาตใน ประทาน
บัตรฉบับ ๑ นั้น ดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ถ้าเป็นที่ทางแร่ไม่เกินกว่า ๓๐๐ ไร่

ข้อ ๒ ถ้าเป็นที่ถ่านแร่ หรือ เป็น ที่ถ่านศิลา หรือ ที่แร่เหล็ก หรือ
ที่แร่ศิลาไม่เกิน ๓๐๐ ไร่ เว้นแต่ถ้าทรง พระกรุณา โปรด โดย เฉพาะ
จึงกำหนดเนื้อที่ ดิน ใน ประทาน บัตร ยิง กว้าง ได้

มาตรา ๓๖ ตักษณ ที่กำหนดเขตจังหวัดเมืองแร่ นั้น ถ้าไม่มีที่
ชัด ช้อย่าง ใดแล้ว ที่ซึ่ง จะอนุญาต ควร จะ ให้ เป็น ที่สี่เหลี่ยม มี ยาว
ไม่เกิน ๓ ส่วน ของ กว้าง

มาตรา ๓๗ เมื่อ ตั้ง ๑๒ เดือน ให้ผู้รับ ประทาน บัตรทำ รายงาน ขึ้น ต่อ
ข้าหลวง ราชโศภกิจ ครั้ง ๑ ใน รายงาน นี้ ให้บอกจำนวนแร่ ซึ่ง ทำ ได้
แต่เพื่อ แร่ ซึ่ง ถลุง แล้ว และ จำหน่าย ออก ไป จาก เมืองนั้น ประการ ๑

ให้บอกจำนวน วันที่ ได้ ทำการ ใน เมืองนี้ ประการ ๑ และจำนวน คน
ที่ ทำการ คิดตัวกัน ตาม วันที่ ทำการ ประมาณ ได้ ทำวันละ ก็ แรง ประการ ๑

ถ้าหากว่า ข้าหลวง ราชโศภกิจ จะต้อง การ ก็ ให้ผู้รับ ประทาน บัตร
ทำแผนที่ แสดง ทาง ซึ่ง ได้ ขุด บน ดิน หรือ ได้ ดิน ไป ใน ๑๒ เดือน นั้น
แผนที่นี้ ให้ทำให้ ถูกต้อง เทียบกับ แผนที่ เดิม ตาม ความ ที่ ได้ ว่า ไว้

ใน มาตรา ๓๒ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด แสดง ความเท็จ ใน รายงาน หรือ ใน แผนที่
ซึ่งได้ ทำ ขึ้น ตาม ความ ใน มาตรา นี้ ต้อง ระวัง โทษ ประับ ครั้ง หนึ่ง เป็น
เงินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท

มาตรา ๓๘ ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง ส่ง สำเนา รายงาน ซึ่ง คนได้
กระทำโฆษณาการ ใน การ ทำ เมืองนั้น มา ยัง ข้าหลวง ราชโศภกิจ

ทุก ๆ ครั้ง ถ้าหากว่าเป็นบริษัทที่ต้องส่งสำเนาคำสั่ง ความ คือ (โปรดสะเปกตัว) หนังสือเข้า หนี คือ เมม โม แรน คำ ออฟเฟส โซ ซีเอชเอ็น และ ซ็อบังคัม คือ ฮากิถิต ออฟเฟส โซซีเอชเอ็น ของ บริษัท นั้น แก่ข้าหลวง ราชโสตกิจ ในเวลาที่ได้ โฆษณา การ ทุก ๆ คราว

หมวดที่ ๗

ว่าด้วยกำหนดเวลา ทำ การ
แต่การ เวน คีน เหมือน แร่

มาตรา ๓๘ ผู้รับ ประทาน บัตร ทำเหมือง แร่ ในจังหวัด เหลือง ไต ๆ ต้อง ทำ การ แร่ ในจังหวัด นั้น โดยแท้จริง คือ ต้อง มี คน ประจำ ทำ งาน จริง ๆ โดย จำนวน ไม่ต่ำกว่าที่กำหนด ไว้ ใน ประทาน บัตร และต้อง ให้มีเวลา ทำ การ ไม่ต่ำกว่า ๖ เดือน ใน ปี ไต ปี หนึ่ง หรือ ๑๒ เดือน ใน ๒ ปี เว้น ไว้แต่ได้ รับ อนุญาต จาก กรมราช โสตกิจ ยอม ให้หยุด กิจ หรือให้ลด การ ที่ ทำ ลง กว่า กำหนด นั้น ถ้า ผู้ ไต ไม่ กระทำ ตาม ความ ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้ ผู้ หนี ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครั้ง ๓ เป็น เงิน ไม่ เกิน ๕๐๐ บาท และ ถ้า รัฐบาล จะ เรียก ประทาน บัตร คืน เสีย ด้วย ก็ได้

มาตรา ๔๐ ถ้าผู้รับ ประทาน บัตร มีความ ซัด ซ้อง ที่ จะ ทำ การ เต็ม ที่ ไม่ได้ และจะยื่น เรื่อง ราว คือ กรมราช โสตกิจ ขอ หยุด ทำ การ ตลอด ทั้ง จังหวัด เหมือน แร่ หรือ แก่ ส่วน หนึ่ง ใน จังหวัด เหมือน แร่ และ เวลา หยุด นี้ ไม่ เกิน ๓ ปี ถ้า กรม ราช โสตกิจ พิจารณา เห็น ว่า ความ ซัด ซ้อง นั้น มี จริง ก็ ให้ ทำ โใบ อนุญาต ให้หยุด การ ได้ ตาม กำหนด เวลา ซึ่ง เห็น สมควร แต่ การ ที่ ขอ หยุด เช่น นี้ ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง ส่ง ค่า ชรบเนียม ตาม กำหนด ก่อน จึง จะ ได้ รับ โใบ อนุญาต และ ค่า ชรบเนียม

นี้ ให้คิดเป็น ส่วน ๑ ต่าง หาก นอกจาก ค่าเช่า ที่ ซึ่ง จะต้อง คง เสีย ตาม
 ประทาน บัตรี

มาตรา ๔๓ ถ้าผู้รับ ประทาน บัตรี ไม่มี ประสงค์ จะ ทำ ร่มมือ ง แว่ ค่อ ไป
 แล จะ เว้น คั้น ประทาน บัตรี ค่อ รัฐบาล ก็ ให้ ทำ เรื่อง รวอ แจ่ง ค่อ ข้าหลวง
 ราช โทหกิจ ใน มณฑล นั้น และ ประทาน บัตรี จะ ตั้ง อายุ ใน เวลา เมื่อ
 นั้น ได้ หก เดือน ตั้ง แต่ วัน ที่ ข้าหลวง ราช โทหกิจ ได้ รับ เรื่อง รวอ แต่
 ผู้รับ ประทาน บัตรี เว้น ไว้ แต่ ผู้รับ ประทาน บัตรี กับ กรม ราช โทหกิจ
 จะ ได้ ตก ลง ประอง ตอง กัน ให้ ตั้ง อายุ ประทาน บัตรี ใน เวลา ขึ้น หนึ่ง การ
 ที่ เว้น คั้น ประทาน บัตรี เช่น นี้ ผู้รับ ประทาน บัตรี ต้อง ใช้ เงิน หดง ที่
 เกี่ยว ค้าง โดย ตาม ที่ คน ได้ ถือ ประทาน บัตรี ตลอด จน วัน ที่ ตั้ง อายุ
 ของ ประทาน บัตรี

มาตรา ๔๔ ถ้า ประทาน บัตรี ได้ ตยง ที่ ตาม พระราช บัญญู ดิน ให้ คั้น
 เพราะ ความ ผิด ของ ผู้รับ ประทาน บัตรี ให้ เจ้า กรม ราช โทหกิจ หรือ
 ผู้ กระทำ การ ใน นำ ที่ นั้น มี จุดหมาย แจ่ง ให้ ผู้รับ ประทาน บัตรี ทราบ
 แล้ว ให้ กรม ราช โทหกิจ มี อำนาจ ที่ จะ ทำ อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ใน ต้อง
 อย่าง นี้ ได้ ตาม เห็น ส้มควร คือ

ข้อ ๑ เมื่อ ได้ ให้ เวลา เก้า เดือน เพื่อ ให้ ผู้รับ ประทาน บัตรี อุทธรณ์
 ค่อ รัฐบาล แล้ว แต่ ผู้รับ ประทาน บัตรี ไม่ อุทธรณ์ ก็ ดี หรือ อุทธรณ์
 แล้ว แต่ อุทธรณ์ นั้น ถูก ยก เสีย ก็ ดี ให้ กรม ราช โทหกิจ มี อำนาจ ยก เลิก
 ประทาน บัตรี นั้น เสีย ได้

ข้อ ๒ ยอม ให้ ผู้รับ ประทาน บัตรี แก่ ไช การ ที่ ได้ กระทำ ผิด นั้น ให้ ตั้ง
 ตั้ง ค่า ตั้ง ของ กรม ราช โทหกิจ แล้ว จด การ ที่ จะ คั้น ประทาน บัตรี นั้น เสีย

มาตรา ๔๓ ^{หนึ่ง} ใน การ ^{ยื่น} คำนวณ ^{ยื่น} ประทาน บัณฑิต ^{นั้น} จะ ^{ยื่น} คำนวณ ด้วย เหตุ
 ประการ ใด ๆ ก็ ตาม ให้ กรม ราช โทหกิจ ประกาศ โฆษณา ใน หนังสือ
 ราช กิจานุเบกษา แจง ทุก คราว เมื่อ ได้ ลง ใน หนังสือ ราช กิจานุเบกษา แล้ว
 ให้ ถือ ว่า รัฐ บาด ได้ ประกาศ บอ ก เด็ก ประทาน บัณฑิต ^{นั้น} แล้ว โดย สัมค วร
 หนึ่ง เมื่อ เด็ก ประทาน บัณฑิต ^{ใด} แล้ว ผู้ รับ ประทาน บัณฑิต ^{นั้น} จำ ต้อง ส่ง ^{ยื่น}
 หนังสือ ^{ต่าง} ๆ ซึ่ง ตน ได้ รับ อำนาจ ทำ เหมือง ^{แร่} นั้น คือ หนังสือ ประทาน
 บัณฑิต เป็น ต้น ต่อ กรม ราช โทหกิจ

มาตรา ๔๔ เหมือง ^{แร่} ใด ซึ่ง ^{ยื่น} คำนวณ โดย ผู้ รับ ประทาน บัณฑิต มี
 ความ ผิด ก็ ตาม หรือ โดย ผู้ รับ ประทาน บัณฑิต เวน ^{ยื่น} คำนวณ ประทาน บัณฑิต
 เอง ก็ ตาม หรือ โดย ^{ยื่น} คำนวณ ประทาน บัณฑิต ก็ ตาม

ข้อ ๑ เรือ น โรง แตะ เครื่องจักร เครื่องมือ แตะ เครื่อง ใช้อย่าง ^{อื่น} ๆ
 ซึ่ง ผู้ รับ ประทาน บัณฑิต ได้ ปลุก สร้าง ^{ขึ้น} ซื่อ ^{หามา} ไว้ ใน จังหวัด เหมือง ^{แร่} ที่
 ตน ได้ รับ ประทาน บัณฑิต ^{นั้น} ต้อง ^{หรือ} ถอน ^{ขน} ไป ให้ ^{พ้น} จังหวัด เหมือง ^{แร่} นั้น
 ภายใน กำหนด หก เดือน ตั้ง ^{แต่วัน} ที่ รัฐ บาด ได้ เรียก ^{ยื่น} คำนวณ ประทาน บัณฑิต
 ถ้า หาก ว่า จะ ^{หรือ} ถอน ^{ขน} ไป ^{ไม่} ได้ ^{แล้ว} ภาย ใน หก เดือน ให้ ^{ร้อง} ขอบ
 ต่อ ^{ข้า} หลวง ราช โทหกิจ เมื่อ ^{ข้า} หลวง ราช โทหกิจ หรือ ผู้ ^{กระทำ} การ
 ใน ^{หน้า} ที่ ^{ข้า} หลวง ราช โทหกิจ ใน มณฑล ^{นั้น} เห็น ^{เป็น} การ สัมค วร ก็ ให้
 กำหนด เดือน เวลา ให้ ^{อีก} ตาม เห็น สัมค วร ถ้า ^{พ้น} กำหนด ^{นั้น} ไป ผู้ รับ
 ประทาน บัณฑิต ^{ไม่} ^{หรือ} ถอน ^{ขน} สัมบัติ ^{เหล่านั้น} ไป ให้ ^{แล้ว} ให้ ^{ถือ} ว่า เจ้า
 ของ ^{สิ่ง} อา โดย แล ของ ^{เหล่านั้น} ตก ^{เป็น} ของ หลวง ^{สำหรับ} แผ่น ^{ดิน}

ข้อ ๒ ^{แร่} ซึ่ง ^{ขุด} ขึ้น ^{ไว้} เท่า ^{ใด} ให้ ^{ขน} ไป ให้ ^{พ้น} เขต ^{จังหวัด} เหมือง
^{แร่} นั้น ภาย ใน หก เดือน หรือ ภาย ใน เวลา ที่ ^{ข้า} หลวง ราช โทหกิจ จะ ^{ได้}

๑๐๒๕

ขยาย เวลา ให้นั้น ในระหว่างที่ยัง ชน แร่ ไป ไม่ หมด ผู้รับ ประทาน บัณฑิต
ต้อง กอง แร่ แด กอง ดิน ซึ่ง ปั้น กับ แร่ นั้น ไว้ ใน ที่ แพนก หนึ่ง อย่าง ให้
ถัด ขวาง แก่ การ ที่ ผู้ ชื่น จะ มา ทำ เหมือง ต่อ ไป บรรดา แร่ ซึ่ง ไม่ ชน
ออกไป ภายใน กำหนด เวลา ที่ ได้ ว่า มา แล้ว ตก เป็น ของ หดง

หมวดที่ ๘

ว่าด้วย โอน ประทาน บัณฑิต

มาตรา ๕๕ บรรดา ผู้รับ ประทาน บัณฑิต ก็คือ ผู้รับ อาชญา บัณฑิต ตรวจ
แร่ ก็คือ ผู้รับ อาชญา บัณฑิต ผูก ขาด ตรวจ แร่ ก็คือ ต้อง มี ที่ สำนั ก ใน พระ
ราช อาณา จักร แด ให้ บอก ตำแหน่ง ที่ สำนั ก นั้น ไว้ ให้ กรม ราช โดหกิจ
จด ไว้ เพื่อ จะ ได้ รุ้ แห่ง ที่ จะ ได้ ตั้ง จดหมาย หรือ แจ้ง ความ อัน
ใด ให้ทราบ ได้

มาตรา ๕๖ ถ้า มี เหตุ เกิด อัน ตราย หนึ่ง ลือ ประทาน บัณฑิต หรือ
อาชญา บัณฑิต อย่าง ใด ๆ หรือ โย อนุญาต ร่อน แร่ ของ ผู้ใด หาย สูญ ไป
ให้ ผู้ นั้น ขอ หนึ่ง ลือ ใหม่ ต่อ เจ้า พน กงาน ผู้ มี อำนาจ ให้ หนึ่ง ลือ นั้น
ให้ แทน ฉบับ เดิม ก็ ได้ แต่ ต้อง เสีย ค่า ธรรมเนียม ตาม กำหนด

มาตรา ๕๗ การ ที่ จะ โอน ประทาน บัณฑิต นั้น ถ้า เสนา บั คั ไม่ได้ ลงนาม
แด ประทับ ตรา ตำแหน่ง โดย พระ บรม ราชานุญาต ยอม ให้ โอน แล้ว
จะ โอน ไม่ได้ เปน อัน ชาติ ถ้า ผู้รับ ประทาน บั คั คน ใด มี ประสงค์ จะ
โอน ประทาน บั คั ให้ แก่ ผู้ ชื่น ให้ ยื่น เรื่อง รว ขอ อนุญาต ต่อ กรม ราช
โโดหกิจ ก่อน 08/10/2566 ถ้า รัฐ บาล ตก ลง จะ ยอม ให้ โอน ได้ ตั้ง ประสงค์ จึง ให้
จัด การ ต่อ ไป ตั้ง นี้ คือ

ข้อ ๓ ผู้รับ ประทาน บัตร และ จะ รับ โอน ต้อง พร้อม กัน ทั้ง ส่ง ฝ่าย
 มาเอง หรือ แต่ง ผู้ แทน ตัว มา ยิง ที่ ว่า การ กรม ราช โทหกิจ แต่ ให้ นำ
 หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ ในการ ที่ ได้ รับ อำนาจ ทำ เหมือน แร่ นั้น มา ด้วย
 เพื่อ จะ ได้ ทำ หนังสือ โอน ประทาน บัตร หนังสือ โอน ประทาน บัตร นี้
 ให้ ทำ เป็น ๓ ฉบับ รักษา ไว้ ใน กรม ราช โทหกิจ ฉบับ ๑ ให้ ผู้ รับ
 ประทาน บัตร เติม และ ผู้ รับ โอน ถือ ไว้ ฝ่าย ละ ฉบับ

ข้อ ๒ ใน การ ที่ จะ โอน ประทาน บัตร นี้ ผู้ รับ ประทาน บัตร ต้อง เสีย
 ค่า ธรรมเนียม ตาม กำหนด และ ถ้า เงิน หดลง ยัง เกี่ยว ค้าง อยู่ ใน การ ทำ
 เหมือน แร่ นั้น มาก น้อย เท่า ไ้ ผู้ รับ ประทาน บัตร ต้อง ใช้ ให้ เร็ว ก่อน
 จึง จะ โอน ได้

มาตรา ๔๘ ถ้า ผู้ รับ ประทาน บัตร ตาย กิด หรือ บริษัท ที่ รับ ประทาน
 บัตร เลิก กิด เป็น สิ้น อายุ ประทาน บัตร ใน เวลา ที่ ตาย หรือ ที่ เลิก นั้น
 ถ้า ผู้ รับ มรดก มี ประสงค์ จะ ทำ เหมือน แร่ นั้น ต่อ ไป ให้ ทำ เรื่อง รว
 ยื่น ต่อ กรม ราช โทหกิจ ภายใน เก้า สิบ วัน ตั้งแต่ วัน ที่ สิ้น อายุ ประทาน บัตร
 เมื่อ รัฐ บาล เห็น สมควร จะ อนุญาต จึง จะ อนุญาต ให้ ทำ ต่อ ไป

มาตรา ๔๙ ห้าม มิ ให้ ผู้ รับ ประทาน บัตร เอา ประทาน บัตร ไป จำ นำ
 หรือ ตี ไว้ เป็น ประกัน หรือ พืช ที่ กุ้ ยืม ด้วย ประการ ไ้ ๆ เว้น แต่ ได้ รับ
 อนุญาต ของ กรม ราช โทหกิจ ก่อน จึง จะ ทำ ได้ และ ห้าม มิ ให้ เอา ประทาน
 บัตร ไป ตี ใช้ ให้ สิ้น หรือ ยึด ประทาน บัตร ไว้ แทน หุ่น ลิน เป็น อื่น ซาด

มาตรา ๕๐ ถ้า ผู้ รับ ประทาน บัตร ต้ม ละตาย ประทาน บัตร เป็น สิ้น อายุ
 ใน เวลานั้น โดย ทัน ที่ ไม่ ต้อง ถือ ตาม ความ ที่ ว่า ได้ มา ใน มาตรา ๔๒

หมวดที่ ๘

ว่าด้วยวิธีทำเหมืองแร่

มาตรา ๕๑ การทำเหมืองแร่ ทุก ๆ เหมือง ต้อง มี ผู้ชำนาญ เป็น ผู้จัดการ คนหนึ่ง และ ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง บอก ชื่อ ผู้จัดการ เหมือง แร่ ของ ตน ให้ กรม ราช โสภกิจ ทราบ ไว้ ด้วย

มาตรา ๕๒ ผู้รับ ประทาน บัตร จะ ตัด ไม ใน จังหวัด เหมือง แร่ ของ ตน เพื่อ ทำ การ แร่ ใน ที่ นั้น ก็ได้ แต่ ต้อง ตัด แด ประพฤติ ตาม พระราช บัญญัติ บำ เมือ และ ธรรมเนียม ใน พ้น บ้าน เมือง นั้น

มาตรา ๕๓ ประทาน บัตร ทำ เหมือง แร่ ไม่ ได้ ให้ อำนาจ แก่ ผู้รับ ประทาน บัตร หวง ห้าม หรือ ถือ กรรม สิทธิ เป็น เจ้า ของ ที่ แผ่น ดิน ใน จังหวัด เหมือง แร่ นั้น เลย เพราะ เหตุ ฉะนั้น ให้ ผู้รับ ประทาน บัตร มี อำนาจ เพียง นี้ คือ

ข้อ ๑ มี อำนาจ ที่ ขุด หา แร่ ซึ่ง มี ใน ที่ ว่าง เขต จังหวัด เหมือง แร่ นั้น ถ้า จะ ทำ ใน ที่ ซึ่ง มี ไร่ ที่ ว่าง ตาม ความ ใน พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง กระทำ การ ตาม ความ ที่ ได้ ว่า ไว้ ใน มาตรา ๗๖

ข้อ ๒ ผู้รับ ประทาน บัตร จะ อาศัย รัย ที่ ดิน ซึ่ง เป็น ที่ ว่าง ใน เขต จังหวัด เหมือง แร่ นั้น ปลด รัย โรง สำหรับ ทำ การ เหมือง แร่ หรือ จะ ทำ เป็น ที่ ปลด รัย หรือ ที่ เลี้ยง สัตว์ ซึ่ง จะ เป็น อาหาร ของ พวก ทำ แร่ ใน ที่ นั้น เมื่อ ได้ รับ หนังสือ อนุญาต ของ ข้า หลวง ราช โสภกิจ หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ ทำ การ ใน นำ ที่ ข้า หลวง ราช โสภกิจ ใน มณฑล นั้น แล้ว ก็ อาศัย รัย ได้

มาตรา ๕๔ ให้ผู้รับประทานบัตร ทำการหาแร่แต่ในเขตจังหวัด
เหมืองแร่ของตน

ข้อ ๑ ถ้าผู้รับประทานบัตร หรือผู้จัดการต่างตัวผู้รับประทานบัตร
ให้ทำการหาแร่ ต้องเข้าไปในเขตจังหวัดเหมืองแร่ของผู้อื่น โดย
ไม่รู้ว่าเป็นเขตเหมืองของผู้อื่นเมื่อใด รัฐบาล ให้รับบอกแก่เจ้า
ของเหมืองให้ทราบ แม้เจ้าของจะต้องการแร่ที่ผู้รับประทานบัตร
ไปหลงขุดมาแต่ในเขตเหมืองของเขา ผู้รับประทานบัตรต้องคืนให้
แต่ให้เจ้าของเหมืองคิดค่าใช้สอยที่ขุดแร่ ที่ต้องคืนนั้นให้ผู้รับ
ประทานบัตร

ข้อ ๒ ถ้าผู้รับประทานบัตร หรือผู้จัดการต่างตัวผู้รับประทานบัตร
จงใจให้ขุดแร่เข้าไปในเขตจังหวัดเหมืองแร่ซึ่งรู้แต่ว่าเป็นของผู้อื่น
ต้องคืนแร่ให้เจ้าของเหมืองและจะคิดเอาค่าแรงไม่ได้ และผู้รับประทาน
บัตร ซึ่งได้แก่งัดทำการเข้าไปในเขตจังหวัดเหมืองแร่ของผู้อื่น ต้อง
ระวางโทษปรับแบบเงินครั้งหนึ่งไม่เกิน ๓๐๐๐ บาท ด้วยอีกโสดหนึ่ง

มาตรา ๕๕ เจ้าพนักงานกรมราชโลหกิจ มีอำนาจที่จะตรวจตรา แต่
คักเดือน ให้ผู้รับประทานบัตร ทำการแร่แต่ในวิธี แต่ลักษณะซึ่งสมควร
แก่การนั้น คือที่จะไม่ให้ปน ธม ทราย แก่ผู้ทำการปนกัน ผู้รับ
ประทานบัตร ต้องรับรอง แด่ชุด หนุ่นเจ้าพนักงาน กรม ราชโลหกิจ
ซึ่งจะไปตรวจ การ ทุกเมื่อ และให้ผู้รับประทานบัตร มีสมุดรักษาไว้
ในที่ทำการ เหมือง สำหรับเจ้าพนักงาน กรมราชโลหกิจ จะได้จด ความ
เห็น แด่ คำแนะ นำ ถึง ใน สมุด นั้น

มาตรา ๕๖ ผู้รับประทานบัตร ต้อง มี บารุงษ์ เหล่านี้ ทำไว้ ให้ถูกต้อง

คือ (๑) บัญชีเงิน ใช้จ่าย ในการ ที่ทำเหมืองแร่ (๒) บัญชีคน ทำ
 การ ใน เหมืองแร่ หรือเกี่ยว ข้อง ด้วยเหมือง แร่นั้น (๓) บัญชี
 จำนวนแร่ อย่างใด ชุดชั้น ได้เท่าใด ถลุง ได้เท่าใด ขาย ได้เท่าใด
 และ ส่ง ออก ไปต่าง เมืองเท่าใด บัญชีเหล่านี้ เจ้าพนักงาน กรมราช โดทกิจ
 จะ ตรวจ เมื่อใด ต้อง ตรวจ ได้ และ ถ้ากรม ราช โดทกิจ จะ ต้อง การ ดำเนา
 บัญชี อย่างใดเมื่อใด ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง คัดส่ง มาให้ ถ้าผู้ใดไม่
 กระทำ ตาม ความ ที่ว่าไว้ ใน มาตรา นี้ ต้อง ระวัง โทษ ปรับ ครั้ง หนึ่ง
 เปนเงิน ไม่เกิน ๘๐๐ บาท

มาตรา ๘๘ เขตจังหวัด เหมืองแร่ใด กรมราช โดทกิจ เห็นสมควร
 จะ ต้อง มีแผน ที่พื้นที่ ซึ่ง ทำ การ โดยละเอียด กรม ราช โดทกิจ มีอำนาจ
 ที่ จะ ส่ง ให้ ผู้รับประทาน บัตร ทำแผน ที่นั้นไว้ ในที่ ทำ การ ของผู้รับ
 ประทาน บัตร แผน ที่ที่ ทำตาม ความ โน มาตรา นี้

ข้อ ๓ คือ แผน ที่พื้นที่ แผ่นดิน ในเขตจังหวัด เหมือง แร่นั้น อย่าง หนึ่ง
 แผนที่ตัด เป็น เซก ชั้น ทั้งที่ เหมืองที่ ทำบน แผ่นดิน หรือ ชุดลงไป ได้ดิน
 อย่าง หนึ่ง ตาม ซึ่ง กรมราช โดทกิจ จะ ได้กำหนด ให้ทำ แต่ให้ทำ โดย
 สะเกต มีส่วนเล็ก กว่าที่จริง ๒๐๐๐ เท่าคือ สะเกต หนึ่ง ใน ๒๐๐๐ ส่วน
 หรือ สะเกต ใหญ่ กว่านั้น ซึ่ง กรมราช โดทกิจ จะ เห็น สมควร แผน ที่นี้
 ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง คอย แกะ ไข ไม่ช้า กว่า ๖ เดือน ครั้ง หนึ่ง ให้ถูก
 ต้อง ตาม การ ที่ เปนจริง ถ้าเจ้า พนักงาน กรมราช โดทกิจ จะ ต้อง การ
 ตรวจ แผน ที่เหล่านี้เมื่อใด หรือ จะ ต้อง การ ให้ตัด แผน ที่เหล่านี้ ส่ง
 กรม ราช โดทกิจ เมื่อใด ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง กระทำ ตาม ความ
 ประสงค์ ของ เจ้าพนักงาน กรมราช โดทกิจ

ข้อ ๒ ถ้าประธาน บัตรสิ้นอายุลงด้วยเหตุประการใด ๆ ผู้รับ
 ประธานบัตรต้องส่งแผนที่ตั้งว่า มาในมาตรานี้ ซึ่งได้แก้ไขให้ถูกต้องตาม
 ที่เป็นจริง อยู่ในเวลานั้น อายุประธานบัตรคือ กรมราชโอดหักใจ เพื่อจะ
 ใ้ใช้ ในการทำเหมืองนั้นต่อไป ถ้าผู้ใดไม่กระทำตามความที่ดำ
 มาในมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินครั้งหนึ่งไม่เกิน ๘๐๐ บาท

มาตรา ๕๘ ผู้รับประธานบัตรจะต้องเอาเป็นธุระคอยระวัง อย่าให้
 การที่กระทำปล่อง หรือ หลุม หรือ ช่อง ทางใต้ดิน ของคน เป็นเหตุให้
 เกิดอันตรายแก่ผู้คน ถ้าไม่กระทำ การ บังคับ เหตุอันตรายตั้งว่า มาใน
 ต้อง ระวาง โทษ ปรับ ครั้ง หนึ่ง เป็น เงิน ไม่เกิน ๘๐๐ บาท

อีกประการหนึ่ง ถ้าเจ้าพนักงาน กรมราชโอดหักใจ ไปตรวจ เห็นว่าผู้รับ
 ประธานบัตรได้ทำการ ชุดปล่อง หรือ หลุม หรือ ช่อง ในใต้ดิน ที่ใดไม่
 เรียบร้อย นำ ก่อให้เกิดเหตุอันตรายแก่ผู้คน เจ้าพนักงาน กรมราช
 โอดหักใจ มีอำนาจที่จะสั่งผู้รับประธานบัตรให้ทำการแก้ไขเสียให้ดี
 ถ้าผู้รับประธานบัตรไม่กระทำ การแก้ไขให้ดี ต้องเข้าสืบวันไป
 ต้อง ระวางโทษ วิฑูราต จะเรียก ประธานบัตรคืนเสียก็ได้

มาตรา ๕๙ ถ้าผู้รับประธานบัตร ชุดเหมืองแร่ พบของโบราณ ซึ่ง จม
 อยู่ใต้ดิน หรือ พบแร่ อย่างใด ๆ หรือ ศิลาต่างชนิดอย่างใด ๆ ให้ส่ง
 บรรดาของ โบราณ ทั้ง ปวง และตัว อย่างแร่ และตัว อย่าง ศิลา ซึ่ง ได้พบ
 ในที่นั้น มายัง กรมราชโอดหักใจ และ ให้ทำรายงานชี้แจง ประเภทสิ่ง
 ของเขตที่ซึ่งได้พบ ของ เหล่า นั้น ส่ง มาด้วย

มาตรา ๖๐ ปากปล่อง ปาก หลุม ซึ่ง ไม่ได้ทำการ ชุดแร่ อีกต่อไปแล้ว

นั้น ให้ผู้รับ ประทาน บัตร ตั๋ว ด้อมเสีย ทุก แห่ง ขยำ ให้ เปน เหตุ เกิด
อันตรายแก่คน เดิน ไปมา

หมวดที่ ๓๐ ว่าด้วย ทาง น้ำ

มาตรา ๖๑ อำนาจ ที่จะ ปก ครอง รักษา ทาง น้ำ สำหรับ ใช้ เรือ แพ กั ตี
สำหรับ ใช้ การ เพาะ ปลูก กั ตี สำหรับ ทำ เหมืองแร่ และ การ ซึ่ง เปน
ประโยชน์ อย่าง อื่น ๆ กั ตี ทั้ง นี้ อยู่ใน อำนาจ รัฐ บาด จะ จัด การ ได้
ตาม เห็น สมควร ไม่ ยก อำนาจ ทั้ง นี้ ให้แก่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด

มาตรา ๖๒ ผู้รับ ประทาน บัตร จะ ทด น้ำ แด ใช้ น้ำ ซึ่ง อยู่ใน เขต
จังหวัด เหมืองแร่ ของ ตน กั ตี ได้ อยู่ แต่ ต้อง กระทำ ตาม ข้อ ความ ที่ จะ
กล่าว ต่อ ไป นี้ คือ

ข้อ ๑ ใน การ ที่ จะ ทด น้ำ หรือ ใช้น้ำ ด้วย ประการ ใด ๆ เพื่อ การ
ทำ เหมืองแร่ ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง ขอ อนุญาต จาก ข้า หลวง ราช
โทยกิจ หรือ ผู้ ทำ การ ใน น้ำ ที่ ข้า หลวง ราช โทยกิจ ใน มณฑล นั้น ก่อน
เมื่อ ได้ หนังสือ อนุญาต แด่ว จึง ทำ ได้

ข้อ ๒ ถ้า การ ที่ จะ ทด น้ำ หรือ ใช้น้ำ นั้น จะ เปน เหตุ ให้ ชาด น้ำ
หรือ กัน ดาร น้ำ ใน เหมืองแร่ ซึ่ง ใกล้ เคียง กัน ไม่ ควร อนุญาต ให้ ทำ

มาตรา ๖๓ ถ้า หาก ว่า ผู้รับ ประทาน บัตร จะ ขอ ทด น้ำ หรือ ใช้น้ำ
มา แด่ เขื่อน น้ำ ซึ่ง ใช้ อยู่ใน เหมืองแร่ อื่น ให้ ยื่น เรื่อง ราว ขอ ต่อ ข้า หลวง
ราช โทยกิจ หรือ ผู้ ทำ การ ใน น้ำ ที่ ข้า หลวง ราช โทยกิจ ใน มณฑล นั้น
จะ ได้ จัด การ ตาม ที่ พิเคราะห์ เห็น สมควร

08/10/2566

มาตรา ๖๔ ใน การ ที่ ผู้รับ ประทาน บัตร จะ ขอ อนุญาต ทด น้ำ หรือ ใช้น้ำ
ด้วย ประการ ใด ๆ ตาม ที่ ได้ ว่า มา ใน มาตรา ๖๒ แด มาตรา ๖๓ นั้น

ให้ทำแผนที่ขึ้นกับเรื่องราวด้วย แผนที่นี้ให้ทำขนาดส่วนเล็กกว่า
ที่จริง ๒๐๐๐ เท่า คือ ๘๖๖๖ ๒/๓ นิ้ว ใน ๒๐๐๐ ส่วน ให้ปรากฏว่าคันน้ำ
มาแต่ที่ใด และจะไหลมาทางใด และต้องชี้แจงให้ปรากฏด้วยว่า
การที่ทำนั้นจะทำอย่างไร

มาตรา ๖๕ ข้าราชการพลเรือน หรือผู้ทำการในหน้าที่ข้าราชการ
พลเรือน มีอำนาจที่จะให้ใบอนุญาตแก่ผู้รับประทานบัตรให้ทำ
เขื่อนน้ำผ่าน มาในเขตรัฐจังหวัดเหมืองแร่ ของผู้อื่น แต่ผู้รับประทาน
บัตรต้องรับผิดชอบในการที่ทำนั้น อย่าให้เสียประโยชน์เหมืองแร่
ที่ผ่านมานั้น

มาตรา ๖๖ ในการที่จะให้น้ำต่างแระ หรือเททิ้งหมดแระหมดดินแต่สิ่ง
อื่น ๆ ซึ่งขุดขึ้นจากเหมืองมีข้อบังคับ และข้อห้ามดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ห้ามมิให้น้ำต่างแระแต่เททิ้งสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้ว่ามานั้น
ลงในลำน้ำซึ่งเป็นทางเรือแพขึ้นต่อง หรือเป็นทางน้ำซึ่งใช้การ
เพาะปลูก หรือเพื่อบริเวณของผู้คนให้เสียประโยชน์ในการใช้ทาง
น้ำนั้น ผู้ใดทำความผิดตามที่ได้ว่ามาในมาตรานี้ ต้องระวางโทษ
ปรับครั้งหนึ่ง เป็นเงินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท

ข้อ ๒ ห้ามมิให้น้ำต่างแระ หรือเททิ้งสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้ว่ามานั้น
ให้ทับถมอยู่ในที่ซึ่งยังมีแระ หรือที่ซึ่งทำการเพาะปลูกแต่ที่ถนน
หนทางที่บ้านเรือน ถ้ากระทำความผิดในข้อนี้ต้องระวางโทษปรับ
ครั้งหนึ่งเป็นเงินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท

๑๒/10/256๑
ข้อ ๓ ถ้าเหมืองที่ทำเป็นที่ถานแระให้เททิ้งสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้ว่ามาแล้ว
กตบตงในเหมืองซึ่งได้ขุดแระหมดแล้ว ถ้ามีความจำเป็นโดยภูมิ

ประเทศบังคับ ซึ่งผู้รับ ประทาน บัตร จะ ปฏิบัติ ตาม ข้อ ห้าม และ ข้อ บังคับ ข้อใดที่ได้เข้ามา ใน มาตรา นี้ ไม่ ได้ ก็ให้ร้อง ค่อย ข้าราชการ โสภกิจ หรือ ผู้ทำ การ ใน นำ ที่ ข้าราชการ โสภกิจ ใน มณฑล นั้น ให้ ข้าราชการ โสภกิจ หรือ ผู้ทำ การ ใน นำ ที่ ข้าราชการ โสภกิจ มี อำนาจ ที่ จะ ให้ ใบ อนุญาต ผ่อนผัน ทาง ที่ จะ ปฏิบัติ ให้ ได้ ตาม เห็น สัม ควร

มาตรา ๖๗ ถ้า ใน จังหวัด เหมืองแร่ ไตมี แร่อย่าง ใด ๆ ซึ่ง มี พิกัด กัด หรือ พรณ ไม่ แตะ ถึง ใด ๆ ซึ่ง มี พิกัด กัด ผู้รับ ประทาน บัตร ต้อง ระวาง อย่า ให้ แร่ แตะ ถึง ที่ มี พิกัด นั้น ลง ใน ทาง น้ำ ซึ่ง ใช้ บริโภค หรือ เพื่อ การ เพาะ ปลูก ให้ เป็น เหตุ อัน ตราย แก่ ผู้คน แต่ พืช พรรณ เพาะ ปลูก ถ้า ไม่ กระ ทำ ตาม ความ ที่ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ต้อง ระวาง โทษ ปรับ เป็น เงิน ครั้ง หนึ่ง ไม่ เกิน ๑๐๐๐ บาท

หมวดที่ ๓๓ ว่าด้วย ทาง สัตว์จร

มาตรา ๖๘ ใน เขต รัง จังหวัด เหมืองแร่ ไต ซึ่ง มี ทาง น้ำ ทาง บก ซึ่ง มหาชน ได้ อาศัย รัย ไป มา มหาชน ยัง มี อำนาจ ที่ จะ อาศัย รัย ทาง น้ำ ทาง บก นั้น ได้ ตาม กฎหมาย

มาตรา ๖๙ ผู้รับ ประทาน บัตร มี อำนาจ ที่ จะ ทำ ถนน หนทาง เพื่อ ใช้ ขน แร่ แตะ สิ่ง ของ ใน การ ทำ เหมือง นั้น ได้ ตลอด เขต รัง จังหวัด เหมืองแร่ ของ ตน เว้น ไว้ แต่ ถ้า จะ ทำ ผ่าน เข้า ไป ใน ที่ ดิน ซึ่ง มี ไร่ ที่ ว่าง ตาม พระราช บัญญัติ นี้ ต้อง ว่า ก้าว กับ เจ้า ของ ให้ เป็น ที่ ตก ลง กัน ก่อน จึง จะ ทำ ได้

08/10/2566

มาตรา ๗๐ ถ้า ผู้รับ ประทาน บัตร มี ประสงค์ จะ ทำ ถนน หนทาง นอก เขต รัง จังหวัด เหมืองแร่ ของ ตน เพื่อ ขน แร่ แตะ สิ่ง ของ ใน การ ทำ เหมือง นั้น

ต้องยื่นเรื่อง รวาท ต่อ กรม ราช โทหกิจ ขอ อนุญาต ต่อ รัฐบาต ก่อณ ต่อ รัฐบาต ให้ หนังสือ อนุญาต แล้ว จึง ทำ ได้

หมวด ที่ ๑๒ ว่าด้วย การ เบ็ด เสร็จ

มาตรา ๗๓ เมื่อ ผู้รับ ประทาน บัตร ทำ เหมืองแร่ ไม่ พบ แร่ อย่าง อื่น นอกจาก แร่ ซึ่ง ได้รับ อนุญาต ให้ ทำ นั้น ให้ แจ้ง ความ ให้ กรม ราช โทหกิจ ทราบ โดย เร็ว ถ้า ผู้รับ ประทาน บัตร มี ประสงค์ จะ ทำ แร่ อย่าง ที่ พบ อย่าง ใหม่ นั้น ด้วย ก็ ให้ ขอ อนุญาต ต่อ กรม ราช โทหกิจ อีก ชั้น หนึ่ง ถ้า ผู้รับ ประทาน บัตร ไม่ กระ ทำ ตาม ความ ที่ ว่า มา ใน มาตรา นี้ มีความ ผิด ต้อง ระวาง โทษ ปรับ ครั้ง หนึ่ง เปน เงิน ไม่ เกิน ๘๐๐ บาท

มาตรา ๗๒ ถ้า รัฐบาต จะ ต้อง การ สิ่ง ของ คือ ศิลา แด ดิน หรือ ทวาย เปน ต้น ซึ่ง มี อยู่ ใน เขต รี่ เหมือง โด เพื่อ ใช้ ราชการ รัฐบาต จะ ให้ เจ้า พนักงาน ไป ชุ ด ชน มา เอง ก็ ดี หรือ จะ อนุญาต ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ โด ไป ชุ ด ชน มา ก็ ดี ผู้รับ ประทาน บัตร ไม่ มี อำนาจ ที่ หวง แหน ได้

มาตรา ๗๓ รัฐบาต จะ อนุญาต ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ โด คัด ไม้ หรือ เผา ถ่าน หรือ หายาง ไม้ แด สิ่ง ของ ใน ป่า ซึ่ง เปน ดิน ค้า บรรดา มี ใน เขต รี่ เหมือง แร่ ก็ อนุญาต ได้ ผู้รับ ประทาน บัตร ไม่ มี อำนาจ ที่ จะ หวง แหน สิ่ง ของ เหล่า นั้น

มาตรา ๗๔ ถ้า รัฐบาต จะ ต้อง การ ที่ แห่ง โด ใน เขต รี่ จังหวัด เหมือง แร่ ใช้ การ ใน รัฐบาต เช่น ทำ โรง พัก พด ละคร เวน เปน ต้น หรือ เพื่อ จะ ทำ ทาง บก ทาง น้ำ ผ่าน ไป ใน เขต รี่ จังหวัด เหมือง แร่ ทั้ง นี้ ก็ ทำ ได้ ผู้รับ ประทาน บัตร จะ หวง ห้าม หรือ จะ ขอ ค่า เสีย หาย เพราะ อ้าง เอา ราคา แร่ ซึ่ง ยัง มิ ได้ ชุ ด ขึ้น จาก ที่ ตรง นั้น ไม่ ได้ เว้น ไว้ แต่ การ ที่ รัฐบาต บก บัน

08/10/2566

เขาที่ใช้การหลวง กระทำให้ผู้รับประทาน บัตรขาดทุนไปโดยแท้จริง เช่น ค้างหรือเรือนโรงซึ่งปลูกไว้ในพื้นที่นั้น เป็นต้น รัฐบาลจะคิดเงินให้ตามสมควร ถ้าไม่ตกลงกันด้วยจำนวนเงินที่รัฐบาลจะควรให้เท่าใด ให้ตัดสินด้วยวิธีตั้งคนกลางทั้งสองฝ่าย

มาตรา ๘๕ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใด ขุดหาแร่ในที่ใกล้สิ่งสำคัญ ซึ่งจะว่าต่อไปนี้ ซึ่งจะทำให้เสียประโยชน์ของสิ่งของอันนั้น คือ

ข้อ ๑ ห้ามมิให้ขุดใกล้เขตรจังหวัดเหมืองแร่ ซึ่งได้ปักเขตไว้เป็นสำคัญแล้ว ภายใน ๒๐ วา

ข้อ ๒ ห้ามมิให้ขุดใกล้ถนนหรือทางน้ำหรือบ้านเรือนภายใน ๒๐ วา

ข้อ ๓ ห้ามมิให้ขุดใกล้บ่อถมค่าย หรือที่กระทำ การ ทหาร บกทหารเรือภายใน ๕๐๐ วา

ถ้ามีการจำเพน จะกระทำตามกำหนดที่บังคับนี้ไม่ได้ ผู้รับประทานบัตรต้องขออนุญาตต่อ กรมราชโลหกิจ ก่อนต่อไป โดยอนุญาตของ กรมราชโลหกิจ ผู้ยื่นให้เพียงใดจึงจะกระทำได้เพียงนั้น ถ้าผู้ใดไม่กระทำตามความซึ่งว่ามาในมาตรานี้ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับครั้งหนึ่ง เป็นเงินไม่เกิน ๘๐๐ บาท และถ้าการที่ได้กระทำเพนเหตุให้เกิดอันตราย แก่สิ่งหนึ่งสิ่งใดเท่าใด ผู้กระทำผิดจะต้องทำใช้ด้วยทุนของตน

มาตรา ๘๖ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะขออนุญาตอย่างใด ๆ ในการหาแร่ในที่นั้นซึ่งมีเจ้าของอันมิใช่เป็นที่ว่าง ตามความในพระราชบัญญัตินี้ ต้องกระทำดังนี้ คือ

ข้อ ๑ ถ้าที่ดินนั้นเป็นของผู้ขออนุญาตเอง ต้องนำหนังสือสำคัญ

ลำดับที่ คือ โฉนดตราจอง เป็น ต้น มา เป็น พยาน ให้ เจ้า พนักงาน ผู้มีอำนาจ จะ ออก หนังสือ อนุญาต อย่าง นั้น ๆ เห็น เป็น สำคัญ

ข้อ ๒ ถ้า เป็น ที่มี ผู้อื่น เป็น เจ้า ของ ผู้ ขอ อนุญาต ต้อง นำ หนังสือ อนุญาต ของ เจ้า ของ ที่ดิน มา เป็น สำคัญ ถ้า หาก ว่า ผู้ ขอ อนุญาต กับ เจ้า ของ ที่ดิน มี สัญญา ต่อ กัน ประการ ไต ผู้ ขอ อนุญาต ต้อง นำ สัญญา นั้น มา ยื่น พร้อ ม กับ เรื่อง รวอ ที่ ขอ อนุญาต

บรรดา ที่ดิน มี เจ้า ของ ซึ่ง รัฐบาล ได้ ให้ อาชญาบัตร หรือ ประทาน บัตร แก่ ผู้ ไต ไป ตาม ความ โน มาตรา นี้ ให้ ถือ ว่า ที่ นั้น เหมือน เป็น ที่ว่าง ตาม พระราชบัญญัติ ตั้งแต่ วันที่ ได้ อนุญาต ไป คือ ถ้า อาชญาบัตร หรือ ประทานบัตร ยังมี อายุ อยู่ ตราบ ไต เจ้า ของ ที่ดิน จะ หวง ห้าม การ ทำ แร่ ใน ที่ นั้น ไม่ได้

มาตรา ๑๗ ถ้า รัฐบาล จะ ต้อง การ ที่ดิน แห่ง ไต เพื่อ ทำ การ เหมืองแร่ เมื่อ ได้ คิด ราคา ที่ดิน ให้ แก่ เจ้า ของ ที่ ตาม สมควร แล้ว เจ้า ของ ที่นั้น ต้อง เว้น คั้น ที่ นั้น แก่ รัฐบาล ถ้า จำ นวน เงิน ไม่ ตก ลง กัน ได้ ให้ ตัด สิ้น ด้วย วิธี ดัง คน กตถา ง ทั้ง สอง ฝ่าย

มาตรา ๑๘ ถ้า ผู้รับ ประทาน บัตร มิ ได้ ใช้ เงิน หลวง ซึ่ง จะ ต้อง เสีย พัน ก่าหนด และ เจ้า พนักงาน ได้ ตัก เค็อน แล้ว ยัง ไม่ นำ เงิน มา ใช้ ต่อ ง ๑๐ วัน แต่ วันที่ เจ้า พนักงาน ได้ ตัก เค็อน ไป รัฐบาล จะ ยก เด็ก ประทาน บัตร เสีย ก็ ได้

มาตรา ๑๙ ผู้รับ อาชญาบัตร กัด ประทาน บัตร กัด ไป อนุญาต กัด ต้อง นำ เงิน ค่าเช่า ค่า ภาค หลวง และ เงิน ซึ่ง จะ ต้อง ส่ง หลวง ในการ อย่างอื่น ๆ ส่ง กรม ราช โทหกิจ หรือ เจ้า พนักงาน ใน ที่ แห่ง ไต ๆ ตาม ซึ่ง กรม

ราชโศภิตจะสั่งให้สั่ง และต้องสั่ง ตามกำหนด ที่ กรมราชโศภิต
จะได้อำหนด นั้น ถ้าไม่สั่ง ตามกำหนด ต้อง เสีย คอก เบี้ย คิด เท่า ร้อย
ฉะ ๕ ต่อ ปี ตลอดเวลาที่เงิน ค้าง อยู่ นั้น

มาตรา ๘๐ ผู้ใดไม่ฟัง บังคับ บัญชา ข้า ราช การ กรม ราช โศภิต ก็ ตี
ซ้ำ หดอง ราช โศภิต หรือ ผู้ กระ ทำ การ ใน น้่า ที่ เจ้า พนักงาน กรม ราช โศภิต
เมื่อ บังคับ การ โดย ชอบ ด้วย พระ ราช กำหนด กฎหมาย ก็ ตี หรือ ผู้ ใด ผู้
ฉน พระ ราช บัญญัติ นี้ มาตรา หนึ่ง มาตรา ใด ซึ่ง ยังมี ได้ ว่า โทษ ใ้ ผู้ นั้น
มี ความ ผิด ต้อง ระวัง โทษ ปรึบ ครัง หนึ่ง เป็น เงิน ไม่ เกิน ๒๐๐ บาท

มาตรา ๘๑ ถ้าหาก มี ข้อ วิวาท ใน ระหว่าง ผู้ รับ ปรชทาน บัตรี ด้วย
เรื่อง เซตร จังหวัด เหมือน แว ให้ เป็น น้่า ที่ ของ กรม ราช โศภิต ที่ จะ ตัด สิน
เป็น เด็ดขาด ว่า เซตร จังหวัด เหมือน แว ใด อยู่ เพียง ใด

มาตรา ๘๒ ให้ เสนา บดี มี อำนาจ ที่ จะ ตั้ง กฎ เพื่อ กำหนด ค่า ภาค
หดอง แล ค่า ขรมเนียม ต่าง ๆ ซึ่ง ยังมี ได้ กำหนด อดตรา ไว้ ใน พระ ราช
บัญญัติ แล เพื่อ จัดการ ให้ เป็น ไป ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ และ เมื่อ กฎ
นั้น ได้ ปรประกาศ ลง ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ให้ ใช้ ได้ เหมือน
เป็นส่วน ๑ ใน พระ ราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๘๓ พระ ราช บัญญัติ นี้ ก็ ตี หรือ กฎ เสนา บดี ซึ่ง ได้ ตั้ง ขึ้น
โดย พระ ราช บัญญัติ นี้ ก็ ตี เมื่อ จะ ต้อง แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรการ ใด
ถ้า ได้ ตั้ง พิมพ์ ปรประกาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา แล้ว ก็ เป็น อัน แก่ ไข
ตามที่ ปรประกาศ นั้น ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด จะ อ้าง ว่า กรม ราช โศภิต ไม่ แจง ให้ ทราบ
นั้น ไม่ได้

08/10/2566

มาตรา ๘๔ ใน การ ที่ เจ้า พนักงาน กรม ราช โศภิต หรือ ข้า หดอง

ราชโองการ หรือผู้กระทำการ ในนาม ของ กรม ราชโองการ จะแจ้งความ
แก่ผู้รับประทาน บัตร หรือ ขาชาญาบัตร หรือ ใบอนุญาต ตาม พระ
ราชบัญญัตินี้ ถ้าไม่พบตัว ก็ให้เจ้าพนักงานจดหมาย ส่งไว้ที่ ๆ อยู่
ของผู้หนึ่ง ๆ ตามซึ่งได้บอกลงทะเบียน ไว้ ใน กรม ราชโองการ เมื่อ
ได้ส่งจดหมายแล้ว ดังนี้ ให้ถือว่า เจ้าพนักงาน ได้แจ้งความ ให้ผู้หนึ่ง ๆ
ทราบแล้ว

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๐๐ ตรงกับที่ ๑๒๐๐๔
ใน รัชกาลที่ ๒๕๐๑ นี้

ประกาศจัดที่สร้างถนนราชดำเนินกลาง

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำว่าดีเหนือเกล้า ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศแก่บรรดาผู้เป็นเจ้าของที่ตามแนวถนนราชดำเนินกลาง ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สร้างขึ้นใหม่ ทราบทั่วกันว่า

ด้วยทรงพระราชดำริเห็นว่า ท้องที่ตำบลบ้านแขก ริมเชิงสะพานเสี้ยว กับตำบลบ้านคนาว ตำบลสวนผักดิน แลตำบลประตูพุดผิมาศ ทั้ง ๔ ตำบลนี้ เป็นท้องที่ซึ่งเปลี่ยวอยู่ในกำแพงพระนคร ยังไม่เป็นที่สมควรที่จะเพิ่มท้องที่ตำบลอื่น เพราะเหตุด้วยยังไม่ได้มีถนนหลวงสำหรับชักนำให้มหาชนได้ตั้งกระทำการค้าขาย จึงมีพระราชประสงค์ที่จะจัดการบำรุงท้องที่ในพระนคร ตำบลซึ่งยังไม่สมควรนั้น ให้มีความเจริญขึ้น เพื่อจะได้เป็นผลเกิดประโยชน์ขึ้นแก่มหาชนอันอยู่ในท้องที่ตำบลนั้น ๆ ลับไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้สร้างถนนหลวงในท้องที่ตำบลอันกล่าวแล้วนั้น คือ

ตัดทางตั้งแต่ถนนจักรพงษ์ ริมเชิงสะพานเสี้ยว ตรงไปออกถนนพระสุเมรุ ที่ประตูพุดผิมาศ แลถนนนี้เป็นทางตรงที่ใกล้อันจะได้บรรจบถนนราชดำเนินด้วย จึงโปรดเกล้า ฯ ให้สร้างถนนนี้โดยแบบอย่างเดียวกันกับถนนราชดำเนิน พระราชทานนามว่า “ถนนราชดำเนินกลาง” แต่ถนนราชดำเนินที่สร้างแล้วนั้น ให้เรียกว่า ถนนราชดำเนินนอก

แต่วิธี การซึ่งจะจัดที่สร้างถนนราชดำเนินกลางนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่าที่ดินในพระนคร ชุ่ม เป็นที่ดี มีผล ความเจริญได้เร็ว สมควรซึ่ง

เจ้าของที่ ^๑จะจัดผลประโยชน์ในที่ดินแห่งตนเอง เพื่อให้เกิดผล ความ
 สมบูรณ์สืบไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้แก่วิธีการจัดที่
 สร้างถนนเป็น อย่างใหม่ เพื่อ บัองกันเหตุขัดขวาง ในเรื่อง การสร้าง
 ถนน กับทั้ง ให้เจ้าของที่ ได้รับ ประโยชน์ทั่วกัน คือ ให้เจ้าของที่ซึ่ง
 ต้องที่ดินเป็น ถนน ไม่เหลือเฉยนั้น ได้มี โอกาส รับเงินค่าที่ แต่ให้
 เจ้าของที่ ซึ่ง มี ที่เหลือ อยู่แนวริม ถนน อันจะได้ ประโยชน์จากการ
 สร้างถนนนั้น เลือกรับเงินค่าที่ หรือจะเลือก ออกเงินช่วย ในการสร้าง
 ถนน เสนอหน้า ที่ ของตน อย่างใดอย่างหนึ่ง นั้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดการจัดที่สร้างถนนราช
 ดำเนินกลาง ตาม ข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ เจ้าหมื่นเสมอใจราช เป็น
 แม่กอง ดำเนินสร้าง ถนน พระยาอินทราชาธิบดี สี่ท้าว รอง เมือง เปน หน้า ที่
 เจ้าพนักงาน กรม พระนครบาล แด่จมีน ราชภัณฑารักษ์ เปน หน้า ที่ เจ้าพนักงาน
 กรม พระคลังมหาสมบัติ พร้อมกัน ทั้ง ส่วมเจ้าพนักงาน นี้ เปน กรรมการ
 จัดการ สร้างถนน ราชดำเนิน กลาง

ข้อ ๒ ให้เจ้าพนักงาน กรม พระนครบาล รั้งวัด ทำแผนที่ กำหนด
 เขตที่ดิน กว้าง เนิบระถนน รั้ง ด้าย กลาง ทั้ง ท่อ น้ำด้วย ๘ วา ที่ปลูก
 ต้นไม้กับทางคนเดิน ๒ ข้าง ถนน ด้าย กลาง ข้าง ตะ ๕ วา ถนน
 ด้าย นอก ๒ ข้าง กับ ทั้ง ท่อ น้ำ ด้วย ข้าง ตะ ๕ วา ทางคนเดิน ด้าย นอก
 อีก ๒ ข้าง ๆ ตะ ๓ วา ๒ ศอก รวม เปน ที่ เนิบระถนน ๑ เส้น
 ๘ วา ^{08/10/2566} กับที่ดิน แนวริม ถนน อีก กว้าง ข้าง ตะ ๑๗ วา ๒ ศอกทาง สำหรับ
 การ ศุขาภิบาล กว้าง ข้าง ตะ ๓ วา รวม ทั้ง เส้น เปน ที่ กว้าง ๓ เส้น

๓๐ ฉะ ให้ลงเดิน บอกละแวกที่ตื้น กับ ทั้ง สิ่ง ที่ ปลุก สร้าง อยู่ใน ที่ ของ ผู้คอง ที่ตื้น เป็น ถนน ฉะ คอง ที่ตื้น แลวงริม ถนน ฉะ คอง ทาง สำหรับ การ ศุขาภิบาล ลง ไว้ ให้ชัด ใน แผนที่ แล ให้มี บัญชี ราย สิ่ง ที่ ปลุก สร้าง ด้วย ฉะ ทุก ราย เมื่อ ได้นำ แผนที่ กำหนด เขตที่ตื้น แล บัญชี สิ่ง ที่ ปลุก สร้าง ทูลเกล้า ฯ ถวาย พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ตัด ถนน ตาม แผนที่ แลวก ก็ให้ปัก หลักริม เขตที่ตื้น ถนน กับ ปัก หลักริม แลวงที่ตื้น รีม ถนน แลปัก หลักริม เขตที่ตื้น ทางสำหรับ การ ศุขาภิบาล ลง ใน ที่ตื้น ทุกเจ้า ของ ให้ตื้น เข้าใจ ได้ โดยง่าย

ข้อ ๓ บรรดาที่ตื้น ซึ่ง คอง ตัด ถนน ราช ตำเนน กต่าง กับที่ตื้น แลวง รีม ถนน แล ทั้ง ที่ตื้น คอง เป็น ทาง สำหรับ การ ศุขาภิบาล ซึ่งเจ้า พนักงาน ได้ ลง หลักริม ตาม กำหนด เขตที่ตื้น ใน แผนที่ นั้น เจ้า ของ ที่ตื้น คอง เดออก ปฏิบัติ อย่าง ไตอย่าง หนึ่งใ ๒ ประการ คือ

ประการที่ ๑ เจ้า ของ ที่คอง ชายที่ตื้น ทั้ง หมด ให้กรวมการจิด การ สร้าง ถนน แล ทาง ฉะ

ประการที่ ๒ ถ้า จะไม่ ชาย ก็คอง ยอม ให้เจ้า พนักงาน สร้าง ถนน กับทาง ใน ที่ตื้น แล ทั้ง คอง ออก เงิน ถ่วง นำช่วยใ การ สร้าง ถนน กับ ทาง ตาม ราคา เงิน หิดวง ซึ่ง คอง จำ หน่าย ไป ใน การ ซื่อที่ แล ประมาณ การ สร้าง ถนน กับ ทาง นั้น อัน จะได้ เติดย บวก ใน จำนวน ที่ตื้น แลวง รีม ถนน ซึ่งเจ้า ของ ที่ จะ ได้ รับ ประ โยชน์ จาก การ สร้าง ถนน แล ทาง นั้น

ข้อ ๔ ที่ตื้น ราย ไต ซึ่งเจ้า ของ ยอม ชาย ทั้ง หมด ถ้า มี สิ่ง ซึ่ง ปลุก สร้าง อยู่กับ ที่ เป็น ต้น ฉะ คอง จะ รื้อย้าย ไป ปลุก ใหม่ ใซ้ ของ เดิม ไม่ได้ ก็ให้จ้งพนักงาน รับ ซื่อไว้ แล เว้นโรง ซึ่ง ปลุก ด้วย เครื่องไม้ รื้อ

ย้ายไป ปลุกใหม่ใช้ของเดิมได้ ก็ไม่ต้องรับซื้อไว้ให้คิดแต่ค่าซื้อ
ค่าปลุกให้ตามอัตราซึ่งเคยใช้ในกระทรวงนครบาล

แต่ที่ดินรายใด ซึ่งเจ้าของไม่ขายก็ให้เจ้าของที่ถือถนนสิ่งปลูก
สร้างในที่ดินของตน ซึ่งต้องสร้างถนนแต่ทางตามกำหนดที่กรรมการ
จะบังคับให้ซื้อไปนั้น

ข้อ ๕ ราคาที่ดินซึ่งเจ้าของที่ จะขายให้กรรมการเทียบตาม
ราคาซื้อขายที่ดินกันเฉพาะตำบล ในเวลาที่ล่วงมาแล้วก่อนประกาศนี้
มีหนึ่ง ราคาสิ่งปลูกสร้างให้คิดราคาตามอายุสิ่งปลูกสร้างปรากฏ
อยู่ในสมัยนั้น

ข้อ ๖ เมื่อได้ปักหลักกำหนดเขตที่ดินแล้ว ให้เจ้าพนักงาน
กรมพระนครบาลออกหมายกำหนดนัด ให้เจ้าของที่ มาพบกรรมการ
ให้เด็กแสดง ความประสงค์ว่าจะขายที่ หรือจะออกเงินช่วยค่าสร้าง
ถนน แต่ทางอย่างใดอย่างหนึ่งตามความข้อ ๓ นั้น บรรดาข้อคำ
ถามของกรรมการ แลคำตอบของเจ้าของที่ต้องจดลงเป็นลายลักษณ์
อักษรด้วยเส้นหมึก ลงชื่อไว้ด้วยกันทั้งสองฝ่ายด้วย

ข้อ ๗ เมื่อที่ดินรายใดเจ้าของที่จะขายก็ให้กรรมการกำหนดนัด
วันว่าราคา ถ้าถึงกำหนดเจ้าของที่ไม่มา ฤๅไม่แต่งผู้แทนให้
มาว่าราคากับกรรมการ ก็ให้กรรมการ มีหนังสือแจ้งราคาที่ดิน ฤๅ
ราคาสิ่งปลูกสร้างอันจะต้องรับซื้อไว้ ฤๅราคาค่าซื้อปลุกซึ่งจะ
ต้องย้ายเรือนโรงไป อันกรรมการเห็นสมควรจะให้กับทั้งกำหนด
วันที่จะรับตอบไปยังเจ้าของที่ให้ทราบ

ข้อ ๘ ถ้าการว่าราคาซื้อขาย กับราคาสิ่งปลูกสร้างไม่เพน

๑๘/10/2566

ความตกลงกัน ให้ทั้งสองฝ่าย เด็ก คน กวาง คัดสิน กำหนดราคาฝ่ายละคน
เมื่อคน กวาง ปฏิเสธกัน คัดสิน เห็น พร้อมกัน เป็น ราคา เท่า ไ้ ผู้ชาย ผู้ชื้อ
ต้อง ยอม ตาม ถ้าคน กวาง ปฏิเสธ แข็งแข็ง ไม่ตกลงกัน, ให้คน กวาง
ทั้งสองฝ่าย เด็ก ผู้ตัดสิน คน หนึ่ง ผู้ตัดสิน ๗ เท่า ไ้ ต้อง พัง เขา ราคา นั้น
เป็นเด็ดขาด ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะมีค่า ฤฯ ระวัง พัง ต่อ ไป อีก ไม่ได้

ส่วนเงินค่า ใช้สอยที่ ต้องเสีย ไป เพราะ การ ตั้ง คน กวาง นั้น ถ้า
ราคา ที่ ผู้ชื้อ ยอม ให้ ฤฯ ผู้ชาย พัง เขา ฝ่ายใด ไ้ไกล จาก ความตกลง ให้
ฝ่ายนั้น เสียค่า ใช้สอย ถ้าตกลง ให้เสียฝ่ายละกึ่ง

ข้อ ๘ ถ้าเจ้าของ ที่ ขาย ไ้ไม่ได้ มา ว่ากล่าว เรื่อง ที่ดิน หรือ ไม่
มา ว่า ราคา ให้ตกลง กับ กรรมการ ตาม หมายถึง นิด กี่ ดี หรือ ไ้ รับ หนังสือ
แจ้ง ราคา ที่ กรรมการ ยอม ให้แล้ว แต่ ละเลย เสีย ไม่ตอบ ข้อความ ดี ดี
หรือ กรรมการ กำหนดวัน ให้ตั้ง คน กวาง ไม่ยอม ตั้ง กี่ ดี ต้อง ถือ เขา
ว่าเจ้าของ ที่นั้น เป็นยอม ขาย ที่ดิน หรือ ยอม รับ ตาม ราคา ซึ่งกรรมการ
ได้กำหนดแจ้ง ไปแล้ว ให้กรรมการ มี หนังสือแจ้งกำหนดวัน ซึ่งจะต้อง
ลงมือสร้าง ถนน ใน ที่ดิน ให้เจ้าของ ที่มา รับเงิน แต่ ออกไปเสีย จาก ที่
ถ้าเจ้าของ ที่ยัง ไม่ได้ มา รับเงิน หรือ ออกไป จาก ที่ ตามกำหนด ก็ ให้
เจ้าพนักงาน ลงมือสร้าง ถนน แต่ กระทำการ รื้อ สิ่ง ที่ กีดขวาง ใน ที่ดิน
ซึ่งต้องทำการ นั้น ขอให้ การ สร้าง ถนน เป็น ที่คิด ชิด รื้อ ซ้ำ อยู่ เพราะ
เหตุเจ้าของ ที่ ชิดขวาง ต่อ ประโยชน์ แห่งมหาชน ทัว ไป เช่น นี้ ได้ ส่วน
เงิน ซึ่งเจ้าของ ที่ควร ไ้รับนั้น เมื่อ หัก จำนวนเงิน ซึ่งต้อง จำหน่าย
เพราะเหตุเจ้าของ ที่ ชิดขวาง แล้ว จึง คั้นให้เจ้าของ ที่ รับ ไป

ข้อ ๓๐ บรรดาสิ่งใด ๆ ซึ่งติดอยู่กับเชดร์ที่ดิน อันได้ซื้อสำหรับการสร้างถนนนั้น ถ้าสมควรจะใช้ ประกอบการสร้างถนนได้ ก็ให้ใช้ ถ้าไม่สมควรจะใช้ ก็ให้กรรมการขายเสียจะขายให้แก่สาธารณะบุคคล หรือโดยวิธีทอดตลาดก็ได้ เมื่อได้เงินเท่าใดให้รวมไว้

ข้อ ๓๑ เมื่อสำรวจการสร้างถนนแต่จัดซื้อที่ กับทำบุญชื้อผู้รับ จะออกเงินช่วยการสร้างถนนแต่ทางสำเร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานกรมพระคลังมหาสมบัติ คิดบุญชื้อเฉลี่ยเงินในการสร้างถนนเป็นห้าตอน ๆ ใดได้จำหน่ายเงินซื้อที่ดินกับสิ่งของ แต่เงินค่าหรือค่าปลุกกับทั้งเงินประมาณทำการสร้างถนน แต่ทางรวมกันเท่าใดก็ให้คิดเฉลี่ยลงเป็นรายวาจตุรัส ในที่ดินแนวริมถนนวาหนึ่งเป็นเงินเท่าใด จำนวนนั้นเป็นเงินทุนในการสร้างถนนแต่ทางตอนนั้น ถ้าที่รายใดซ้ำซ้อนบังเหลื่อมกันหลายเจ้าของ ก็ดี ให้กรรมการมีอำนาจบังคับเจ้าของที่ทั้งต้องฝ่ายแบ่งปันกันด้วยวิธีเพิ่มเงินหรือแลกที่ดิน ให้พอควรแก่ประโยชน์ทั้งต้องฝ่าย ถ้าไม่ตกลงกันก็ให้เลือกคนกลางตัดสินตามวิธีในข้อ ๘ ถ้าตกลงเป็นของฝ่ายใดเท่าใด ให้กรรมการเรียกเงินช่วยในการสร้างถนน แต่ทางจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งได้รับออกเงินช่วยตามจำนวนรายวาจตุรัส ในที่ดินแนวริมถนนของเจ้าของที่ตอนนั้น ๆ โดยมีกำหนดวันส่งเงิน แล้วแต่กรรมการจะเห็นสมควร ถ้าถึงกำหนดไม่ส่งเงินให้กรรมการเปิดประกาศยกเลิกความตกลงในข้อที่ จะช่วยออกเงินตามกำหนดนั้นเสีย คงถือเหมือนกับเจ้าของที่ได้ยอมขายที่ดินให้แก่กรรมการแล้ว ให้กระทำตามข้อ ๘

ข้อ ๘ ข้อ ๘ นั้น แล้วให้ยึดที่ดินแนวริมถนนนั้นเป็นของหลวง

08/10/2566

ข้อ ๑๒ เมื่อถนน สายนี้ เบ็ด ไซ้ ได้ แล้ว ให้กรรมการ ทำ บานูซี ที่ดิน แนวนริม ถนน ซึ่ง ต้อง จัด ซื่อ ใน การ ส้วาง ถนน แด ทาง ตก เปน ของ หลวง แด ทัง ของ ราษฎร นั้น ทูต เกต๋า ๆ ถวาย เมื่อ โปรด เกต๋า ๆ พระ ราชทาน พระบรม ราชานุญาต แด้ว จึง ให้ กรรมการ ปัก เซตร มอม ที่ดิน ให้ แก่ เจ้า ของ ที่ ผู้ ออก เงิน ช่วย ทำ ถนน แด ทาง

ส่วน ที่ดิน อัน ตก เปน ของ หลวง โดย เจ้า ของ ที่ ไม่ รับ ออก เงิน ทั้ง ปวง นั้น ถ้า เปน ที่ ไม่ ต้อง ด้วย ราชการ จะ ได้ โปรด เกต๋า ๆ ให้ กรรมการ จัด การ ขาย ตาม ที่ ควร หรือ ขาย ทอด ตลาด ก็ สุด แต่ จะ ทรง พระ กรุณา โปรด เกต๋า ๆ

ส่วน เงิน ที่ ประมาณ เหลือ จาก การ ส้วาง ถนน ก็ ดี เหลือ จาก การ ขาย สิ่ง ของ ก็ ดี เปน จำนวน มาก น้อย เท่า ไ้ ให้ กรรมการ เฉลี่ย จ่าย คืน ให้ แก่ ผู้ เปน เจ้า ของ ที่ ซึ่ง ได้ ออก เงิน ช่วย ใน การ ส้วาง ถนน ตาม ส่วน มาก แด น้อย นั้น

ประกาศ มา ณ วัน พุธ ที่ ๑๗ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เปน วัน
ที่ ๑๓๘๘๘ ใน รัชกาล บัคย บัณ นี้

ประกาศ พระราชทาน อำนาจ พิเศษ
แก่ บริษัท รถราง พระพุทธบาท ทุน จำกัด

มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกัน
ว่า พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น นราธิปประพันธ์พงษ์ พระยา อภิรักษ์
ราชอุทยาน เจ้าหมื่นเสด็จไจราช พระนรธาตรีสารภรณ์ หลวงดำรง
ธรรมสาร หลวงสุทรภักตพานิช แดงเงิน หั้น ๖ นายด้วย กัน ได้ขอรับ
พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ตั้ง บริษัท มี นามว่า บริษัท รถราง
พระพุทธบาท แด ให้บริษัท นี้ ได้ถือเอา เบนบุคคล ใน กฎหมายไม่ต้อง ใช้ หั้น
สิ้น เกิน หุน ที่มี แด เกิน ฤา เกิน ทรัพย์สิน ที่เป็น ผล ของ หุน นั้น ฤา ที่ เรียก
ว่า หุน จำกัด

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ บริษัท รถราง พระพุทธบาททุน
จำกัด เบนบุคคล ได้ ใน กฎหมาย เมื่อ ได้ ประพฤติ ตาม ข้อ ความ ดัง ที่ จะ
ได้ กล่าว ต่อ ไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้ อำนาจ พิเศษ นี้
จะ ทรง พระกรุณา โปรด เลิก ถอน เสีย ได้ ทุก เมื่อ

ข้อ ๒ ประกาศ นี้ ให้ ได้ ใช้ แต่ เมื่อ บริษัท ได้ จัด ทะเบียน เสร็จ แล้ว
ที่ กระทรวง เกษตรราชการ ตาม วิธี ที่ ได้ ทำ มา ไว้ ใน ข้อ ๕

ข้อ ๓ รัฐบาล ไม่ รับ ผิด ชอบ แทน บริษัท นี้ ด้วย ใดๆ อย่าง หนึ่ง
เป็น อัน ชาติ ใน การ ที่ บริษัท จะ ได้ ทำ ไป

ข้อ ๔ โดย ประกาศ นี้ ไม่ได้ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้
บริษัท มี อำนาจ หลด เลี่ยง กฎหมาย ฤา ข้อ บังคับ ที่ มี อยู่ เดียว นี้ ฤา ที่ จะ
มี หั้น ใน ภายใน

ข้อ ๕ ให้บริษัทนำหนังสือกำหนดอำนาจ (เมมโมแรน คำขอฟ
แอสโซซิเอชัน) แด่ ข้อ บังคับ (อาคิ เกิตขอฟ แอสโซซิเอชัน) ของ
บริษัทตั้ง ขอ จดทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ แต่อย่า ให้ กระทรวง
เกษตรา ชิกการ ยอม ให้ จดทะเบียน ได้ กว่าจะได้ มีคน รับ เข้า แשר ควบคุม
ถ้วน ตาม ที่บริษัท ได้ กำหนด ไว้ว่าจะแบ่งเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อ ได้เงิน
เป็นทุน แต่กว่า ผู้รับ แשר นั้น จะ ได้ ออกเงิน ฤส่งเงิน แล้ว ไม่น้อยกว่า
หนึ่ง ในสี่ ฤ เสียว หนึ่ง ของทุน นั้น

ข้อ ๖ ให้ กระทรวง เกษตรา ชิกการ ยอม ให้คน ทั้ง หดาย ตรวจ หนังสือ
กำหนดอำนาจ แด่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท ได้ เมื่อ ได้ เสียค่า ขรวม เนียม
พอ สมควร ตาม แต่ เสนอบัด กระทรวง เกษตรา ชิกการ จะ กำหนด อย่า ให้
เกิน ๓ บาท ขึ้น ไป

ข้อ ๗ ให้ถือว่าหนังสือกำหนดอำนาจ แด่ ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เป็น หนังสือ
สัญญา เหมือน อย่างว่า ได้ ทำ ต่อ หน้า ข้า เกอ เจ้า พนักงาน ใน ระหว่าง
บริษัท แด่ ผู้ถือ แשר ฤ สมาชิก แต่ เหมือน อย่างว่า สมาชิก ทุก คน ได้ ลง
ชื่อ ใน หนังสือ สัญญา นั้น ใน ส่วน คน แต่ ผู้ที่จะ ได้ รับ มรดก ของ คน
ต่อไป รับ รอง ว่า จะ ประพฤติ ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แด่ ข้อ บังคับ นั้น
ทุก ประการ เว้น แต่ จะมี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๘ ถ้า บริษัท จะ แก้ไข ข้อ ความ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ หรือ
ข้อ บังคับ อย่าง ไร ก็ดี ฤ จะ ตก ลง เด็ก บริษัท ก็ดี ให้ บริษัท ไป จด
ทะเบียน บอก ก่อร่าง ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ โดย เร็ว

ข้อ ๙ ให้ บริษัท พิมพ์ หนังสือ กำหนด อำนาจ แด่ ข้อ บังคับ ของ ตน
นำ ส่ง ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิกการ ก็ สมบูรณ์ แล้ว แต่ เสนอบัด กระทรวง

เกษตรราธิการ จะเห็น ควร เพื่อจะได้ เป็น การ สวดอก แก่ คน ทั้งหลายที่ ต้อง
การ ตรวจ หนังสือ นั้น ๆ หนึ่ง ให้ บริษัท จำ เปน ต้อง ชาย หนังสือ กำหนด
อำนาจ แต่ ข้อ มังคัม ให้ ผู้ใด ๆ ที่ ขอ ข้อ ขอให้ เรียก ราคา เกินบาท
หนึ่ง ตำรับ หนึ่ง

ข้อ ๓๐ กรรมการ (ไตรเวกเตอร์) ของบริษัท นี้ ให้มี ไม่น้อย กว่า
สามคน แต่ ให้ จด ทะเบียน ชื่อ ไว้ ที่ กระทรวง เกษตราธิการ โดยเร็ว

ข้อ ๓๑ ผู้อื่น เช่น ที่ เรียก ว่า คนที่ ๓ ไม่ จำ เปน ต้อง ถือ ว่า ใคร ได้ เปน
ฎา ได้ ออก จาก ตำแหน่ง กรรมการ กว่า จะ ได้ จด ทะเบียน ไว้ แล้ว ว่า ได้
รับ หรือ ได้ ออก จาก ตำแหน่ง นั้น ๆ

ข้อ ๓๒ ผู้ที่ จะ เปน กรรมการ ต้อง นำ ตัว แשר ของ คน ไป วาง ฝาก
ไว้ เปน ประกัน ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ไม่น้อย กว่า คน ละ ๓๐ แשר
มิฉะนั้นอย่า ให้ กระทรวง เกษตราธิการ ยอม ให้ จด ทะเบียน ลง ว่า เปน
กรรมการ แשר ที่ วาง ฝาก เปน ประกัน นั้น ห้าม ไม่ ให้ โอน ให้ แก่ ผู้อื่น
ใน เวลา ที่ เจ้า ของ เปน กรรมการ อยู่

ข้อ ๓๓ ให้ บริษัท มี ออฟฟิศ ประจำ ไว้ แห่ง หนึ่ง บริษัท จะ ต้อง ลง
ทะเบียน บอก ไว้ ที่ กระทรวง เกษตราธิการ ว่า อยู่ แห่ง ไหน ตำบล ไหน แต่ เมือง
ไหน เพื่อ ประโยชน์ การ ตั้ง หนังสือ เด บัตร หมายเลข ทั้งหลาย แก่ บริษัท เหมือน
อย่าง ว่า ตั้ง ลง ใน มื่อ บริษัท นั้น ถ้า ไม่มี ออฟฟิศ เช่น นี้ ฎา ไม่ จด ทะเบียน
ก็ ดี ให้ ปรับ เปน จำนวน เงิน วัน หนึ่ง ไม่ เงิน ๓๐๐ บาท ทุก วัน ไปลงว่า
จะได้ ทำให้ ถูก ต้อง

ข้อ ๓๔ ให้ บริษัท มี ตรา สำคัญ ใน ดวง ตรา นั้น ให้ มี ชื่อ บริษัท เปน
อักษรไทยอ่าน ได้ ชัด แต่ มี คำ ทน จำกั ด ค่อ ท้าย เหมือน ว่า เปน ส่วน ของ
08/10/2566

ข้อด้วย แต่ให้นำ ตราขึ้น ไป ตง ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิการ
มิฉะนั้น ให้ ปรับ บริษัท เปน จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๑๐๐๐ บาท ได้

ข้อ ๑๕ ถ้า บริษัทจะจำหน่าย ฎาเอาทรัพย์สินสมบัติ ของ ตน เปน ประกัน แก่
ผู้ใด ให้ จด ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิการ บอกรหัสความ โดย
ย่อ แต่ ให้ ชัด เปน ต้น คือ ทรัพย์สินอะไร ที่ จำนำ ฎาเอา เปน ประกัน เงิน ทอง
เท่าไร ถม แต่ ชื่อ เจ้าหนี้

ข้อ ๑๖ ถ้า ไม่ได้ ประพฤติ ตาม ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๑๕ แล้ว การ
จำหน่ายเอา ทรัพย์สิน เปน ประกัน นั้น ใช้ ไม่ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๗ ถ้า บริษัท ตก ลง จะ เพิ่ม ทุน ฎา จะ ถด ทุน ฎา จะ ออก ตัว
จำหน่าย ทรัพย์สิน ฎา ให้ ทรัพย์สิน เปน ประกัน (ตี เปน เซอร์) อย่างไร ต้อง จด
ทะเบียน บอกรหัส ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ชิการ โดย เร็ว

ข้อ ๑๘ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ถด ทุน น้อย ลง กว่า กิ่ง ที่ ได้ กำหนด ไว้ เดิม
แต่ กิ่ง กระนั้น ก็ ตัด ต้อง โฆษณา ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ครั้ง หนึ่ง
แต่ หนังสือ พิมพ์ ใน เมือง ที่ ตั้ง ออก พิมพ์ อย่าง น้อย ๓๐ วัน แต่ ใน ระหว่าง
นั้น ไม่มี เจ้าหนี้ ผู้ใด ได้ เขียน หนังสือ มา บอกรหัส ว่า ไม่ ยอม จึง จะ เปน อัน ใช้
ได้ ใน กฎหมาย

ข้อ ๑๙ ห้าม ไม่ ให้ บริษัท ออก ตัว จำนำ ฎาเอา ทรัพย์สินสมบัติ เปน
ประกัน (ตี เปน เซอร์) อย่างไร อย่าง หนึ่ง จน กว่า จะ ได้ รับ เงิน ทุน ไม่
น้อย กว่า ครั้ง ที่ ได้ กำหนด ไว้ แต่ เงิน ที่ จะ ยืม มา โดย ออก ตัว ทั้ง หลาย นี้
ห้าม ไม่ ให้ เกิน กว่า เงิน ทุน ที่ บริษัท ได้ รับ แล้ว ฎา ที่ ผู้ถือ เซอร์ จะ ได้
ให้ ไว้ แล้ว

ข้อ ๒๐ ^{08/10/2569} ใน การ ทั้ง หลาย ที่ บริษัท จะ ต้อง เขียน ฎา พิมพ์ ชื่อ ของ

บริษัท ๆ กรรมการ สมาชิก เอเยนต์ ตกจ้าง แคน คน ไต ๆ ที่ ทำ การ
ฝ่าย บริษัท นั้น จะ ต้อง เขียน ฎา พิมพ์ คำ ทูน จำกัด ฎา ๓. จ. ก. ไว้ ต่อ ท้าย
ชื่อ บริษัท เหมือน ว่า เป็น ชื่อ ด้วย มิ ฌนั้น ให้ ปรึบ เปน จำนวน เงิน ไม่
เกิน ๓๐๐๐ บาท ฎา ถือ ว่า ผู้ ที่ ทำ ฌิต นั้น ได้ ทำ การ ทำ ฎัญญา ใน ส่วน
ตน เอง ๆ ต้อง รับ ผิด ชอบ

ข้อ ๒๑ ให้ บริษัท เขียน บ้าย ชื่อ ของ บริษัท ไว้ ใน ภาษา ไทย มี คำ
ทูน จำกัด ต่อ ท้าย ไว้ ที่ ประตู ๓๐๓ ฟึค ของ บริษัท แล ทุก แห่ง ที่ ทำ การ
กับ ผู้ อื่น คัว หนังสือ หรือ บ้าย นั้น ต้อง ให้ อ่าน ได้ โดย สดวก มิ ฌนั้น
ให้ ปรึบ เปน จำนวน เงิน ไม่ เกิน ๓๐๐ บาท ทุก ครั้ง ที่ ทำ ฌิต ฎา ทุก วัน
ที่ ทำ ฌิต ตั้ง นั้น

ข้อ ๒๒ ให้ บริษัท นี้ มี อำนาจ ทำ การ แต่ เฉพาะ ที่ ได้ พรพณา ไว้
ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ถ้า ได้ ทำ การ เกิน อำนาจ นั้น ไป ไม่ ให้ ถือ ว่า
ใช้ ได้ ใน กฎหมาย มา ยัน เขา แก่ คน อื่น ฎา คน อื่น มา ยัน เขา แก่ บริษัท
เว้น ไว้ แต่ การ ที่ ทำ ไป นั้น พอ เสง เห็น ได้ ว่า โดย ดำ เนิน การ ตาม ความ
ประสงค์ ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ ของ บริษัท นั้น

ข้อ ๒๓ ให้ บริษัท มี บานยชี คน เข้า แชร้ ฎา สมาชิก ไว้ ที่ ๓๐๓ ฟึค
ที่ ได้ ๓๐๓ ทะ เบียน ถ้า จะ โอน แชร้ กั้น แล้ว ให้ สง ไว้ ใน บานยชี นั้น เปน สำคัญ
มิ ฌนั้น ไม่ ให้ ถือ ว่า ได้ โอน กั้น ตก ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๒๔ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ไต เรียก เงิน จาก สมาชิก ฎา ผู้ ถือ แชร้ ด้วย
เหตุ ว่า เปน สมาชิก ฎา ถือ แชร้ นั้น เอง เว้น ไว้ แต่ ผู้ ที่ ถือ แชร้ นั้น ยัง ไม่
ได้ ส่ง เงิน เต็ม ตาม แชร้ ถ้า ตั้ง นี้ แล้ว ให้ เรียก ได้ แต่ ส่วน ที่ เหลือ จะ ต้อง ส่ง

ข้อ ๒๕ ให้ บริษัท มี เงิน เมื่อ ซาด เมื่อ เหลือ ฎา ไว้ แต่ ให้ ถอน เขา เงิน
จาก ก่า ไร แต่ ไม่น้อย กว่า ร้อย ตะ ๕ ของ ก่า ไร นั้น ทุก ครั้ง ที่ ได้ แบ่ง ก่า

ไรกันมา เปรเงินเมื่อขาดเมื่อเหลือเก็บไว้จนเงินนี้จะเท่าๆเกิน ๓
ใน ๔ ฎาเดียวหนึ่งของคุณ

ข้อ ๒๖ ให้บริษัทส่งงบบัญชี ที่กระทรวงเกษตราธิการ ภายใน ๓
ปีนับตั้งแต่วันที่ได้จดทะเบียน แต่ให้ส่งต่อไปทุกครั้งที่ได้แบ่งกำไร
ถ้าไม่ได้แบ่งกำไร ต้องส่งงบบัญชีอย่างน้อยที่สุดปี ๓ ครั้งหนึ่ง
แต่งบบัญชี่นี้ต้องแจ้งความว่า แสร้ได้ส่งเงินแล้วเท่าไรทรัพย์สินของ
บริษัทมีเท่าไรยังต้องใช้หนี้เท่าไร

ข้อ ๒๗ สมุดหนังสือ และบัญชีทุกอย่างรัฐบาลมีอำนาจให้เจ้า
พนักงานไปตรวจได้

ข้อ ๒๘ ผู้ถือแสร้ มีอำนาจที่จะตรวจบัญชีและงบบัญชีได้

ข้อ ๒๙ ถ้าสมาชิก หรือผู้ถือแสร้ของ บริษัทนั้นตดตงจนไม่ถึง
๗ คนแต่บริษัทยังคงทำการอยู่ต่อไปเกินหกเดือน นับตั้งแต่วันที่
บริษัทนั้นมีสมาชิกน้อยกว่า ๗ คน สมาชิกผู้ที่รู้เหตุดังนั้นจะต้อง
เปนผู้รับใช้หนี้แทนกันต่างกันจนเต็ม ในส่วนหนี้ที่ได้มีขึ้นในเวลานั้น

ข้อ ๓๐ เลื่อนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะตรวจการของ
บริษัทนั้นได้ทุกอย่าง แต่ถ้าบริษัทจะแก้ไขหนังสือกำหนดอำนาจ ฎา

ข้อบังคับแล้ว ฎาตกลงจะตดตง ฎาจะออกตัวจ่านำ ฎาให้ทรัพย์สิน
เปนประกันที่ดี ฎาจะเลิกการของ บริษัทนั้นที่ดี ต้องได้รับอนุญาต
ของเลื่อนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ เปนลายลักษณอักษรไว้ก่อน

ข้อ ๓๑ เลื่อนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะเรียกค่า
ธรรมเนียมในการจดทะเบียน ฎาตั้งหนังสือต่าง ๆ ตามประกาศันได้
แล้วแต่เลื่อนาบดีนั้นจะกำหนดพอสมควร

ข้อ ๓๒ ถ้ามีคดี ในระหว่าง บริษัท กรรมการ สมาชิก ผู้ถือแชร์
 ญา ผู้อื่น ใน กัน แด กัน ให้ศาล พิจารณา ตาม กฎหมาย แด ธรรมเนียม
 ของ บริษัท ที่ได้ ตั้งขึ้น สำหรับ คำขาย หา ผล ประโยชน์ มี ทุน เป็น จำกัด
 แด ตาม หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อ บังคับ ของ บริษัท นั้น เว้น ไว้ แด ทั้ง
 หลาย นี้ จะมี ข้อ ความ ที่ ขัด กับ ประกาศ นี้

ข้อ ๓๓ (๑) ถ้าได้ ทรง พระกรุณา โปรด ยก ค้น ประกาศ นี้ กัด
 (๒) ถ้า บริษัท ตก ลง จะเลิก การ แด ได้ รับ อนุญาต เด่นมา ตี กระทรวง
 เกษตรา ธิการ แด กัด (๓) ถ้า บริษัท ไม่ สามารถ จะใช้ หนี้ กัด (๔) ถ้า
 สมาชิก มี น้อย คน กว่า ๗ กัด ให้จัดการ เลิก บริษัท นี้ เดี่ยว

โดย ประกาศ นี้ ให้คน ทั้ง หลาย รู้ว่า ตั้งแต่ วันที่ บริษัท รด ราง
 พระ พุทธ บาท ทุน จำกัด ได้ จด ทะเบียน ที่ กระทรวง เกษตรา ธิการ ตาม วิธี
 ที่ ได้ กล่าว มา แล้วย บริษัท รด ราง พระ พุทธ บาท เป็น บุคคล ใน กฎหมาย
 คน ณะ แยก จาก สมาชิก นี้ ๆ แด สามารถ ที่ จะ ใช้ หนี้ ได้ ตาม ทุน
 แด ททรัพย์ ซึ่ง เป็น ผล ของ ทุน นั้น ญา ที่ เรียกว่า ทุน จำกัด แด มี อำนาจ
 ที่ จะ ถือ ททรัพย์ สัมบัติ เป็น เจ้า ของ มี อำนาจ จะ ที่ รับ ญา จะ ต้อง เสีย ความ
 ชอบ ธรรม ได้ ทั้ง ๒ อย่าง แด จะ เป็น โจทย์ ญา จะ ต้อง เป็น จำ แด แด
 ให้ คน ทั้ง หลาย ที่ จะมี การ เกี่ยวข้อง กับ บริษัท รด ราง พระ พุทธ บาท นี้
 ดัง เกิด แด จำ ว่า บริษัท นี้ ชย ใน ข้อ บังคับ ของ ประกาศ นี้ แด ทำ การ
 ได้ เพียง ที่ ปรากฏ ใน หนังสือ กำหนด อำนาจ แด ข้อ บังคับ ที่ ได้ จด
 ทะเบียน ไว้ ที่ กระทรวง เกษตรา ธิการ เท่านั้น เอง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน รัด น โทสินทร ศก ๑๒๐ เป็น
 วันที่ ๑๒๐๐๖ ใน รัชกาล มัตยุมันนี้

ประกาศว่าด้วยการเสด็จ พระราชดำเนิน ประพาศหัวเมืองฝ่ายเหนือ

มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่าการที่จะเสด็จ พระราชดำเนิน ประพาศหัวเมืองฝ่ายเหนือเพื่อจะได้ทรงนมัสการ พระพุทธชินราช แล ทรงห้อย พระพุทธชินราชจำลองที่เมืองพระพิษณุโลก แลจะได้ทอดพระเนตรภูมิประเทศ แลตรวจราชการประกอบพระราชดำริที่ทรงทำนุบำรุงบ้านเมือง ให้เจริญยิ่งขึ้นสืบไปนั้น กำหนดจะได้เสด็จ พระราชดำเนินจากกรุงเทพมหานคร ณวันที่ ๒๕ กันยายนรัตนโกสินทรศก ๑๒๐ ประมาณเวลาที่จะเสด็จกลับคืนกรุงเทพมหานครราวสัก ๕๐ ราตรี การเสด็จ พระราชดำเนินครั้งนี้ ย่อมจะนานวันอยู่ แต่ในตำบลที่ต่าง ๆ ตามหัวเมืองที่จะประทับนั้น ได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานกระทรวงโยธาธิการ จัดการให้มีโทรเลขติดต่อกันกับกรุงเทพมหานครแล้ว แลถ้ามีเหตุการณ์ใดอันหนึ่ง ซึ่งเป็นการสำคัญอันเป็นพระราชกิจ ฤๅต้องเป็นพระราชธุระอยู่ นั้นก็อาจจะกราบบังคมทูลพระกรุณา แลวันพระราชทานกระแสพระบรมราชโองการได้ตลอดเวลาในไม่ช้านัก

แต่กระนั้นแล้ว ยังมีพระบรมราชประสงค์อีกว่าจะไม่ให้ราชการแผ่นดิน ซึ่งเคยทรงเป็นพระราชธุระอยู่เป็นนิจ นั้นต้องค้างลำไว้ช้าเวลาไป เพราะเหตุที่ไม่ได้ประทับอยู่ในกรุงเทพมหานครนี้ได้โดยแต่ทรงพระราชดำริให้เห็นว่าการเสด็จ พระราชดำเนินครั้งนี้ ถึงเป็นการที่เสด็จประพาศตามหัวเมืองในพระราชอาณาเขตรก็ดี บางที่จะ

มีราชการแผ่นดินอยู่บ้าง บางอย่างที่ต้องทอดธุระเพื่อให้มีพระราช
 คำว่าสั่ง เป็นสิทธิ์ขาดไปโดยฉับพลัน แต่การอื่นนั้นไม่พอที่จะต้องมี
 โทระเสขไปกราบบังคมทูลพระกรุณา ให้เห็นเข้าไปไม่ทันทองที่
 ของการที่จำเป็นจะกระทำให้สำเร็จแล้วไปได้ดังนี้

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานอำนาจในราชกิจ ที่จะ
 รักษาพระนครในระหว่างเวลาเสด็จพระราชดำเนิน ประพาศหัวเมือง
 ฝ้ายเหนือครั้งนั้น ได้แก่ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรปรีชา
 แต่ให้ทรงเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งสองอย่างดังที่จะได้กล่าวต่อไป
 แต่ให้ทรงบังคับบัญชาการทั้งปวงสิทธิ์ขาดทั่วไป พร้อมด้วยที่ประชุม
 ทั้งต้องอย่าง คือ

อย่าง ๑ ที่ประชุม ผู้สำเร็จราชการอยู่รักษาพระนคร ณ กรุงเทพมหานคร
 นั้น มีที่ปรึกษา ๒ คือ

- ๑ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรปรีชา
- ๒ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์

อย่าง ๒ ที่ประชุมเสนาบดีนั้น มีเสนาบดีผู้ที่อยู่รักษาพระนคร
 รวมทั้งผู้เป็นประธานด้วยเป็น ๕ กับ ปลัดทูลฉลอง ผู้แทนเสนาบดี
 ที่ตามเสด็จพระราชดำเนิน ๕ รวม ๑๐ คือ

- ๑ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรปรีชา เสนาบดี
 ว่าการต่างประเทศแต่เป็นประธานในที่ประชุม
- ๒ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงเทเวศร์วัชรปรีชา เสนาบดีกระทรวง

๓ พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุน นริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมาบตี
กระทรวงโยธาธิการ

๔ เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ เสด็จมาบตี กระทรวงธรรมการ

๕ เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เสด็จมาบตี กระทรวงเกษตราธิการ

๖ หม่อมเจ้าปิยะภักดี ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดี กระทรวงพระ
คลังมหาสมบัติ

๗ พระยาศรีสุรเทพ ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

๘ พระยาบำเรอภักดี ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดี กระทรวงวัง

๙ พระยานรินทรราชเสถียร ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดี กระทรวง
กระต๊อ

๑๐ พระจักรปาณี ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดี กระทรวงยุติธรรม

แต่ให้พระยาศรีสุนทรโวหาร เจ้ากรมพระอาตักษณีย์ เปนเสนาบดี
นุการสำหรับที่ประชุม ทั้งสองอย่างนี้ด้วย แล้วให้ประชุมกันในพระบรม
มหาราชวัง เปนนิจทุกวันนี้ไป ตามเวลาที่สมควร จะกำหนดไว้

ถ้ามีการอื่นใดเช่น กล่าวมาข้างต้นนี้เกิดขึ้น ซึ่งควร จะกราบ
บังคมทูล พระกรุณา ก่อน ก็ให้รับ กราบบังคมทูล ไปโดยทางโทรเลข

แต่ถ้าการอื่นใดอื่นหนึ่ง ซึ่งเป็น การ ร้อนเรวก็ตี ฤา เปนกิจ ไม่
สำคัญพอที่จะ ถึง ต้อง กราบบังคมทูล พระกรุณา ก็ตี เมื่อ การ นั้น เปน
กิจ ซึ่ง เคย พระ ราชทาน พระบรมราชวินิจฉัย โดยไม่เคย ต้อง ปลูกษา

เสนาบดีแล้ว ก็ให้พร้อม กับ ที่ ประชุม ผู้สำเร็จ ราชการ อยู่รักษา พระ

นครกรุงเทพร ๑ คาบ การ เทียบเคียง กับ พระราชนิยม แต่แบบ อย่าง

ที่เศวตฉัตรแก่เหตุนี้ บังคับบัญชาไป ให้สำเร็จแล้ว จึงกราบบังคมทูล
พระกรุณา ออกไปภายหลัง

เมื่อการนั้นเป็นกิจที่เศวตฉัตร ๑ ให้เสนาบดีประชุมปรึกษา
กันก็ให้พร้อม กับที่ประชุมเสนาบดี บังคับบัญชาไป ให้ตลอดทุกประการ
สุดแต่ให้การที่ควร จะให้สำเร็จทุก อย่างทั้งปวง นั้น สำเร็จทั่ว ไปให้
ทันการทันเวลาอันควร อย่าให้ค้างค้ำขวาง ชักอยู่เสียเวลาไป โดยใช้เหตุ
แต่ข้าราชการทุกตำแหน่ง พึงบังคับบัญชาให้เข้าใจแน่นอนตามพระ
ราชกำหนด กฎหมายแต่ กระทำ ความทุกสิ่งทุกประการ เเทอญ

ประกาศมา แต่พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
กรุงเทพฯ ๑ ณวันที่ ๒๕ เดือนกันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
เปนนวันที่ ๑๒๐๐๕ ฤๅปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ยกเว้นเงิน ค่าราชการแก่ราชินิกุล
ใน สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับ พระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกเว้นราชินิกุล ซึ่งสืบตระกูลโดยตรงมาจาก สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ไม่ต้องให้เสียเงินค่าราชการที่เก็บอยู่ในแขวงเมือง ซึ่งอยู่นั้น

เพราะฉะนั้น ถ้าผู้ใดที่เป็นราชินิกุล โดยสืบเส้นตรงมาจาก สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ในแขวงเมืองใด ให้แจ้งแก่ผู้ว่าราชการเมืองนั้นทราบ เพื่อผู้ว่าราชการเมืองนั้นจะได้มีส่วน แต่ ถ้าเป็นราชินิกุลโดยสืบเส้นตรงตั้งว่ามาแล้วจะได้ยกเว้นให้เปล่าเป็นปี ๆ แล้วให้ผู้ใดรับใบยกเว้นนั้น นำใบยกเว้นส่งต่อเจ้าพนักงานเป็นสำคัญ

ประกาศมาณวันที่ ๑๘ เดือนกันยายน วันพฤหัสบดี ศก ๒๕๐

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง ราชินิกุลคนต่างแดน

วันที่ ๑๕ เดือนกันยายน ศก ๒๕๐

พระเจ้าน้องยาเธอ

กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย รับพระบรม

ราชโองการ ได้เกล้า ฯ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้
ทราบทั่วกันว่า

ด้วยแต่เดิม การ เก็บภาษี น้ำ ตาด โตนด ใน มณฑล ชุมพร ได้เก็บ เป็น
ภาษี ภายใน ตาม ข้อความ ใน มาตรา ๓๒ แห่ง พระราชบัญญัติ พิกัด ภาษี
ภายใน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๑ บัดนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า การ
เก็บภาษี น้ำ ตาด โตนด นั้น ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้เปลี่ยนแปลง วิธี
เก็บ ภาษี เป็น เรียง ต้น ซึ่ง มีความ แจ่ม ชัด อยู่ใน ประกาศ ลง วันที่ ๘ กรกฎาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๘ และ ประกาศ เพิ่ม เติม วิธี เก็บ ภาษี ต้น ตาด โตนด
ลง วันที่ ๒๓ เมษายน ศก ๑๒๐ แล้ว ครั้น จะ ให้ คง เก็บ ภาษี เป็น
พิกัด ภายใน ด้วย จะ เป็น การ เก็บ ๒ ซ้ำ จะ เป็น การ เตือด ร้อน อยู่
สมควร จะ ยกเลิก การ เก็บ ภาษี น้ำ ตาด เป็น พิกัด ภายใน นี้ เสีย และ เก็บ
ภาษี ต้น ตาด เป็น ราย ต้น ให้ เป็น การ สดวก เรียบ ร้อย จึง ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ยกเลิก การ เก็บ ภาษี น้ำ ตาด เป็น ภาษี ภายใน
ตาม ข้อความ ใน มาตรา ๓๒ แห่ง พระราชบัญญัติ ภาษี ภายใน รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๑ ใน เขต รของ มณฑล ชุมพร นั้น เสีย และ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ ประกาศ เปลี่ยน วิธี เก็บ ภาษี น้ำ ตาด โตนด ลง วันที่ ๘
กรกฎาคม ศก ๑๑๘ คือ ให้ เก็บ ภาษี ต้น ตาด โตนด ที่ ได้ ทำ น้ำ ตาด โตนด
เป็น ราย ต้น ๆ ละ ๑๖ อัฐ แต่ ให้ ใช้ ประกาศ เพิ่ม เติม วิธี เก็บ ภาษี ต้น
ตาด โตนด ลง วันที่ ๒๓ เมษายน ศก ๑๒๐ ใน มณฑล ชุมพร ตั้งแต่
จำนวน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นต้น ต่อ ไป
ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๖ เดือน กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ลงพระนาม) . ดำรง ราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศใช้ข้อบังคับ อากาศ ค่าน้ำ ใน แขวง เมือง ชัยภูมิบุรี

พระเจ้า น้อย ยาเชอ กรมหลวง นครศรี ธรรมราช เสด็จมา บัดี้ กระทบวง นคร มาต รับพระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่ว กัน ว่า

คำมตทุ่ง หลวง ซึ่ง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ให้บริษัท ชุตติวงศ์ รังสิต ประยูรศักดิ์ กับคตของชอย ทั้ง หลายนชั้นแล้ว ใน ส่วน แขวง เมือง ประทุมธานี กับ เมือง นครนายก นั้น ได้ มี การ ตรวจตรา เรื่อง จับ สัตว์น้ำ บ้าง กัน ความ วิวาทโดยวิธี จัด การ ตาม ข้อ บังคับ อากาศ ค่าน้ำ รัตน โกสินทร ศก ๑๓๗ อยู่แล้ว แต่ ส่วน แขวง เมือง ชัยภูมิบุรี ซึ่ง โปรดเกล้า ฯ ให้ยกขึ้น เป็น เมือง คง ขึ้น ใหม่ อยู่ใน ระหว่าง กลาง ยัง หา ได้ จัด การ ตรวจตรา เรื่อง จับ สัตว์น้ำ นั้น ไม่ สดควร จะ ต้อง จัดการ บ้าง กัน ความ วิวาท ใน เรื่อง การ จับ สัตว์น้ำ โดย วิธี เช่น เดียว กัน เหมือน เขต แขวง เมือง ประทุมธานี แต่ เมือง นครนายก นั้น ด้วย

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ใช้ ข้อ บังคับ อากาศ ค่าน้ำ รัตน โกสินทร ศก ๑๓๗ ใน เขต แขวง เมือง ชัยภูมิบุรี ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นต้นไป เพื่อให้ราษฎร ผู้ จะ ทำ การ หา สัตว์น้ำ ปฏิบัติ ให้ ถูก ต้องตาม ระเบียบ บ้าง กัน เหตุ เกิด ความ วิวาทแย้ง ซึ่ง ห่วง หนอง กัน หา สัตว์น้ำ สืบ ไป

ประกาศ มา ณ วัน อังคาร ที่ ๒๔ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐ เป็นวันที่ ๑๓๐๐๕ ในรัชกาล บัดี้ดังนี้

ประกาศกระทรวงเกษตรราธิการ เรื่อง ตั้ง หอ ทะเบียน

แต่ตั้ง ข้า หอวง เกษตร แทน กรมการ

ตำแหน่ง เกษตรรา ธิการ ชั่ว คราว

แต่ตั้ง เจ้าพนักงาน ทะเบียน เมือง กรุงเทพฯ

ด้วย ความ ความ ใน ประกาศ กระแส พระ บรม ราช โองการ เรื่อง ออก โฉนดที่ดินซึ่ง ได้ประกาศ เมื่อ วันที่ ๑๕ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ความใน ข้อ ๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดีกระทรวง เกษตรรา ธิการ จัดตั้ง หอทะเบียน แต่ตั้ง กรมการ ตำแหน่ง เกษตรรา ธิการ แต่เจ้าพนักงาน ทะเบียน ไว้ ใน ท้องที่ ซึ่ง ได้จัด การ ตาม ประกาศ นั้น ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น แล้ว

บัดนี้ การที่จะ ออก โฉนดที่ดิน ใน ท้องที่ตั้งแต่แยก บาง ไทร ขึ้น ไป จนถึง คลอง ตะเคียน ใน แขวง กรุงเทพฯ ตาม หมาย ประกาศ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น เจ้าพนักงาน ได้ รังวัด ที่ดิน เกือบสำเร็จ แล้ว พอ จะ ออก โฉนด สำหรับที่ดิน ใน ท้อง ที่ นั้น ได้

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชฯ อนุญาต ให้เจ้า พระยา เทเวศร์วงษ์ วิจิตร ณัฏฐ์ เสนาบดี กระทรวง เกษตรราธิการ จัดตั้ง หอ ทะเบียน ขึ้น ที่ หอ สภาการ ราชประยูร ณ พระ ราช วัง บาง ปอีน กับ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราช ทาน พระ บรม ราชฯ อนุญาต ให้ พระยา ประชาชีพ บริบาล ข้า หอวง พิเศษ รับ การ ใน น้่า ที่ กรม การ ตำแหน่ง เกษตรรา ธิการเมือง กรุงเทพฯ ชั่ว คราว นี้ แต่ ให้ หอวง ประมาณ ภูมิภาค เปน เจ้าพนักงาน ทะเบียน ที่ดิน เมือง กรุงเทพฯ สำหรับ การ ทะเบียน ใน ท้อง ที่

อนิ กล่าว มาแล้ว น

ถ้า ผู้ใด ผู้หนึ่ง มี ขู่ เกี่ยว ข้อง ด้วย เรื่อง โฉนด ที่ ดิน ใน ที่ซึ่ง ที่ ยื่น ก่อ
มา นี้ ก็ ให้ มา พบ กับ เจ้า พนักงาน หอ ทะเบียน ตาม เวลา อัน สมควร
ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๓ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(เซ็น) เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์ วัฒน

เจ้าเนียบตึกกระทรวงเกษตราธิการ

พระราชบัญญัติ รถ ดาก

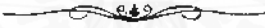
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

มี พระ บรม ราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลง
กรณ พระ จุฑจอม เกต้า เจ้า ฮั่ว ค่าวดี เหนือ เกต้า ๆ ว่า

กรุง เทพ พระมหานคร ใน ทุกวัน นี้ มี รถ คน ดาก สำหรับ รับจ้าง
คน โดย ส่ว แต่ รับ บันทุก ของ เติง ใน ถนน หลง ทาง ทวยิ่ง ซึ้น เปน อัน
มาก แต่ รถ ที่ ใช้ นั้น ไม่ แขงแรง มัน คง แต่ ไม่ มี สิ่ง ที่ สำรับ บ้อง กัน ความ
อันตราย ของ ผู้ โดย ส่ว กับ ทั้ง ไม่ ต่ออด เรียบ ร้อย ตลอดจน ไป จน คน ดาก
รถ ด้วย ย่อม เปน ที่ รังเกียจ แด ราคากฎแก่ ผู้ ที่ จะ ใช้ รถ หรือ ผู้ ที่
เดิน ทาง ใน ที่ซึ่ง ถนน ร่วม กัน อีก ประการ หนึ่ง คน ที่ ดาก รถ นั้น บาง
ที่ รับ คน โดย ส่ว หรือ รับ บันทุกสิ่ง ของ ที่ มาก หรือ ที่ หนัก เกิน ก่าดัง รถ
ที่ พา ไป ได้ จน เปน เหตุ เกิด อันตราย แก่ คน โดย ส่ว แต่ คน เดิน ทาง กับ
ที่ รถ แต่ ไม่ เปน ความ เรียบ ร้อย ใน ที่ซึ่ง ถนน อีก ด้วย สมควร จะ ต้อง มี
พระราชบัญญัติ สำหรับ บังคับ ตรวจ ครา การ ใช้ รถ ดาก เพื่อ ได้ จัด ระเบียบ
รถ แต่ บ้อง กัน ความ อันตราย ของ ผู้ ใช้ รถ แด ทั้ง คน ที่ เดิน ทาง ให้

แปล คุณ ประโยชน์แก่ มหาชน แต่เป็น การ เว้น รัย ใน ท้อง ถน ดับ ไป

จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกด้า ฯ ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ขึ้น ไว้
ดัด ไป ดังนี้



หมวดที่ ๑

ว่า ด้วย นาม แต่ กำหนด ใช้ พระราช บัญญัติ

นาม

มาตรา ๑ พระราช บัญญัตินี้ ให้เรียกว่า “พระราช บัญญัติ รด
ตากรัตนโกสินทร ศก ๑๒๐”

กำหนด ใช้

มาตรา ๒ พระราช บัญญัตินี้ จะโปรด เกด้า ฯ ให้ ใช้ เมื่อใด จะ
ได้ มี ประกาศ แจ้ง วัน กำหนด ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เป็น สำคัญ

หมวดที่ ๒

ว่า ด้วย รด ตาก

อธิบาย

มาตรา ๓ บรรดา รดสอง ต้อย ชั่ง ตาก ด้วย คน หรือ คำ สำคัญ เรียก
ว่า รดเจ็ก หรือ รดยี่ปุ่น หรือ รด ยินริกขอ สำหรับ รับ แจ้ง ส่ง
คนโดย สำนั ใน พระราช บัญญัตินี้ เรียกว่า “รดตาก” แต่ ผู้เป็น
เจ้า ของ รดนั้น เรียก ว่า “เจ้า ของ รด ตาก”

รถ ดาก ค้าง จด ทะเบียน รับ ใบ อนุญาต

มาตรา ๕ ผู้หนึ่งผู้ใดมีรถ ดากไว้สำหรับ ให้เช่า หรือใช้ รับจ้าง หรือ เกี่ยว ดาก รับจ้าง อยู่ใน จังหวัด กรุงเทพมหานคร ต้อง ให้ผู้ นั้น นำ รถ ดาก มา จด ทะเบียน แล รับ ใบ อนุญาต ต่อ เจ้า พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน ก่อน เมื่อ เจ้า พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน ได้ ตรวจ รถ ดาก นั้น เห็น ว่า มี ลักษณะ สมควร ตาม ข้อ พระราชบัญญัติ นี้แล้ว จึง จะ ได้ รับ จด ทะเบียน แล ออก ใบ อนุญาต ให้ เมื่อ เจ้า ของ รถ ดาก นั้น ได้ รับ ใบ อนุญาต สำหรับ รถ ดาก คัน โด แล้ว จึง จะ ใช้ รถ ดาก คัน นั้น ให้ สำหรับ รับจ้าง หรือ ให้ มี ผู้เช่า ไป เกี่ยว รับจ้าง ได้

โทษ ไม่ ตง ทะเบียน รับ ใบ อนุญาต

มาตรา ๕ ถ้าผู้ใดมีรถ ดากไว้สำหรับ ให้เช่า หรือ ใช้ รับจ้าง หรือ เกี่ยว ดาก รับจ้าง โดย ไม่ ได้ ตง ทะเบียน แล ไม่ มี ใบ อนุญาต ผู้ นั้น มีความ ผิด ให้ ปรับ ครั้ง หนึ่ง ไม่ เกิน เงิน สี่ สิบ บาท หรือ จำคุก ไม่ เกิน สอง เดือน

ถ้าผู้ใด ใช้ ใบ อนุญาต ที่ ดัน กำหนด แล้ว ก็ดี หรือ ใช้ ใบ อนุญาต สำหรับ รถ ดาก คัน อื่น มา ปลดอม ว่า เป็น ใบ อนุญาต สำหรับ รถ ดาก คัน นั้น ก็ ดี หรือ ใช้ ใบ อนุญาต หรือ เครื่อง หมาย รถ ดาก นั้น ปลดอม ขึ้น ใหม่ ก็ ดี, หรือ ขูด ลบ เปลี่ยน แปลง เครื่อง หมาย รถ ดาก นั้น ก็ ดี หรือ รถ นั้น ไม่ ได้ คิด เครื่อง หมาย ก็ ดี^{๕๖} ผู้ นั้น มีความ ผิด ให้ ปรับ เงิน ไม่ เกิน คราว ละ สี่ สิบ บาท หรือ จำคุก ครั้ง หนึ่ง ไม่ เกิน สอง เดือน

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยเจ้าพนักงานผู้จุดทะเบียน

เจ้าพนักงานผู้จุดทะเบียน กับ กองทะเบียน เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจการ

มาตรา ๖ เจ้าพนักงานผู้ใดซึ่งได้ประกาศนามตำแหน่ง, ในหนังสือ
ราชการจนบุเกษาว่า เสนาบดีกระทรวงนครบาลได้ตั้งให้เป็นเจ้าพนักงาน
ผู้จุดทะเบียน ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นเป็นผู้หน้าที่จุดทะเบียนแต่
ออกไปอนุญาตรถตก แต่เจ้าพนักงานผู้นั้นกับทั้งเจ้าพนักงานกรม
กองทะเบียน มีอำนาจที่จะตรวจจัดการเรื่องรถตกให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัตินี้

ตัวอย่างรถตก

มาตรา ๗ ให้เจ้าพนักงานทำรถตกไว้เป็นตัวอย่างสำหรับที่ว่าการ
แต่ให้เก็บรถนั้นไว้ในที่สมควร ให้เจ้าของรถตกผู้จุดทะเบียน
รถตรวจดูได้โดยง่าย

ให้จุดทะเบียนออกไปอนุญาตรถที่ต้องแบบอย่าง

มาตรา ๘ เมื่อผู้ใดผู้หนึ่งนำรถตกมาจุดทะเบียน แต่ขอรับ
ใบอนุญาตไว้เป็นรถตกสำหรับรับจ้าง ให้เจ้าพนักงานตรวจดูถ้ารถ
ตกนั้นมีลักษณะอันแข็งแรง แต่ดูอาดงดงามไม่เสื่อกว่าตัวอย่างของ
หลวงแล้ว ก็ให้ลงทะเบียนแต่ออกไปอนุญาตให้รถละฉบับ กับ
ให้จ่ายพร้อมทั้งป้ายเครื่องหมายจำนวนเลขสำหรับติดรถ แต่สำหรับ
ตัวผู้ตรวจรถด้วยนารถ ถ้าเห็นว่ารถคันใดเสื่อกว่าตัวอย่าง
อย่าให้เจ้าพนักงานออกไปอนุญาตให้ หรือเมื่อเจ้าพนักงานได้ออก

ใบอนุญาตให้ไปแล้ว เจ้าของรถไม่ซ่อม หรือไม่ รักษา รถ ให้แข็งแรง
แต่ สอด ตาม สุ่มควรว เจ้า พนักงาน จะ เรียก ใบ อนุญาต สำหรับ รถ คัน
นั้น มา ยึด ไว้ หรือ คืน เสีย เมื่อ ไต่ ก้ ได้

กำหนด อายุ ใบ อนุญาต

มาตรา ๘ ใบ อนุญาต สำหรับ รถ ตาก นั้น ให้ มี กำหนด ใ้ ได้ ไม่
เกิน หก เดือน แต่ ให้ สิ้น กำหนด เมื่อ วัน สิ้น เดือน กันยายน กับ วัน สิ้น
เดือน มีนาคม ทุก คราว

พิคัด เงิน ค่า ใบ อนุญาต

มาตรา ๑๐ ให้ เสนาบดี กระทรวง นครบาล มี อำนาจ ออก ประกาศ กำหนด
ค่า ชรรม เนียม ใบ อนุญาต ได้ เป็น ครั้ง เป็น คราว ตาม สุ่มควรว แต่ ไม่ เกิน
กว่า ๓๖๖๖ ๖๖๖๖ บาท ซึ่ง รวม กับ ทั้ง ค่า จด ทะเบียน ค่า ดอก เครื่อง
หมาย แด ค่า บ้าย ด้วย

บ้าย ติด รถ แด หมาย จำนวน เลข

มาตรา ๑๑ เมื่อ เจ้า พนักงาน ได้ ออก ใบ อนุญาต ให้ แก่ รถ ตาก คัน
ใด มี จำนวน เลข หมาย ประจำ รถ แล้ว ก็ ให้ ติด บ้าย จำนวน เลข เครื่อง
หมาย ไว้ ที่ รถ ตาก คัน นั้น ใน ที่ ซึ่ง จะ เห็น ได้ ง่าย แต่ ทั้ง ต้อง หมาย
จำนวน เลข อย่าง เดียว กัน ไว้ ที่ คิว รถ หรือ ที่ อื่น อีก ด้วย ตาม แด เจ้า
พนักงาน จะ เห็น สุ่มควรว

เจ้า ของ รถ ต้อง ลง ชื่อ ใน ทะเบียน

มาตรา ๑๒ ผู้ใด เป็น เจ้า ของ รถ ตาก ต้อง ให้ ผู้ นั้น ลง ชื่อ ใน ทะเบียน
ผู้ มี ชื่อ เภา ระ รถ ตาก อัน จด อยู่ ใน ทะเบียน ชั่ว สุ่มย นั้น ต้อง นับ ว่า เป็น
เจ้า ของ รถ ตาก ถก ด้วย พระราชบัญญัติ

ไม่ให้ย้าย ใบ อนุญาต นอก จาก จด ทะเบียน

มาตรา ๑๓ การเปลี่ยนเจ้าของ รถตาก แดใบ อนุญาต แต่กันเอง โดยไม่ได้ จดทะเบียน ย้ายเจ้าของ ก่อน นั้นใช้ไม่ได้ ถ้า รถตาก คันใด จะต้อง ย้ายเจ้าของ ใน ระหว่าง ยังไม่สิ้น กำหนด ใบ อนุญาต ต้อง มา จดทะเบียน ย้ายเจ้าของ ใช้ เงิน ค่า ธรรมเนียม ตามกำหนดแล้ว จึงจะ ใช้ รถตาก แดใบ อนุญาต นั้น ได้จนสิ้น กำหนด

กำหนด ที่ พัก รถ ตาก

มาตรา ๑๔ ให้ เจ้าพนักงาน กำหนด ที่ พักรถตาก ในจังหวัด พระนคร และ ตำบล ต่าง ๆ ตามที่ เดิมบังคับ กระทรวง นครบาล จะ กำหนด ตั้ง เป็น ครึ่ง เป็น ตาราง ซึ่ง เห็น ว่า สมควร เพื่อให้ รถตาก อัน เกี่ยว รับจ้าง หยุด อยู่ ได้ ระเบียบ เรียบ ร้อย

ให้เจ้า พนักงาน จับกุม ระวัง เหตุ ความ ร้องทุกข์ เจ้า ของ รถ หรือ ผู้ ตาก

มาตรา ๑๕ เจ้า พนักงาน กอง ตระเวน เมื่อ ได้ เห็นเหตุ ไม่ สมควร เกิด ชน เถาะ หน้า หรือ ได้ รับความ ร้องทุกข์ ของ เจ้า ของ รถ ตาก หรือ ผู้ ตาก รถ ตั้ง เหตุ ต่อ ไปนี้ คือ

ข้อ ๑ ทบตี หรือ ทำร้าย ด้วย อาญา หรือ เหตุ อันตราย ไต ๆ มี ผู้กระทำแก่ผู้ ตาก รถ เมื่อ ตาก รถ อยู่ก็ตี

ข้อ ๒ โดย สารถ แล้วยัง ไม่ได้ ใช้ หรือ ไม่ยอม ใช้เงิน ค่า จ้าง รถ ตาม อัตรา อัน ถูก ต้อง นั้น ก็ตี

ข้อ ๓ ทำให้ รถ ตาก เสีย ไป หรือ ถอด เอา ส่วน หนึ่ง ส่วน ใด อัน เป็น ของ ดำหรับ รถ ไปเสีย ก็ตี เจ้า พนักงาน กอง ตระเวน จะ ต้อง ช่วย

ระวังเหตุ และ จับกุม ผู้กระทำผิด ส่ง ไปยัง ศาล ให้ พิจารณา ลง โทษ

ให้เจ้าพนักงาน เรียก ประกัน หรือ ชด อด แลใบ อนุญาต เฉพาะ เหตุ ต่าง ๆ

มาตรา ๑๖ เมื่อเจ้าพนักงาน ผู้ตรวจ รถ ตก หรือเจ้าพนักงาน ใน กรม กอง ตระเวน ได้เห็น รถ ตก คน ใด ซึ่ง เขียว รับจ้าง อยู มี อาการ อัน ไม่สมควร ดัง กล่าว คือ ไปน คือ

ข้อ ๑ ถ้าผู้ตก รถ เป็นผู้ มี อาการ ปราบกฏ ว่า ไม่มีกำลัง หรือ โสโครก ก็ดี

ข้อ ๒ ถ้าผู้ตก รถ เดิน เกาะ เกาะ ตาม ถนน หรือ ตำบด ที่ ใด ๆ อัน ไม่สมควร ก็ดี

ข้อ ๓ ถ้าผู้ตก รถ ทำการ กัด ขวาง ทางเดิน จนทำให้ เกิด เหตุ อัน ตราย หรือ เป็น ความ ลำบาก แห่ง การ เดิน ไป ถนน หรือ ตำบด ที่ ใด ๆ ก็ดี

ข้อ ๔ แม้ผู้ตก รถ ทั้ง ผู้ โดย สารถ ไร ที่ ไม่สมควร ก่อน ต้น ระยะ ทาง อัน ได้ สัญญา กัน ก็ดี

ข้อ ๕ ถ้าผู้ตก รถ เขียว เงิน ค่าจ้าง เกิน กว่า อัตรา หรือ ใช้ คำ หยาบ ข้ำ หรือ ประพฤติ กิริยา หยาบ คาย ต่อ ผู้ โดย สารถ ก็ดี

ข้อ ๖ ถ้ารถ ตก รับคน ที่ บ่อย เป็น โรค อัน นำ กัด วิตติ เนื่อง กัน ได้ หรือ รับ แลค่า ไร ก็ดี

ข้อ ๗ แม้รถ ตก รับคน โดย สารถ จำนวน เกิน กว่า อัตรา หรือ บันทุก สิ่ง ของ ต้อง ห้าม ไม่ให้ บัน หลก ก็ดี

ข้อ ๘ ถ้า พน รถ ตก เขียว ตก เพื่อ รับจ้าง เมื่อ เวลา คำ มัด แล้ว ไม่มี ใคร พก ไปด้วย ก็ดี

ให้เจ้าพนักงานผู้ตรวจ หรือเจ้าพนักงาน กรม กอง กระทรวง มีอำนาจที่จะเกาะ ผู้ ตาก รถคัน มา คัด เต็ม น เว้น เงิน ประกัน ครึ่ง หนึ่ง ไม่เกิน สี่ บาท
 ย้ำให้ ประพฤติ ผิด อย่าง นั้น อีก ภายใน เดือน หนึ่ง จึง คืน เงิน ให้ ก็ ได้ หรือ
 จะ ยึด ตัว ผู้ ตาก รถ หรือ ทั้ง รถ แล ตัว ผู้ ตาก รถ ได้ ครึ่ง หนึ่ง ไม่เกิน สี่สิบ
 แปด ชั่วโมง แล้ว จึง ปลดปล่อย ไป ก็ ได้

รถ ไม่ ด้ อวด เบียดเบียน เครื่อง ประกอบ ให้ ยึด ไข อนุญาต ไว้ ให้ ช่อม รถ

มาตรา ๑๗ ถ้า รถ ตาก คัน ไต เที้ยว ตาก รับจ้าง อยู่ ไม่ ด้ อวด เว้น ร้อย
 หรือ เกือบ คลาศ ไม่ แขง แรง พอ ที่ จะ รับ คน โดย ส่วน แด บัน ทุก ของ ที่ มี
 น้ำหนัก พอ ประมาณ ได้ ก็ ดี หรือ เปลี่ยน แปลง เครื่อง ประกอบ รถ เดว
 ไป กว่า รถ ตัว อย่าง ตาม ที่ เจ้า พนักงาน ได้ ตรวจ เมื่อ ลง ทะเบียน แล้ว นั้น
 ก็ ดี ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ ตรวจ รถ ตาก หรือ เจ้า พนักงาน กอง กระทรวง จับ รถ
 คัน นั้น ส่ง เจ้า พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน เพื่อ มัง คับ ให้ เจ้า ของ รถ นำ ไข
 อนุญาต สำหรับ รถ คัน นั้น มา ให้ เจ้า พนักงาน ยึด ไว้ แล้ว รับ รถ ตาก คัน
 นั้น ไป ช่อม หรือ ทำ ใหม่ นำ กลับ มา ให้ เจ้า พนักงาน ตรวจ ถ้า เห็น ว่า
 ไม่ เดว กว่า รถ ตัว อย่าง แล้ว จึง คืน ไข อนุญาต ให้ ถ้า เจ้า ของ รถ ตาก
 ไม่ นำ ไข อนุญาต มา รับ รถ ตาก ที่ ต้อง จับ คืน ไป ภายใน กำหนด สัปดาห์
 สิบวัน ต้อง ถือ ว่า เจ้า ของ ดั้น ไข โดย ใน รถ ตาก คัน นั้น แล้ว เจ้า พนักงาน
 จะ ขาย ทอด ตลาต รถ ตาก คัน นั้น เสีย ก็ ได้

เจ้า ของ รถ ทำ ผิด บ่อย ๆ ไม่ ออก ไข อนุญาต ต่อ ไป ก็ ได้

08/10/2566

มาตรา ๑๘ เจ้า ของ รถ ตาก ราย ไต กระทำ ซัด ซั้น หรือ ประพฤติ

ผิด ต่อ พระราชบัญญัติ บ้อย ๆ เจ้า พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน จะ ไม่ ยอม ออก
ใบอนุญาต ให้ ใหม่ อีก ต่อ ไป ก็ ได้

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยเจ้า ของ รถ ดาก

เงิน ประกัน เจ้า ของ รถ ดาก

มาตรา ๑๙ ให้เจ้า พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน มีอำนาจที่จะเรียกเงินประกัน
ไม่เกิน ราย ละ สิบ บาท จากเจ้า ของ รถ ดาก เพื่อ เป็น ประกัน ให้ ผู้ น
มา หา เจ้า พนักงาน ใน เวลา มี การ ที่ จะ ต้อง เรียก ให้ มา อย่าง หนึ่ง ให้
ผู้ น ตั้ง รถ ดาก ที่ เจ้า พนักงาน ต้อง การ จะ ตรวจ มา ให้ ตรวจ อย่าง หนึ่ง เพื่อ
ตั้ง ใบ อนุญาต หรือ ตั้ง ของ หดง ซึ่ง ได้ รับ ไป สำหรับ รถ ดาก ตาม
พระราช บัญญัติ น อย่าง หนึ่ง ถ้า เจ้า ของ รถ มี ความ ผิด ใน ข้อ ใด ๆ ดัง
ว่า มา นี้ ก็ ตั หรือ มี ความ ผิด ดัง ะหว่าง โทษ น กับ ตาม พระราช บัญญัติ
นี้ ก็ ตั ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน มี อำนาจ ที่ จะ เอา เงิน ประกัน นั้น ใ
เป็น เบี้ย ปรับ ถ้า เงิน ประกัน ไม่ พอดี เจ้า ของ รถ ดาก ก็ จะ ต้อง เสีย เพิ่ม
เดิม อีก จนครบ

ผู้ ดาก ต้อง มี เครื่อง หมาย ตรง กับ รถ

มาตรา ๒๐ ถ้าเจ้า ของ รถ ดาก จะ จด รถ ดาก ไป เทียบ รับ จ้าง ก็ ตั ,
หรือ จะ ให้ มี ผู้ เช่า รถ ดาก คน ใด ไป เทียบ รับ จ้าง ก็ ตั จะ ต้อง ให้ เครื่อง
หมาย จำนวน เดียว ที่ ตรง กับ เครื่อง หมาย ของ รถ คน นั้น ไป สำหรับ ตัว
ผู้ ดาก ด้วย ทุก ครั้ง

เจ้าของ รถ ย้าย สถาน แก่ ทะเบียน

มาตรา ๒๑ เจ้าของ รถ ตาก จะ ย้าย ที่ อยู่ ของ คน ไป อยู่ ตำบล อื่น
ก็ ต่, หรือ จะ ย้าย โรง แก๊ส รถ ตาก ไป อยู่ ที่ อื่น ก็ ต่ ให้ แจ้ง ความ ต่อ เจ้า
พนักงาน ผู้ จด ทะเบียน ภายใน สาม วัน นับ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ย้าย ไป แล้ว
จะได้ แก่ ทะเบียน ให้ ถูก ต้อง ด้วย ให้ เรียก ค่า ชวรม เนียม แก่ ทะเบียน
ตาม อัตรา

ใบ อนุญาต ขึ้น กำหนด ต้อง คำนึง ทั้ง บาย ด้วย

มาตรา ๒๒ บรรดา ใบ อนุญาต เพื่อ ขึ้น กำหนด วันที่ ออก ไป ใช้
ไม่ได้ แล้ว ถ้า เจ้า ของ รถ ตาก จะ ไม่ รับ เปลี่ยน ใหม่ ต่อ ไป ให้ นำ ใบ
อนุญาต กับ บาย เครื่องหมาย รถ คน นั้น มา แจ้ง คืน ต่อ เจ้า พนักงาน ผู้ จด
ทะเบียน จะได้ ถอน ทะเบียน ให้

หมวดที่ ๕

ว่า ด้วย ผู้ ตาก รถ

ผู้ ตาก รถ ต้อง แต่ง ให้ เรียบร้อย มี เครื่องหมาย สำหรับ รถ ด้วย

มาตรา ๒๓ ผู้ ตาก รถ ทุก คน จะ ต้อง มี เครื่อง นุ่ง ห่ม ให้ เจ้า พนักงาน
เห็นว่า เรียบร้อย และมี เครื่องหมาย ที่ ตรง กับ จำนวน เดชหมาย ของ รถ
นั้น คิด คิด อยู่ ให้ เห็น ได้ ง่าย ใน เวลา ใช้ รถ อยู่ นั้น เป็น นิคัย
ให้ เดิน แล เหล็ก รถ ข้าง ซ้าย

มาตรา ๒๔ ผู้ ตาก รถ ทุก คน ให้ เดิน รถ ข้าง ถนน แต่ ทั้ง หัก รถ ทาง
ข้าง ซ้าย ของ ผู้ ตาก ตลอด ไป

พิกัด ค่าจ้าง รถ

มาตรา ๕๕ ราคา ค่าจ้าง รถ ตาม นั้น ให้ผู้ ตาก รถ เรียก ได้ เพียง เท่า อัตรา กำหนด ไว้ ตาม ท้าย พระราช บัญญัติ นี้ หรือ เมื่อ จะ มี อัตรา อื่น ราคา สูง ขึ้น หรือ ต่ำ ลง ใน สัมมิ ตติ สัมมิ หนึ่ง ซึ่ง เห็น ว่า ควร เบียดเบียน กำหนด นั้น แล้ว จะ ได้ มี ประการ ค์ ใน หนังสือ ราช กิจจานุเบกษา ให้ ผู้ ตาก รถ เรียก ค่าจ้าง ตาม สัมควร ดับ ไป

โคม ไฟ

มาตรา ๕๖ ถ้าผู้ ตาก รถ เดิน อยู่ ใน ท้อง ถนน เวลา ถดถาง คั้น คือ คั้งแก่ พระอาทิตย์ ตกจน พระ อาทิตย์ ขึ้น ให้ จุด โคม ไฟ ที่ นำ รถ ทั้ง สอง ข้าง แล โคม นั้น ต้อง เป็น โคม กระจก สี่ มัด ด้าน ซึ่ง มี ด้าน มัด อยู่ ข้าง หลัง รถ หรือ มี กระจก สอง ด้าน มี ด้าน มัด อยู่ ข้าง ตัว รถ แล หลัง รถ แล กระจก โคม นั้น ต้อง รักษา ให้ สอาด แจ่ม ได้ เว้น ไว้ แต่ มี เหตุ จำเป็น ซึ่ง โคม นั้น เป็น อัน ตราย ไป ใน เมื่อ รถ อยู่ ใน ท้อง ถนน เช่น นี้ ก็ ให้ จุด ไฟ ด้วย สิ่ง อื่น แทน ได้

ไม่ให้ จุด รถ นอก จาก ที่ พัก รถ

มาตรา ๕๗ เมื่อ เจ้า พนักงาน ได้ กำหนด ที่ สำหรับ พัก รถ ไว้ แล้ว ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ตาก รถ ไป จุด รถ ตาก คอย รับจ้าง ณ ที่ ต่าง ๆ นอกจาก ที่ ซึ่ง เจ้า พนักงาน ได้ กำหนด อนุญาต ให้ เป็น ที่ พัก รถ ตาก ดัง ใน มาตรา ๕๕ นั้น เว้น ไว้ แต่ จะ จุด ชั่ว รับ หรือ ส่ง คน โดย สารถ ทำ นั้น

๑๖๖

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย การรับนุท

กำหนด คน โดยสาร

มาตรา ๒๘ ห้ามไม่ให้รถจาก รับคน โดยสาร คนหนึ่ง ผู้ใหญ่ ยิ่งกว่า สอง คน หรือทั้งเด็ก อายุไม่เกิน สิบขวบด้วย รวมกันให้ รับนุทได้ เพียง สามคน เท่านั้น

ห้ามบน นุท ของ โด่ โครก

มาตรา ๒๙ ห้ามไม่ให้รถจาก รับนุททุก ของ โด่ โครกต่าง ๆ เว้นไว้ แต่จะมี เครื่องปกปิด จนไม่มี ผู้ใด เห็นของนั้น แต่ไม่ให้ ของนั้น ดันไหล ออกมา เบื้องประอะได้ แต่จน ไม่ปรากฏ ถิ่นเหม็น ออกมา ให้ เป็นที่ รังเกียจ แก่คน อื่น ๆ ได้

ห้าม ไม่ ให้บน นุท ของ ดัน คิว รถ

มาตรา ๓๐ ห้ามไม่ให้รถจาก บนนุทของ สิ่งหนึ่ง สิ่งใด โด่ ดัน เกินต่อ หรือ เกินออกไป จากคิวรถ ยิ่งกว่า คอกหนึ่ง

ห้าม ไม่ ให้ บน นุท สัตว์ กับ คน โรค แดศพ์

มาตรา ๓๑ ห้ามไม่ให้ รถจาก รับนุททุก สัตว์ ที่มีชีวิต เช่น สุนัข แพะ และ เปนต้น แต่ห้ามไม่ให้ บนนุท คน โดยสาร ที่เป็นคน มีโรค น่ากลัว คิดคือ กันได้ แต่ห้ามไม่ให้ รับนุททุก ศพคนตาย

หมวดที่ ๗

เบื่จ เเซื่จ

โทษปรับ ผู้ โดยสาร ไม่ ใช้ค่าจ้าง

08/10/2566

มาตรา ๓๒ ถ้า ผู้หนึ่งผู้ใด โดยสาร จ้างรถจาก ไม่ยอม ใช้นเงิน ให้ แก่ผู้

தாக ^{เมื่อ}เรียกให้ใช้ค่าจ้างตามพระราชบัญญัตินี้พิจารณาได้ความ
จริง ^{ผู้นี้}จะ ต้อง ปรับ ^{ใหม่}เพิ่มเติมค่าจ้างรถ ^{เป็น}เงินไม่ เกิน ^{กว่า}แปด
บาท ^{แต่}เงินค่าปรับนี้ ^{ทั้ง}หมด ^{หรือ}จะกำหนดแบ่งเป็นบางส่วน ^{ผู้}
พิพากษาศาล ^{ปรีดี}ภา จะ ^{พิพากษา} ให้ ^{ผู้}ลากรถ ^{เป็น}ค่า ^{บ่วย}การด้วย
เท่า ^{ใด}ก็ได้

ค่าปรับ โทษ ความ ผิดต่าง ๆ

มาตรา ๓๓ ความ ^{ประพฤ}ติ ^{คือ}พระราช ^{บัญญัติ} ข้อ ^{ใด} ข้อ ^{หนึ่ง} ^{อัน} ^{ยัง}
ไม่ได้ ^{บรรยาย} โทษ ^{แต่}ปรับไว้ ^{ใน}พระราช ^{บัญญัติ}นี้ ^{เมื่อ}พิจารณาได้
ความจริง ^{ให้}ปรับครั้ง ^{หนึ่ง}เงิน ^{ไม่}เกิน ^{กว่า}สี่ ^{สิบ}บาท ^{หรือ}จำคุก
ครั้ง ^{หนึ่ง} ^{ไม่}เกิน ^{สอง}เดือน

กฎ ข้อ บังคับ

มาตรา ๓๔ ^{เมื่อ}เสนา ^{บดี} ^{กระทรวง} ^{พระ}นคร ^{บาด} เห็น ^{จำเป็น} จะ
ต้องมี ^{กฎ} ^{ข้อ} ^{บังคับ} ^{เพื่อ}ให้ ^{เจ้า}พนักงาน ^{ตาม} ^{พระราช} ^{บัญญัติ}นี้ ^{แต่} ^{เจ้า}ของ
รถ ^{ลาก} ^{ผู้} ^{ลาก} ^{แต่} ^{ผู้} ^{โดย} ^{ตำรวจ} ^{ประ} ^{พฤ} ^{ติ} ^{ให้} ^{ผู้} ^{สมควร} ^{ออก} ^{ตั้ง} ^{ตาม} ^{พระราช}
^{บัญญัติ}นี้ ^{ด้วย} ^{ประก} ^{าร} ^{ใด} ^{ก็} ^{ให้} ^{ตั้ง} ^{กฎ} ^{ข้อ} ^{บังคับ} ^{นั้น} ^{ขึ้น} ^{ได้} ^{เมื่อ} ^{ได้} ^{รับ}
^{พระราช} ^{ทาน} ^{พระ} ^{บรม} ^{ราช} ^{านุญาต} ^{แต่} ^{ประก} ^{าศ} ^{ใน} ^{หนังสือ} ^{ราช} ^{กิจจานุ} ^{เบกษา}
^{แล้ว} ^{ก็} ^{ให้} ^{ใช้} ^{กฎ} ^{ข้อ} ^{บังคับ} ^{นั้น} ^{ได้} ^{เหมือน} ^{ดัง} ^{เป็น} ^{ส่วน} ^{แห่ง} ^{พระราช} ^{บัญญัติ} ^{นี้}
^{นำ} ^{ที่} ^{รักษา} ^{พระราช} ^{บัญญัติ}

มาตรา ๓๕ พระ ^{ราช} ^{บัญญัติ} ^{นี้} ^{ให้} ^{เสนา} ^{บดี} ^{กระทรวง} ^{พระ} ^{นคร} ^{บาด}
^{เป็น} ^{ผู้} ^{รักษา} ^{แต่} ^{ผู้} ^{บัญชา}, ^{ให้} ^{เป็น} ^{ไป} ^{ตาม} ^{พระราช} ^{บัญญัติ} ^{นี้} ^{ทุก} ^{ประก} ^{าร}
^{ประก} ^{าศ} ^{มา} ^{จนถึง} ^พ ^ฤ ^ษ [ี] ^บ ^ค ^{ที่} ^{๒๖} ^{กัน} ^{ยา} ^ย ^น ^{วัน} ^{โก} ^{สิ} ^น ^ท ^ร ^ศ ^ก ^{๑๒๐}
^{๐๘/10/25๖๖}
^{เป็น} ^{วัน} ^{ที่} ^{๑๒๐๐๗} ^{ใน} ^{รัช} ^{กาล} ^{ปัต} ^ย [ุ] ^บ ^{ิน} ^{นี้}

อัตราค่าธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาติ ตาม มาตรา ๓๐ ฉบับละ ๒ บาท
 ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนย้ายเจ้าของ ตาม มาตรา ๓๓ ฉบับละ ๓ บาท
 ค่าธรรมเนียมแก้ทะเบียนย้ายที่อยู่ ตาม มาตรา ๒๓ ฉบับละ ๓ บาท

อัตราค่าจ้าง โดย สार รต ธาก

ระยะทางภายใน ๒๕ เส้น คนเดียว ๔ ชั่วโมง ต้องคน ๒ ชั่วโมง
 ระยะทางภายใน ๕๐ เส้น คนเดียว ๖ ชั่วโมง ต้องคน ๘ ชั่วโมง
 ระยะทางภายใน ๗๕ เส้น คนเดียว ๘ ชั่วโมง ต้องคน ๑๐ ชั่วโมง

ระยะทางทุก ๆ ๒๕ เส้นต่อไป ระยะละ ๒ ชั่วโมง
 ค่าคอยถ้าเกิน ๑๕ นาที จนชั่ว โมง ๓ ค่าคอย ๔ ชั่วโมง
 ถ้าเกิน นั้นไป คิดค่าคอยได้ชั่ว โมง หรือ ภายใน ชั่วโมง ละ ๔ ชั่วโมง

ค่า โดยสารที่ดี ค่า คอยที่ดี เวลา ถาง คั้น พัน ยาม ๓ ไป เรียกรับได้
 อีก ถึง อัตรา



แจ้ง ความ กรมพระ ขาดักษณ์

บอก แก่ คำผิดในพระ ราชบัญญัติฯ เพิ่ม เต็มวิธี พิจารณา ความ ขาดักษณ์ คก ๓๒๐

ด้วย พระ ราช บัญญัติฯ เพิ่ม เต็มวิธี พิจารณาความ ขาดักษณ์ คก ๓๒๐ ซึ่ง ตั้ง
มาในหนังสือ ราชกิจจานุเบกษาแผ่นที่ ๕ หน้า ๕๘ วันที่ ๕ พฤษภาคม
รัตนโกสินทร ศก ๓๒๐ นั้น ความใน มาตรา ๒ เค็ดื่อน คตาศ อยู่ ที่ถูก
นั้น ดังนี้ “ มาตรา ๒ ห้ามไม่ให้ คัด ประทับ พ้อง ราชฎร เรียก ข้าราชการ
คงชดถึง กำหนด ผู้ใหญ่ บ้าน ซึ่งได้ ตั้งตาม พระ ราช บัญญัติฯ ปกครองท้องที่
รัตนโกสินทร ศก ๓๒๖ เป็น จำ เติยใน ความ ขาดักษณ์ มี ข้อ หาใน เรื่อง ที่
เกี่ยว กับ น้ำ ที่ ราช การ เว้น ไว้แต่ โจทย์จะ ได้นำ พยาน มา สืบ บ้าง แล้ว
พอ เห็นได้ ว่า จำ เติย มี พิรุช จึงให้ คัด ส่ง พ้อง ไปให้ แก่ผู้ บัง คับ ข้าราชการ
ที่เปน จำ เติย นั้น ให้ทราบ ก่อน ๓ วัน แล้ว จึงให้ ออก หมายถึง ไป ถึงจำ เติยผู้นั้น ”

แจ้ง ความ มา ณวันที่ ๓๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๐

(เซ็น) พระยาศรีสุนทรโวหาร

เจ้า กรม พระ ขาดักษณ์

(ใน กฎ หมาย ราชการ ที่ ๕ เจ่มนี้ อยู่หน้า ๒๓)

ประกาศ

บอก ยก เด็ก ตราแดง ใบของ ใบเหยียบย่ำเต็มสำหรับ ที่ดิน
ในทุ่ง บ้านแม่ ตำบลบ้านแม่ อำเภอ พระราชวังเมือง กรุงเก่า
เจ้าพระยาเทเวศร์ วงษ์ วิวัฒน์ เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ ขอ
ประกาศแก่บรรดาผู้ถือที่ดิน หรือผู้หนึ่งผู้ใดซึ่ง มีกิจธุระเกี่ยวของ
ด้วยที่ดิน ในตำบล ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนี้ ให้ทราบทั่วกัน ว่า

ด้วยตาม ประกาศ กระทรวง กรม ราชอง การเรื่อง ออก โฉนดที่ดิน
ลงวันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ นั้นใน ข้อ ๑๖ มี
ความว่า ให้เสนาบดี กระทรวง เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะ ประกาศ
ยกเด็ก ตราแดงใบของ ของเก่า ในท้องที่ ซึ่ง ออก โฉนดใหม่ นี้ ตั้งแต่
พ้นวัน กำหนดไป บรรดาที่ดิน ในเขตท้องที่นั้น ซึ่ง ไม่มี โฉนด อย่าง
ใหม่นี้เป็น สำคัญ ให้ถือว่า เป็นที่ ซึ่ง รัฐบาล ปกป้องรักษา ผู้อื่น ไม่มี
กรรมสิทธิ์ในที่นั้น ๆ แต่ใน ข้อ ๑๗ มีความว่า ให้เสนาบดี กระทรวง
เกษตราธิการ มีอำนาจ ที่จะ เรียก ตราแดงใบของ ใบเหยียบย่ำ ของเก่า
สำหรับ ที่ดิน ในเขตที่ ได้ ออก โฉนด ใหม่ นี้ มาเก็บไว้กับ สำรับที่ ดิน
ใน หอทะเบียนสำหรับ ที่นั้น ๆ ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้นแล้ว

บัดนี้ ข้าหลวง เกษตร ได้พิสูตร์ที่ดิน แล นำ โฉนดสำหรับ ที่ดิน ใน
ทุ่งบ้านแม่ ตำบลบ้านแม่ อำเภอ พระราชวัง เมืองกรุงเก่า นี้ สำเร็จ
บริบูรณ์แล้ว แลจะได้ ตั้ง มือแจก ให้แก่ราษฎร ผู้ถือที่ดิน เพื่อให้
มีกรรมสิทธิ์ ในที่ดิน ผนัง หวัดตำบลที่ กล่าวแล้ว นั้น ตาม ประกาศ ตั้งแต่
วันที่ ๑ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นต้น ต้นไป แล
จะได้แจก โฉนดนั้น อยู่จน วันที่ ๓๐ เดือน พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

แปลเขตรั้ แดงข้า หลวง เกษตร จะ ให้มี ประกาศ กำหนด วันที่ จะได้ แจก
โฉนดนั้น ให้ทราบ ทาง ท่านนี้ ทั้งที่ ด้วย อีก ส่วน หนึ่ง

เพราะ ฉนั้น จึง ได้ ประกาศ ให้ทราบ โดย ข้า นาค ของ ประกาศ กระ แด
พระ บรม ราช โองการ ว่า ถ้า พัน เขตรั้ วันที่ ๓๐ เดือน พฤศจิกายน รัตน
โกสิน ทศก ๓๒๐ ไปแล้ว บรรดา ตราแดง โใบ ของ เดิม สำหรับ ที่ ดิน ใน ทุ่ง
บ้าน เบ็ง ตำ บต บ้าน เบ็ง อำเภอ พระราช วัง แขวง เมืองกรุงเก่า นั้น ให้
ยก เลิก เสีย ไม่ ให้ ไร เป็น กรรม สิทธิ สำหรับ ที่ ดิน ตาม ประกาศ สืบ ไป
แต่ ถ้า ให้ ผู้ ถือ ที่ ดิน ใน ตำบล ซึ่ง กล่าว แล้ว นั้น นำ ตราแดง โใบ ของ
ใบ เขียว ย่ำ เต็ม แด เงิน ค่า ชวรม เนียม มา รับ โฉนด แต่ เจ้า พนักงาน หนอง
ทะเบียน ที่ ดิน เมือง กรุงเก่า ซึ่ง ตั้ง อยู่ ที่ ฝั่ง ภา คาร ราช ประยูร พระราช วัง
บาง ปอน ไป ให้ เด็กรั้ แต่ ใน ระยะเวลา วันที่ ได้ กำหนด ไว้ ใน ประกาศ นี้
ด้วย เทอญ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๔ เดือน ตุลาคม รัตน โกสิน ทศก ๓๒๐

(เซ็น) เท เวศร์ วงษ์ วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตร วิชากร

ประกาศ กระทรวง โยธาธิการ แผนก กรม ไปรษณีย์ โทรเลข

ว่าด้วยการรับฝาก ไปรษณีย์วัตถุ ส่ง ไปยังเมือง ต่าง ประเทศ
ด้วย พระเจ้า น้อยยา เซอ เจ้า ฟ้า กรม ขุน นริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จ มา บัด
กระทรวง โยธาธิการ มี รับ สั่ง ให้ ประกาศ แก่ มหาชนทราบ ทัด กัน ว่า
ไปรษณีย์วัตถุ ที่ จะ ส่ง กรุง สยาม ไป ถึง ประเทศ ยุโรป นั้น แต่ นี้ ต่อ ไป
กรม ไปรษณีย์ โทรเลข จะ เรียก ค่า ฝาก ต่ำ ลง กว่า อัตรา ซึ่ง เคย เรียก มา
แต่ ก่อน ห่อละ ๑ บาท ๖ อัฐ เงิน เดียว แต่ ไปรษณีย์วัตถุ ที่ จะ ส่ง ไปยัง
ประเทศ อังกฤษ คือ เกรตบริตแดน แล ประเทศ ไคตแดน นั้น คง เรียก
ค่าส่ง ตาม อัตรา เดิม

โดย รับ สั่ง เสด็จ มา บัด กระทรวง โยธาธิการ ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ ตุลาคม
รัตนโกสินทรศก ๑๒๐

(เซ็น) มีศเคอร์เซเดม

แทน เจ้า กรม กรม ไปรษณีย์ โทรเลข

จ่านักหอสมุด

แจ้งความกระทรวงว่าการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ๑ ให้ประกาศ แจ้ง ความ ให้ทราบ ว่า
 มีศเคอร์ แฮมิด ตันถึง ราชทูต อเมริกัน ซึ่ง ประจำ อยู่ใน กรุง เทพ ๑
 มี หนังสือ มา ยัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ตั้ง วันที่ ๑๘ กันยายน ร.ศ. ๑๕๐
 ส่ง ประกาศ เพิ่มเติม หนังสือ สัญญา สากล ไปรดนีย ปีรัตนโกสินทร ศก ๑๑๖
 ซึ่ง รัฐบาล อยู่ใน คิสต์เคตส์ อเมริกา ได้รับ หนังสือ แรติไฟ จาก ประเทศ
 ซึ่ง มีนาม ต่อ ไป นี้ แล้ว

ได้รับ หนังสือ แรติไฟ ของ ประเทศ ฮอลันดา ซึ่ง ยอม รับ เข้าสัญญา
 สากล ไปรดนีย ใน ส่วน สัญญา ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ แต่เมื่อ วันที่ ๑
 กรกฎาคม ร.ศ. ๑๕๐

ฉบับที่ ๑ สัญญา สากล ไปรดนีย

ฉบับที่ ๒ สัญญา ว่าด้วยสิ่ง หนังสือ แลหีบ ที่ดี ราคา ไร่แล้ว

ฉบับที่ ๓ สัญญา ว่า ด้วยสิ่ง เงินทางไปรดนีย

ฉบับที่ ๔ สัญญา ว่า ด้วย สิ่ง ห่อ สิ่งของ ทาง ไปรดนีย

ฉบับที่ ๕ สัญญา ว่า ด้วย ของ ที่ จะ ได้ คั้น มา

ฉบับที่ ๖ สัญญา ว่า ด้วย ที่ จะ ให้ ไปรดนีย เป็น ชุระ ด้วย เรื่อง เงิน
 เรียวย จดหมาย เหตุ แล หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เปน คราว ๆ

ได้รับ หนังสือ แรติไฟ ของ ประเทศ ฮอลันดา รับ แทน เมือง บอด เนีย
 แด แพรเซ โควินา ซึ่ง ยอม รับ เข้าสัญญา สากล ไปรดนีย ส่วน สัญญา ต่าง ๆ
 ดังต่อไปนี้ ^{๑๘/10/2566} แต่ วันที่ ๑ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๕๐

ฉบับที่ ๑ สัญญาสากลไปรษณีย์

ฉบับที่ ๒ สัญญาว่าด้วยส่งเงินทางไปรษณีย์

ได้รับหนังสือแรติไฟของประเทศ ซิตี ซึ่ง ยอม รับ เข้า สัญญา สากล
ไปรษณีย์ ใน ส่วน สัญญาต่าง ๆ ดัง คือ ไปนี้ แต่ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม
ร, ศ, ๑๒๐

ฉบับที่ ๓ สัญญา สากล ไปรษณีย์

ฉบับที่ ๔ สัญญา ว่าด้วย ส่ง หนังสือ แด หนังสือ ที่ได้ ค่า ราคา ไว้ แล้ว

ฉบับที่ ๕ สัญญา ว่าด้วย ส่ง เงินทางไปรษณีย์

ฉบับที่ ๖ สัญญา ว่าด้วย ส่ง ห่อ สิ่ง ของทาง ไปรษณีย์

ฉบับที่ ๗ สัญญา ว่าด้วย ของ ที่ จะ ได้ คืน มา

ฉบับที่ ๘ สัญญา ด้วย ใช้ หนังสือ สำหรับ ตัว ใน การ ใช้ ไปรษณีย์ ของ
นา ๆ ประเทศ

ฉบับที่ ๙ สัญญา ว่าด้วย ที่ จะ ให้ ไปรษณีย์ เป็น ชูระ ด้วย เรื่อง เงิน
เรียก รายจตหมายเหตุ แด หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เปน คราว ๆ

ได้รับ หนังสือ แรติไฟของประเทศ บติเวีย ซึ่ง ยอม รับ เข้า สัญญา สากล
ไปรษณีย์ ใน ส่วน สัญญาต่าง ๆ ดัง คือ ไปนี้ แต่ วันที่ ๖ สิงหาคม ร, ศ, ๑๒๐

ฉบับที่ ๑ หนังสือ สัญญา สากล ไปรษณีย์

ศาลาว่าการ ต่างประเทศ

วันที่ ๒๒ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ตงพระนาม) เฑาะวงษ์ วัโรประการ

เสนาบดี ว่าการต่าง ประเทศ

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ

แผนก กรมไปรษณีย์ โทรเลข ว่าด้วยการ ส่ง ไปรษณีย์ ขนานดีระหว่าง

กรุงเทพฯ ฯ กับ มณฑลชุมพร

ด้วยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๐๖ นี้ เป็นต้นไป จะได้ จัดการ
ส่ง ไปรษณีย์ ขนานดี (คือฝากเงิน) ระหว่างมณฑลชุมพร กับ ออฟฟิศ
ที่ ๑ ที่ ๒ กรุงเทพฯ ฯ จะส่งเงิน โดยทางขนานดี ถึง มณฑลชุมพร
จำนวนเงินที่จะฝากไป ใน ไปรษณีย์ ขนานดี นั้น มากที่สุดเพียง เบ
ละ ๘๐ บาทฤฯ ซึ่ง ๑

อนึ่งตั้งแต่วันนี้ไป การฝากเงินคือ ไปรษณีย์ ขนานดี จะฝากที่
มณฑลชุมพร มายัง ออฟฟิศไปรษณีย์ที่ ๑ ที่ ๒ กรุงเทพฯ ฯ ได้ แล
ออฟฟิศที่ ๑ ที่ ๒ กรุงเทพฯ ฯ จะฝากไปยังมณฑลชุมพร ก็ได้เหมือนกัน
ข้อความพิสดารต่าง ๆ ในการฝากเงินได้เพียงใด ซึ่งมีกำหนดสัญญา
สากลไปรษณีย์ นาน ๆ ประเทศ นั้นแล้ว ถ้าผู้ใดอยากทราบความละเอียด
ก็ไปถามที่ออฟฟิศ ไปรษณีย์ โทรเลข กรุงเทพฯ ฯ ฤฯ ที่มณฑลชุมพรก็ได้

โดยรับ ตั้งเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ

แจ้งความ มาณวันที่ ๓๐ ตุลาคม ร.ศ. ๓๒๐

(เซ็น) พระยาเดลีวรฐาปนกิจย์

ปลัดทูลฉลอง

แจ้ง ความ กระทบ การ ต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความ ให้ ทราบว่า
 มีศเดอว์เอม โปร ราชทูต ออส์เตอริย ซึ่ง ประจำ อยู่ที่ กรุง โทกิโอมี
 หนังสือ มา ยัง กระทบ การ ต่าง ประเทศ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ร.ศ. ๑๒๐
 ห้าม คำสั่ง ของ รัฐบาล ออส์เตอริย ส่ง ประกาศ ของ รัฐบาล อังกฤษ มา ว่า
 ประเทศ โปรเต็ก ตอเวตซ์ บริติชอีสต์ แอฟริกา แต่ ประเทศ อุกันดา ได้ เข้า
 ด้วย ใน หนังสือ สัญญา สากล ไทโรเตช แล้ว มีกำหนด อัครา คำค่า ไทโรเตช
 ที่จะ ส่ง ไป มา ยัง ๒ ประเทศนี้ ค่าละ ๔๐ ของ ติม

คำดำว่าการต่าง ประเทศ

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน วันน โทดินทร ศก ๑๒๐

อนึ่ง มอง ชิเออร์ แบรนเนอร์ ประธานา ชิบตี กรุง ลวิตซบนดน์ ผู้จัด การ
 ออฟฟิศ กตาง แห่ง สากล ไปรสเนีย ซึ่งตั้ง อยู่ที่ กรุง เบิน มี หนังสือ มา ยัง
 กระทบการ ต่าง ประเทศ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๐ ว่า รัฐบาล
 รีบับติก โดมินิโก ได้ ยินยอม เข้า อยู่ใน หนังสือ สัญญา สากล ไปรสเนีย
 กรุง วอ ซิงตัน ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ร.ศ. ๑๑๖ ตามความ ใน ข้อ ๑๗
 มาตรา ๒ ของสัญญา สากล ไปรสเนีย ที่ กล่าว มา แล้ว แต่ ประเทศ
 รีบับติก โดมินิโก มีอำนาจ เก็บเงิน ค่า ห่อสิ่ง ของ ส่ง ทาง ไปรสเนีย ได้ ห่อ
 ละ ๔๐ ของ ติม

คำดำว่าการต่าง ประเทศ

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน วันน โทดินทร ศก ๑๒๐

(ลงพระนาม) เหวรวงษ์วโรประการ

ตราบตีว่าการต่างประเทศ

ประกาศใช้พระราชบัญญัติ ลักษณะฆ่า โค กระบือ สุกกรตามหัวเมือง
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙

ใน เมือง ธัญบุรี แล เขตวิ แขวง กรุง เทพ ฯ ชั้น นอก

พระเจ้าห้องยาเชอ กรมหลวงนเรศวรฤทธิ์ เสด็จ บัดี้ กระทบวง
นคร ฆาต ธิบิ พระบรมราช โองการ ไล่เกล้า ฯ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศ ให้ทราบ ทังถิ่นทั่ว

ด้วยได้ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตรา พระ ราช บัญญัติ ลักษณะ
ฆ่า โค กระบือ สุกกร ตาม หัวเมือง ชั้นไว้ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ร, ศ, ๑๑๙
ตั้งนั้น ทรง พระ ราช คำไว้ เห็น ว่า เมือง ธัญบุรี แล เขตวิ แขวง กรุง เทพ ฯ
ชั้น นอก ซึ่ง จัด การ ปกครอง คล้าย กัน กับ เมือง อื่น ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ

สมควร จะ จัด การ บังคับ เรื่อง ฆ่า โค กระบือ สุกกร ตาม พระ ราช บัญญัติ นั้น ได้
จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ใช้ พระ ราช บัญญัติ ลักษณะ
ฆ่า โค กระบือ สุกกร ต เม หัวเมือง รัตนโกสินทร ศก ๑๑๙ นั้น ใน เมือง
ธัญบุรี แล ใน เขตวิ แขวง กรุง เทพ ฯ ชั้น นอก ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
เป็นวันที่ ๑๒๐๗๐ ในรัชกาล บัศยุบันนี้

(ลง พระนาม) นเรศวรฤทธิ์
เสด็จ บัดี้ กระทบวงนครฆาต

แจ้งความกระทรวงว่าการต่างประเทศ

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ แจ้ง ความเพิ่มเติม ตาม
ประกาศเดิม ลง วันที่ ๓ พฤศจิกายน ร, ศ, ๑๒๐ ซึ่ง ว่าด้วย ประเทศ
โปรเต็ค ตอเรสต์ บริติชอินดีส์ แอฟริกา แลประเทศ อุกันดา เข้า ใน สัญญา
สากล โทรเลข แล้วนั้น

บัดนี้ มีลอร์ดเคอร์แอม โบริ ราช ทูต ออสเตรเลีย สำหรับ กรุงสยาม ซึ่ง
ประจำอยู่ที่ กรุง โตเกียว มี หนังสือ มา ยัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ลง
วันที่ ๕ พฤศจิกายน ร, ศ, ๑๒๐ ตาม คำสั่ง ของ รัฐมนตรี ออสเตรเลีย ส่ง
ประกาศ เพิ่มเติม ของ รัฐมนตรี อังกฤษ ว่าด้วย อัตราค่าค่า โทรเลข ซึ่ง
แปล การ แน่นนอน ส่ง ไป มา ยัง ๒ ประเทศ ที่ กล่าว มา แล้วนั้น ค่าละ ๔ อานา
ตรงกับ ๔๐ ของ ดิม เว้น ไว้ แต่ที่ จะมี โทรเลข ไป มา กับ เมือง บอม บา
ซาเอง จะ ไม่ คิด เขา อัตรา ที่ สูง ใน โปรเต็ค ตอเรสต์นี้ บริษัท อคเคิน ถ้าปนี
ที่ ทำ การ เก็บ แด ส่ง โทรเลข จะ ไม่ คิด เขา ค่า โทรเลข นอกจาก ที่ มา
ตาม สาย ตะตึง ถึง เมือง บอม บาซา

คำดำว่าการ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๓ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ลง พระนาม) เทอดวงษ์วิโรประการ

เสนาบดีว่าการ ต่าง ประเทศ

พระราชบัญญัติเบี้ยบ้านนาญ

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำริห์เหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศแจ้งทราบทั่วกันว่า ทรงพระราชดำริห์เห็นว่า ทุกวันนี้ มีราษฎรบ้านเมืองมากขึ้นกว่าแต่ก่อน แม้ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานเงินเดือนแก่ข้าราชการ ซึ่งมีหน้าที่ประจำรับราชการต่าง ๆ ให้เป็นผลประโยชน์ยิ่งขึ้นกว่า ข้าราชการ ซึ่งได้รับเบี้ยหวัดอย่างแต่ก่อนก็จริง แต่ยังมีทรงพระราชดำริห์เห็นว่า ข้าราชการ ทุกวันนี้ มีหน้าที่ต้องรับราชการเต็มกำลังตลอดเวลา ไม่ใคร่มีโอกาที่จะได้ประกอบการระดมทรัพย์สินส่วนตัว ได้เลี้ยงตนเมื่อแก่ชรา หรือทุกข์ทรมาน โดยทรงพระกรุณาแก่ข้าราชการของชาติพระบาท ซึ่งมีบำเหน็จความชอบในราชการ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเบี้ยบ้านนาญขึ้นไว้ สำหรับเป็นแบบแผนที่จะพระราชทานผลประโยชน์สำหรับเลี้ยงชีพของข้าราชการ ในเวลาเมื่อจะรับราชการต่อไปไม่ได้ ในภายหน้าสืบไปดังนี้ว่า

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้มีนามว่า พระราชบัญญัติ เบี้ยบ้านนาญ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ได้ประกาศนี้ เป็นต้นต่อไป

มาตรา ๓ ข้าราชการ ซึ่งนับว่าควรได้รับพระราชทานบำเหน็จบ้านนาญตามพระราชบัญญัติในชั้นนี้ ให้พึงเข้าใจว่าข้าราชการผู้รับพระราชทานสัญญาบัตร ซึ่งมีตำแหน่งรับเงินเดือนอยู่ในเวลาที่ประกาศ

พระราชบัญญัตินี้ เมื่อต่อไปทรงพระราชดำริเห็นสมควร จะขยายพระราชบัญญัตินี้ ออกไปถึงข้าราชการชั้นใด จึงจะโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศเพิ่มเติมต่อไป

มาตรา ๕ ผู้ซึ่งเข้ารับราชการ เป็น ครั้งเป็น คราว ก็คือ ผู้ซึ่งไม่ต้องใช้ เวลา ของ ตน ทั้งสิ้น ใน ราชการ เช่น พนักงาน อัยการ ซึ่ง รัฐบาลได้อนุญาต ให้ รับ ค่าความราชการ หาประโยชน์ ได้ หรือ แพทย์ ซึ่ง รัฐบาลได้ อนุญาต ให้ เกี่ยว รับ รักษา โรค หาประโยชน์ ของ คน ได้ เช่น ต้น ก็คือ ผู้ซึ่ง ได้รับ ราชการ โดยมีสัญญา กับ รัฐบาล แต่ สัญญานั้นมิได้ กล่าวถึง บ้านเห็จ บ้านอายุ ไว้ ประการใด ๆ กล่าว ไว้ ใน สัญญานั้น แต่ไม่ ต้อง กับ ข้อ ความ ตาม พระราชบัญญัตินี้ ก็คือ บุคคล ซึ่ง มา ใน มาตรา นี้ ไม่นับว่า อยู่ใน ครอบ รับ บ้านเห็จ บ้านอายุ ตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้พึงเข้าใจเสมอว่า บ้านเห็จ บ้านอายุ ตาม พระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๓ เป็น ของ พระราชทาน โดย ทรง พระกรุณา เพราะ ฉะนั้น ไม่มี ผู้ใด มี อำนาจ ที่จะ เรียก ร้อง เอา บ้านเห็จ บ้านอายุ โดย อ้าง ว่า เป็น อำนาจ ของ ตน จะ ต้อง ได้ ตาม กฎหมาย

ข้อ ๒ ผู้ใด ออก จาก ราชการ โดยเหตุ ฤๅ ใน เวลา ซึ่ง ไม่ได้ กล่าวไว้ ใน พระราชบัญญัตินี้ ว่า ควร จะ ได้รับ บ้านเห็จ หรือ บ้านอายุ ก็คือ ต้อง ออก จาก ราชการ ด้วย ความ ผิด คือ เพราะ ต้อง ถอด ถอน เป็น ต้น ก็คือ เพราะ ต้ม ตะตบ ก็คือ ผู้ นั้น ไม่ ควร ได้ รับ บ้านเห็จ บ้านอายุ ตาม พระราชบัญญัตินี้

ข้อ ๓ ผู้ที่ได้รับ พระราชทาน บ้านอายุ จะ ต้อง ประพฤติ ตน แล ทัชชอบ ตลอดจน เวลา ที่ รับ พระราชทาน อยู่ นั้น ถ้า ผู้ใด ประพฤติ ผิด พระราชอาณา

08/10/2566

มีความผิดต้องโทษ ถึงจำคุกขึ้นไป เป็น อัน ชาติจาก เบี้ย บำนาญที่จะได้รับต่อไป

มาตรา ๖ บำเหน็จ บำนาญ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ บำเหน็จ คือเงินพระราชทานให้คราวเดียว บำนาญ คือเงินที่พระราชทานให้เป็นคราว ๆ เสมอไปจนตลอดอายุ ฤ็กตลอดเวลายี่กำหนด ฤ็กจนกว่าจะเลิกเสีย ด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่ฉำไว้ใน พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ อัตรำบำเหน็จบำนาญ ที่จะ พระราชทานตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้ จะกำหนดด้วยเวลาที่ ได้รับราชการ อย่างหนึ่ง ด้วย อัตรำเงินเดือนที่ได้รับอยู่ อย่างหนึ่ง แต่ลักษณะที่ ออกจาก ราชการ ด้วยอย่างหนึ่ง ประกอบกับความชอบความดี ที่ได้มีมา ในราชการ

มาตรา ๘ ที่เรียกว่ำเวลายรับราชการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายความว่าเวลาที่ผู้หนึ่ง อยู่รับราชการ ในที่ใด ๆ หรือเวลาที่ไปราชการ ณที่ใด ๆ

มาตรา ๘ เวล่ำที่ไม่ได้รับราชการ เพราะเหตุเหล่านี้ คือ

ข้อ ๑ เวล่ำป่วยฤ็กดา ซึ่งรัฐบาลได้อนุญาต ให้รับเงินเดือนเต็มที นับเล่มมออยู่รับราชการ

ข้อ ๒ เวล่ำป่วยฤ็กดา ซึ่งรัฐบาลได้อนุญาต ให้รับเงินเดือนบางส่วน ไม่เต็ม อัตรำเงินเดือน นับเล่มมอถึงเวล่ำอยู่รับราชการ

ข้อ ๓ เวล่ำไม่ป่วยฤ็กดาฤ็กไม่ได้อยู่รับราชการ ในตำแหน่ง ด้วยเหตุอย่างใด ๆ ซึ่งรัฐบาลไม่ได้อนุญาต ให้รับเงินเดือน ในระหว่างนั้น จะนับเวล่ำเช่นนั้น ฉำเช่น เวล่ำรับราชการไม่ได้

มาตรา ๑๐ ที่เรียกว่ำอัตรำเงินเดือน ปาน กลางนั้น หมายความว่า

ว่า อัคราเงินเดือน ที่ได้รับ ใน ๕ ปี ที่สุดนั้น มีตะเท่าใด บวกกัณฑ์ทั้ง ๕ มี
 แล้วเฉลี่ย ออกเป็น ๕ ส่วนเสมอกัน ส่วน ๑ นั้น คือ อัคราปาน กลาง
 ความ พระราช บัญญัตินี้ เป็น ตัวอย่าง ดัง คน หนึ่ง ได้รับเงิน เดือน ๕๕
 หนึ่ง ๓๒๐๐ บาท ปีที่สอง ๓๕๐๐ บาท ปีที่สาม ๒๕๐๐ บาท
 ปีที่สี่ ๓๖๐๐ บาท ปีที่ห้า ๔๗๐๐ บาท คิดรวม & จำนวน เป็นเงิน
 ๑๓๕๐๐ บาท แบ่งเป็น ๕ ส่วน ได้ส่วนละ ๒๗๐๐ บาท ฉะนั้น ๒๗๐๐
 บาทนั้น คือ อัคราเงิน เดือน ปาน กลาง ของ คน นั้น แต่ให้เข้าใจ เสมอ ว่า
 คิดแต่จำนวนเงิน เดือน เงิน อนุญาต ให้ผู้นั้น ใช้ เพื่อ การ อย่างอื่น เช่น
 ค่าเช่าบ้าน ฤๆ ค่าเบี้ยเลี้ยง ฤๆ เงิน อนุญาต เฉพาะเมื่อ ไป รับราช การ
 อยู่ใน ที่ กัณฑ์ ดาร เป็น ต้น ไม่นับ เจ้า ด้วย ตาม พระ ราช บัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ข้าราชการ ที่ ออก ไป รับราช การ อยู่ใน สถานที่
 ที่ ต่าง ประเทศ มี อัคราเงิน เดือน สูง พิเศษ โดย ระเบียบ หนึ่ง ต่าง หาก จาก
 อัคราเงิน เดือน ข้าราชการ ที่ รับราช การ แพลกอื่น เพราะ ฉะนั้น ใน การ
 ที่ จะ คิด อัครา บำเหน็จ บำนาญ ข้าราชการ ที่ ไป รับราช การ ใน เมือง
 ต่าง ประเทศ ให้ คิด เทียบ ตาม อัครา ข้าราชการ แพลกอื่น ที่ มี ตำแหน่ง
 ใน ชั้น เดียว กัน

มาตรา ๓๒ บำเหน็จ บำนาญ พระราชทาน ตาม พระ ราช บัญญัตินี้
 เป็น ๔ อย่าง คือ

- | | |
|----------------------------------|---------|
| พระ ราช ทาน เพื่อ ทด แทน | อย่าง ๑ |
| พระ ราช ทาน เพราะ ทุพลภาพ | อย่าง ๒ |
| พระ ราช ทาน เพราะ สูงอายุ | อย่าง ๓ |
| พระ ราช ทาน เพราะ รับราช การ นาน | อย่าง ๔ |

มาตรา ๓๓ บำเหน็จบำนาญ พระ ราชทาน เพื่อ ทด แทน นั้น สำหรับ
ข้าราชการ ที่ ต้อง ออก จาก ราช การ เพราะ เลิก ตำแหน่ง แต่ ไม่มี ตำแหน่ง
อื่น จะ ย้าย ให้ ผู้ นั้น ไป รับ ราช การ ได้ อีก ประการ ๓ สำหรับ ข้าราชการ
ซึ่ง ทรง พระ ราช คำ รั ้ เห็น สมควร จะ ให้ ออก จาก ราช การ แต่ ผู้ นั้น ได้
มีความ ชอบ มา ใน ราช การ

แต่ ตำแหน่ง ราช การ ซึ่ง ได้ ตั้ง ขึ้น สำหรับ ราช การ คร ใน ครั้ง ๓
คราว ๓ อัน มี เวลา เลิก ผู้ ต้อง ออก จาก ตำแหน่ง เช่น นั้น ไม่ ควร รับ
บำเหน็จ บำนาญ ตาม ความ ใน มาตรา นี้

มาตรา ๓๔ ผู้ ที่ ได้รับ บำนาญ เพื่อ ทด แทน นั้น ถ้า ภายใน ๑๒ เดือน
แต่ ได้ ออก จาก ราช การ ไป แต่ รัฐบาล จะ ให้ กลับ เข้า รับ ราช การ ใน ตำแหน่ง
ซึ่ง มี อัตรา เงิน เดือน ไม่ ต่ำ กว่า เมื่อ ออก จาก ราช การ นั้น แล้ว จำ เป็น
จะ ต้อง กลับ เข้า รับ ราช การ ถ้า ไม่ ยอม กลับ เข้า รับ ราช การ ก็ เป็น อัน
ขาด จาก บำนาญ ที่ ได้รับ อยู่ นั้น

มาตรา ๓๕ บำเหน็จ บำนาญ เพราะ ทุพพลภาพ นั้น สำหรับ พระ ราชทาน
แก่ ข้าราชการ ซึ่ง ออก จาก ราช การ เพราะ มีความ บ่วย เจ็บ ทุพพลภาพ
ไม่มี เวลา จะ กลับ หาย เป็น ปกติ กระ ทำให้ เหลือ วิสัย ที่ จะ รับ ราช การ
ทั้ง ปวง หรือ ราช การ เฉพาะ อย่าง ซึ่ง เป็น นำ ที่ ของ ตน นั้น ได้ ผู้ ซึ่ง จะ
รับ บำเหน็จ บำนาญ ตาม ความ ใน มาตรา นี้ ต้อง ให้ แพทย์ คน หนึ่ง หรือ
หลาย คน ซึ่ง รัฐบาล จะ ได้ กำหนด ให้ เป็น ผู้ ตรวจสอบ เห็น พ้อง กัน ว่า
ผู้ นั้น บ่วย เจ็บ ทุพพลภาพ ไม่มี เวลา จะ กลับ หาย เป็น ปกติ เป็น อัน
พ้น วิสัย ที่ จะ รับ ราช การ ต่อ ไป ได้ จริง แต่ ว่า ความ เจ็บ ไข้ ของ ผู้ นั้น

มิ ได้ เป็น เพราะ ความ ประพลิตี ประมาท มัวเมา ของ ผู้ นั้น เป็น เหตุ ให้ เกิด
วัน คัง นี้ จะ รับ ได้

ผู้ซึ่งต้องออกจากราชการ ด้วยเหตุอื่นอันสมควร จะได้รับบำเหน็จ
บำนาญ แม้มีความเจ็บไข้ทุพพลภาพ ในเวลานั้น ก็จะได้รับบำเหน็จบำนาญ
ตามความใน มาตรา นี้ไม่ได้ อีกประการ ๓ ผู้ที่ทุพพลภาพ โดยความ
ประพฤติกิ ปรมาท แต่มีวิเฆวของ ตน เบนเหตุก็ ไม่ควร ได้รับบำเหน็จ
บำนาญ ตาม ความ ใน มาตรา นี้

มาตรา ๑๖ บำเหน็จบำนาญ พระราชทาน เพราะสูง อายุ นั้น สำหรับ
พระ ราช ทาน ผู้ที่ ต้อง ออกจาก ราชการ เพราะ มี อายุ มาก สัมควร จะ
ออกจาก ราชการ ตาม ความ ใน มาตรา นี้ เมื่อ ข้าราชการ คนใด อายุ ครบ
๕๕ ปี เบนอื่น ถึง กำหนด ที่ จะ ต้อง ออกจาก ราชการ เว้น ไว้ แต่
รัฐบาล เห็น ว่า มี อายุ นั้น ความ ชวย ยัง ไม่ เบียดเบียน แต่ ยัง มีความ สามารถ
ใน ราชการ จะ ให้ รับ ราชการ ต่อ ไป คราว ละ ๕ ปี อีก คราว หนึ่ง ฤ
สอง คราว ก็ ได้

ข้าราชการ คนใด เมื่อ อายุ ครบ ๕๕ ปี แม้ สัมคั จะ ออกจาก ราชการ
เมื่อ ได้ รับ พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาต แล้ว ก็ ออกจาก

ข้าราชการ ซึ่ง ต้อง ออก ฤ สัมคั ออกจาก ราชการ เมื่อ อายุ
ครบ ๕๕ ปี แล้ว สัมควร จะ ได้รับ บำเหน็จบำนาญ ตาม ความ ใน มาตรา นี้

มาตรา ๑๗ บำเหน็จบำนาญ พระราชทาน เพราะ รับ ราชการ นาน
นั้น สำหรับ พระ ราช ทาน ข้าราชการ ซึ่ง รับ ราชการ มา ครบ ๓๐ ปี
ฤ กว่า นั้น ขึ้น ไป แล้ว จึง ออกจาก ราชการ

มาตรา ๑๘ ข้าราชการ ที่ เข้า รับ ราชการ แต่ อายุ ยัง น้อย ให้ นับ
เวลา เริ่ม รับ ราชการ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ ต่อ เมื่อ อายุ ครบ ๑๘ ปี
เป็น ต้น ไป

มาตรา ๓๙ กำหนดที่ข้าราชการ จะได้รับบำนาญ เพราะสูงอายุ
 ถัดจากเพราะรับราชการ นาน กี่ปี ถ้าทรง พระราชดำริเห็นสมควร
 จะ ตัดหย่อน กำหนด พระราชทาน แก่ ข้าราชการ คนใด ก็ทรง พระ
 กรุณา โปรดให้ ตัดกำหนด เฉพาะคน นั้น ลงมา ๕ ปี คือ ข้าราชการ
 คนนั้น จะ ออกจาก ราชการ ได้ เพราะ อายุ สูง เมื่อ อายุ ครบ ๕๐ ปี
 เพราะ รับ ราชการ นาน เมื่อ รับ ราชการ ได้ ครบ ๒๕ ปี เป็น กำหนด ดังนี้
 อีก ประการ หนึ่ง ข้าราชการ ซึ่ง ควร จะได้รับ พระราชทาน บำเหน็จ บำนาญ
 เพื่อ ทดแทน นั้น ถ้า ทรง พระราชดำริเห็น สมควร จะ ทรง พระกรุณา โปรด
 ให้ อนุมัติ รับ ราชการ เพิ่ม อีก ๕ ปี ก็ได้

มาตรา ๔๐ ข้าราชการ บำเหน็จ บำนาญ นั้น ให้ คิด ตาม กำหนด ปี ที่ ได้รับ
 ราชการ ดังนี้ คือ

ข้อ ๓ ถ้า ได้รับ ราชการ มาไม่ถึง ๓๐ ปี ควร ได้รับ บำเหน็จ เขา
 จำนวน เงิน เดือน ของ ผู้ นั้น ที่ ได้รับ ใน เดือน หลัง ที่ สุด เดือน หนึ่ง ตั้ง
 คุณ เท่า จำนวน ปี ที่ ได้รับ ราชการ เป็น กำหนด เงิน บำเหน็จ ตัว อย่าง
 ดังนี้ คน หนึ่ง รับ ราชการ ได้ ๘ ปี เดือน หลัง ที่ สุด ได้ เงิน เดือน ๕๐ บาท
 ดังนี้ เขา จำนวน เงิน ๕๐ บาท คง ๘ คุณ เป็น จำนวน เงิน บำเหน็จ ๓๒๐ บาท

ข้อ ๒ ถ้า ผู้ นั้น รับ ราชการ นาน กว่า ๓๐ ปีขึ้นไป ให้ รับ บำนาญ
 กัตรา บำนาญ นั้น ให้ เขา จำนวน เงิน เดือน ปาน กลาง ตั้ง แบ่ง เป็น ๒๐ ส่วน
 ให้ เป็น บำนาญ เสมอ ส่วน ละ ปี ที่ ได้รับ ราชการ ไป จน ตลอด อายุ ถ้า
 จน กว่า จะ ได้ เลิก ถ้า เปลี่ยนแปลง ไป ด้วย เหตุต่าง ๆ ตาม ความ ใน
 พระราชบัญญัติ นี้ ตัวอย่าง ดัง เช่น คน หนึ่ง รับ ราชการ มา ได้ ๓๒ ปี มี

อัตราเงินเดือน บ้านกลาง คิดได้ปีละ ๒๕๐๐ บาท แบ่งเป็น ๖๐ ส่วน
 ได้ส่วนละ ๔๐ บาท คนนี้รับราชการ ๓๒ ปี ได้ ๓๒ ส่วน
 คิดเป็นบำนาญปีหนึ่งรวม ๕๓๐ บาท ฎาเดือนละ ๔๐ บาทที่พึง
 จะได้อีกไป

มาตรา ๒๓ อัตราบำนาญ ที่ได้ว่ามา ในมาตรา ก่อนนั้น ให้มี
 กำหนดอย่างสูงที่สุดเพียง ๓๐ ส่วน ใน ๖๐ ส่วน แม้จะได้รับราชการ
 นานยิ่งกว่านั้น ไม่ต้องขึ้นอัตราบำนาญต่อไป เว้นไว้แต่ทรงพระ
 ราชดำริเห็นว่ามีผู้รับบำนาญคนใด มีความชอบความดีในราชการมา
 มีพระราชประสงค์จะพระราชทานบำนาญให้เป็นพิเศษ จะโปรดเกล้าฯ
 ให้เพิ่มขึ้นจากอัตรา ซึ่งจะได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ อีก ตั้งแต่
 ส่วนหนึ่ง สองส่วน ฎาจนสิบส่วน ใน ๖๐ ส่วนก็ได้แต่อย่างไรก็ดี
 เงินบำนาญอย่างสูงไม่ให้เกินปีละ ๘๐๐๐ บาท

มาตรา ๒๔ ข้าราชการที่รับพระราชทานบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้
 แม้ออกไปอยู่ในเมืองต่างประเทศ ถ้าจะรับบำนาญด้วยเงินซึ่งใช้อยู่ใน
 ในเมืองที่ไปอยู่นั้นก็ได้ ให้คิดเป็นกำหนดตามอัตราแลกเปลี่ยนบาท เป็น
 เงินต่างประเทศ แต่กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนนี้ ให้เสนาบดีกระทรวงพระคลัง
 มีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลงได้ตามการอันสมควร ข้าราชการที่ได้เริ่มรับ
 บำนาญ ด้วยกำหนดอัตราเงินต่างประเทศเท่าใด ให้คงรับโดยอัตรา
 นั้นตลอดไป

มาตรา ๒๕ เสนาบดี ที่ได้รับราชการในตำแหน่งเสนาบดี มาถึง
 ๓ ปีแล้ว จะได้รับบำนาญอย่างน้อยที่สุดไม่ต่ำกว่า ๕๐๐๐ บาท ต่อปี
 ไปจนถึงปีละ ๘๒๕๖๖ บาท ตามปีที่รับราชการเป็นเสนาบดี จนถึง

อัตรา อย่าง สูง ปี ละ ๓๒๐๐๐ บาท ถ้า แด ทรง พระ ราช ดำริ ให้ เห็น สัมควร
จะ พระ ราช ทาน เพิ่ม อัตรา ขึ้น อีก เท่า ใด จน ถึง ปี ละ ๓๐๐๐๐ บาท เป็น
อย่าง สูง ก็ ได้

เสนา บดี ออก จาก ราช การ แม้ อายุ ยัง ไม่ ถึง กำหนด ฤๅ วัช ราช การ
ยัง ไม่ นาน ถึง กำหนด ๓๐ ปี อัน ควร จะ ได้ รับ บำนาญ ตาม ความ ใน
มาตรา ๒๒ แล มาตรา ๒๗ ก็ รับ บำนาญ ตาม ความ ใน มาตรา นี้ ได้

มาตรา ๒๔ ผู้ ใด สัมควร จะ ได้ รับ บำนาญ ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ จะ
ขอ เปลี่ยน แปลง เป็น บำเหน็จ แทน บำนาญ ตาม ความ ประสงค์ ของ คน
นั้น ไม่ ได้

มาตรา ๒๕ ผู้ ซึ่ง ได้ รับ บำเหน็จ ทด แทน นั้น เมื่อ เข้า วัช ราช การ อีก
จะ ส่ง เงิน บำเหน็จ คืน เข้า พระ คลัง เท่า ที่ ได้ รับ ไป แล วัช วัช เวลา ที่
ได้ รับ ราช การ มา แต่ ก่อน บวก เข้า กับ เวลา ที่ จะ วัช ราช การ ต่อ ไป เพื่อ
ได้ รับ บำนาญ ใน ภาย ภาย นี้ ได้ ฤๅ จะ ไม่ ส่ง เงิน บำเหน็จ คืน แล วัช เวลา
วัช ราช การ ตั้ง ดัน ใหม่ ตั้ง แต่ เข้า วัช ราช การ คราว หลัง ก็ ได้ จะ พอ ใจ
อย่าง ใด ต้อง บอก แต่ เวลา แรก กลับ เข้า วัช ราช การ

มาตรา ๒๖ ผู้ ซึ่ง ได้ รับ บำนาญ ทด แทน ถ้า กลับ เข้า วัช ราช การ
อีก อัตรา เงิน เดือน ที่ จะ ได้ รับ ใน ชั้น หลัง นี้ ต่ำ กว่า อัตรา เงิน เดือน
ที่ เคย รับ เมื่อ ต้อง ออก จาก ราช การ อยู่ เท่า ใด จะ รับ เงิน บำนาญ
อยู่ ด้วย พอ ให้ จำนวน เงิน เดือน ที่ ได้ รับ ใหม่ กับ เงิน บำนาญ บวก กัน
เสมอ เงิน เดือน ที่ ได้ เคย รับ อยู่ แต่ ก่อน ก็ ได้ เว้น แต่ ถ้า เงิน บำนาญ
น้อย บวก กับ เงิน เดือน ตำแหน่ง ใหม่ ไม่ เท่า เงิน เดือน ที่ ได้ เคย รับ
อยู่ แต่ ก่อน ก็ คง ได้ รับ เพียง เท่า เงิน เดือน ใหม่ กับ เงิน บำนาญ ตาม อัตรา

บอก กัน ผู้ที่รับ อย่างนี้ ต้อง นับ เวลา รับ ราชการ คราว หลัง ตั้ง ต้นใหม่
จะเอาเวลา ที่ได้รับ ราชการ คราว ก่อน มา บอก ด้วย ไม่ได้

ผู้ซึ่ง รับ บำนาญ ทดแทน ที่ กลับ เข้า รับ ราชการ ใหม่ กำนัล เลิก
บำนาญ ตั้งแต่วัน ที่ กลับ เข้า รับ ราชการ จะ นับ เวลา ที่ รับ ราชการ
คราว ก่อน มา บอก กับ เวลา ที่ รับ ราชการ คราว หลัง ต่อ ไป ก็ได้

มาตรา ๒๗ ถ้า ผู้ที่ ออก จาก ราชการ เพราะ ทุพพลภาพ กลับ หาย เบน
ปรกติ ได้ จะ กลับ เข้า รับ ราชการ อีก ก็ ไม่มี ข้อ ห้าม ตาม พระราช
บัญญัติ นี้ ใน การ ซึ่ง เกี่ยว ด้วย บำเหน็จ บำนาญ แต่ จะ ต้อง ให้ เป็น ไร่
เหมือน กับ ที่ ว่า มา ใน ส่วน ผู้ซึ่ง รับ บำเหน็จ บำนาญ ทดแทน กลับ เข้า
รับ ราชการ นั้น

มาตรา ๒๘ ผู้ซึ่ง ออก จาก ราชการ เพราะ สูง อายุ ก็ ต่ ผู้ซึ่ง ได้
ออก จาก ราชการ เพราะ ได้รับ ราชการ นาน ก็ ต่ ไม่ ควร จะ เอา กลับ เข้า
รับ ราชการ อีก เว้น แต่ ได้รับ พระราช ทาน พระ บรม ราชา นุญาต โดย
เฉพาะ ผู้ที่ รับ บำนาญ เพราะ สูง อายุ แม้ กลับ เข้า รับ ราชการ อีก ควร ได้
รับ บำนาญ อยู่ เดิม ที่ นอก จาก เงิน เดือน ที่ จะ ได้รับ แต่ เข้า ราชการ
ที่ ออก ด้วย ได้รับ ราชการ นาน นั้น ถ้า กลับ เข้า รับ ราชการ อีก ให้ ถือ
เหมือน กับ ผู้ที่ ทุพพล ภาพ หาย แล้ว กลับ เข้า รับ ราชการ อีก ฉะนั้น ผู้ที่ รับ
บำนาญ แล้ว มา ต่ อยู่ แล้ว แม้ กลับ เข้า รับ ราชการ ให้ จัด เงิน บำนาญ ไว้
ใน เวลา ที่ กลับ เข้า รับ ราชการ นั้น เมื่อ ออก จาก ราชการ อีก เมื่อ ไต
จึง ให้ กลับ รับ บำนาญ ได้ ตาม เดิม เว้น ไว้ แต่ ราว อัตร า เงิน เดือน ที่ รับ ใหม่ ต่ำ
กว่า อัตร า เงิน เดือน ที่ ได้รับ เมื่อ ออก จาก ราชการ แล้ว ไต จะ รับ บำนาญ
ด้วย พอ บอก กับ เงิน เดือน ใหม่ เท่า อัตร า เงิน เดือน ที่ ได้รับ อยู่ เดิม ก็ได้

มาตรา ๒๘ ข้าราชการที่ ต้อง บาดเจ็บ สำหรับ ใน เวลาทำ ราชการ
ก็ดี ฤ็ เพราะ ราชการ ที่ ไป ทำ ซึ่ง เป็น เหตุ ให้ ทุพพลภาพ ถึง จะ รับ
ราชการ ต่อ ไป ไม่ได้ ควร ได้ รับ บำนาญพิเศษ เพิ่ม จาก บำนาญที่ ควร
ได้ โดยปรกติ

บำนาญที่ จะ ได้ ตามความ ใน มาตรา นี้ จะ ต้อง มี เจ้าพนักงาน ตรวจ ความ
ทุพพลภาพ ของ ผู้ ถูก บาดเจ็บ ก่อน แล้ว จะ ได้ ทรง พระ ราชดำริห์ กำหนด
อัตรา บำนาญ ตาม รายงาน นั้น พระราช ทาน ตั้งแต่ ๕ ใน ๖๐ ส่วน
ขึ้นไป จน ๒๐ ใน ๖๐ ส่วน ตาม สัมควร แก่ ความ ทุพพลภาพ

มาตรา ๓๐ ถ้า ผู้ ทุพพลภาพ เช่นว่า มา ใน มาตรา ก่อน ได้ รับ ราชการ
ยังไม่ ถึง ๓๐ ปี ซึ่ง ตามปรกติ ควร ได้ รับ บำเหน็จ นั้น จะ ได้ รับ บำนาญ
พิเศษ คิด ตามอัตรา ที่ ว่ามา ใน มาตรา ๒๘ ตามจำนวน ปี ที่ ได้ รับ ราชการ

มาตรา ๓๓ ผู้ ซึ่ง ไป ทำ ราชการ แต่ ต้อง บาดเจ็บ ถึง ตาย ใน เวลา
ทำ ราชการ ฤ็ ใน ราชการ ที่ ทำ นั้น ครอบครัว ของ ผู้ ตาย จะ ได้ รับ
บำนาญ ตาม ทรง พระ ราชดำริห์ เห็น สัมควร ไม่ เกิน ถึง อัตรา เงิน เดือน
ของ ผู้ ตาย ได้ รับ อยู่ใน ที่ สุด

มาตรา ๓๖ ครอบครัว ของ ผู้ ตาย ซึ่ง สัมควร จะ ได้ รับ บำนาญ
ตาม ความ ใน พระ ราชบัญญัติ นี้ บุตร หรือ ภรรยา หรือ บิดา หรือ มารดา
ของ ผู้ ตาย แล้ว แต่ ผู้ ตาย จะ ได้ ทำ พิณัย กรรม ตั้ง ไว้ ให้ ให้ แก่ ผู้ใด ต้อง
รับ แค่ คน เดียว ถ้า ผู้ ตาย มิ ได้ ทำ พิณัย กรรม ไว้ ให้ ให้ แก่ ผู้ใด ก็ จะ
พระราช ทาน แก่ ผู้ ห้าง ผู้ใด ใน ครอบครัว นั้น ตาม ทรง พระ ราชดำริห์
เห็น สัมควร

มาตรา ๓๓ กำหนดที่ครอบครัวจะได้รับ บ้านานู อยู่เพียง โด ให้
 เบน ไปตามความ ที่จะ ว่าต่อไปนี้ คือ

บุตรชาย ได้รับจน อายุครบ ๒๐ ปี เบน หมด เขตร์บ้านานู

บุตรหญิง ได้รับจน อายุครบ ๒๐ ปี หรือถ้าอายุยังไม่ ถึง ๒๐ ปี

มีสามี่เมื่อ โด เบน หมด เขตร์บ้านานู

ภรรยา ได้รับ ตลอดอายุ หรือจน มีสามี่เมื่อ โด เบน หมด เขตร์บ้านานู

บิดา ได้รับ ตลอดอายุ

มารดา ได้รับ ตลอดอายุ หรือจน มีสามี่อื่น นอกจาก บิดา ของ ผู้ตาย

เมื่อ โด เบน หมด เขตร์บ้านานู

มาตรา ๓๔ ถ้า ครอบครัว ของ ผู้ตายคน ที่จะ ได้รับ บ้านานู เบน

ผู้มี ทวิพิย พอ เดียง ตัว เอง โดย ความสุก อยู่แล้ว จะ พระราช ทาน บำเหน็จ
 ตามที่ ทรง พระราช ตำริห้ เห็น ส้มคอร ก็ ได้

มาตรา ๓๕ ให้ เบน นำที่ เสนา บัดี กระทรวง พระคอง ที่จะ รักษา

การ ให้ เบน ไป ตาม พระราช บัญญัตินี้

ประ กาศ มา ณ วันที่ ๘ ธันวาคม รัตน โกสิน ทร ศก ๑๒๐

เบน วันที่ ๑๒๐๘๑ ใน รัชกาล บัคยุบนี้

กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ ปกครองบริเวณเจ็ด หัว เมือง ร, ศ, ๑๒๐
ที่ ๓ แผนก ปกครอง

พระเจ้านั่งยาเซอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย
รับพระบรมราชโองการ ได้เกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ คำว่า
สั่งว่า ด้วยการแบ่งเขตฯ แขวงสำหรับจัดการปกครอง แด่ตำแหน่ง
หน้าที่ราชการ ในหัวเมืองทั้ง ๗ คือ

เมืองตานี เมืองหนองจิก เมืองยะหริ่ง เมืองสาย เมืองยะถอ
เมืองรามัน เมืองระแงะ ในมณฑลนครศรีธรรมราช นั้น ยังเป็นการ
กำกวมอยู่ หาดายประการ ทรงพระราชดำริเห็น ว่าสมควรจะจัดการ
วางแบบแผนวิธีปกครอง แด่ตำแหน่งหน้าที่ราชการ ให้เป็นระเบียบ
เรียบร้อยตามสมควร แก่ภาคสมัย เพื่อให้ข้าราชการ บ้านเมืองใน
หัวเมืองเหล่านั้น เป็นไปโดยสะดวก แต่ทั้งจะให้ เป็นความสุขสำราญ
แก่พระยาเมืองแคว ศรีคณิกกรมการ อาณาประเทศราชทุกหัวไป จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งข้อบังคับ สำหรับปกครองเมืองทั้ง ๗
ไว้ดังต่อไปนี้

ว่าด้วยการปกครองเมือง

ข้อ ๑ เมือง ๗ เมือง คือ เมืองตานี ๑ เมืองหนองจิก ๑
เมืองยะหริ่ง ๑ เมืองสายบุรี ๑ เมืองยะถอ ๑ เมืองรามัน ๑
เมืองระแงะ ๑ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเป็นเมือง ๗ เมือง
อยู่ตามเดิม แต่ให้พระยาเมือง เป็นผู้รักษาราชการ บ้านเมืองต่างพระ

เนตรพระ กรรณ ให้เป็น การ เรียบ ร้อย ตาม ระเบียบแบบแผน ดัง จะ
กล่าว ต่อ ไป ใน กฎ ฉบับนี้

ข้อ ๒ ใน การ บังคับ บัญชา การ เมือง นั้น ให้มี กอง บัญชา การ
เมือง คือ

พระยา เมือง เป็น หัวหน้า ๓ ปลัด เมือง ๓ ยกรบัตร เมือง ๓ ผู้ช่วย
ราชการ เมือง ๓ รวม ๔ คน เป็น กอง บัญชา การ เมือง การ ตั้ง แด
งตั้ง เปลี่ยน ตำแหน่ง พระยา เมือง ปลัด เมือง ยกรบัตร เมือง แด ผู้ช่วย
ราชการ เมือง นั้น แดแต่ พระ บาท สมเด็จ พระ เจ้า อยู่ หัว จะ ทรง พระ
ราชดำริ เห็น สมควร แก่ การ

ข้อ ๓ เมือง ๓ ให้มี กรม การ ขึ้น รอง เสมียน พนักงาน ตาม สมควร
ว่าด้วย อำนาจ กอง บัญชา การ เมือง

ข้อ ๔ เมื่อ กอง บัญชา การ เมือง ได้ ปรึกษา พ้อง กัน เห็น ว่า ควร
มี กฎ หรือ ข้อ บังคับ สำหรับ การ ตั้ง โต ใน เมือง นั้น ให้มี อำนาจ ตั้ง กฎ
แต่ ข้อ บังคับ ได้ แต่ กฎ แด ข้อ บังคับ ที่ จะ ตั้ง นี้ ต้อง ไม่ ผ่า ผืน พระบรม
เขตานุภาพ ประการ ๓ ไม่ ผ่า ผืน พระราช กำหนด กฎหมาย ประการ ๓
ไม่ ผ่า ผืน กับ ข้อ สัญญา ทาง พระราชไมตรี ประการ ๓ แต่ ข้ำวดวงใหญ่
ประจำ บริเวณ ได้ เห็น ชอบด้วย แด ประการ ๓

ข้อ ๕ ใน การ ประชุม กอง บัญชา การ เมือง บังคับ บัญชา การ ใน พัน
บ้าน เมือง ทุก อย่าง นั้น เมื่อ พระยา เมือง ได้ ปรึกษาหารือ ตกลง พ้อง กัน
ใน กอง บัญชา การ แด จึง ให้ พระยา เมือง บังคับ บัญชา ราชการ ไป ตาม
สมควร แด บรรดา หนังสือ ราชการ ซึ่ง เป็น หนังสือ มี ไป นั้น ให้มี ไป
ใน นาม ของ พระยา เมือง พร้อม ด้วย กอง บัญชา การ เมือง เช่น ข้อ

ประทัมตรา ของ พระยาเมือง ทุกฉบับ แต่ให้ ปลัด เมือง เช่น อักษร หมายถึง
ชื่อด้วย จึงใช้ได้ในราชการ

ข้อ ๖ ให้มี สุ่มดหมาย ประกาศ คำสั่ง สำหรับ กองบัญชาการ
เมือง ๆ ละ ๓ เล่ม สำหรับ จงหมาย ประกาศ คำสั่ง ทั้งปวง ซึ่ง จะ
ออก ใช้ ในเมือง นั้น ถ้า กองบัญชาการ เมือง จะ ออก หมาย ประกาศ คำสั่ง
อย่างใด ๆ ก็ดี ให้เขียน ลงใน สุ่มดเล่มนี้ เป็น ต้น ฉบับลงเขตที่
แต่ ลงวัน เดือน ปี เป็น ลำดับ กันไป ลง ให้ พระยา เมือง ปลัด เมือง เช่น ชื่อ
ประทัมตรา ข้าง ท้าย หมาย ประกาศ คำสั่ง ใน สุ่มด นั้น แล้ว จึง ให้คัด
สำเนา สำหรับ ออก ประกาศแก่ มีไป อีกต่าง หาก ถ้า หมาย ประกาศ
แต่ คำสั่ง ฉบับใด ซึ่ง กองบัญชาการ เมือง ไม่ ได้ เช่น ชื่อ ประทัม ตรา ใน
สุ่มดต้น คำสั่ง นั้น ก่อน แล้ว จะ ถือ ว่า หมายประกาศ แต่ คำสั่ง ฉบับนั้น เป็น
ราชการไม่ได้

ข้อ ๗ ให้มี กำหนด เวลา ของ บัญชา การ เมือง พร้อมด้วย ข้าราชการ
ชั้นรอง ประชุม ปลุกษา ราชการ เมือง เมือง ๆ เมื่อ มี ราชการ
สิ่งใด ปลุกษา หรือ เห็นชอบ พร้อม กันแล้ว ก็ ให้ จัด ส่ง ราชการ ไป ถ้า
กอง บัญชาการ เมือง มี ความเห็น ต่างต่าง ไม่ ตกง กัน ให้ ทวีต ไป ยัง
ข้าหลวงใหญ่ ประจำ บริเวณ ขอ คำสั่ง เป็น เต็ด ขาด

ข้อ ๘ ราชการ สิ่งใด ที่ได้ ตกง กัน ใน ที่ ประชุม กอง บัญชา การ
เมืองแล้ว ให้ จัดทำ ไป ตาม นำที่ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ออก หมาย ประกาศ
หรือ คำสั่ง 08/10/ หรือ มี หนึ่ง ลือ อย่าง ใด ไป ที่ ใด ใด ก็ดี ซึ่ง ไม่ ใช่ เป็น

ข้อ ความ ที่ ของ บัญชาการเมือง ตกคง เห็นชอบ พร้อมกัน ซึ่ง ปรากฏ อยู่ใน
 ในรายงาน ประชุมแล้ว แต่ ไม่ เป็นการ ปัจจุบัน ทัน ต่อ ณ ดังว่าไว้
 ใน ข้อ ค่อนี้ ไป แล้ว จะ ถือ ว่า คำ สั่ง นั้น หรือ หนังสือ นั้น เปน ราชการ ไม่ ได้
 ข้อ ๘ ถ้า มีการ ปัจจุบัน ทัน ต่อ ณ เกิดขึ้น ใน บ้าน เมือง ซึ่ง จำ เปน
 จะต้อง จัด ต้อง สั่ง โดย เร็ว แล้ว ข้า ราชการคนใด ใน กอง บัญชา การ
 เมือง มี อำนาจ จัด สั่ง ไป ได้ ทัน ที่ แล้ว จึง ให้ รับ แจง ความ ที่ ได้ สั่ง ไป นั้น
 ให้ กอง บัญชา การ เมือง ทราบ ใน เวลา ที่ ประชุม กอง บัญชา การ ครั้ง แรก
 แล้ว แต่ กอง บัญชา การ เมือง จะ ปฏิทนาย เห็นชอบ ตาม ตักษณ ที่ ได้ สั่ง
 แด่ จัด การ ไป แล้ว นั้น หรือ ให้ แก่ ไซ ประจาว ไต

ข้อ ๓๐ ด้วย พระยา เมือง มี นาท ที่ ใน การ บังคับ บัญชา ราชการ
 ใน บ้าน เมือง ตาม ที่ ได้ ปฏิทนาย หรือ ตกคง กัน ใน กอง บัญชา การ
 เมือง แล้ว เพราะ ฉนั้น การ ที่ จะ บังคับ บัญชา ราชการ อย่าง ไต ก็ ดี หรือ
 จะ ออก คำ สั่ง หรือ จะ มี หนังสือ ไป เหน้ ไต ใน ราชการ ก็ ดี ต้อง เปน
 คำ สั่ง โดย อนุมัติ ของ กอง บัญชา การ เมือง แต่ การ ที่ จะ มี คำ สั่ง ใน
 ราชการ ไป ใน เขต รั้ว ของ บ้าน เมือง นั้น ต้อง ให้ สั่ง ทวง กรม การ อ่า ภา
 ตาม ระเบียบ ของ การ ปก ครอง ท้อง ที่

ตักษณ ใบ บอ ก แด ราชวง

ข้อ ๓๓ ให้ กอง บัญชา การ เมือง มี ใบ บอ ก แด ราชวง
 ใน บ้าน เมือง ไป ยัง ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ ความ รว กติ วัน แต่
 การ ต่าง ๆ ดัง จะ กล่าว ต่อ ไป นี้ กอง บัญชา การ เมือง จะ มี ใบ บอ ก
 ตรง ไป ยัง ที่ ว่า การ มณฑล ก็ ได้ แต่ ต้อง สั่ง ดำ เนิน ให้ ที่ ว่า การ บริเวณ
 ทราบ ใน ครั้ง เดียว กัน คือ

- (๑) รายงาน ข้อราชการ อย่างใด ที่ไม่ ต้อง ขอ คำสั่ง
 (๒) การ ต่อกัน ที่ จะ ต้อง ทำ แต่เห็น ข้าราชการ หาดวงใหญ่ ประจำ บริเวณ
 (๓) การ ที่ได้ มี หนังสือ มณฑล หรือ ท้อง ตรา ถึง เฉพาะ เมือง นั้น
 (๔) การ บัญชี บันทึก ต่อกัน คือ

รายงาน เหตุ การ แปลก ประหลาด เกิด ขึ้น เช่น เหตุ โจร ผู้ร้าย เป็นต้น

(๕) ในการ อย่างใด ๆ ซึ่ง กอง บัญชี การ เมือง เห็น ว่า จะมี ใบ
 บอก ไป ยัง ข้าราชการ หาดวงใหญ่ ประจำ บริเวณ ไม่ทัน ที่ ราชการ หรือ จะ
 เจื่อม เสี่ย ประโยชน์ ของ ราชการ จะมี ใบ บอก ตรง ไป ยัง มณฑล ก็ได้
 แต่ต้อง ส่ง สำเนา แจก ไป ให้ ข้าราชการ หาดวงใหญ่ ประจำ บริเวณ ทราบ
 ด้วย โดยเร็ว

(๖) บรรดา การ ที่ เกี่ยว ข้อง กับ หัวเมือง ใน บริเวณ เดียวกัน กอง
 บัญชี การ เมือง จะมี หนังสือ ไป มา ตรง ถึง กัน ก็ได้ แต่ต้อง ส่ง สำเนา
 ไป ให้ ข้าราชการ หาดวงใหญ่ ประจำ บริเวณ ทราบ โดยเร็ว ทุก ฉบับ เหมือน กัน
 ข้อ ๓๒ ถ้า กอง บัญชี การ เมือง เห็น เป็น การ จำเป็น แล้ว จะมี
 ใบ บอก ตรง มา ยัง กรุง เทพฯ ก็ได้ ไม่ห้าม ปราบ

ข้อ ๓๓ การ ที่ ห้าม ต่อ ไป ใน ข้อนี้ ตาม พระ ราชกำหนด กฎหมาย
 แต่ตาม ประเพณี แต่เดิม มา เป็น การ ที่ ข้าราชการ หาดวงใหญ่ ประจำ บริเวณ
 พระยา เมือง แต่ ข้าราชการ ทำ ไม่ได้ มา แต่ก่อน แล้ว แต่ เห็น ว่า ควร จะ
 ก่อร่าง ไว้ ใน ที่นี้ เพื่อให้ ทราบ ชัด เจน คือ ห้าม ไม่ ให้ ข้าราชการ หาดวงใหญ่
 ประจำ บริเวณ พระยาเมือง หรือ ปลัด เมือง หรือ ข้าราชการ ที่ได้ รับ
 พระ ราชทาน สัญญา บัณฑิต แล ศรี ตวัน กรมการ ทำ การ ต่อ ไป นี้ นอก

จาก ใต้ รับ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ของ พระ บาทสมเด็จพระ

พระเจ้า อยู่หัว คือ ห้าม

(๑) ตั้ง กฎหมาย อย่าง ไ้ โดย พตการ

(๒) ตั้ง ภาษี อากร หรือ เก็บเงิน จาก ราษฎร โดย กิริย ่าง ไ้

อย่าง หนึ่ง

(๓) อนุญาต ภาษี ผูก ชาติ ทำสัญญา บ่อแร่ แด อนุญาต ำไม่

(๔) ห้าม ไม่ ให้ ทำสัญญา อย่าง ไ้ โดย ่าง หนึ่ง ซึ่ง เกี่ยว ใน ราชการ

หรือ ใน พื้น บ้าน เมือง กับ คน ใน มังคัม ต่าง ประเทศ

(๕) การ ประหาร ชีวิต หรือ จำคุก ตลอด ชีวิต หรือ รับทรัพย์ สัมบัติ หรือ ปรับ ใหม่ ดง ไ้ โดย แก่ ราษฎร ใน ทาง ที่ ผิด ด้วย พระ ราช

กำหนด กฎหมาย

(๖) การ ตั้ง แด ผัก หัด พด ทหาร มี อาวุธ ประจำ คน หรือ ตระดม เครื่อง สำตราวุธ กระสุน ดิน ำ อย่าง ไ้ โดย ่าง หนึ่ง

ว่า ด้วย การ เก็บ ผล ประโยชน์ เมือง

ข้อ ๑๔ เพื่อ จะ รักษา ผล ประโยชน์ ของ พระยา เมือง มี ให้ คุก ชาติ แด เพื่อ จะ จัด การ ผล ประโยชน์ ให้ เชน ะเนียบ เรียบ ร้อย แต มี ให้ เเน การ ตำ บาก เด็ด ัด วัน ษ แก่ อาณา ประชา ราษฎร เพราะ ันนี้ การ เก็บ ผล ประโยชน์ ใน เมือง ไ้ จะ เเน ภาษี อากร อย่าง ไ้ ไ้ เป็น ต้น ว่า ค่า

ธรรมเนียม กัด เงิน ำ ด้วย อาร ำ ต้น ำ เงิน ทอง หรือ ำ ด้วย อย่าง ไ้ กัด หรือ เก็บ ค่า หาง เข้า นำ มน ดิน หรือ ค่า ที่ ดิน อย่าง ไ้ กัด หรือ ภาษี

เกด ำ กัด ๐๘/๑๐ ให้ เกี่ยว ัน ที่ ทำ ราชการ ซึ่ง เป็น ที่ เบ็ด เผ แด ให้ เก็บ ตาม

ระเบียบแบบแผน อัครา ข้อบังคับ ของ กรมตำรวจ ^{ซึ่ง}ได้ ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ขึ้น ไว้ตาม สัมควร แก่การ ที่ ^{ผู้}หนึ่ง ผู้ใด
จะตั้ง เก็บภาษี อากร อย่างใด ใน บ้านเรือน ของคน ^{หรือ}ให้ผู้ใด ^{ซึ่ง}
ไม่ใช่เจ้าพนักงาน ของ รัฐบาล เป็น ผู้เก็บ นั้น ไม่ได้

ข้อ ๑๕ อนึ่ง ใน ข้อ เวตา ที่ พระยา เมือง รับราชการ ^{ที่}จะ ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน ผล ประโยชน์ ให้ พ่อเลี้ยงชีพ แลรักษา
บรรดาศักดิ์ ตามตำแหน่ง ผล ประโยชน์ ^{ที่}จะพระราชทาน ^{นี้}คือ แบ่งส่วน
ผล ประโยชน์บ้าน เมือง ^{ที่}เก็บ ได้ ตามจำนวน เงิน ที่ พระยา เมือง
ทั้ง หดหย ได้ ทำ บุญขึ้น ไว้เป็นหลักฐาน ^{แต่}ก่อน แล้ว ^{นี้} แล จะ ได้ ทรง
พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ เพิ่ม เป็น ครึ่ง คราว ตาม ส่วน ผล ประโยชน์
^{ซึ่ง}เก็บ ได้ มาก ขึ้น ใน พัน บ้าน เมือง ^{ที่}จะ ทรง พระราชดำริ เห็น สัมควร

ข้อ ๑๖ โดยมี พระบรมราช ประสงค์ ^{ที่}จะ ทรง ทำ นุบำรุง บ้าน เมือง
เหล่านั้น ให้รุ่งเรือง เจริญ ขึ้น ตาม สัมควร แก่ ถิ่น สมัย เพราะ ^{ฉะนั้น}
จะได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน เงิน ผล ประโยชน์ ^{ที่}เก็บ
ได้ ^{ซึ่ง}ได้หัก ค่า ใช้สอย แล้ว ^{นี้} ไว้เป็น เงิน สำหรับ จัด การ ทำนุบำรุง
บ้าน เมือง เป็น บั ๆ ตาม สัมควร แก่การ ^{ที่}จะ ทำ ได้

ข้อ ๑๗ พระยาเมือง แด ศรีศวัน กรมการ ^{ซึ่ง}เป็น คน ใน พัน บ้าน เมือง
ถ้าได้ รับ ราชการ ^{ที่}ตติยข้อ เวตา รับ ราชการ ถ้า ^{จะ}ต้อง ออก จาก
หน้าที่ โดยชรา หรือ โดยทุพพลภาพ ประการใด ก็ดี ^{จะ}ได้ รับ พระราชทาน
เบี้ยบำนาญ ตาม พระราชบัญญัติ เบี้ยบำนาญ ^{นั้น}

ข้อ ๑๘ ^{๐๘/10/25๖๖}อนึ่ง ศรี ศวัน กรมการ แล วงษ์ ตระกูล ของ พระยา เมือง ^{ซึ่ง}เคย
ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน เงินเลี้ยงชีพ มี อัครา อยู่

แล้ว นั้น ถ้ายัง ประพฤติดี ยัง จะ ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ
ราชทาน ต่อ ไป ตาม อัครราชัน หรือ เพิ่มขึ้น ตาม ที่ จะ ทรง พระราช
ดำริห์ เห็น สัมควร

ว่า ด้วย จัตุมภิวณ

ข้อ ๓๘ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ มี ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ
บริเวณ คน ๓ สำหรับ ตรวจ ครา และ นำ ราชการ ทั้ง ปวง ทั้ง บริเวณ
ทั้ง ๗ หัวเมือง ต่าง พระนคร พระนคร ใน ราชการ ทุก ๆ เมือง
หรือ ที่ เกี่ยว ของ กัน ใน ระหว่าง บาง เมือง หรือ ราชการ ที่ เกี่ยว ของ
กับ เมือง ต่าง ประเทศ เป็น ไป โดย เรียบ ร้อย ตั้ง พระ บรมราชประสงค์
และ ให้ มี ข้า ราชการ รอง สำหรับ ช่วย ราชการ ใน นาคี ของ ข้า หลวง
ใหญ่ ประจำ บริเวณ อีก ตาม สัมควร แก่ ราชการ

ข้อ ๓๙ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ กี่ ที่ แล ข้า ราชการ สำหรับ
ช่วย ราชการ ข้า หลวง บริเวณ ที่ เป็น ตำแหน่ง ข้า ราชการ รับ พระราช
ทาน ตัญญาบัตร กี่ ที่ การ เลือ ก สรร ผลิต เปลี่ยน ข้า ราชการ ตำแหน่ง
เหล่านี้ แล้ว แต่ พระบาท สัมเด็จ พระเจ้า อยู่ หัว จะ ทรง พระราชดำริห์
เห็น สัมควร

ข้อ ๔๐ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ มี นาคี จัด ราชการ ใน บริเวณ
ให้ เป็น ไป ตาม กฎ ข้อ บังคับ นี้ แต่ ปฏิบัติ ราชการ ตาม ท้อง ตรา กรุง เทพ ฯ
แล คำ สั่ง ของ ข้า หลวง เทศาภิบาล มณฑล นคร ศรี นครราช แต่ การ ที่
จะ ขอ คำ สั่ง ทาง ไต นั้น แล้ว แต่ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ จะ เห็น
สัมควร แก่ ประโยชน์ ของ ราชการ

ข้อ ๔๑ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ มี อำนาจ คือ

(๑) ทำและจัดราชการ ใน บริเวณ ซึ่ง ไม่ผ่าน ท้อง ตราภฏ ขอบบังคับ
แต่ พระราช กำหนด กฎหมาย ได้ ทุก อย่าง

(๒) ปฏิบัติ ราชการ ซึ่ง เกี่ยว กับ ต่าง ประเทศ ซึ่ง ไม่ผ่าน หนังสือ
สัญญา ทวง พระราช ไม่ ครี ได้ ทุก อย่าง

(๓) มีอำนาจ ตั้ง แต่ง ยกถอน ข้าราชการ ในบริเวณ ซึ่ง เป็น
ผู้ ไม่ ได้รับ พระราชทาน สัญญา บัตร หรือ ไม่ ได้รับ ประทอนตรา เสดนาบดี

(๔) มีอำนาจ ที่จะยก ข้าราชการ ที่มี ตำแหน่ง รับ พระราชทาน
สัญญาบัตร หรือ รับ ประทอน ตราเสดนาบดี คนใดคน หนึ่ง ใน บริเวณ
ออกจากตำแหน่ง เสดนาบดี ได้ ในคราว หนึ่ง แต่อำนาจ ในส่วน นี้ ให้ ใช้แต่
ในการ มีจจุบัน ทนค่วน ซึ่ง จะ ขออนุญาต ต่อข้าหลวง เทศำภิบาล มณฑล
นคร ศรี ชรรมราช หรือ กรุง เทพ ฯ ก่อน ไม่ ทนประโยชน์ ราชการ แต่เมื่อ
เอาตัว ออกแล้ว ต้อง มอก มา ยัง ที่ ว่าการ กระทรวง มหาศไทย โดย เร็ว

(๕) ตั้ง ให้ หยุคยัง หรือ ถอนคำ ตั้ง ของ กอง บัญชา การ เมือง
หรือ ข้าราชการ คนใดคน หนึ่ง ใน เขตรี บริเวณ ที่ บังคับ ซึ่ง เห็น ว่า
เป็น คำสั่ง ซึ่ง ไม่ชอบ ด้วย ราชการ หรือ ไม่ชอบ ด้วย พระราช กำหนด
กฎหมาย ใน ระหว่าง มี ใบบอก มา ยัง ข้าหลวง เทศำภิบาล ฤกรุง เทพ ฯ
ได้ ทุก อย่าง

ลักษณะใบ บอก แดรายงาน

ข้อ ๒๓. บรรดา ใบ บอก แด รายงาน ราชการ ทั้ง ปวง นั้นข้าหลวง
ใหญ่ ประจำบริเวณ จะมี ใบ บอก มา หา หรือ ขอ คำสั่ง แก่ ข้า หลวงเทศำ
ภิบาล มณฑล นคร ศรี ชรรมราช หรือ จะมี มอก มา ยัง กรุง เทพ ฯ ก็ได้
แต่แต่ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ จะ เห็นสมควร แก่ ราชการ แต่ ถ้า มี

บอก ทรง มายัง กรุงเทพฯ ฯ ต้อง ส่ง ดำเนิน ไป ให้ ข้า หลวง เทศาภิบาล
มณฑล นครศรีธรรมราช ทราบ ด้วย จง ทุก ฉบับ
ว่า ด้วยการ ปกครอง ของ ที่

ข้อ ๒๔ ให้ ใช้ พระราชบัญญัติ ลักษณะ ปกครอง ที่ตั้ง ที่ รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๖ ทุก มาตรา แต่ ให้ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ กำหนด เขต
เมือง แด่ จัด ตั้ง อำเภอ ตาม สัมคอร แก่ ที่ตั้ง และ ให้ กองบัญชาการ เมือง
กำหนด แบ่ง อำเภอ เปน ตำบล แด่ หมู่ บ้าน เพื่อ จัดการ ตาม พระราชบัญญัติ
ปก ครอง ที่ตั้ง

ข้อ ๒๕ ให้ จัด การ เว้น จำ เมือง แด่ บริเวณ ตาม ข้อ บัญชี เว้น จำ
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ ทุก ประการ แต่ การ กำหนด ตั้ง เว้น จำ ที่ใด
แต่ การ ตั้ง พงษ์ มรณ นั้น แด่ แต่ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ จะ จัด ตั้ง
แด่ ตั้ง แด่ง ตาม ที่ เห็น สัมคอร

ว่า ด้วยการ ประชุม ใหญ่

ข้อ ๒๖ ให้ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ แด่ พระยา เมือง ๆ ใน
บริเวณ พบ ประชุม ปกษา หรือ เพื่อ จัด ราชการ บ้าน เมือง ใน บริเวณ
นั้น มี กำหนด ปี ๑ ไม่น้อย กว่า ๒ ครั้ง จะ พบ ประชุม ที่ใด เวลา ใด
ให้ ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ นั้น หมาย ตาม สัมคอร และ ให้ ข้า หลวง
เทศาภิบาล มณฑล นคร ศรี ธรรมราช จัด การ ประชุม พร้อม ด้วย ข้า หลวง
ใหญ่ ประจำ บริเวณ แด่ พระยา เมือง ทั้ง หลาย มี กำหนด ไม่น้อย กว่า
ปี ละ ๓ ครั้ง

ข้อ ๒๗ บรรดา ข้า ราชการ ทั้ง ปวง ซึ่ง มี ราชการ ใน บริเวณ นี้
ควร หัก พุด ภาษา แด่ เขียน หนังสือ มลายู ทุก คน เพราะ ฉนั้น ควร มี กำหนด

ว่าถ้าไปรับ ราชการ ภายใน ๓ ปี ควร พุดภาษา ได้ แต่ ถ้า ได้รับ ราชการ
อยู่ถึง ๓ ปี แล้ว ควร อ่าน หนังสือ มลายู ได้ ถ้า มีคน นั้น ยัง มี ควร จะ ได้รับ
พระ ราช ทาน เงิน เดือน เพิ่ม เดิม อีก ๓๐๐ บาท เพราะว่า จะ พุด ภาษา แต่ อ่าน
หนังสือ ได้ ภายใน กำหนด เวลา ตั้ง ว่า มา แล้ว นี้

ข้อ ๒๘ ถ้า ข้า หลวง เทศาภิบาล ได้ พรีทิม ด้วย พระยา เมือง และ
โคะ กาด เมือง ไต ได้ สอบ แล้ว เห็น ว่า ข้า ราชการ คน ไต พุด ภาษา มลายู ได้
ให้ พร้อ ม กัน เช่น ข้อ ออก ปกาศ นัย บัตร ให้ ข้า ราชการ ผู้ นั้น แต่ ข้า หลวง
เทศาภิบาล มี อำนาจ จะ ให้ เงิน หลวง เปน รางวัล เปน เงิน ไม่ เกิน ๓๐๐ บาท
หรือ ถ้า สอบ อย่าง เดียว กัน เห็น ว่า เปน ผู้ ชำ เนียน หนังสือ มลายู ได้
ก็ ให้ ๓๐๐ บาท ปกาศ นัย บัตร แต่ ข้า หลวง เทศาภิบาล มี อำนาจ จะ ให้ เงิน หลวง
เปน รางวัล ได้ ไม่ เกิน ๔๐๐ บาท

ข้อ ๒๙ ให้ ข้า หลวง เทศาภิบาล มณฑล นคร ศรี นคร ราช จิต ว่าง
แบบ แผล สอบ ได้ วิชา พุด แต่ หนังสือ มลายู แต่ อีก ๓๐๐ บาท รางวัล ภายใน
กำหนด ๓๐ วัน ตั้ง ว่า มา แล้ว ใน ข้อ ก่อน

ว่า ด้วย การ ไร้ง ค้า

ข้อ ๓๐ ให้ ใต้ พระ ธรรม ญู ค้า ทัว เมือง รัตน โกสินทร ศก ๓๓๔
ใน บริเวณ นี้ เว้น แต่ คำ ว่า “ ค้า ดมณฑล ” ให้ เข้าใจ ว่า “ ค้า ด บริเวณ ”
แต่ คำ “ ข้า หลวง เทศาภิบาล ให้ เข้าใจ ว่า ข้า หลวง ใหญ่ ประจำ บริเวณ ”
แต่ การ ที่ จะ ตั้ง หรือ จะ เดือน หรือ จะ เปลี่ยน ผู้ พิพากษา ใน บริเวณ
๗ หัว เมือง ตาม ความ ที่ ว่า ไว้ ใน มาตรา ๑๐ ของ พระ ธรรม ญู ค้า
ทัว เมือง ร, ศ, ๓๓๔ นั้น ให้ ถือ ว่า เปน หน้า ที่ ของ เสนา บดี กระทรวง

มหาดไทย จะ นำ ความ กราบ บังคม ทอด และ ให้ ข้าหลวง ใหญ่ ประจำ
 บริเวณ มี ใบ บอก ใน การ ที่ เกี่ยว แก่ ตั้ง หรือ เดือน หรือ เปลี่ยน ผู้
 พิพากษา ใน บริเวณ มา ยัง เส้นา บัดี้ กระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๓๑ ให้ มี ค่ำด เป็น ๓ ชั้น คือ

- ๑ ค่ำด บริเวณ
- ๒ ค่ำด เมือง
- ๓ ค่ำด แขวง

และ ให้ มี ผู้ พิพากษา สำหรับ ค่ำด เหล่า นั้น เพื่อ พิจารณา พิพากษา คดี
 ตาม พระ ราช กำหนด กฎหมาย

ข้อ ๓๒ ให้ ใช้ พระ ราช กำหนด กฎหมาย ทั้งปวง ใน ความ ขาญา
 แด ความ แพ่ง แด ความ แพ่ง ซึ่ง เกี่ยว ด้วย สำนานา อีสตาม เรือง ผัว เมีย กัด
 แด เรือง มรฎก กัด ซึ่ง คน นับ ถือ สำนานา อีสตาม เป็น ทั้ง โจทย์ จำเลย
 หรือ เป็น จำเลย ให้ ใช้ กฎหมาย อีสตาม ใน การ พิจารณา แด พิพากษา
 แด ให้ โตะ กัด ซึ่ง เป็น ผู้ ฎ แด เป็น ที่ นับ ถือ ใน สำนานา อีสตาม เป็น ผู้
 พิพากษา ตาม กฎหมาย อีสตาม นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม วัน เดือน โกสินทร ศก ๑๒๐

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

ประกาศ กระทรวง นคร บาด

แผนก กรม สรรพากร ใน

เรื่อง เติมนำ ไร่ วัด นา โน มณฑล กรุง เทพ ฯ จำนวน ศก ๓๒๐

ขอ ประกาศ แก่ ผู้ทำ นา หรือ เจ้า ของ นา ใน มณฑล กรุง เทพ ฯ

ให้ ทราบ ทุก กัน ว่า บัดนี้ ถึง วัตถุประสงค์ ที่ เจ้า พนักงาน จะ ได้ ให้ กำนัน ออก เติมนำ ไร่ วัด เก็บ เงิน หาง เข้า ค่า นา จำนวน ศก ๓๒๐ ใน มณฑล นี้ ตั้ง แต่ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ร.ศ. ๓๒๐ นี้ เป็นต้น ไป

เพราะ ฉะนั้น ตาม ความ ใน มาตรา ๘ แห่ง พระราช บัญญัติ ดัชนี การ เก็บ เงิน ค่า นา ร.ศ. ๓๑๘ เจ้า พนักงาน จะ ให้ ผู้ ทำ นา หรือ เจ้า ของ นา นำ ชี เซกซ์ ที่ นา ของ ตน ที่ ได้ หว่าน ปลูก เพาะ เม็ด เข้า แต่ คน เข้า นั้น ให้ สั้น เชิง แม้ ผู้ ทำ นา หรือ เจ้า ของ นา ไม่ นำ เจ้า พนักงาน ที่ ไป ไร่ วัด ที่ นา แล้ว ผู้ นั้น ต้อง ระวัง โทษ ตาม พระราช บัญญัติ ปรับ ครัง ๓ เปน เงิน ไม่ เกิน ๒๐ บาท หรือ จำ ไม่ เกิน หนึ่ง เดือน หรือ ทั้ง ปรับ แด่ ทั้ง จำ ทั้ง ๒ สถาน นั้น ให้ ผู้ ทำ นา หรือ เจ้า ของ นา คอย นำ กำนัน ออก ไร่ วัด ที่ นา ของ ตน ที่ ได้ หว่าน ปลูก เม็ด เข้า แต่ รับ ไบ นำ จาก กำนัน เมื่อ กำนัน ออก ให้ นั้น จง ทุก ๆ ราย แม้ ผู้ ไค ไม่ ไป นำ แต่ รับ ไบ นำ ที่ กำนัน ออก ให้ แล้ว เจ้า พนักงาน จะ ถือ ว่า เนื้อ นา ที่ กำนัน ได้ ไร่ วัด นั้น เปน ถูก ต้อง แต่ จะ เรียก เงิน ฮากร ให้ เต็ม ตาม จำนวน นั้น

แม้ เจ้า ของ นา หรือ ผู้ แทน หรือ ผู้ ทำ นา คน ไค เมื่อ รับ ไบ นำ จาก กำนัน แล้ว เห็น ว่า เนื้อ นา คง เรียก ใน ไบ นำ นั้น มาก เกิน กว่า จำนวน นา ที่ ได้ เก็บ เกี้ยว ควร จะ ขอ ตัด ได้ ตาม ความ ใน มาตรา ๓๑ ข้อ ๑ ข้อ ๒

ข้อ ๓ แห่งพระราชบัญญัติ ดัชนี การเก็บเงิน อากร ค่านา ร, ศ, ๑๓๘
นั้นแล้ว ก็ให้ทำเรื่อง รวดยื่น ขอ ตตต่อ นายอำเภอ ภายในกำหนดไม่
เกิน ๑๕ วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับ โยนำ นั้นเป็น ต้น ไป

อนึ่ง แม้ภายหลัง ผู้ใด จะมาร้องว่า ไม่ได้ รับ โยนำ ไม่ทราบ ประกาศ
จะไม่ยอม เสียเงิน ค่านา กรม สรรพากร ใน จะไม่ยอม ตด ให้โดย เบน
ฉันทา เพราะ ได้ ประกาศ ให้ทราบ ทัดกัน โดย เตี่ยดแล้ว กำนัน จะ เป็น
ผู้ ออก โยนำ ให้ เมื่อ เวลา รวดคานา ทุก ๆ แดง ถ้า เจ้า ของ นา หรือ
ผู้แทน หรือ ผู้ทำ นาคคนใด ไม่ได้ รับ โยนำ ก็ ให้ ร้อง ต่อ นายอำเภอ
เพื่อ ได้ ออก ให้ โดยทันที

โดย รับ ตั้ง เสนา บดี กรม ทรง นคร บาด
ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๒๐
(เซ็น) หลดอง รัชฎากร โภศต
เจ้า กรม สรรพากร ใน

ประกาศ บอกลยกเลิกตราแดง ใบจอง ใบเหี้ยมย่ำเดิม

สำหรับ ที่ดิน ใน บ้าน พลับ บ้าน เกาะเกิด ตำบล เกาะเกิด อำเภอ
พระราชวัง เมือง กรุงเก่า

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เลขาธิการกระทรวงเกษตราธิการ
ขอประกาศแก่บรรดาผู้ถือที่ดิน หรือผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งมีกิจธุระเกี่ยว
ข้องด้วยที่ดิน ในตำบลซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ให้ทราบทั่วกันว่า

ด้วยตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ เรื่อง ออก โฉนดที่ดิน
ลงวันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ นั้น ในข้อ ๑๖ มี
ความว่า “ให้เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะประกาศ
ยกเลิกตราแดง ใบจอง ของเก่า ในท้องที่ซึ่ง ออก โฉนด ใหม่ นี้ ตั้งแต่พ้น
วันกำหนดไป บรรดาที่ดิน ในเขตท้องที่นั้น ซึ่งไม่มีโฉนด อย่าง
ใหม่นี้เป็นสำคัญ ให้ถือว่าเป็นที่ซึ่งรัฐบาล บกบักรักษาผู้อื่น ไม่มี
กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น” แต่ในข้อ ๑๗ มีความว่า “ให้เสนาบดี
กระทรวงเกษตราธิการ มีอำนาจที่จะเรียก ตราแดง ใบจอง ใบเหี้ยม ย่ำ
ของเก่า สำหรับ ที่ดิน ในเขตที่ได้ ออก โฉนด ใหม่ นี้ มาเก็บไว้กับ
สารบบที่ดิน ใน หอทะเบียน สำหรับที่นั้น” ความแจ้งอยู่ในประกาศ
นี้แล้ว

บัดนี้ ข้าหลวงเกษตราได้ พิจารณา ที่ดิน แต่ทำ โฉนด สำหรับที่ ดิน
ในบ้าน พลับ บ้าน เกาะเกิด ตำบล เกาะเกิด อำเภอ พระราชวัง แขวง
เมือง กรุงเก่านี้สำเร็จบริบูรณ์แล้ว และจะได้ ลงมือ แจก ให้แก่ราษฎร
ผู้ถือที่ดิน เพื่อให้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ณ จังหวัดตำบลที่กล่าว

แต่นั้น ตามประกาศ ตั้งแต่ภายใน เดือน มกราคม รัตนโกสินทร
ศก ๓๒๐ เป็นเซตร์ แต่ข้าหลวงเกษตร์จะได้มีประกาศกำหนดวันที่จะ
ได้แจก โฉนดนั้น ให้ทราบทาง กำนัน ท้อง ที่ ด้วย อีก ส่วน หนึ่ง
เพราะฉะนั้น จึงได้ประกาศให้ทราบ โดยอำนาจ ของ ประกาศ กระแส
พระบรมราชโองการว่า ถ้า พัน เซตร์เดือน มกราคม รัตนโกสินทร
ศก ๓๒๐ ไปแล้ว บรรดาตราแดง ใบจองเดิม สำหรับที่ดินใน บ้าน พลับ
บ้าน เกาะเกิด ตำบลเกาะเกิด อำเภอ พระราชวัง แขวง เมือง กรุงเก่า นั้น
ให้ยกเลิกเสีย ไม่ให้ใช้เป็นกรรมสิทธิ์สำหรับ ที่ดิน ตาม ประกาศ สืบ ไป
แต่ให้ผู้ถือที่ดิน ใน ตำบล ซึ่งกล่าวแต่นั้น นำตราแดง ใบจอง แด
ใบเหยียบย่ำเดิม กับเงินค่า ชกรรมเนียม มา รับ โฉนดต่อ เจ้าพนักงาน
ณ หอทะเบียน ที่ดิน เมือง กรุงเก่า ซึ่ง ตั้ง อยู่ที่ สภาคาร ราช ประยูร
ณ พระราชวัง บาง ปิ่น ไป ให้เสร็จ แต่ ใน ระยะเวลา วันที่ ได้กำหนด ไว้
ใน ประกาศ นี้ ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๕ ขึ้นวาศมรัตนโกสินทร ศก ๓๒๐

(เช่น) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดี กระทรวง เกษตราชิจการ

แจ้ง ความ กระทรวง การ ต่าง ประเทศ

ด้วยทรง ทรง กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศแจ้ง ความ ให้ทราบ ว่า
 มิดเดิลเทิร์น มิตร มิตร คิง ราช ทูต อเมริกัน ซึ่ง ประจำ อยู่ใน กรุง เทพ ฯ
 มี หนังสือ มา ยัง กระทรวง การ ต่าง ประเทศ ตั้ง วันที่ ๒๒ พฤศจิกายน
 ศก ๓๒๐ ตั้ง ประกาศ ของ รัฐบาล อยู่ใน ดิคัสเตตส์ อเมริกา มา ว่า รัฐบาล
 แห่ง ประเทศ เซอร์ เวียร์ ได้ ยิน ยอม เข้า อยู่ใน หนังสือสัญญาสากล ไปรสันย์
 ซึ่ง ได้ ประชุม แล้ว ที่ กรุง วอชิงตัน ปีรัตน โกสินทร ศก ๓๑๒ รัฐบาล
 แห่ง ประเทศ เซอร์ เวียร์ ได้ ยอม รับ ตาม แดง ชื่อ ใน หนังสือ แรติ ฟิ เกชัน
 เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ศก ๓๒๐ มีความ ต่อ ไปนี้

- ฉบับที่ ๑ สัญญา สากล ไปรสันย์
 - , , ๒ สัญญา ว่าด้วย การ แลก เปลี่ยน หนังสือ แด หีบ ที่ ได้ ตี ราคา ไว้ แล้ว
 - , , ๓ สัญญา ว่าด้วย ส่ง เงิน ทาง ไปรสันย์
 - , , ๔ สัญญา ว่าด้วย ส่ง ห่อ สิ่ง ของ ทาง ไปรสันย์
 - , , ๕ สัญญา ว่าด้วย ที่ จะ ให้ ไปร สันย์ เป็น ชูระ ด้วย เรือง เงิน เร็ยราย
- จดหมาย เหตุ แด หนังสือ พิมพ์ ที่ ออก เป็น คราว ๆ

คำสา ว่า การ ต่าง ประเทศ

วันที่ ๒๐ ธันวาคม รัตน โกสินทร ศก ๓๒๐

(ลงพระนาม) เทวะวงษ์วโรประการ

เสนาบดี ว่า การ ต่าง ประเทศ

กฎเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม ว่าด้วยให้ศาลเมืองมีอำนาจ
พิจารณา คดีที่เกิดขึ้นอำนาจศาลได้แต่ห้ามไม่ให้ตัดสิน

ที่ ๕,๓๒๐ กระทรวงยุติธรรม วันที่ ๒๐ ธันวาคมรัตนโกสินทร์ว่า ๑๒๐

ด้วยว่า พระเจ้าอยู่หัว ทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตรา
กระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรขึ้นไว้พิทักษ์ มาถึงผู้พิพากษาทั้งหลาย
แต่เจ้าหลวงพิเศษทราบ

ด้วยเรื่องความ ที่เกิดอำนาจศาลเมืองจะชำระนั้น อนุมัติให้มีคดี
ซึ่งด้วยเหตุว่า ถ้าจะส่งความขึ้นมาชำระยังศาลมณฑลแล้ว ก็จะต้องส่งตัว
โจทก์ตัวจำเลย แด่พยานหลายคน ขึ้นมาด้วยเป็น การลำบากแก่คน
ทั้งหลายทั่วไป ครั้นจะรอคอยให้ผู้พิพากษาศาลมณฑลไปยังศาลเมือง
ก็จะต้องเนินช้าไป เพราะทางเดินไม่ค่อยเป็น การสะดวกนัก จึงได้นำ
ข้อความขึ้นกราบบังคมทูล พระกรุณา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระ
ราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ออกกฎฉบับนี้ เพื่อให้ศาลได้มีโอกาส
จัดการอันควรต่อไป คือ

- ๑ ให้ศาลเมืองมีอำนาจ ชำระความเหล่านี้ได้ เหมือนอย่างว่ามี
อำนาจ แต่อย่าให้ศาลเมืองพิพากษา ให้ทำแต่ความเห็นขึ้นเสนอศาล
มณฑล แด่ส่งสำนวนไปยังศาลมณฑล ให้ศาลมณฑลพิพากษาลงมา
- ๒ ให้ศาลเมืองถามโจทก์จำเลยว่า จะไปว่าความที่ศาลมณฑล
ฤๅไม่ ถ้าฝ่ายใดหยากไปจึงให้ส่งไป
- ๓ ถ้าคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ไปศาลมณฑลแล้ว ศาลมณฑล
จะได้มีโอกาสถามผู้นั้นว่าจะโต้แย้งสำนวนประการใด และถ้าเห็น

สมควรแล้ว จะสืบ พยาน คน เก่า ซ้ำ อีก ก็ ได้ ตามแต่การ ฤๅจะมี คำสั่ง อื่น ๆ
ก็ ได้ ตามแต่ควร

๔ ถ้าใน เมืองใด มี ทั้ง ศาล เมือง แต่ศาลมณฑลเทศาภิบาล ที่ เกิน อำนาจ
ศาล เมือง นั้น ให้ ศาล มณฑลชำระ

ว่าด้วยเรื่องรับอุทธรณ์สิ่งอุทธรณ์

ที่ ๑,๓๒๐ กระทรวงยุติธรรม วันที่ ๒๐ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๒๐
สารตรา พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นราชบุรีดิเรกฤทธิ์ เลขาธิการ
กระทรวงยุติธรรมแต่ สมานายกข้าหลวงพิเศษ มา ยัง ผู้พิพากษาทั้ง หาด
แต่ ข้าหลวงพิเศษ ทราบ

ด้วย ใน การ รับ อุทธรณ์ สิ่ง อุทธรณ์ นั้น สืบ เกิดเหตุ เดียวนี้ ว่า ยัง ไม่
สดวกดี จึง ได้นำ ข้อ ความ ขึ้น กราบ บัง คม ยุติ พระ กรุณา ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้ ออก กฎ ฉบับนี้
เพื่อให้ ศาล จัด การ อัน ควร ต่อ ไป คือ

๑ ถ้า คู่ ความ ขอ อุทธรณ์ แล้ว ศาล ควร ต้อง ถาม ทั้ง โจทย์ แล จำเลย
ว่า จะ ไป ว่า ฤๅ จะ แต่ง ทนาย ไป ว่า ที่ ศาล ซึ่ง จะ ได้ รับ อุทธรณ์ ฤๅ ไม่
ได้ ความ อย่าง ไร แล้ว ให้ ทนาย เหตุ ไว้ ที่ ไป ปัก สำนวน เพื่อ ศาล ซึ่ง
รับ อุทธรณ์ นั้น จะ ได้ รับ

๒ อนึ่ง ใน การ ที่ โจทย์ ก็ คือ จำเลย ก็ คือ ส่ง ไป อุทธรณ์ ฤๅ ฎีกา ต่อ ศาล
ศาล ควร ต้อง ให้ ทำ มา มาก กว่า ฉบับหนึ่ง เพื่อ ที่ จะ ได้ ส่ง ให้ ผู้ ที่ ต้อง
อุทธรณ์ ต้อง ฎีกา ไว้ เหมือน อย่าง พ้อง ถ้า เขา จะมี หนังสือ แก่ ความ อย่าง ไร
จะ ได้ รวม ไว้ ใน สำนวน ด้วย

๓ ยี่สิบ เมื่อผู้อุทธรณ์คดี ผู้ซึ่งอุทธรณ์คดี ขอมาว่าความในศาล ซึ่งจะต้องพิจารณาชั้นอุทธรณ์นั้น ควรให้ตั้ง ทนายไว้ ในเมืองของศาล ซึ่งจะรับอุทธรณ์ เว้นไว้แต่ตนเองจะ อยู่ในเมืองนั้น เพื่อที่ศาลนั้นจะได้ตั้ง หมายนัดได้ง่าย ๆ

๔ ในกรุงเทพฯ ศาลอุทธรณ์: แต่ศาลอุทธรณ์ ข้างหลวงพิเศษ แต่ศาลฎีกา จะนัดความ ในหนังสือ พิมพ์ เว้นไว้แต่จะได้นัดด้วย หมายได้นัด

(ลงพระนาม) ระเบียบพัฒนศักดิ์

ประทับตราจันทร์ มณฑล มาเป็น สำคัญ

เจ้าพนักงานหอสมุด

ประกาศ เลื่อนกำหนดทำสารกรรมธรรม์ทาส

มณฑลพายัพ ครั้งที่ ๒๓

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งว่า ตามความใน พระราชบัญญัติ ตักขณ ทาส มณฑล พายัพ มาตรา. ๓๐ บัญญัติ ให้ผู้ เป็น พายเงิน เปลี่ยน ดำ ารกรรมธรรม์ทาส ใหม่ ให้เสร็จ ในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๓๘ ครั้น ต่อ มา ทรง พระ ราชดำริ เห็น ว่า กำหนดวัน ให้ นาย เงิน ทำ ดำ ารกรรมธรรม์ ี่เปลี่ยน ใหม่ นั้น กระ ษั น ัก จึง ได้ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ออก ประกาศ ลง วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ร.ศ. ๑๓๘ เลื่อน กำหนด วัน ทำ ดำ ารกรรม ธรรม์ ทาส ต่อ ไป เป็น วันที่ ๓๐ กันยายน ร.ศ. ๑๔๐ มีความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ พระ ราช บัญญัติ ที่ ถ้าว มา นี้ แล้ว บัด นี้ เห็นว่า บัดี้ กระ ทรวง มหาด ไทย นำ ความ ขึ้น กราบ บัง คมทูล พระ กรุณา ทราบ ฝ่า ถอง ชูดี พระ บพ ว่า แบบ พิมพ์ หลวง ดี เหว็บ ทำ ดำ ารกรรมธรรม์ ที่ ได้ จัด ส่ง ขึ้น ไป มณฑล พายัพ ไป ตก ค้าง ตาม ระยะ ทาง ถึง มณฑล พายัพ ซ้ำ ไป กว่า ที่ ได้ กระ ด้ แต่ เดิม มา เล จึง ทรง พระ ราชดำริ เห็น ว่า ถ้า จะ คง กำหนด ไว้ ตาม ประกาศ เดิม เจ้า เงิน คง จะ ได้ ความ เดือด ร้อน โดย หากความ ผิด มิ ได้ เพราะ ฉะนั้น จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ขยาย กำหนด ให้ ทำ ดำ ารกรรมธรรม์ ทาส เปลี่ยน ใหม่ ได้ จน วันที่ ๓๐ เดือน กันยายน ร.ศ. ๑๔๐ เป็น ที่ สุด ตาม ความ ใน พระ ราช บัญญัติ ตักขณ ทาส มณฑล ศวษะคย/๕๕๕ หน่อ มาตรา ๓๐ นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ มกราคม วันวันโกสินทร ศก ๑๔๐

ประกาศออกโฉนดที่ดินมณฑลกรุงเทพฯ ฯ

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์

พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตามกระแสพระราชดำริห์ ในการที่จะให้มีชัยหลวงคอกวังวัดบักเซกต์ แล ออกโฉนดที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดิน เพื่อให้เป็นหลักฐานมั่นคงขึ้น ดังแจ้งอยู่ในประกาศออกโฉนดที่ดินมณฑลกรุงเทพฯ ฯ ซึ่งตั้งวันที่ ๓ พฤษภาคม วันคนโกลน ทศศก ๑๒๖๐ นั้น การที่ข้าหลวงได้ออกไปจัดการวังวัดบักเซกต์ แล ออกโฉนดที่ดินในตำบลนั้น ก็เห็นการสำเร็จได้ดังพระราชประสงค์ แล เสนอที่นิยมยินดีแก่เจ้าของที่ดินเป็นอันมาก

บัดนี้ทรงพระราชดำริห์ว่า ดั่งควรจะจัดการออกโฉนดที่ดินในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ ตามแบบที่ได้จัดมาแล้ว ในมณฑลกรุงเทพฯ ฯ นั้น ได้ชักมณฑลหนึ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้พระยาประชาชีพบริบาลเป็นข้าหลวงเกษตร์ อยู่ในบังคับบัญชาเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ พร้อมด้วยเจ้าพนักงานกรมแผนที่ ออกวังวัดบักเซกต์ที่ดินในเซกต์ทิศใต้ตั้งแต่ฝั่งคลองบางเขน ฝั่งเหนือ ทิศตะวันออกตามลำคลองเปรมประชากร ฝั่งตะวันตก ทิศตะวันตกตามลำแม่น้ำเจ้าพระยา ฝั่งตะวันออกขึ้นไปจนถึงคลองเชียงรากน้อยฝั่งใต้เป็นที่สุดทิศเหนือ เพื่อให้ได้ออกโฉนดให้แก่เจ้าของที่ดิน แล ถ้าข้าหลวงเกษตร์จะมีกำหนดออกวังวัดบักเซกต์ที่ดินในเซกต์อำเภอใด เมื่อใด ข้าหลวงเกษตร์จะได้ประกาศล่วงหน้ามาให้ทราบอีกด้วย เพราะฉะนั้น

ข้อ ๑ ถ้าผู้เป็นเจ้าของที่ดินในตำบลที่กล่าวนี้ ได้ทราบประกาศ
ว่าข้าหลวงเทศาภิบาลจะสำรวจและจัดให้บักเซक्टरที่ดิน ในที่ของ ตน เมื่อ
ใดแล้ว ก็ให้เจ้าของมานำ หรือให้มีผู้แทนตัวมานำซีเซक्टरที่ดินของตน
ข้าหลวงเทศาภิบาลจะได้รังวัดและบักเซक्टरให้

ข้อ ๒ ถ้าเจ้าของที่ดินนำซีว่าเซक्टरที่ดินของตนอยู่เพียงใด ก็ให้
ข้าหลวงเทศาภิบาลรังวัดและจัดให้บักเซक्टरไว้ทุกมุมที่ เกินไว้แต่ที่
วัดาทซึ่งจะกล่าวต่อไป

ข้อ ๓ ถ้าที่ดินแปลงใด มีผู้แย่งชิงกันว่าเป็นเจ้าของมากกว่า
รายหนึ่งขึ้นไปก็ดี หรือมีผู้นำซีเซक्टरคาบเกี่ยวกันอยู่ก็ดี ในที่วัดาท
เช่นนี้ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาลจัดให้บักเซक्टरด้านที่รับรองถูกต้องกันไว้
ก่อนแต่ด้านที่วัดาทนั้น ให้สังเกตไว้กว่าจะมีคำตัดสินอันเด็ดขาดว่า
อย่างไร จึงให้บักให้ตามคำตัดสินนั้น

ข้อ ๔ คดีพิพาทกันด้วยเรื่องที่ดินในตำบลที่กล่าวนี้ ให้ข้าหลวง
เทศาภิบาลมีอำนาจพิจารณาได้ส่วนหนึ่งเปรียบเทียบได้ตลอดไป แต่ถ้าที่วัดาท
รายใดประมาณราคาไม่เกิน ๑๖๐ บาท ขึ้นไปแล้วให้ข้าหลวงเทศาภิบาล
มีอำนาจที่จะตัดสินได้เป็นเด็ดขาด ห้ามอย่าให้ฟ้องอุทธรณ์หรืออุท
เกล้าฯ ถวายฎีกา ถ้าเป็นคดีที่ดินอันมีราคาเกินกว่า ๑๖๐ บาท
ขึ้นไป เมื่อข้าหลวงเทศาภิบาลพิจารณาได้ส่วนเสร็จแล้วแต่คู่ความไม่
ยอมตามคำเปรียบเทียบ ของข้าหลวงเทศาภิบาล ก็ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล
ส่งความนั้น มายังศาลข้าหลวงพิเศษสำหรับการที่ดิน ณกระทรวง
ยุติธรรม 08/10/2566

ข้อ ๕ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดไม่พอใจในคำตัดสินของศาลข้าหลวงพิเศษ

ก็ให้หลุดเกล้า ๆ ถวายฎีกาที่เดี๋ยวจ โดยไม่ต้องฟ้องอุทธรณ์ก่อน

ข้อ ๖ ที่ดินรายใดไม่มีเจ้าของ มา นำเข้า เซอร์जन ดินกำหนด วันที่จะ
เข้า หวดง เกษตร ไร่ ไร่ แต่จัด บัก เซอร์ ใน ที่ ตำบล นั้น แล้ว ก็ ให้ถือ ว่า
เจ้าของ ผู้ นั้น ไม่ ทำตาม หมาย บังคับ ให้ เจ้า หวดง เกษตร ได้ ส่วน แล ตั้ง โทษ
ถาน ขัด หมาย บังคับ ตาม พระ ราชบัญญัติ ภาระ บอน พิจารณา ความ แห่ง นั้น

ข้อ ๗ เมื่อ เจ้า หวดง เกษตร ไร่ ไร่ แล้ว แต่ จัด ให้ บัก เซอร์ ที่ ดิน
เสร็จ แล้ว เจ้า หวดง เกษตร ไร่ จะ ได้ ประกาศ กำหนด วัน ให้ เจ้า ของ มา
รับ โฉนด ใหม่ เพราะ ค่า ไป จะ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ ยก เด็ก
หนังสือ สำคัญ สำหรับ ที่ ดิน อย่าง เก่า ทั้ง ปวง ใน ที่ ซึ่ง เจ้า หวดง เกษตร ได้
ตรวจ ไร่ ไร่ แล้ว จัด ให้ บัก เซอร์ แล้ว นั้น

ข้อ ๘ ให้ เจ้า ของ ที่ ดิน ซึ่ง มี หลัก เซอร์ บัก ไร่ ไร่ ดิน ไร่ นั้น
พร้อม กัน เป็น ผู้ แต่ รักษา หลัก เซอร์ ไร่ ไร่ ให้ เรียบ ร้อย เสมอ ไป ถ้า หลัก
เซอร์ นั้น ต้ม หรือ เบน อันตราย ไป ประการ ใด ให้ รับ นำ ความ มา แจ้ง แก่
กรม การ อำเภอบ โดย ทันท ที่

ข้อ ๙ หลัก หมาย เซอร์ ที่ ดิน ซึ่ง เจ้า หวดง ได้ จัด ให้ บัก ไร่ ไร่ แล้ว ตาม
ความ ใน ข้อ ๒ นั้น ห้ามมิ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด นอก จาก เจ้า พนักงาน ตอน เดือน
ย้าย ไป จาก ที่ หรือ ทำ อันตราย อย่าง ใด ถ้า ผู้ ใด บัง อาจ ตอน เดือน ย้าย
หรือ ทำ อันตราย หลัก เซอร์ ที่ ดิน ซึ่ง เจ้า พนักงาน ได้ บัก ไร่ ไร่ ต้อง ระวัง โทษ
มี กำหนด ปรับ โทษ เบน เงิน ไม่ เกิน ๕๐ บาท หรือ จำ คุก มี กำหนด ไม่
เกิน ๒ เดือน หรือ ปรับ แด่ จำ คุก ทั้ง สอง สถาน

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ มกราคม รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

๐๘/๑๐/๒๕๖๖
เป็น วันที่ ๑๒๑๑๑ ใน รัชกาล ๒๕๖๖

ประกาศชื่อ เมือง นครราชสีมา

กรมขุนส่มมต อมรพันธุ์ รับ พระบรมราชโองการ ให้เกล้า ๆ ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศว่า ชื่อ มณฑลแต่เมือง นครราชสีมา
ซึ่งใช้ตัว ห การันต์ด้วยนั้น เป็นการผิดจาก ความหมาย ของ
ชื่อเมือง แต่นั้นต่อไปอย่าให้ ใช้ตัว ห การันต์ ให้ใช้ว่า นครราชสีมา
ในการที่จะออกชื่อเกี่ยวกับ มณฑลแต่เมืองนี้ ในที่ที่ส่ง
ประกาศมา ณ วันที่ ๓๒ มกราคม วันโกสสินทร ศก ๑๒๐

ประกาศเพิ่มเติมกฎเสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ วันโกสสินทรศก ๑๒๐

ด้วยตามความในกฎเสนาบดี กระทรวงเกษตราธิการ ลงวันที่ ๑๗
กันยายน วันโกสสินทร ศก ๑๒๐ เป็นข้อบังคับสำหรับ การออกโฉนด
อย่างใหม่ ซึ่งดำเนิรตาม ประกาศ กระแส พระบรมราชโองการ ออกโฉนด
ที่ลงลงวันที่ ๑๕ กันยายน วันโกสสินทร ศก ๑๒๐ ความแจ้งอยู่
ในกฎนั้นแล้ว

บัดนี้ หอทะเบียนที่ดิน เมือง รุ่งเก่า ได้ออกโฉนดดำไว้แล้วไป
บ้างบางตำบล แต่ในระหว่างเวลาดังแต่ได้ออกไปแล้ว จนถึงทุกวันนี้
มีผู้ถือกรรมสิทธิ์นำโฉนดมาขอแก้ทะเบียนแล้ว หลายราย แต่กฎเสนา
บดีที่ดำไว้ด้วย ล้วนอำนาจที่จะ เปลี่ยนกรรมสิทธิ์นั้น ยังบกพร่องอยู่ จึง
พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนา
บดีกระทรวงเกษตราธิการ ตั้งกฎเสนาบดีเพิ่มเติมไว้สืบไปดังนี้

ว่าด้วยอำนาจที่จะเปลี่ยนกรรมสิทธิ์

ข้อ ๑ บรรดา โฉนด สำหรับ ที่ ดิน แปลง โด ซึ่งมี ชื่อ ผู้ถือ กรรมสิทธิ์ อยู่ใน โฉนด แปลง นั้น ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป แต่เมื่อ มีความประสงค์ จะ เปลี่ยน กรรม สิทธิ์ โดยการ โอน โฉนด แก่ ทะเบียน ที่ดิน นั้น แล้ว ผู้ถือ กรรมสิทธิ์นั้น ๆ จะต้อง มา พร้อม กัน ด้วย ตนเอง หรือ มี ใบ อนุญาต ตามแบบหลวง แต่ง ผู้หนึ่ง ผู้ใด ให้มาลงชื่อใน สัญญา แต่ใน ทะเบียน แทน ก็ได้ ถ้าขาด ไปแค่คน หนึ่ง คนใด โดยที่มิได้ มี ใบ อนุญาต แต่ง ผู้หนึ่ง ผู้ใด มา แทน แล้ว ห้าม ไม่ให้ นายทะเบียน รับ โอน โฉนด แต่แก่ ทะเบียน ให้เป็น อัน ขาด แต่

ข้อ ๒ ใน การ ที่จะ ขอ โอน โฉนด แต่แก่ ทะเบียน เช่น ที่ กล่าว ไว้ ใน ข้อ ๑ นี้ ถ้าหากว่า ผู้ถือ กรรม สิทธิ์ ใน ที่ดิน แปลง นั้น ถึง มรณะภาพ ไปบ้าง ยัง อยู่บ้าง ฝ่าย ผู้ อยู่ จะ ขอ โอน โฉนด แก่ ทะเบียน แล้ว แต่เมื่อ ได้ ประพฤติ แต่จัดการ ให้เป็น ไปตาม หมวดที่ ๕ ข้อ ๑๒ ของ กฎเสนา บัด ดงวันที่ ๑๗ กันยายน ค.ศ. ๑๒๐ ซึ่ง มีใจ ความว่า ผู้ใด ได้รับ มรดก ที่ดิน แปลง โด ให้ ทำ เรื่อง รวบรวม ขอ โอน โฉนด ขึ้น ต่อ พนักงาน ทะเบียน เพื่อจะได้ มี ตั๋วประกาศ โฆษณาการ ให้มหาชน ทราบ พัน ๓๐ วัน ไม่มีใคร ได้แย้ง จึง จะ โอน โฉนด ได้ หรือถ้ามี ผู้ใดแย้ง จะต้อง ถ้อย เขา คำ พิพากษา ของ ศาล เปน การ เต็จ ขาด ด้วย แล้ว จึง ให้ โอน โฉนด แต่ แก่ ทะเบียน ที่ดิน นั้น ได้ ตาม พระ ราช บัญญัติ

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มกราคม วันคนโทสินทร ค.ศ. ๑๒๐

08/10/2566 (เซน) เทเวศร์วงษวิวัฒน์

เสนา บัด กระทรวง เกษตรราธิการ

พระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

มี พระ บรม ราช โอง การ ใน พระบาท สมเด็จ พระ ปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระ จุฑ จอมเกล้า เจ้า อยู่หัว ดำรัส เห็นเกล้า ๆ ให้ ประกาศ จง ทราบ ทัด กัน ว่า การ ดำรง และ เก็บ เงิน แทน ส่วย และ เก็บ เงิน ค่า ราชการ และ การ ยก เว้น บุคคล ซึ่ง สมควร ยก เว้น ไม่ ต้อง เสีย เงิน แทน ส่วย และ เงิน ค่า ราชการ ยัง เปน การ ตำบาก แก่ เจ้า พนักงาน และ ยัง ไม่ เปน การ ระเบียบ เรียบร้อย ทรง พระ ราช ดำริ เห็น ว่า สมควร จะ ต้อง จัด การ แก้ไข วิธี ดำรง และ เก็บ เงิน ค่า ราชการ และ กำหนด ชั้น ผู้ ต้อง ยก เว้น ไม่ เสีย เงิน ค่า ราชการ ให้ เปน การ ระเบียบ เรียบร้อย ต่อ ไป จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ ให้ตรา เปน พระราชบัญญัติ ขึ้นไว้ ใช้สืบไป

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ เก็บเงินค่าราชการ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐” และจะใช้ พระราชบัญญัตินี้ ใน หัว เมือง มณฑล ไทเมือง ไท เมื่อ ได้ ประกาศ โฆษณาการ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เปน สำคัญ แล้ว จึง ให้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ใน หัว เมือง มณฑล นั้น สืบไป

มาตรา ๒ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ไป บรรดา กฎหมาย และ ข้อ บัญญัติ หรือ ประเพณี ซึ่ง ได้ เคย ใช้ ใน การ เก็บ เงิน ค่า ราชการ มา ใน มณฑล และ เมือง ไท แต่ เดิม ซึ่ง เปน การ ชัด ชวาง แก่ พระราชบัญญัตินี้ ให้ ยกเลิก เสีย ให้ ใช้ พระราชบัญญัตินี้ ใน มณฑล และ เมือง นั้น แทน สืบไป

มาตรา ๓ ใน พระราชบัญญัติ คำว่า “เสนาบดี” ให้พึงเข้าใจว่า
เสนาบดี ซึ่งได้ บัญชา การ กรม ธรรม การ ใน ท้อง ที่อื่น นั้น

คำว่า “เทศาภิบาล” ให้พึงเข้าใจว่า ข้าหลวงเทศาภิบาล หรือ
ผู้ว่าราชการเมือง

คำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้พึงเข้าใจว่าบรรดาข้าราชการที่ทำการ
ตาม พระราชบัญญัตินี้

คำว่า “เงินค่าราชการ” ให้พึงเข้าใจว่าบรรดาเงินเลขค่าราชการ
เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ และเงิน เลขอื่น ๆ ต่าง ๆ ซึ่งขึ้นชื่อว่าเงิน
เงินค่าราชการ เว้นไว้แต่ค่าแรงลูกจ้างมือจั้น

คำว่า “กฎเสนาบดี” ให้พึงเข้าใจว่าข้อบังคับที่จะให้การ
ไปตาม พระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเสนาบดีตั้งขึ้น โดยได้รับพระ
ราชทานพระบรมราชานุญาต และได้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญ

มาตรา ๔ อัตราเงินค่าราชการ ให้มีกำหนดอย่างสูงเพียงคน
หนึ่ง มี ๖ บาทมิให้เกินอัตรานี้ แต่ที่ใด ถ้าเสนาบดีเห็นสมควร จะเก็บ
ตดงเท่าใดก็ได้ หรือที่ใดยังเก็บ โดยอัตราค่าอยู่ เห็นสมควรจะขึ้น
อัตราก็ได้ เมื่อได้รับ พระราชทานพระบรมราชานุญาตประกาศ
ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีอำนาจที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง
อัตราเงินค่าราชการในที่นั้น ๆ ได้

มาตรา ๕ ตั้งแต่วันที่ได้อำนาจใช้ พระราชบัญญัตินี้ ให้เก็บเงินค่า
ราชการจากบรรดา ข้าราชการ ซึ่งมีอายุในระหว่าง ๑๘ ปี จนถึง
๖๐ ปี เว้นไว้แต่บุคคลบางจำพวก ซึ่งกำหนดไว้ใน มาตรา ๖ ต่อไปนี้

08/10/2566

มาตรา ๖ ชายฉกรรจ์^๕ ซึ่งควรยกเว้นไม่ต้องให้เสียค่าราชการนั้น
คือบุคคลในจำพวกเหล่านี้ คือ —

- ๑ ราชินิกุล
- ๒ ข้าราชการ ที่รับพระราชทาน เบี้ยหวัดเงินเดือน หรือเงินบำนาญ
- ๓ ข้าราชการ ที่รับพระราชทานสัญญาบัตร^๕ หรือประพจนตรา
เลื่อนยศตั้ง โดยพระบรมราชานุญาต
- ๔ กำหนดผู้ใหญ่บ้าน และตำรวจกำนัน
- ๕ ทหารบก ทหารเรือ ที่ประจำราชการ หรือปลดจากราชการแล้ว
- ๖ ผู้ซึ่งได้บริจาคทรัพย์^๕ ช่วยราชการในปีนั้น เกินกว่าอัตรา
เงินค่าราชการที่จะต้องเสียอยู่แล้ว
- ๗ ผู้ที่ได้รับตราภูมิคุ้มค่าราชการ
- ๘ ภิกษุ สามเณร นักบวช และ ประชา
- ๙ นักเรียน ที่สอบวิชาได้ชั้นประโยค ๓ ยกปี ๓ สอบได้ประโยค
๒ ยกอีกปี ๑
- ๑๐ ผู้ที่มีบุตรเสียค่าราชการ ๓ คนแล้ว
- ๑๑ ผู้ที่อพยพแรกมาตั้งภูมิลำเนาในยุโรปแรก
- ๑๒ คนพิการทุพถภาพ^๕ ที่ไม่สามารถจะประกอบ การหาเงิน
ชีพได้เอง
- ๑๓ คนจำพวกอื่น ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดให้ยกเว้น โดยเฉพาะใน
ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง
- ๑๔ อื่นและบุตร^๕จนหลาน^๕จนที่เสียเงินค่าแรงผูก^๕บับ ตามพระราช
บัญญัติ ตักษณผูก^๕บับเงิน ร. ๕, ๑๓๘

มาตรา ๗ ทาส ทั้งปวง^{นั้น} ให้แยก ออก เป็น สอง จำพวก คือ ๑.
ถ้าทาส รับ ใช้ ส่วย การ งาน อยู่ใน บ้าน เรือน นายเงิน ให้ นายเงิน เสีย
แทน ๒. ทาส ซึ่ง ผูก คอก เบี้ย หรือ ทาส ที่ ไม่ได้ รับ ใช้ ส่วย การ งาน
อยู่ใน บ้าน เรือน นายเงิน ให้ คดี ทาส เสีย เอง

มาตรา ๘ ถ้า ชาย ฉกรรจ์ คน ใด ซึ่ง ส้มควร จะ ต้อง เสีย เงิน ค่า
ราชการ แต่ เป็น คน อนาคต ไม่มี เงิน จะ เสีย ค่า ราชการ ได้ ให้ เทศาภิบาล
จัด ให้ ผู้^{นั้น} รับ ทำ การ ของ หวดง กำหนด ไม่ เกิน ๓๐ วัน แต่ ใน
ระหว่าง นั้น ให้ ผู้ว่า ราชการ เมือง จ่าย อาหาร ของ หวดง เสีย ถ้า ให้
กิน อาหาร ของ ตน เอง ให้ ใช้ ไม่ เกิน ๑๕ วัน และ ใน การ ที่ จ่าย ให้ ทำ
การ หวดง นั้น ให้ เทศาภิบาล ได้ ส่วน คน ก่อน ถ้า เห็น ว่า คน ๆ นั้น เป็น
คน อนาคต จริง จึง ให้ เขา ได้ ทำ การ หวดง ถ้า ได้ ส่วน ได้ ความ ว่า ไม่ ใช่
เป็น คน อนาคต มี เงิน พอ จะ เสีย เงิน ค่า ราชการ ได้ ก็ ให้ บังคับ ให้ เสีย เงิน
ค่า ราชการ ขย่ำ ยอม ให้ ทำ การ หวดง เช่น คน อนาคต

มาตรา ๙ ตั้งแต่ วันที่ ๑ เมษายน ขึ้น ปี ใหม่ เป็น ต้น และ ต่อ ไป
ถ้า ชาย ฉกรรจ์ คน ใด ซึ่ง ส้มควร จะ ต้อง เสีย เงิน ค่า ราชการ ตาม พระ
ราช บัญญัติ^{นี้} มีความ ประสงค์ จะ ไป จาก ท้อง ที่ อำเภอ ซึ่ง ตน ตั้ง
บ้าน เรือน ด้วย กิจ ประการ ใด ให้ มา ขอ รับ ใบ เสรี จ และ เสีย เงิน ค่า
ราชการ ต่อ กรมการ อำเภอ เจ้า ของ ท้อง ที่ และ ให้ นาย อำเภอ ออก ใบ
เสรี จ ลง ชื่อ ประทับ ตรา เก็บ เงิน ค่า ราชการ ให้ แก่ ผู้^{นั้น} ไป และ ใบ เสรี จ
ซึ่ง นาย อำเภอ ได้ ออก ไป เช่น นั้น ให้ ถือ ว่า เป็น ใบ เสรี จ ซึ่ง ได้ ออก โดย
ถูกต้อง ตาม พระราช บัญญัติ^{นี้} ถ้า ผู้ใด ไม่ ประพฤติ ตาม ความ ใน มาตรา^{นี้}
และ เมื่อ ถึง กำหนด เก็บ เงิน ค่า ราชการ เจ้า พนักงาน ไป เก็บ ไม่ได้ เงิน

ผู้นั้น ต้อง ระวังโทษฐาน ไม่มาเสียเงิน ตามกำหนด ตามความที่ ว่า ได้ ในมาตรา ๑๕ นั้น

มาตรา ๑๐ ผู้ใด ยัง ไม่ได้ เสียเงิน ค่า ราชการ ตามจำนวน ปี ซึ่ง สมควร จะ ต้อง เสีย ใน ท้องที่ ภูมิดำเนา ที่ ตน อยู่ และ ไป อยู่ ใน ท้อง ที่ อื่น ใน เวลา ที่ เก็บเงิน ค่า ราชการ ก็ ให้ เจ้า พนักงาน ใน ท้อง ที่ ที่ ไป อยู่ เก็บ เงิน ค่า ราชการ จาก ผู้นั้น และ ให้ ไป เสรีจ เป็น สำคัญ เหมือน กับ ผู้ที่ อยู่ ใน ท้อง ที่ อื่น นั้น และ เมื่อ ผู้นั้น ได้ กลับ ไป ถึง ภูมิดำเนา ให้ เจ้า ไป เสรีจ นั้น ส่ง แทน เงิน ค่า ราชการ ที่ ตน จะ ต้อง เสีย เปลี่ยน ไป เสรีจ ใหม่ ใน ภูมิดำเนา ของ ตน ได้ แต่ ถ้า ไป เสรีจ จำนวน เงิน ค่ากว่า ที่ ตน จะ ต้อง เสีย ต้อง เสีย เงิน เพิ่ม ขึ้น จน ครบ ตาม จำนวน

มาตรา ๑๑ ตั้งแต่ วันที่ ได้ ใช้ พระราชบัญญัติ นี้ เป็น ต้น ไป บรรดา เงิน ค่า ราชการ ซึ่ง จะ ต้อง เสีย ตาม พระราชบัญญัติ นี้ เจ้า พนักงาน ได้ จัด การ เก็บ ไป เสรีจ แล้ว ก่อน วันที่ ได้ ออก พระราชบัญญัติ นี้ ให้ ถือ ว่า ได้ เก็บ เงิน นั้น ถูก ต้อง ด้วย พระราช บัญญัติ นี้

มาตรา ๑๒ ให้ ผู้ใหญ่บ้าน เป็น เจ้าพนักงาน สำรอง บรรดา ชายฉกรรจ์ ซึ่ง สมควร ต้อง เสียเงิน ค่า ราชการ ตาม พระราช บัญญัติ นี้ แต่ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน คน ใด ไม่สามารถ ที่ จะ ทำ การ สำรอง ได้ โดย ตลอด ให้ เทศบาล จัด การ ให้ ผู้อื่น ที่ สมควร ทำ การ สำรอง ได้ ทำ การ สำรอง แทน ผู้ใหญ่ บ้าน นั้น ต่อไป

มาตรา ๑๓ ถ้า ผู้ใด ซึ่ง สมควร จะ ต้อง เสียเงิน ค่า ราชการ แต่ ไม่ได้ มาเสีย ตามกำหนด ซึ่ง เสนา บัด นี้ จะ กำหนด ไว้ ใน กฎ เสนา บัด นี้ แล้ว นั้น ให้ ถือ ว่า เงิน พระราช ทริพพ์ หักดวง ยิง คงค้าง อยู่แก่ ผู้นั้น ตั้งแต่ วัน นั้น ต่อ ไป

มาตรา ๓๔ ถ้าผู้ใดสมควร จะต้องเสียเงินค่าราชการ และไม่
มาเสียเงิน ตาม กำหนด ให้ กรมการ ข้าบาท มีอำนาจ ที่จะเกาะกุม มา
บังคับ ให้ เสียเงิน ค่า ราชการ ด้วย ประการ ใด ประการ หนึ่ง ใน สอง
ประการนี้ คือ—

๑ ให้ ยึด ททรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ ซึ่ง เงิน ค่า ราชการ ค้าง ขาย ทอด ตลาด
พอ สมควร แก่ จำนวน เงิน ที่ ค้าง และ ค่า ใช้ สิ้น ใน การ ขาย ทอด ตลาด
นั้น หรือ

๒ เอาตัว ผู้ ซึ่ง ไม่ ชำระเงิน ค่า ราชการ ที่ ค้าง ใช้ ทำ การ โยธา เขา แรง
ใช้ แทน เงิน ค่า ราชการ อย่าง คน ชนากา ที่ ได้ ว่า มา ใน มาตรา ๘

มาตรา ๓๕ เมื่อ เจ้า พนักงาน ได้ ยึด ททรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้ ซึ่ง เงิน
ค่า ราชการ ค้าง และ ขาย ทอด ตลาด ททรัพย์ สัมบัติ ได้ เงิน มาก น้อย เท่า ใด
ให้ หัก ใช้ แทน เงิน ที่ ค้าง เสีย ก่อน จน ครบ และ เหลือ นอก นั้น ให้ คืน ให้
แก่ เจ้า ของ รับ ไป

มาตรา ๓๖ ใน การ จ่าย ส่วน ตก ให้ แก่ ผู้ ใหญ่ บ้าน หรือ เจ้า พนักงาน
ผู้ กระทำ การ สำ รวจ และ เก็บ เงิน ค่า ราชการ ตาม พระราชบัญญัติ นี้ ให้
จ่าย ให้ เป็น อัตรา ตาม ที่ เสนอ บัด กำหนด สำหรับ เมือง หนึ่ง เมือง ใด เท่า ใด
แต่ คง ไม่ เกิน กว่า อัตรา ร้อย ละ ๕ ใน จำนวน เงิน ที่ เก็บ ได้ เป็น ส่วน
ตก ของ ผู้ ใหญ่ บ้าน หรือ ผู้ ที่ ได้ ทำ การ ตรวจสอบ เก็บ ค่า ราชการ แทน ผู้
ใหญ่ บ้าน ที่ ไม่ สามารถ จะ ทำ ได้ ดัง ว่า มา ใน มาตรา ๓๒ นั้น

มาตรา ๓๗ ให้ เสนาบดี มี อำนาจ ที่จะ ตั้ง กฏ ข้อ บังคับ เป็น ครั้ง
เป็น ครั้ง เพื่อ จัดการ ให้ เป็น ไป ตาม พระ ราช บัญญัติ นี้ แต่ กฏ เสนา

บัดนั้น เมื่อได้ลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นสำคัญแล้ว ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๘ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้บัญชาการกรมตำรวจ นอก มีอำนาจหน้าที่ ที่จะรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในท้องที่ซึ่งบังคับบัญชานั้น

ประกาศ มาณวันที่ ๘ มกราคม รตนโกสินทร ศก ๒๒๐
เป็นวันที่ ๑๒๑๑๒ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

ประกาศเพิ่มเติม พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้าง

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า เมื่อวันที่ ๓ มกราคม รตนโกสินทร ศก ๒๑๘ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้างขึ้นไว้ โดยพระราชประสงค์จะให้ เป็นระเบียบแบบแผน ในการ กะเกณฑ์แรงราษฎรรับราชการต่าง ๆ อย่าให้เดือดร้อนแก่ราษฎร โดยการอื่นไม่จำเป็น ความแจ้งอยู่ในพระราชบัญญัตินี้แล้ว

บัดนี้ มีพระราชประสงค์ จะให้ลดหย่อนการกะเกณฑ์แรงราษฎรรับราชการให้น้อยลงอีก โดยพระราชดำริเห็นว่า ราษฎรที่มีความอุสาหะ ประกอบการทำไร่ นา ค้า ขายโดยเต็มกำลัง ทุก ระดุก กาลก็มี ที่เป็นคน เกียจคร้าน ปราศจาก ความอุสาหะ ในการ หาเลี้ยงชีพก็มี โดยมาก ผู้ที่มีความอุสาหะทำไร่ ถือก ส่วนไร่ นา ค้า ขายโดยเต็ม กำลัง ความอุสาหะ ย่อม เป็นผู้มีคุณโดยได้ ประกอบ การ ให้เกิดทรัพย์สินสมบัติ เพิ่มพูนขึ้น ในบ้าน เมือง สมควร จะได้รับ ประโยชน์ ยกเว้น การ กะเกณฑ์ รับราชการ

ยิ่งกว่าผู้ที่เกี่ยวข้อง ครั้น ทรงพระราชดำริห์ดังนี้ จึงทรง พระกรุณาโปรด
เกล้าฯ ให้เพิ่มเติม ความ ในพระราชบัญญัติลักษณะ เกณฑ์จ้าง รัตน
โกสินทรศก ๓๓๘ ขึ้นอีก คือ

มาตรา ๓๓ ถ้าข้าหลวงเทศาภิบาลพิจารณาเห็นว่า ราษฎร คนใด
ได้ทำมาหากิน โดยเต็มกำลัง ของตน เบนต้นว่า ได้ทำเรื่องส่วน
ไร่นาเต็มเนื้อที่ แต่กำลังพาหนะที่จะทำได้ก็ดี หรือได้ลากถาง
ไถน ไร่ร้าง ที่ทำเรื่องส่วนไร่นา โดยเต็มกำลัง พาหนะ ของคนก็ดี หรือได้
ทำการ อย่างใด อันเป็น ประโยชน์ โดยเต็มเวลา แต่กำลัง อุสาหะ ก็ดี หรือ
ได้ทำราชการ เห็นค่อนมา มากแล้วเป็นต้นก็ดี ก็ให้ข้าหลวงเทศา
ภิบาล มีอำนาจที่จะ ออกตัวคุม เกณฑ์จ้าง ให้ผู้นั้นไป

มาตรา ๓๒ ตัวคุมเกณฑ์นี้ ให้มีกำหนด เวลา ที่ผู้ใดรับตัวจะ
ไม่ต้องถูก กระเกณฑ์ อย่างใด ตั้งแต่ ๓ เดือน ๖ เดือนจน ๒ ปีหนึ่ง เป็น
อย่างมาก แล้วแต่ ข้าหลวงเทศาภิบาล จะเห็นว่าผู้นั้น จะควรได้ รับตัว
คุมเกณฑ์ มีกำหนดเวลา มาก น้อย ตามเหตุ ที่ให้ตัวคุม เกณฑ์นั้น ไป

มาตรา ๓๓ ตัวคุมเกณฑ์นี้ จะได้เฉพาะบุคคล ที่จะชื้อขาย หรือ
แลกเปลี่ยน ให้บ้าน กั้นไม่ได้

มาตรา ๓๔ ตัวคุมเกณฑ์นั้น ไม่ให้คุม ถึง การอื่น เป็นหน้าที่
ที่ราษฎร จะต้อง กระทำ ตามพระราชบัญญัติ ลักษณะ ปกครอง ท้องที่

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก. ๓๒๐

๒๐/10/256๕
เป็นวันที่ ๓๒๓๒๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

ประกาศ ยกเลิกการ เก็บค่าธรรมเนียมนอกอัตราภาคหลวง ตีบูก มณฑลภูเก็ต

มี พระบรมราช โองการ ดำรัสเห็นชอบเกล้า ฯ ให้ประกาศ จงทราบ
ทั่วกันว่า การ เก็บ ค่า ธรรมเนียม เป็น ภาค หลวง ตีบูก ตาม หัวเมือง
ใน มณฑล ภูเก็ต นั้น ยังมี การ ตาม ธรรมเนียม ใน พ้น เมือง แต่เดิม เก็บ ภาษี
ตีบูก เมื่อ เขา ตีบูก ไป จำหน่าย อยู่ หาดาย อย่าง ซึ่ง เป็น การ คดาด เค็ดื้อน
แต่ เก็บ เกิน ประกาศ ที่ ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ ออก ใช้ อยู่
ทุก วัน นี้ หาดาย ประการ ทรง พระ ราชดำริ เห็น ว่า สมควร จะ แก่ ไข
เพื่อ ให้ สง ระเบียบ สดวก แก่ ธุรกค้า แต่ เป็น อัตรา สำหรับ เก็บ ภาคหลวง
ตีบูก ใน พ้น บ้านเมือง นั้น ดับ ไป จึง ทรง พระ กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศ เปลี่ยน บง ค่า ภาษี แต่ ค่า ภาค หลวง ต่อ ไป ดังนี้

- ๑ ให้ ยก ค่า ธรรมเนียม ที่ เก็บ ภาษี ตีบูก ต่อ ไป นี้ เสีย คือ ที่ เมือง
ภูเก็ต ๑ ค่า กู้ ชน ตีบูก บก ๓๑ ๑ เซ็นต์ ๒ เก็บ ใน เนื้อ ตีบูก บก ๓๑ ๑ เซ็นต์
- ๓ เก็บ ค่า เรือ เมต กัดไฟ ใน ระหว่าง เมือง ภูเก็ต กับ เมือง บึง เทียว ๓๑
- ๒ เหยี่ยู ที่ เมือง พังงา ๓ อย่าง ๑ เก็บ ใน เนื้อ ตีบูก บก ๓๑ ๑ เซ็นต์
- ๕ ค่า ตีควา ภารา ๓๒ เซ็นต์ ๓ เก็บ ค่า เคา ถง แว้ กัดวง ๓๑ เหยี่ยู
(กัดวง หนึ่ง ๒๕๐ ชัน) ที่ เมือง ตะกั่วป่า ๒ อย่าง ๑ ค่า ตีควา ต้าน
เก็บ ใน เนื้อ ตีบูก บก ๓๑ ๑ เซ็นต์ ๒ ค่า ภาษี ถ้าน เก็บ ใน เนื้อ ตีบูก บก
๓๑ ๑ เซ็นต์

08/10/2566

๒๒๒

๒ ให้คงเก็บแต่ภาค หดง ต่บุง ตาม ประกาศแก้ไข ข้อตราเก็บ ภาค
หดง ต่บุง มณฑล ภูเก็ต ตั้งวันที่ ๑ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๑๘
แต่ค่า ต่ตรา ต่บุง ตาม ประกาศ ตั้งวันที่ ๑๘ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๘

๓ ค่าเผาแต่ค่าไบเล่ร็จ (ตัว) ซึ่งเป็น ธรรมเนียมสำหรับ ใช้
ในการ เก็บภาษี ทุกอย่าง นั้นก็ ให้คง เก็บ ไปตาม เดิม

ประกาศนี้ ให้คง ใช้ ได้ ใน มณฑล ภูเก็ต ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๒๑ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๘ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
เป็น วันที่ ๑๒๑๒๒ ใน รัชกาล บัทยา บัณ

ประกาศ ตั้ง ตำแหน่ง ผู้รั้ง ผู้บัญชาการ กรมทหาร เรือ

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คำว่าดีเหนือเกล้าเหนือกระหม่อม ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า พระยาชยุตทโยธินทร ผู้บัญชาการกรมทหารเรือ กราบ บังคม ทูล พระกรุณาว่า โรค โภชเบียดเบียน ร่างกาย ไม่สามารถที่จะรับ ราช การฉลอง พระเดช พระคุณ ในหน้าที่ผู้บัญชาการ กรมทหารเรือต่อไปได้ ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต กราบ ถวาย บังคม ลา ออกจากตำแหน่ง ผู้บัญชาการ กรมทหารเรือ เพื่อได้ไปรักษา ตัว ได้ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว ส่วน ตำแหน่ง ผู้บัญชาการ กรมทหารเรือ ที่ยังว่างอยู่นั้น ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ สัมเด็จพระเจ้าเนียงยาเชอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรม พระภาณุพันธุวงศ์วรเดช เสด็จมา บัดนี้ กระทรง กระจ่าง โหม เปน ผู้รั้ง ผู้บัญชาการ กรมทหารเรือต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ มกราคม วันตนโกสินทร ศก ๑๒๐
เป็นวันที่ ๑๒๓๓๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้



ประกาศ โสภณัติ

มี พระบรม ราช โอง การ โปร ด เถ ต้า ๆ ให้ ประกาศ แด พระ บรมวงษา
 นุ วงษ ข้าราชการ ผู้ ใหญ่ ผู้ น้อย ฝ่าย นำ ฝ่าย โน ให้ ทราบ ว่า การ โสภณัติ
 ส้ม เต็ จ พระ เจ้าว ดุ กยา เชน แต่ ก่อ น มา ได้ ทรง พระ กรุณา โปร ด เถ ต้า ๆ ขอ
 เด็ก การ ส้ม โภช มา หดาย พระ องค์ เต็ ว โน การ โสภณัติ ส้ม เต็ จ พระ เจ้าว
 ดุ กยา เชน เจ้า ฟ้า อัมมวณ ก์ เตช อา อุทกรม ชน นคร ราช สีนานี้ ก็ ขอ ให้ เด็ก
 การ ส้ม โภช เหมือน อย่าง เชน เคย มา แต่ ก่อ น

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๐ มกราคม วันขึ้นโกสสินทร ศก ๑๒๐
 เชน วันที่ ๑๒๑๓๑๓ ในรัชกาล บัคย บัณนี้



ประกาศ บอก ยกเลิกตราแดงใบจองใบเหยียบขี้เฒิม

สำหรับที่ดิน บ้าน สระไ้ว ตำบล สระไ้ว อำเภอ เสนา น้อย แขวง เมือง กรุง เก้า
 เจ้า พระยา เทเวศร์ วงษ์ วิวัฒน์ เสนา บัดี้ กระทรวง เกษตรา ริการ ขอ
 ประกาศ แก่ บรรดา ผู้ ถือ ที่ ดิน หรือ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ซึ่ง มี กิจ ชุระ เกี่ยว ของ
 ดัวย ที่ ดิน ใน ตำบล ซึ่ง จะ กล่าว ต่อ ไป นี้ ให้ ทราบ ทัง กัน ว่า

ด้วย ตาม ประกาศ กระแส พระ บรม ราช โอง การ เรื่อง ออก โฉนด ที่ ดิน
 ณ วันที่ ๑๕ กันยายน วันขึ้นโกสสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ใน ข้อ ๑๑ มีความ ว่า
 “ให้ เสนา บัดี้ กระทรวง เกษตรา ริการ มี อำนาจ ที่ จะ ประกาศ ยก เลิก ตราแดง
 ใบจอง ของ เก้า ใน ท้อง ที่ ซึ่ง ออก โฉนด ใหม่ นี้ ตั้ง แต่ วัน นี้ กำหนด ไป
 บรรดา ที่ ดิน ใน เขต ร้ ท้อง ที่ นั้น ซึ่ง ไม่มี โฉนด อย่าง ใหม่ นี้ เป็น สำคัญ
 ให้ ถือ ว่า เป็น ที่ ซึ่ง รัฐบาล ปก บั ก รักษา ผู้ อื่น ไม่มี กรรม สิทธิ ใน
 ที่ นั้น ” ๐๘/1๙๒566 แต่ ใน ข้อ ๑๑ มีความ ว่า “ให้ เสนา บัดี้ กระทรวง เกษตรา

ชักร มีอำนาจที่จะเรียก คราแดง ใบจอง ใบเหยียบย่ำ ของเก่าสำหรับ
ที่ดิน ในเขตฯ ที่ได้ออก โฉนด โฉนดใหม่ นี้ มาเก็บไว้กับ ระบบที่ดิน ใน
หอทะเบียน สำหรับที่นั้น ๆ ” ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศ นี้แล้ว

บัดนี้ ข้าหลวงเทศาภิบาล ได้ พิจารณา ที่ดิน แด่ ทำ โฉนด สำหรับที่ดิน
บ้าน ตำบลดาวไ้ ตำบล ตำบลดาวไ้ อำเภอเสนา น้อย แขวงเมืองกรุงเก่า นั้น
สำเร็จบริบูรณ์แล้ว แต่ได้ตั้งมือแจกให้แก่ราษฎร ผู้ถือที่ดิน เพื่อให้
มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ณ จังหวัดตำบลที่กล่าวแล้ว นั้น ตามประกาศ ตั้งแต่
วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ แล้ว

เพราะฉะนั้น จึง ประกาศให้ทราบ โดยอำนาจของ ประกาศ กระแสพระ
บรมราชโองการ ว่า ถ้าพื้นเขตฯ เดือน กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
ไปแล้ว บรรดา คราแดง ใบจอง เดิมสำหรับที่ดิน บ้าน ตำบลดาวไ้ ตำบลตำบลดาวไ้
อำเภอเสนา น้อย แขวงเมืองกรุงเก่า นั้น ให้ยกเลิกเสียไม่ให้ใช้เป็น
กรรมสิทธิ์สำหรับที่ดิน ตามประกาศ ดับไป แต่ให้ผู้ถือที่ดิน ในตำบล
ซึ่งกล่าวแล้ว นั้น นำ คราแดง ใบจอง แด่ ใบเหยียบย่ำ เดิม กับเงินค่า
ธรรมเนียม มารับ โฉนดต่อเจ้าพนักงาน หอทะเบียนที่ดิน เมืองกรุงเก่า
ซึ่งตั้งอยู่ที่ สภาการ ราชประยูร ณ พระราชวังบางปอินไปให้เสร็จ แต่ใน
ระหว่างวันที่ได้กำหนดไว้ใน ประกาศนี้ ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(เห็น) เทเวศรวงษ์ วิจิตรมัน

08/10/2566

เสนา บดี กระทรวง เกษตรา ชักร

ประกาศแก้ไข อัตรากาเกณฑ์จ้าง มณฑล นคร ศรีธรรมราช
 รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

พระเจ้านั่งยาเธอ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยรับ พระบรมราชโองการไว้เกล้า ๆ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศทราบทั่วกันว่า ตามความในข้อ ๒ แห่งประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติเกณฑ์จ้าง ในมณฑล นคร ศรีธรรมราช คือ ถ้าคน การ มีอาหาร ของ ตน กินเอง ให้คิดค่าจ้าง ให้เป็นรายวัน ๆ ละ ๒๔ อัฐนั้น ทรงพระราชมดำริห์เห็น ว่ายัง เป็น อัตราน้อย อยู่ ไม่สมควร แก่ความ เห็นจ เห็นชย ของคน การ เหล่า นั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้คิดค่าจ้าง ให้แก่คน การ ในมณฑล นคร ศรีธรรมราช ที่มีอาหาร ของ ตน มากินเอง เป็นรายวัน ๆ ละ ๓๒ อัฐ ถ้ามีอาหาร ของ หดง เดียง ให้คิดค่าจ้าง ให้เป็นรายวัน ๆ ละ ๑๖ อัฐ เหมือนกับ ที่ได้ โปรดเกล้า ๆ ให้ ใช้ ในมณฑล ต่าง ๆ ตั้งแต่ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ร, ศ, ๑๒๐ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ง พระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

๒๓๓

ประกาศกระทรวงโยธาธิการ แพนก กรมไปรษณีย์โทรเลข

ด้วย พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้า กรมขุน นริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมาตั้ง
กระทรวงโยธาธิการ มีรับสั่ง โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก่บรรดาผู้ที่จะมี
โทรเลขไปยังเมืองต่าง ๆ ในประเทศเฟด เดอร์เว เขต มาเลเซียเขต และ
ประเทศ สเตรตเซตเตตแมนต์ โดยทางสายหมุดมตาย ทราบว่าตั้งแต่วันที่
๓ มกราคม ร.ศ. ๑๒๐ เป็นต้นไป กรมไปรษณีย์โทรเลข
จะเรียกเงินค่าค่าเพิ่มขึ้นจากอัตราเดิมอีกค่าละ ๒๔ อัฐ

ถ้าผู้ใดอยากทราบรายละเอียด ให้ถามที่ออฟฟิศ โทรเลข มีอัตรา
แจ้งอยู่แล้ว

วันที่ ๓๓ มกราคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๒๐

(เซ็น) พระไปรษณีย์สุรานุรักษ์

เจ้ากรมไปรษณีย์โทรเลข

ประกาศ ว่าด้วยการเสด็จพระราชดำเนินประพาศเมืองสิงคโปร์

ในการ ส่ง สมเด็จพระเจ้า ดุจญาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต

มี พระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศให้ ทราบทั่วกันว่า
การ ที่จะเสด็จพระราชดำเนิน ประพาศ เมือง สิงคโปร์ ในการ ส่ง สมเด็จพระเจ้า
ดุจญาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต ซึ่ง จะเสด็จ กลับ ไม่
แต่เรียนวิชา ณประเทศ เยอรมันนั้น กำหนด จะได้เสด็จ พระราชดำเนินจาก
กรุงเทพมหานคร ณวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทรศก ๑๒๐
ประมาณ เวลา กว่า จะเสด็จ กลับคืน กรุงเทพมหานคร ราว ๑๕ ราตรี
การเสด็จ พระราชดำเนิน ครัง นั้น นับ ว่า หาดาย วัน ชัย แต่เมือง ที่ จะเสด็จ
พระราชดำเนิน ประพาศ นี้ ถึง เป็น เมืองนอก พระราชอาณาเขตร์ ก็ดี แต่ ก็
ได้มี สาย โทรเลข ติดต่อกับ กรุงเทพมหานคร แล้ว ถ้า มี เหตุการณ์อันใด
อัน หนึ่ง ซึ่ง เป็น การ สำคัญ อัน เป็น พระราชกิจ ฤๅ ต้อง เป็น พระราช
อยู่ นั้น ก็ อาจ จะกราบบังคมทูล พระกรุณา แล รับ พระราชทาน กระ
แต่ พระบรมราชโองการ ได้ ตลอด เวลา ใน ไม่ ช้านัก

แต่ กระนั้น แล้วยัง มี พระบรมราชประสงค์ อีก ว่า จะ ไม่ ให้ ราชการ
แผ่นดิน ซึ่ง เคย ทรง เป็น พระราชธุระ อยู่ เป็น นิจ นั้น ต้อง ค้าง ลำ เร็ว
ช้า เวลา ไป เพราะเหตุที่ ไม่ ได้ ประทับอยู่ใน กรุงเทพมหานคร นี้ ได้ โดย
แต่ ทรงพระราชดำริเห็น ว่า การเสด็จ พระราชดำเนิน คราว นี้ ถึง เป็น
การ ที่เสด็จ ประพาศ น้อย วัน ก็ดี บางที จะ มี ราชการ แผ่นดิน อยู่ บ้าง บาง
อย่าง ที่ ต้อง ทูล ทูลอง เพื่อ ได้ มี พระราชดำรัส สั่ง เป็น ลีลพิธี ชาติ ไป โดย
ฉับ พัดนี้ แล การ อัน นั้น ไม่ พอดี จะ ต้อง มี โทรเลข ไป กราบบังคมทูล

พระกรุณาให้เนิ่นช้าไป ไม่ทัน ท่วง ที่ของการ ที่ จำ เบน จะกระทำ ให้ สำเร็จ แล้วไป ได้ ดังนี้

จึง ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า ฯ พระ ราชทาน อำนาจใน ราชกิจ ที่ จะ รักษา พระนคร ใน ระหว่าง เวลา เด็ดขาด พระ ราชดำเนิน สั่ง สมเด็จพระ เจ้า ตูย ยา เธอ ครอง นี้ ไว้ แก่ พระเจ้า น้อย ยา เธอ กรมหลวง เทเวธวงษ์ วัโรประการ แต่ ให้ ทรง เบน ประทาน ใน ที่ ประชุม ทั้ง สอง อย่าง ดังที่ จะได้ กล่าว ต่อ ไป แต่ให้ ทรง มังคัม บัญชา การ ทั้ง ปวง สิทธิ ชาติ ทัว ไป พร้อม ด้วย ที่ ประชุม ทั้ง สอง อย่าง คือ อย่าง ๓ ที่ ประชุม ผู้ สำเร็จ ราชการ อยู่ รักษา พระ นคร กรุง เทพ ฯ นั้น มี ที่ ปฎักษา ๒ คือ

๑ พระเจ้า น้อย ยา เธอ กรมหลวง นเรศวร วัโรฤทธิ์

๒ พระเจ้า น้อย ยา เธอ เจ้า พ้า กรมขุน นริศรา นุวัตติวงษ์

อย่าง ๒ ที่ ประชุม เสนาบดี นั้น มี เสนา บดี ผู้ อยู่ รักษา พระ นคร รวม ทั้ง ผู้ เป็น ประ ธาน ด้วย เป็น ๕ กับ ปลัด ทูต ตลอด ผู้ แทน เสนา บดี ที่ ตาม เด็ดขาด พระ ราชดำเนิน ๕ รวม ๑๐ คือ

๑ พระเจ้า น้อย ยา เธอ กรมหลวง เทเวธวงษ์ วัโรประการ เสนา บดี ว่า การ ต่าง ประเทศ แต่ เป็น ประทาน ใน ที่ ประชุม

๒ พระเจ้า น้อย ยา เธอ กรมหลวง นเรศวร วัโรฤทธิ์ เสนาบดี กระทรวง นครบาล

๓ พระเจ้า น้อย ยา เธอ เจ้า พ้า กรมขุน นริศรา นุวัตติวงษ์ เสนาบดี กระทรวง โยธาธิการ

08/10/2566

๔ เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ เสนาบดีกระทรวงธรรมการ

๕ เจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ

๖ หม่อมเจ้าปิยะภักดิ์ ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดีกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติ

๗ พระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ ผู้รักษาราชการแทนเสนาบดีกระทรวง
มหาดไทย

๘ พระยาบำเรอภักดิ์ ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดีกระทรวงวัง

๙ พระยาเทพฮอรฐณ ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดีกระทรวงกระต่าใหม่

๑๐ พระจักรปาณี ปลัดทูลฉลองแทนเสนาบดีกระทรวงยุติธรรม

แต่ให้พระยาศรีสุนทรไวยหาร เจ้ากรมพระอาตักษณ เป็นเสนาบดี
การสำหรับที่ประชุม ทั้งสองอย่างนี้ด้วย แล้วให้ประชุมกันในพระ
บรมมหาราชวัง เป็นกิจทุกวัน ไปตามเวลาที่สมควรจะกำหนดไว้

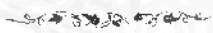
ถ้ามีการอื่นใดเช่น ถ้าวางมาซึ่งกัน เกิดขึ้นซึ่งควร จะกราบบังคมทูล
พระกรุณา ก่อน ให้รีบกราบบังคมทูลไป โดยทางโทรเลข

แต่ถ้าการอื่นใดอันหนึ่ง ซึ่งเป็นกรณีอื่นเร็วก็ดี ฤ็เป็นกิจไม่
สำคัญพอที่จะถึงต้อง กราบบังคมทูลพระกรุณาก็ดี เมื่อการนั้น เป็น
กิจซึ่งเคย พระราชทาน พระบรมราชวินิจฉัย โดยไม่เคยต้อง ปรึกษา
เสนาบดีแล้ว ก็ให้พร้อมกันที่ประชุม ผู้สำเร็จราชการ อยู่รักษา พระ
นคร กรุงเทพ ฯ ศาลการเทียบเคียงกับ พระราชนิยม แต่แบบอย่างที่เคย
แลควรจำเหตุ นั้น บังคับบัญชาไปให้สำเร็จ แล้วจึง กราบบังคมทูล พระ
กรุณา ขณจะไปภายหลัง

เมื่อการนั้นเป็นกิจที่เคยโปรดเกล้า ฯ ให้เสนาบดี ประชุม ปรึกษา กัน ก็

ให้พร้อม กับ ที่ ประชุม เสนอบัด บังคับบัญชา ไป ให้ตลอด ทุก ประการ
 สุดแต่ ให้ การ ที่ ควร จะ ให้ สำ เร็จ ทุก อย่าง ทั้ง ปวง นั้น สำ เร็จ ทั่ว ไป ให้
 ทน การ ทน เวลา อัน ควร อย่า ให้ คั่ง ค้าง ขวาง รั้ง อยู่ เสีย เวลา ไป โดย ไร้ เหตุ
 แต่ ให้ ข้าราชการ ทุก ตำแหน่ง พึง บังคับ บัญชา ให้ เข้าใจ แน่ นอน
 ตาม พระ ราชกำหนด กฎหมาย แต่ กระทำ ตาม ทุก สิ่ง ทุก ประการ เทอญ

ประกาศ มา แต่ พระ ที่ หนึ่ง จักรกรั มหา ปราสาท ใน พระ บรม มหา ราชวัง
 กรุง เทพ ฯ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ เป็น วัน
 ที่ ๑๒๑๕๓ ฤๅ ปี ที่ ๓๕ ในรัชกาล อดิ ตยุม นี



กฎเสนา บัด ที่ เพิ่ม เต็ม การ เก็บ เงิน อากร ที่ ดิน ใน มณฑล พายัพ

ด้วย ตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๓๐ แห่ง พระราชบัญญัติ การ เก็บ อากร
 ที่ ดิน ใน มณฑล พายัพ รัตน โกสินทร ศก ๑๓๙ นั้น ทรง พระ กรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนา บัด ที่ กระทรวง มหาด ไทย ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ
 เก็บ เงิน อากร ที่ ดิน ใน มณฑล พายัพ ดัง มี ต่อ ไป นี้

- ๑ ก่อน เวลา ที่ จะ ดำรง รั้ง วัต ที่ ดิน ซึ่ง สุ่ม ควร จะ ต้อง เสีย เงิน อากร
 ที่ ดิน นั้น ให้ นาย แขวง ประกาศ โฆษณา ให้ เจ้า ของ ที่ ดิน หรือ ผู้ ทำ
 ที่ ดิน ทราบ ต่อ ว่า กำหนด ๑๕ วัน ใน ทุก ๆ แขวง
- ๒ เมื่อ ถึง กำหนด เจ้า พนักงาน จะ ออก ดำรง รั้ง วัต ตาม ที่ ได้
 กำหนด ไว้ นั้น ให้ เจ้า ของ ที่ ดิน หรือ ผู้ ทำ ที่ ดิน ออก รั้ง วัต พร้อม
 ด้วย เจ้า พนักงาน แต่ ฐิ แฉง เขต รั ที่ ดิน ซึ่ง สุ่ม ควร จะ ต้อง ดำรง รั้ง วัต
- ๓ เมื่อ ถึง กำหนด เจ้า พนักงาน จะ ออก ดำรง รั้ง วัต ที่ ดิน ตาม ที่

ได้กำหนดไว้ นั้น ถ้าเจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน มีกิจธุระ หรือ เหตุ
อื่น ๆ ซึ่งเป็น การจำเป็นที่จะไป พร้อมด้วย เจ้าพนักงาน สำนวณ รั้ง วัด
ไม่ได้ด้วยตนเอง ให้เจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน จัดให้มีผู้แทนตัว
ไปพร้อมด้วย เจ้าพนักงาน เพื่อจะได้ชี้แจงที่ดิน ให้เจ้าพนักงาน
สำนวน รั้ง วัด

๔ ถ้าเจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน ไม่ได้กระทำตามข้อความ ใน
ข้อ ๒, ๓, ในกฎเสนาบดีเพิ่มเติมนี้ ผู้นั้น มีความผิดต้องระหวาง
โทษปรับครั้งหนึ่งเป็นเงินไม่เกิน ๒๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน เดือนหนึ่ง
หรือทั้งจำและปรับด้วย ทั้ง ๒ สถาน

๕ ถ้าเจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน ไม่ได้กระทำตามความ ใน
ข้อ ๒, ๓, นี้ ให้เจ้าพนักงาน สำนวณ รั้ง วัด มีอำนาจที่จะเรียกแก่บ้าน
ซึ่งเป็น ผู้ปกครอง ในท้องที่นั้น กับเจ้าของบ้านอีก ๒ คน ซึ่งรู้เขตร
ที่ดิน ของเจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน ที่ได้ผ่าน คอย กฎเสนาบดี นี้
ออกไป สำนวณ รั้ง วัด ที่ดิน นั้น เจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน ไม่มี
อำนาจที่จะร้องขัดข้อง โดยได้ สำนวณ รั้ง วัด เกิน หรือ ผิด ด้วย ประการ
ใด ๆ ให้เจ้าของที่ดิน หรือ ผู้ทำที่ดิน เสียเงินอากร ที่ดิน ตามเนื้อที่ ๆ
ได้ สำนวณ รั้ง วัด นั้น

ประกาศ มาณวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๐

08/10/2566

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

ประกาศ ตั้งกรมทะเบียนที่ดิน ในกระทรวง เกษตรพาณิชย์

มี พระบรมราชโองการ ใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ต่ารัตถ์เหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศ ให้ทราบทั่วกันว่า ได้ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวง เกษตรพาณิชย์ จัด การ ออก โฉนด ที่ดิน
 แด่รักษาทะเบียน ที่ดิน นั้น ๆ ไว้ ให้เป็นที่ เรียบ ร้อย มั่น คง ตั้งแรงอยู่
 ใน ประกาศ ออก โฉนด ที่ดิน นั้น แล้ว

บัดนี้ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง กรมทะเบียน ที่ดิน ขึ้นใน
 กระทรวง เกษตรพาณิชย์ กรมหนึ่ง สำหรับ กระทำการ ทะเบียน ที่ดิน ใน
 พระราชอาณาจักร ให้เป็น ไป ตาม ประกาศ พระราช บัญญัติ อัน ได้
 โปรดเกล้า ฯ ให้ตั้ง ขึ้น แล้ว แต่จะตั้ง อีก ต่อไป ในภายหน้า

ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐
 เป็น วันที่ ๑๒๑๕๓ ใน รัชกาล ปัตย์บั้น นี้

แจ้งความ ว่าด้วยตำแหน่งเจ้ากรมทะเบียนที่ดิน

ด้วย ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้มี ศักดิ์ เกรง แสง มี ฐ รุช่วยเสนา
 บดี กระทรวง เกษตรพาณิชย์ มีหน้าที่ รับ ราชการ ใน ตำแหน่ง เจ้า กรม
 ทะเบียน ที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ เป็นต้นไป

กระทรวง เกษตรพาณิชย์

วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

08/10/2566

(เซ็น) เทเวศร์ วงษ์วิวัฒน์

เสนา บดี กระทรวง เกษตรพาณิชย์

ประกาศออกโฉนดที่ดินมณฑลกรุงเทพฯ ฯ ครั้งที่ ๒๐ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

เจ้าพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เลื่อนมาบดี กระ ทรวง เกษตรา ธิการ รับพระ
บรมราช โองการ ได้เกล้า ฯ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ
ให้ทราบทั่ว กันว่า ด้วย ตาม ประ กาศ ออก โฉนด ที่ดิน ใน มณฑล
กรุงเทพฯ ฯ ลง วันที่ ๘ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ในจังหวัดตั้ง แต่
คลอง บาง เชน ฝั่ง เหนือ ตัดเขต ขึ้น ไป จน พรหม แควน กรุงเก่า ความ แจ้ง
อยู่ ใน ประกาศ นั้น

บัดนี้ ทรง พระดำริเห็นว่าที่ดิน ใน ท้อง ที่ เมือง ธัญบุรี อัน เป็น บริเวณ ที่
ซึ่ง พระราชทาน พระ บรม ราชานุญาต ให้บริษัท ชุต ศตของ แด่คุณ นาดียาม
ชุต ศตของ นั้น บริษัท ได้ ชุต ศตของ แด่กระเจ้า หนาย ที่ดิน ณตำบลคลองรังสิต
ฝั่ง เหนือ ขึ้น ไปจน ถึง คลอง ๒ วา สายบนไว้ โดย มาก แล้ว สมควร จะ
จัดการ ออกโฉนด ที่ดิน ในที่ ตำบล นั้น ได้ อีก ตำบล หนึ่ง จึง ทรง พระ
กรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ จัด การ ออก โฉนด ที่ดิน ตาม ระเบียบแห่ง พระ
ราช บัญญัติ แด่กฎ เลื่อนมาบดี อัน ได้ โปรดเกล้า ฯ ให้ ตั้ง ขึ้น เพื่อ สำหรับ
จัดการ ออก โฉนด ที่ดิน มณฑล กรุงเก่า นั้น ใน ตำบล อัน กล่าว คือไป นี้ คือ
ทิศ ได้ตั้ง แต่ คลอง รังสิต ที่ แยก กับ คลอง เปรม ประชากร ไป ตาม
ลำ คลอง รังสิต ฝั่ง เหนือ จนบรรจบ คลอง ซอย ที่ ๑๔

ทิศ ด้วน ออกคั้ง แต่ คลอง ซอยที่ ๑๔ ที่ บรรจบ กับ คลอง รังสิต ขึ้น ไป
ตามลำ คลอง ซอย ที่ ๑๔ ฝั่ง ด้วน ตกจน บรรจบ คลอง ๒ วา สายบน
ทิศ เหนือ ตั้ง แต่ คลอง ๒ วา สายบน ที่ บรรจบ กับ คลอง ซอย ที่ ๑๔ ไป
ตาม ลำ คลอง ๒ วา แต่ คลอง เขียง ราก หน่อย ฝั่ง ด้ว จน บรรจบ กับ คลอง

08/10/2566

เปรม ประชากร

ทิศ ศวันต์ ตก ตั้ง แต่คตของ เปรมประชากร ที่บรรจบ กับ คตของ เชียง ราก
น้อย มาตาม ตำคตของ เปรม ประชากร มิ่งควันออก จน บรรจบ กับคตของ วัง สัต

ข้อ ๑ เมื่อจะมีกำหนดออก โหนดที่ดิน ฎเกาะที่ใด เมื่อใด จะได้
ออก ประกาศ ให้เจ้าของ ที่ดิน ที่นั้น มา รับ โหนด ที่ กระ ทรวง เกษตราธิการ

ข้อ ๒ เมื่อได้ ประกาศ ให้เจ้า ของ ที่ดิน มา รับ โหนด ที่ดิน แล้ว ก็
ให้เจ้า ของ มา เอง หรือ ให้ แต่ง ผู้ แทนตัวโดยถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย มา รับ
แทน เจ้าพนักงาน จะได้มอบ โหนด ที่ดิน ให้

หนึ่ง ระเบียบ การ ต่อจาก การ โหนดนี้ ให้จัด ตาม ประกาศออก โหนด
ที่ดินลงวันที่ ๑๕ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ แดกฏเสนา บัดซึ่ง ลง
วันที่ ๑๗ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ แดกฏเสนา บัดเพิ่มเติมซึ่ง
ลงวันที่ ๘ มกราคม รัตนโกสินทรศก ๑๒๐ นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(เซ็น) เหวศรวงษ์วิวัฒน์

เสนา บัด กระ ทรวง เกษตรา ธิการ

ประกาศออก โหนดที่ดิน มณฑลกรุงเก่า ครั้งที่ ๒

รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

เจ้าพระยา เหวศรวงษ์วิวัฒน์ เสนา บัด กระ ทรวง เกษตรา ธิการ

รับ พระบรมราชโองการ ไล่เกล้า ฯ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้
ประกาศให้ทราบทั่ว กันว่า ตามที่ทรง พระ กรุณา โปรด เกณฑ์ ฯ ให้มี
ข้า หลวงเกษตร์ ไปจัด การ ออก โหนด ที่ดิน มณฑล กรุงเก่า คือตั้งแต่

แยก บาง ไทร ขึ้น ไป จนถึง คลอง ตะเคียน ตั้ง ที่ ใต้ ออก ประกาศ ลง วัน
ที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ความ แจ้ง อยู่ แล้ว นั้น บัดนี้
ข้า หดวง ได้ จัด การ ออก โฉนด ที่ ดิน ใน ตำบล ชึ่ง แจ้ง อยู่ใน ประกาศ นั้น
จน จะ ดั้น ไล่ ตหมด ราย แล้ว ด้มควร จะ ขยาย การ นั้น ออก ไป อี ก ได้

จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เกด้า ำ ให้ พระยา บรธา ชีฟ บริบาล เป็น ข้า
หวดวง เกษตร ์ ออก มา จัด การ ออก โฉนด ที่ ดิน ใน จัง หวัด ตั้ง แต่ ปาก
คลอง โฟ ที่ แม่น้ำ เจ้า พระยา ฝั่ง ศวัน ออก ตรง เกาะ พระ แต่ ตาม ลำ คลอง
โพ ฝั่ง เหนือ ไป ทาง ทิศ ตะวัน ออก จนถึง ที่ แยก ตรง วัด สี่ ว้าง แล้ว ด้ยวด ตาม
ลำ คลอง โฟ ฝั่ง ตะวัน ตก ขึ้น ไป ข้าง ทิศ เหนือ จนถึง ที่ แยก ช่อง ตะเคียน เหนือ
แล้ว ด้ยวด ตาม ลำ คลอง กระ ดึง ฝั่ง ใต้ มา ทาง ทิศ ตะวัน ตก จน ออก แม่น้ำ
เจ้า พระยา แต่ ตาม ลำ น้ำ เจ้า พระยา ฝั่ง ตะวัน ออก มา ทาง ทิศ ใต้ จน
บรรจบ ปาก คลอง โฟ ที่ เดิม

ให้ ข้า หดวง แด เจ้า พนักงาน แด ราช ฎ เจ้า ของ ที่ ดิน ประพฤติ ตาม
ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน มณฑล กรุง เก้า ซึ่ง ลง วันที่ ๓ พฤษภาคม
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ แต่ ประกาศ ออก โฉนด ที่ ดิน ซึ่ง ลง วันที่ ๑๕
กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ แด กฏ เสนา บดี กระทรวง เกษตร าริ การ
ซึ่ง ลง วันที่ ๑๗ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ กับ ประกาศ เพิ่ม เติม
กฏ เสนา บดี กระทรวง เกษตร าริ การ ซึ่ง ลง วันที่ ๘ มกราคม
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น หุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

08/10/2566

(เซ็น)

เท เวศร์ วงษ์ วิวัฒน์

เสนา บดี กระทรวง เกษตร าริ การ

ประกาศห้ามไม่ให้จำหน่ายยาฉี่แตงยาผสมฝิ่น

เข้ามาขาย ใน พระราชอาณาจักรสยาม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๐

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย เสด็จมาประทับที่กระทรวง
พระคลังมหาสมบัติรับ พระบรมราชโองการได้เกล้าฯ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า

ทุกวันนี้ มีผู้นำยาเม็ด ผสมฝิ่นต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า ยาฉี่ เข้ามา
จำหน่ายใน พระราชอาณาเขตต์สยามเป็นอันมาก ผู้บรรทุกเข้ามา ยื่น
บัญชีต่อกรมศุลกากรว่า เป็นยาบำบัดโรคต่าง ๆ ครั้นเมื่อได้เอายา
เหล่านั้น ให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ การตรวจ สอบ แยก ชาติคุณ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ
ชำนาญ เหล่านั้น ได้ยื่น รายงานว่า ยาฉี่เหล่านั้น ได้ปน ฝิ่น อยู่ด้วย เป็น
อันมาก ซึ่ง อาจ จะ ทำ อันตราย แก่ชีวิต ของ ผู้ซึ่ง ไม่ใช่ คน เคย สูด ฝิ่น
บริโภคนั้นได้ แต่เมื่อ ฝิ่น นั้น ก็ได้ คัด ปน กับ สิ่ง ของ อื่น ๆ ซึ่ง เป็น
ฝิ่น ที่ ไม่ บริสุทธิ์ สด ควร แก่ จะ ใช้ เป็น ยา เพื่อ บำบัด โรค ยา อื่น
ที่ได้ ซื่อ ซาย กัน อยู่ ก็ ซาย ให้ แก่ ผู้ สูด ฝิ่น ซึ่ง บริโภค แทน สูด ฝิ่น อย่าง
เดียว เพราะ ราคา ถูก ด้วย ฝิ่น ที่ ปน อยู่ใน ยา นั้น มิได้ เสีย ภาษี เค็ม อัตรา
เหมือน อย่าง ฝิ่น อื่น ๆ

เพราะ ฉะนั้น จึง ทรง พระราชดำริ เห็น ว่า ผู้ซึ่ง บรรทุก ยาฉี่ เหล่า นั้น
เข้ามาจำหน่าย มี ประสงค์ อย่าง เดียว ที่ จะ ซาย ฝิ่น เกื้อหนุน โดย คุบาย ใน
พระราชอาณาจักร จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศ
ไว้ ให้ ทราบ ทัด กัน ว่า

(๑) ตั้งแต่วันซึ่งได้ลงในประกาศนี้ แต่ต่อไป ห้ามมิให้ผู้หนึ่ง

ผู้ใด นำยา ชนิดหนึ่ง ชนิดใด ที่มีฝิ่นดิบ หรือฝิ่นสุก หรือฝิ่น ชนิดใด ปน
 อยู่ในนั้น เข้ามาจำหน่าย ใน พระราชอาณาจักร์สยาม เปน อันขาด
 เว้นไว้แต่ยาที่ ปน ฝิ่น อัน มี ตำรา ปรากฏ รู้ทั่วกัน ว่า เปน ยา บำบัด โรค
 อัน แพทย์ ทั้งหลาย ได้ แนะนำ ให้ คน ใช้ บริโภค ซ้ำ ครั้ง ซ้ำ คราว เปน ต้น
 แต่ ยา เหล่า นั้น ก็ จะ ต้อง ได้รับ อนุญาต ของ กระทรวง พระคลัง มหา
 สัมบัติ เสีย ก่อน จึง ให้นำ เข้า มา จำหน่าย ได้

(๒) ห้ามมิให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ซื่อ ขาย ยา อี ซึ่ง ผสม ด้วย ฝิ่น ชนิด หนึ่ง
 ชนิดใด แก่กัน เปน อัน ขาด เว้นไว้แต่

(ก) ยา ซึ่ง จะ ขายนั้น จะ ได้ ประกอบ เพื่อ บำบัด โรค โดย ความ
 เห็น ชอบ ของ แพทย์ ผู้ ซึ่ง รัฐบาล จะ ได้ ตั้ง ให้ ตรวจ

(ข) ฝิ่น ซึ่ง จะ ประกอบ ใน ยานั้น จะ ต้อง แเน่ ฝิ่น ที่ รัฐบาล อนุญาต
 ให้ ซื่อ ขาย แล้ว ใน กรุง เทพ ฯ

(ค) ตำรา ยา แล ส่วน สัด ที่ จะ ผสม นั้น จะ ต้อง เปิด เผย ให้ ปรากฏ
 ซึ่ง แพทย์ ของ รัฐบาล จะ ได้ ตรวจ สอบ ได้

(๓) ถ้า ผู้หนึ่ง ผู้ใด ดัก ตอบ บรรทุก ยา ปน ฝิ่น ชนิด หนึ่ง ชนิด ใด
 เข้า มา ใน พระราช อาณา จักร์ สยาม กั ดี้ หรือ ซื่อ ขาย ยา ปน ฝิ่น ชนิด หนึ่ง
 ชนิด ใด โดย ไม่ ได้รับ อนุญาต ของ เจ้า พนักงาน ดุรา ยา ฝิ่น กระทรวง
 พระคลัง มหา สัมบัติ ก่อน กั ดี้ ให้ ถือ เหมือน บรรทุก ฝิ่น เข้า มา ใน
 พระราช อาณา จักร์ หรือ ขาย ฝิ่น เกือบ ให้ กระทำ ตาม พระราช บัญญัติ

08/10/2566 ม
 กฎหมาย ภาษ ฝิ่น จุด ศัก ราช ๑๒๓๓ หมวด ที่ ๒ ๒๐ ๘

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ มีนาคม รัตน โทศินทร ศก ๒๕๐

ประกาศตั้ง หอ ทะเบียน

แต่ตั้งเจ้าพนักงาน เกษตราธิการ

แต่ตั้งนายทะเบียนสำหรับมณฑลกรุงเทพฯ

ด้วยตามที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงเกษตราธิการ
จัดการ ออก โฉนดที่ดิน มณฑล กรุงเทพฯ บ้างแล้ว บัดนี้ ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ เจ้าพระยา
เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ จัดตั้งหอทะเบียน
สำหรับมณฑลกรุงเทพฯ ขึ้น ณ ที่ว่าการ กระทรวงเกษตราธิการ แต่
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาประชาชีพบริบาล เป็นเจ้าพนักงาน
เกษตราธิการ แต่ให้ขุนวิจิตร พจนวิภาค เป็นนายทะเบียนสำหรับมณฑล
กรุงเทพฯ สืบไป

ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด มีธุระเกี่ยวข้องด้วยเรื่องโฉนดที่ดิน ในมณฑล
กรุงเทพฯ ก็ให้มาขอทะเบียนมณฑลกรุงเทพฯ ตามเวลาอันสมควร
ประกาศมา ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(เซ็น) เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์

เสนาบดีกระทรวงเกษตราธิการ

ประกาศ อนุญาต ให้ ใช้ ประกาศห้าม ไม่ ให้ ปลดปล่อย สัตว์
ตาม ถนน เป็น กฎหมาย ใช้ ในมณฑลพายัพ

พระเจ้า น้อย ยาเชอ กรมหลวง ดำรง ราชานุภาพ เสด็จ บัด ี ั ะทรง
มหาต ไทย วั ั ะบรม ราชโองการ ได้ ั ะเกล้า ฯ ทรง พระ ั ะกรุณา โปรดเกล้า ฯ
ให้ ประกาศ ทราบ ทั้ ั ะกัน ว่า

๑ ตาม ความ ใน ประกาศ ลง วันที่ ๗ สิงหาคม วั ั ะกัน โกลี นทร ศก ๑๓๙
ความ ว่า ถ้า มี การ บั ั ะจุน ั ะน ั ะต้น เมื่อ ข้าง หลวง ใหญ่ แด ข้าง หลวง ยุติ ั ะธรรม
มณฑล พายัพ เห็น พร้อ ั ะม ั ะกัน เป็น การ จำ เเน ั ะ จะ ต้อง ออก กฎหมาย นี้
โดย ั ะหนัก ั ะแล้ว ให้ ประกาศ เป็น กฎหมาย ใช้ ได้ โดย ั ะหนัก ั ะแต่ กฎหมาย เช่น นี้
ต้อง ส่ง ลง มา กรุงเทพมหานคร ฯ เพื่อ ขอ วั ั ะบรม ราชานุญาต
ภายใน กำหนด ๒ เดือน มี ความ พิศ ั ะดาร แจ้ง อยู่ ั ะแล้ว

๒ บัด นี้ ข้าง หลวง ใหญ่ มณฑล พายัพ มี บก ั ะกราบ บัง คม ุ ะตุ พระ
กรุณา ความ ว่า เจ้า ของ สัตว์ พาหนะ ม้า, ฟ้า, โค, กระบือ, แพะ, มั ั ะก
ปลด ั ะยอม ให้ สัตว์ เหล่า นี้ ั ะเที่ยว เดิน ั ะเหยียบ ย่ำ ตาม ถนน หน ทาง หา ได้ ั ะถูก
มัด ั ะระ ั ะวัง รักษา ไม่ ั ะกระทำ ให้ ถนน หน ทาง ั ะและ ั ะต้น ั ะไม้ ั ะที่ ปลุก ั ะไว้ ั ะริม ถนน
ทำ ั ะตาย แด เป็น อื่น ั ะคราย ไป เป็น อื่น มาก ข้าง หลวง ใหญ่ ั ะกับ ข้าง หลวง
ยุติ ั ะธรรม ได้ ออก ประกาศ ห้าม ไม่ ให้ ั ะละ ั ะเลย ปลด ั ะยอม สัตว์ ตาม ถนน หลวง
มี ความ ๓ ข้อ ข้าง หลวง ใหญ่ แด ข้าง หลวง ยุติ ั ะธรรม ขอ วั ั ะบรม ราชานุญาต
พระ บรม ราชานุญาต ใช้ เป็น กฎหมาย ั ะสืบ ไป

08/10/2566

๓ ได้ ทรง พระ ั ะกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระ ั ะราชาน ั ะบรม ราชานุญาต
ให้ ใช้ ประกาศ ั ะซึ่ง ข้าง หลวง ใหญ่ ข้าง หลวง ยุติ ั ะธรรม มณฑล พายัพ ได้

ออก ประกาศ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐ ต่อท้าย
ประกาศฉบับนี้ เป็น กฎหมาย ตีบ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๓ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๐

(ตงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

ประกาศ เรื่อง ละเลย ปลดอยสัตว์ ตาม ถนน หลวง

พระยา นริศร ราชกิจ ข้า หลวง ใหญ่ พระ จรรยา ยุคกฤตย์ ข้า หลวง
ยุติธรรม มณฑล พายัพ เห็น พร้อม กันว่า ทุกวันนี้ ได้ ถึง เกิด ตถนน หนทาง
ตาม นคร แต่เมือง ต่าง ๆ ใน มณฑล พายัพ ได้ เจริญ ขึ้น มาก โดย การ เพาะ
ปลูก ต้น ไม้ ตามริมถนน เปน ต้น แต่มี สัตว์ ม้า, พ้า, โค, กระบือ, และ,
มาเหยียบย่ำ ทำลาย ต้น ไม้ ที่เพาะปลูก นั้น ให้ เสีย ไป เนื่อง ๆ ซึ่ง กระ ทำ
ไม่ ให้ เปน การ เจริญ ขึ้น โดย เร็ว ได้ โดย เหตุ ที่ เจ้า ของ สัตว์ หา ได้ ระวัง
รักษา ให้ เปน การ เรียบร้อย ไม่ เพราะ ฉนั้น จึง เห็น สมควร ให้ ออก
ประกาศ เปน กฎหมาย สำหรับ สัตว์เดิน ใน ถนน ไว้ว่า

ข้อ ๑ ผู้ใด ผู้หนึ่ง ซึ่ง เปน เจ้า ของ สัตว์ ม้า, พ้า, โค, กระบือ,
และ และ, ละเลย โดยมิได้ ระวัง รักษา สัตว์ ของ ตน ถ้า สัตว์ นั้น มาเหยียบ
ย่ำ ต้น ไม้ ที่ปลูก ใน ถนน ฤ ใน ที่ ทำ การ ต่าง ๆ ของ รัฐบาล ให้ เสีย
หาย ไป จะ ต้อง ปรัง เจ้า ของ สัตว์ นั้น ครั้ง ๑ เปน เงิน พินัย ไม่ เกิน ๒๐ บาท
ถ้า จำคุก ไม่ เกิน ๑ เดือน หรือ ให้ เสีย ค่า ต้น ไม้ ที่ เสีย หาย นั้น ไป ด้วย ก็ ได้

ข้อ ๒ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง เขา สัตว์ ต่าง ๆ ที่ ถ้าว นาม มา
แล้ว มา ผูก ต่าม ฤ ปลดอย เลี้ยง ไว้ บน ถนน หลวง ฤ ใน ที่ ทำ การ

ของ รัฐบาล เชน อื่น ชาติ ถ้าผู้ใด มิได้ พัง ยัง ขึ้น เอา สัตว์ มา ปลดปล่อย มาเลี้ยง
ใน ถนน หาดวง แด ที่ ทำ การ ของ รัฐบาล จะ ต้อง ปรับ ผู้ นั้น ครั้ง ๑ เป็น
เงิน ไม่ เกิน ๒๐ บาท ฤ จำคุก ไม่ เกิน ๑ เดือน

ข้อ ๓ ให้ กอง ตำรวจ ภูธร ๓ กอง วง ๓ แขวง, แคว้น, กำ บ้าน,
เบน ผู้ ตู แด จั บ กุม สัตว์ และ ผู้ กระ ทำ ผิด ต่อ ประกาศ นี้ พ้อง ร้อง ให้
ตง โทษ ต่อ ไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

(เช่น) นริศรราชกิจ ข้าหลวงใหญ่

๖ พระจรรยาอุคกฤตย์ ข้าหลวงยุติธรรม

พระราชบัญญัติ คำน้ำ ศก ๑๒๐

มี พระบรมราช โองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหา จุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นชอบเกล้า ๆ ให้ ประกาศ
จง ทราบ ทัด กัน ว่า พระราช บัญญัติ คำน้ำ ที่ ใช้ อยู่ ทุก วัน นี้ ยัง แยก
ย้าย กัน อยู่ ใน กฎหมาย ต่าง ถัด ษณ และ ข้อ ความ ยัง บก พร้อง ขัด ต่อ
ประโยชน์ ของ บ้าน เมือง ใน สมัย นี้ ก็ มี บาง ทรง พระราช ดำริ เห็น สมควร
จะ รวบ รวม พระราช บัญญัติ คำน้ำ ไว้ ใน พระราช บัญญัติ เดียว และ แก้
ไข เปลี่ยน แปลง ข้อ ความ ตาม สมควร จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ๆ
ให้ ตรา พระราช บัญญัติ ไว้ สืบ ไป ดังนี้ ว่า

มาตรา ๑ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ มี นาม ว่า “พระราช บัญญัติ
ฮากร คำน้ำ รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐”

มาตรา ๒ จะโปรดเกล้า ฯ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ ในหัวเมือง
มณฑล ไทเมื่อใด จะโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศในหนังสือราชกิจจานุ
เบกษาเป็นสำคัญ ตั้งแต่วันที่ ได้ ใช้พระราชบัญญัตินี้ ในที่ใด
ให้ยกเลิกบรรดา พระราชกำหนด กฎหมาย และ ข้อบังคับ อย่าง ชั่วคราว
เนื่อง บรรดาที่ ขัดขวาง ต่อ ข้อความ ใน พระราชบัญญัตินี้ มิให้
ใช้ ในที่นั้นต่อไป

มาตรา ๓ คำบางคำ ในพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามิได้มีข้อความ
ประกอบให้เข้าใจเป็นอย่างอื่น ให้พึงเข้าใจความอธิบายดังนี้

คำว่า “ เสนาบดี ” ให้พึงเข้าใจว่า เสนาบดีผู้บัญชาการ
กรมตำรวจ ในท้องถิ่น

คำว่า “ เทศาภิบาล ” ให้พึงเข้าใจว่า ข้าหลวงสำเร็จราชการ
มณฑล หรือผู้ว่าราชการเมือง

คำว่า “ เจ้าพนักงาน ” ให้พึงเข้าใจว่า ข้าราชการผู้กระทำ
การตามพระราชบัญญัตินี้

คำว่า “ สัตว์น้ำ ” ให้พึงเข้าใจว่า บรรดาสัตว์ซึ่งอยู่ในน้ำเป็น
ปรกติ คือ กุ้ง ปู ปลา ปลิงทะเล และหอย เป็นต้น

คำว่า “ ที่จับสัตว์น้ำ ” ให้พึงเข้าใจว่า บรรดาที่ซึ่งสัตว์น้ำพึง
อาศัยเป็น ที่มั่นซึ่ง หรือไหลอยู่เสมอ คือ เทต และ แม่น้ำ ถ้าคลอง
เป็นคันก็ตี เป็นที่มั่นน้ำ ไหล หรือขัง แต่บางระต คือ ห้วยหนอง
คลองเขิน 08/10/1306 เป็นคันก็ตี เป็นที่มั่นน้ำเนื่องต่อทางน้ำไหล คือ
บึง บ่อ เป็นต้นก็ตี กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้ ว่าเป็นที่จับ
สัตว์น้ำทั้งสิ้น

คำว่า “เครื่องมือ” ให้พึงเข้าใจว่า เครื่องใช้ทุก ๆ อย่าง
สำหรับ ดัก หรือ จับ สัตว์น้ำ

คำว่า “กฎเกณฑ์” ให้พึงเข้าใจว่า ข้อบังคับ ซึ่ง พระราชทาน
พระบรมราชานุญาต ให้เสนาบดีตั้งขึ้น เพื่อจัดและรักษาการให้เป็นไป
ตามพระราชบัญญัตินี้ และลงในหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา เป็นสำคัญ

มาตรา ๕ การจับสัตว์น้ำ ไม่ว่าจะจับในที่ใด ๆ หรือด้วย
ประการใด ๆ ย่อมอยู่ในอำนาจแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ บรรดาที่จับสัตว์น้ำนั้น กำหนดตามพระราชบัญญัติ
เป็น ๒ อย่าง คือ

อย่าง ที่ ๑ เป็น ที่หวงห้าม สำหรับ รักษา พรรณ สัตว์น้ำ

อย่าง ที่ ๒ เป็น ที่อนุญาต ยอมให้ ผู้ซึ่ง ได้รับ อนุญาต ตามความใน
พระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้หนึ่งผู้เดียวก็ได้ หรือ ทั่วไปก็ได้ จับ สัตว์น้ำ
ในที่นั้นได้

มาตรา ๖ วิธีเก็บ ฮากร คำน้ำ ให้เก็บ ใน ประเภท ๖ อย่าง
ดังว่าต่อไปนี้

อย่าง ที่ ๑ เก็บ ภาชนะ สัตว์น้ำ สัต ตาม ส่วน ราคา ที่ ช้อ ขาย กัน ใน
ท้อง ที่ ตลาด

อย่าง ที่ ๒ เก็บ ตาม ขนาดที่ จับ สัตว์น้ำ

อย่าง ที่ ๓ เก็บค่า อนุญาตให้จับ สัตว์น้ำ ใน ที่ หวง ห้าม แห่ง หนึ่ง แห่งใด
ได้แต่ผู้เดียว

๐๘/๑๐/๒๕๖๖

อย่าง ที่ ๔ เก็บ ค่า อนุญาตให้ทำ การ จับ สัตว์น้ำ ด้วย วิธี หนึ่ง หนึ่ง หนึ่ง
ใด ใน ที่ อนุญาต แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด ได้แต่ผู้เดียว

อย่าง ที่ ๕ เก็บ ค่า อาชญาบัตร คู่ม เครื่องมือ ซึ่ง ต้อง พักต ภาษี

อย่าง ที่ ๖ เก็บ ค่า อนุญาต ตาม ตัว คน ที่ ใช้ เครื่องมือ ต่าง ๆ ซึ่ง ไม่ ต้อง พักต ภาษี

มาตรา ๗ เมือง ไต เก็บ อากร คำนำ ด้วย วิธี เรียก ภาษี สัตว์ น้ำ สัต ใน เมือง นั้น ไม่ควร เก็บ ค่า อาชญาบัตร คู่ม เครื่องมือ และ ค่า อนุญาต ตาม ตัว คน ที่ ใช้ เครื่องมือ เว้นไว้ แต่ ใน ที่ ซึ่ง ชอยู่ ห่าง โกต ซึ่ง จะ พา สัตว์ น้ำ สัต มาขาย ใน ตลาด ที่ เก็บ ภาษี ไม่ ได้ อนึ่ง ให้ เล่นา บค มี อำนาจ ที่ จะ ออก กฎเส่นาบที้ ตั้ง กำหนด พักต เก็บ ภาษี สัตว์ น้ำ ตาม สุ่มควร แก่ ท้องที่ ชอย่า ให้ เกิน ร้อย ละ ๓๐ ใน ราคา ที่ พึง ได้

มาตรา ๘ ให้ เทศาภิบาล มี อำนาจ ที่ จะ ให้ อนุญาต แก่ ผู้ หึ่ง ผู้ ไต จับ สัตว์ น้ำ ใน ที่ หวง ห้าม เปน ครั้ง เปน คราว ตาม มี กำหนด เวลา และ โดย วิธี อนี่ สุ่มควร ซึ่ง จะ มี ให้ สุ่ม พช พรรณ สัตว์ น้ำ ใน ที่ นั้น การ ที่ ให้ อนุญาต ตาม ความ ใน มาตรา นี้ ควร ให้ ผู้ ขอ อนุญาต ว่า ประมุต กัน

มาตรา ๙ ที่ จับ สัตว์ น้ำ ซึ่ง ชอยู่ ใน บริเวณ พระ อาราม กัตติ หรือ ชอยู่ ติด กับ เขต พระ อาราม ภายใน ๕ วา กัตติ ให้ ถือ ว่า เปน ที่ หวง ห้าม ตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้ เทศาภิบาล มี อำนาจ ที่ จะ อนุญาต เอง หรือ ให้ เจ้า พนังงาน อนุญาต ให้ ผู้ หึ่ง ผู้ ไต ทำ การ จับ สัตว์ น้ำ ใน ที่ อนุญาต แห่ง หึ่ง แห่ง ไต ได้ แต่ ผู้ นั้น ผู้ เดียว ตาม กำหนด เขต และ วิธี ที่ จะ จับ สัตว์ น้ำ ดัง ได้ คกตง กัน ให้ เล่นา บค มี อำนาจ ที่ จะ ออก กฎเส่นาบที้ ตั้ง พักต และ วิธี เก็บ ค่า อนุญาต ตาม มี เห็น สุ่มควร ไม่ เกิน ๑๐๐ ละ ๓๐ ใน ผล ประโยชน์ ที่ พึง ได้

มาตรา ๑๑ ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ออกกฎเสนาบดี ตั้ง พักต์
อติตรา เก็บ ค่า อาชญาบัตร คຸ້ມเครื่อง มือ ต่าง กันตาม ประโยชน์ที่ พึง ได้
จาก เครื่อง มือ อย่าง นั้น ๆ ไม่ เกิน ๑๐๐ ติระ ๓๐ เป็น ประมาณ ผู้ใด มี
เครื่อง มือ ซึ่ง ต้อง พักต์ ต้อง มา ขอ รับ อนุญาต จาก เจ้า พนักงาน ก่อน
ต่อ ได้ อนุญาต แล้ว จึง จะ ใช้ เครื่อง มือ นั้น ได้ ตลอด เวลา ที่ อนุญาต นั้น

มาตรา ๑๒ ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ออกกฎเสนาบดี ตั้ง อติตรา
ค่า อนุญาต ตาม ตัวคน ที่ ใช้ เครื่องมือ จับ สัตว์ น้ํา ซึ่ง เป็น เครื่อง มือ
เด็ก น้อย ไม่ต้อง พักต์ ที่ ว่า มา ใน มาตรา ๑๑ เก็บ ราย ตัว ผู้ ใช้ เครื่อง
มือ เหล่า นั้น โดย ไม่ จำกัด จำนวน เครื่อง มือ

มาตรา ๑๓ ให้เสนาบดี มีอำนาจที่จะ ยกเว้น ค่า อนุญาต ใน ที่ แห่ง หนึ่ง
แห่ง ใด และ ยกเว้น ไม่ ต้อง ให้ รับ อาชญาบัตร คຸ້ມเครื่อง มือ
อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด และ ยกเว้น ไม่ ต้อง ให้ เสีย ค่า
อนุญาต ตาม ตัวคน ที่ ใช้ เครื่องมือ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แห่ง ใด และ ให้
มี อำนาจ ที่จะ ห้าม ไม่ ให้ ใช้ เครื่อง มือ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ใน ที่ แห่ง หนึ่ง
แห่ง ใด ได้

มาตรา ๑๔ เมื่อน้ําเข้าท่า เป็น ระบุ ปลด ไซ้ ห้าม มิ ให้ ผู้ ใด ใช้
เครื่อง มือ ที่ หรือ ซ้อน ปลด ไซ้ แห อวน ซ้อน เป็นต้น หรือ
เครื่อง มือ ทาง พัน สัตว์ น้ํา เช่น ลมวก เป็นต้น ใน ที่ น้ํา หนึ่ง ซึ่ง เป็น ที่
ปลด ไซ้ ไร่ ไร่ ให้ เสนาบดี มี อำนาจ ที่จะ กำหนด วัน ห้าม ตาม ควร
แก่ ที่ หนึ่ง

๐๘/10/2566

มาตรา ๑๕ ห้าม มิ ให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด วาง ยาว เบื่อ ใน ที่ จับ สัตว์ น้ํา แห่ง ใด ๆ

มาตรา ๑๖ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ซึ่ง ลมควร จะ ต้อง เสีย อากกร ค่า น้ํา ตาม ใน

พระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่เสียด้วยประการใด ๆ ให้เจ้าพนักงาน
มีอำนาจที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ใน ๓ อย่างนี้ เพื่อให้ได้
ผลประโยชน์แผ่นดิน คือ

ข้อ ๓ ห้ามไม่ให้จับสัตว์น้ำ ในที่ซึ่งอากรค่าน้ำค้างอยู่บน
กว่าจะได้เสียอากรค่าน้ำ หรือ

ข้อ ๒ ให้ยึดทรัพย์สินบุคคล ของผู้ซึ่งอากรค่าน้ำค้าง ขายทอด
ตลาด พด ส้มควร แก่จำนวนเงินที่ค้าง และค่าใช้สอยในการที่ขาย
ทอดตลาดนั้น หรือ

ข้อ ๓ เอาตัวผู้ซึ่งเงินอากรค่าน้ำค้าง ใช้ทำการโยธาเอาแรง
ใช้แทนเงินอากรที่ค้างนั้น โดยอัตราวันละ ๓ สลึงจนกว่าจะครบ
จำนวนเงินที่ค้างนั้น

มาตรา ๑๗ สัตว์น้ำซึ่งบุคคลได้จับโดยฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้
ก็ดี หรือเครื่องมืออันใช้ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ให้เจ้า
พนักงานมีอำนาจที่จะยึดเอาไว้เป็นของหลวง

มาตรา ๑๘ ถ้าผู้ใดใช้เครื่องมือโดยมิได้รับอนุญาต ตามความ
ในพระราชบัญญัตินี้ ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับครั้ง ๑ เป็นเงิน
ไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือทั้งจำและ
ปรับด้วยทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๑๙ ผู้ใดล่วงพระราชบัญญัตินี้ ด้วยกระทำความผิด
เหล่านี้ คือ

ข้อ ๑ จับสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำอันตนไม่มีอำนาจ จะจับได้
ตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือ

๐๘/10/25๕๖

ข้อ ๒ ผู้รับอนุญาตจับสัตว์น้ำในที่หวงห้าม หรือ ในที่แห่งหนึ่ง
แห่งใดแต่ผู้เดียว จะทำการด้วยวิธี หรือ โดยลักษณะ อันฝ่าฝืนต่ พระ
ราชบัญญัติก็ดี หรือ

ข้อ ๓ วางยาเบื่อ ในที่จับสัตว์น้ำก็ดี หรือ

ข้อ ๔ ใช้เครื่องมือ ที่ต้องห้ามก็ดี ผู้มีความผิดนั้นต้องระวาง
โทษครั้ง ๑ ปรับเงินไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน
๑ ปี หรือทั้งจำและปรับด้วย ทั้ง ๒ สถาน

มาตรา ๒๐ เงิน หดง ที่เจ้าพนักงาน ต้องให้เป็นบำเน็จแก่ผู้จับ
ก็ได้ ที่เจ้าพนักงานต้องจ่าย ใน การ รือ ถอน หรือ แกะไขสิ่งซึ่งผิด
ทำได้ โดยส่งต่อ พระราช บัญญัติ กัด ผู้กระทำผิดนั้นต้อง ใช้เงิน
หดงที่ ต้อง ใช้จ่าย ไปด้วย อีก โสดหนึ่ง ถ้าผู้กระทำผิด ไม่มีเงิน ให้
ก็ให้จำจ่าย โทษ อย่าง เงิน พินัย ฉะนั้น

มาตรา ๒๑ ให้เสนาบดี มีอำนาจ ที่จะตั้ง กฎเสนาบดี เป็น ครั้ง เป็น
คราว เพื่อจัดและ รักษาการ ให้เป็น ไป ตาม พระราช บัญญัตินี้ และ
กฎเสนาบดี นั้น เมื่อ ได้ รับ พระราช ทาน พระ บรม ราชา อนุญาต และได้
ประกาศ ใน หนังสือ พิมพ์ราช กิจจานุเบกษา ให้ นับ เหมือน เป็น ส่วน หนึ่ง
ใน พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้ บัญชา การ
กรมตำรวจ นอก และ ให้เสนาบดี กระทรวงนครบาล ซึ่งได้ บัญชา
การ กรมตำรวจ ใน มีอำนาจ และ หน้าที่ ที่จะ รักษา พระราช บัญญัตินี้
ตามท้อง ที่ซึ่ง ได้ บังคับ บัญชา การ ก่อ ทั้ง ๒ กระทรวง นั้น

๐8/10/2566 ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๔ มีนาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๐๐
เป็นวันที่ ๑๒๑๗๐ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

พระ ราช บัญญัติ ลักษณะ เรือน จำ
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

มี พระ บรม ราช โอรส ภาย ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหา รุพี
ทรง ปรารถนา พระ รุชด จอม เสด็จ เจ้า อรุ หนุ ด้ว ดำรัส เหนือ เสด็จ ฯ ให้ ประกาศ
ให้ ทราบ ทั่ว กัน ว่า ทรง พระ ราช ดำริ เห็น เป็น การ สมควร ที่ จะ ให้ มี
พระ ราช บัญญัติ ลักษณะ เรือน จำ ไว้ เป็น กฎหมาย สำหรับ แ่่น ดิน
เพื่อ ให้ เสด็จ นาย บัติ เจ้า นำ ที่ ได้ มี โอกาส จัด การ เรือน จำ ให้ เป็น ระเบียบ
เรียบร้อย ยิ่ง ขึ้น

จึง ทรง พระ กรุณา โปรด เสด็จ ฯ ให้ ทราบ พระ ราช บัญญัติ ประกาศ ไว้
ดัง ข้อ ความ ต่อ ไป นี้

มาตรา ๑ ให้ เสด็จ นาย บัติ เจ้า นำ ที่ มี อำนาจ ที่ จะ จัด ตั้ง เรือน จำ สำหรับ
คน ที่ กฎหมาย ให้ จำ ใน ตำบล ไต ตาม แต่ จะ เห็น ควร

มาตรา ๒ ให้ เสด็จ นาย บัติ เจ้า นำ ที่ มี อำนาจ ตั้ง เจ้า พนักงาน ผู้ บัญชา
การ สำหรับ เรือน จำ นั้น ๆ แต่ กำหนด อำนาจ นำ ที่ อัน สมควร ได้

มาตรา ๓ เจ้า พนักงาน สำหรับ เรือน จำ ต้อง อยู่ ใน บังคับ
ของ ผู้ บัญชา การ เรือน จำ เหมือน อย่าง ทหาร คือ ผู้ บัญชา การ มี อำนาจ
ชำระ แด ทำ โทษ ได้ ใน ข้อ ตระ เมต คำ สั่ง แด กิริยา อัน ไม่ สม กับ นำ ที่

ผู้ บัญชา การ เรือน จำ ที่ จะ มี อำนาจ บังคับ ได้ เช่น นี้ เสด็จ นาย บัติ ต้อง
เป็น ผู้ ตั้ง แด บัง อำนาจ ไว้ ใน หนังสือ ตั้ง นั้น

มาตรา ๔ ให้เสนาบดีเจ้าน้ำที่มีอำนาจตั้งกฎข้อบังคับ ในส่วน
คนฝ่ายนอก เรือนจำจะประพฤติต่อเรือนจำ นั้น ๆ เป็นต้น เช่น อย่าง
ห้ามไม่ให้ตอบตักสื่อน ผื่นเข้าไปให้นักโทษ เป็นต้น แต่ให้กำหนด
โทษผู้กระทำผิด โดยตั้งใจแต่รู้ว่า การนั้นไม่ควรได้ แต่โทษที่จะบ่ง
ลงไว้ นั้นอย่าให้เกินกว่า อัตราดังนี้ คือ ปรับไม่เกิน ๒ ชั่ง จำไม่
เกิน ๖ เดือน

แต่ถ้าการที่คนฝ่ายนอก ได้กระทำต่อเรือนจำนั้นผิดกฎหมาย
บทอื่นด้วยแล้ว มาตรานี้ ไม่ยกเว้น กฎหมายบทอื่น นั้น ๆ

มาตรา ๕ ผู้ใดพาญาติช่วยคนที่ต้องขังในเรือนจำให้หนี ฤฯ พยายามที่จะกระทำดังนี้ ก็ตี ให้มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๓๐ ปี ลงมาแต่ค่า
ศาลจะเห็นควร

มาตรา ๖ เมื่อคนภายนอก กระทำผิดต่อเรือนจำประการใด
เป็นหน้าที่ของศาลจะพิจารณาแดงโทษ

มาตรา ๗ ให้เสนาบดีเจ้าน้ำที่มีอำนาจตั้งข้อบังคับ การปกครอง
เรือนจำแต่การที่นักโทษจะทำงาน แด่ตั้งข้อบังคับนักโทษแต่ละคนต้อง
ขังได้ ถ้านักโทษผู้ต้องขังทำผิดแล้ว ให้มีอำนาจบ่งโทษ ในข้อบังคับ
นี้ได้ แต่ห้ามไม่ให้เขียนเกินกว่า ๓๐ ที่ซึ่งไม่เกินกำหนด ๖ เดือน
จำชื้อค่าไม่เกิน ๓๒ ชั่ง โมง เพิ่มใช้ตรวจพวงคอไม่เกินกว่า ๒ ชั่ง

มาตรา ๘ ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจที่จะชำระแดงโทษ คนต้อง
จำตามข้อ บัง คับตั้ง ที่กล่าว ในมาตรา ๗ ได้ เว้นไว้แต่ในหนังสือตั้ง

จะมีข้อห้าม ฎา ฝากน อำนาจ ให้น้อยลง มา ให้มีอำนาจ ตาม หนังสือคัง นั้น

มาตรา ๘ คนที่ ต้องจำ ตาม กฎหมาย หนี การ ควบคุม โดยไม่ชอบ ด้วย กฎหมาย แล้ว ให้มีโทษ จำคุก ไม่เกิน ๖ ปี ลง มา ฎา เขียน ไม่เกิน ๓๐ ที่ ตามแต่ ศาล จะเห็น ควร

ถ้า คน ที่ ต้อง จำ นั้น เปน นักโทษ อยู่ แล้ว กำหนด จำคุก นั้น ให้เพิ่ม กับ กำหนด เก่า

มาตรา ๓๐ ให้ เสนาบดี มี อำนาจ คัง ข้อ บังคับ สำหรับ ลด โทษ นักโทษ ที่ ประพฤติ คนดี ฎา ที่ ได้ กระทำการ ที่มี คุณประโยชน์ แก่ ราชการ ได้ แต่ ห้าม ไม่ ให้ ลด โทษ เกิน กว่า ๑ ใน ๖ ของ โทษ นั้น คือ เบน ต้น ถ้า ต้อง จำ ๖ ปี ให้ลด โทษ ได้ ไม่เกิน กว่า ปี หนึ่ง ถ้า จำ ตัดอด ชีวิต ให้เด็ด ลง ไม่ น้อย กว่า ต้อง จำ ๒๕ ปี ได้

มาตรา ๓๑ ถ้า นักโทษ บ่วย ทพ พงภาพ ไม่ อาจ สามารถ จะ ทำ อันตราย ได้ แต่ หอม เห็น ควร ว่า จะ ไป ปรึกษา คน นอก เรือน จำ แล้ว ให้ เสนาบดี เจ้า หน้า ที่ มี อำนาจ อนุญาต ให้ ไป ปรึกษา คน ภายนอก ได้

มาตรา ๓๒ เสนาบดี มี อำนาจ ย้าย คนโทษ จาก เรือน จำ แห่ง หนึ่ง ไป เรือน จำ อี ก แห่ง หนึ่ง ได้

มาตรา ๓๓ เสนาบดี มี อำนาจ ตั้ง ให้ ย้าย นักโทษ ที่ เสี่ยง วิต ไม่ ไว้ แต่ง ขึ้น ได้

08/10/2566

มาตรา ๓๔ เจ้าพนักงาน ผู้ บัญชา การ เรือน จำ ย่อม ไม่มี ผลิต ใน อย่างใด อย่าง หนึ่ง ๒ อย่าง นี้

(๑) เมื่อได้กักขังผู้ใด โดยคำสั่งของผู้พิพากษา ฎาเสนาบดี
ผู้หนึ่งผู้ใด แต่ปลัดทูลฉลอง ที่ทำการแทนเสนาบดี

(๒) เมื่อได้ทำอะไร โดยชื่อสัตย์สุจริตไม่ได้ตั้งใจคิดร้าย ฎา
ไม่ได้เงินเดือนอันไม่ควร

มาตรา ๓๕ เสนาบดีเจ้านายที่ ที่กล่าวในพระราชบัญญัตินี้ นั้น คือ
เสนาบดีกระทรวงยุติธรรม เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เสนาบดี
กระทรวงนครบาล ตามเขตรที่บังคับการ

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๘ มีนาคม วันโกสินทร ศก ๑๒๐
ตรงกับวันที่ ๑๒๑๘๑ ในรัชกาลปัตยุบันนี้



กฎ เสนาบดี สำหรับ อากร การ พนัน ให้ ใช้ ใน มณฑล ขึ้น ใน

ด้วยตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๑๔ แห่ง พระราช บัญญัติ อากร การ พนัน
รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนา
บดี กระทรวง มหาด ไทย ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ การ พนัน ดัง ว่า ต่อ ไปนี้

ข้อ ๑ การ พนัน ที่ ว่า ไว้ ใน ข้อ นี้ ห้าม มิ ให้ เล่น ใน ที่ ไต ๆ คือ

(๑) การ พนัน ที่ เป็น เกม สำหรับ ฉ้อ มั่ว แหง คือ โม่ ๓ อัน หรือ โม่ ๓ โใบ
หรือ โม่ดำ โม่แดง หรือ การ พนัน อื่น ซึ่ง เล่น เป็น ทำนอง เดียวกัน กับ ที่

ได้ ออก ชื่อ มา นี้ (๒) การ พนัน ที่ เป็น เกม เจ้า มือ เอา เบี้ย มั่ว แหง เหลือ

เกิน นัก คือ โม่ หมุน หรือ ฉ้อ มั่ว กี่ โม่ หัวโต หรือ การ พนัน อื่น ซึ่ง เล่น เป็น

ทำนอง เดียวกัน กับ ที่ ได้ ออก ชื่อ มา นี้ (๓) การ พนัน ที่ กระทำ ทารุณกรรม แก่ สัตว์

คือ เอา มัด ผูก ไม้ ให้ ชน กัน หรือ เอา หนาม ผูก นก ให้ ชน กัน หรือ วางยา

สัตว์ ให้ มิน เมว แต่ว ให้ ชน กัน หรือ เอา เพลิง สุม หลัง เต่า ให้ ด้วง แข่ง กัน

หรือ การ พนัน อื่น ซึ่ง เล่น เป็น ทำนอง เดียวกัน กับ ที่ ได้ ออก ชื่อ มา นี้

ข้อ ๒ การ พนัน ต่าง ๆ ที่ ต้อง รับ อาชญา บัตร ตาม พระ ราช

บัญญัติ อากร การ พนัน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ ก่อน จึง เล่น ได้ นั้น ให้

แบ่ง ออก เป็น ๓ หมวด คือ หมวด ที่ ๑ การ พนัน ตาม ราย ชื่อ ที่ กล่าว

ต่อ ไปนี้ จัด ว่า เป็น การ พนัน ที่ ประชุม ผู้คน มาก ให้ เล่น แต่ ใน เสนา
ม ซึ่ง เทศาภิบาล ได้ กำหนด ให้ เล่น คือ

๑ ชน ไม้ ชน โศ ชน กระบือ ชน นก

๒ กัด ปลา

๓ ด้วง ด้วงคน ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ การพนันตามรายชื่อที่กล่าวต่อไปนี้ หรือการพนันที่
 เล่น โดยทำนองเดียวกันกับการพนัน ที่ออกชื่อในหมวดที่ ๒ นี้ ถ้า
 เทศาภิบาลจะอนุญาต ให้เล่นแค่นั้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดในเวลา
 นักชกฤกษ์เทศการ เช่น ใน การนัดออกวิ่งขายของที่แห่งหนึ่งแห่งใด
 ในเทศการให้พระเบเนตน์ก็ได้ คือ

- ๑ ขดกขดิก
- ๒ อีโปง
- ๓ ชีรูป
- ๔ โยนห่วง
- ๕ โยนอิฐให้ตงกันขวด
- ๖ ตกเบ็ดเอาสิ่งของ
- ๗ ตวงเหรียญ
- ๘ บันอีแปะ
- ๙ จับฉลาก
- ๑๐ ยิงเป้า
- ๑๑ ชกเส้นด้าย
- ๑๒ ปาหน้าคน
- ๑๓ ทายภาพ
- ๑๔ น้ำเต้าหมุน
- ๑๕ น้ำเต้าต้อ ๆ
- ๑๖ ตอตเคอวีร์

หมวดที่ ๓ การพนัน ตามรายชื่อที่กล่าวต่อไปนี้ คือ เมื่อได้รับอนุญาตต่อเจ้าพนักงาน ตาม พระราชบัญญัติแล้ว เล่นได้ทุก ราชการ และ ไม่กำหนดว่าจะต้อง เล่นแค่ใน ที่ใด ๆ

- ๑ ไพ่ต่าง ๆ
- ๒ ดวด
- ๓ ช้าง งา ต่อแต้ม
- ๔ ชี เห่ง ลัก

ข้อ ๓ การพนันที่มีรายชื่อใน หมวดที่ ๓ แห่งข้อ ๒ นั้น ในเวลาเทศกาลตรุษจีน ๓ วัน สงกรานต์ ๓ วัน (หรือ ๔ วัน ในปีที่สงกรานต์ ๔ วัน) ตรุษจีน ๓ วัน อนุญาตให้เล่นได้ โดยไม่ต้องขอ อนุญาต และไม่ต้องเสียค่า อนุญาต อีก ประการ ๑ ใน หัวเมืองที่มี บ่อน เบี้ย ให้ นาย อากร มีอำนาจที่จะ อนุญาต ให้ เล่น ใน โรง บ่อน เบี้ย ได้ ทุก ราชการ

ข้อ ๔ คำว่า "วัน" ใน การ ที่ อนุญาต ให้ เล่น การ พนัน นั้น ให้ พึง เข้าใจ ว่า กำหนด เป็น วัน ละ ๑๒ ชั่วโมง กล่าว คือ ตั้งแต่ ย่ำค่ำ ไป จน ย่ำรุ่ง นับ เป็น วัน หนึ่ง และ ตั้งแต่ ย่ำรุ่ง ไป จน ย่ำค่ำ นับ เป็น วัน หนึ่ง ส่วน ของ วัน จะ เป็น ลึก ที่ ชั่วโมง กี่ ตี นับ เป็น วัน หนึ่ง ด้วย ถ้า จะ เวลา คบ เกี่ยว กัน เช่น กลาง วัน บ้าง กลาง คืน บ้าง นั้น ให้ นับ เป็น ๒ วัน

ข้อ ๕ ใน การ ที่ เจ้า หอดวง เทศาภิบาล จะ ตั้ง เจ้า พนักงาน ให้ ออก คำ โว อนุญาต ให้ เล่น การ พนัน ตาม มาตรา ๖ แห่ง พระราชบัญญัติ อากร การ พนัน นั้น ให้ เจ้า หอดวง เทศาภิบาล กำหนด เขต แขวง ให้ เจ้า พนักงาน นั้น ๆ ออก โว อนุญาต แต่ เฉพาะ เขต แขวง นั้น และ ใน เขต

08/10/2566

แขวงหนึ่ง ให้มีเจ้าพนักงาน ออกใบอนุญาตได้ ไม่ต่ำกว่า ๒ คน และให้ผู้
ที่จะเดิน การ พนัน ขอบใบอนุญาต จาก เจ้า พนักงาน ซึ่ง มี อำนาจ ออกใบ
อนุญาต ใน ท้อง ที่ ซึ่ง ตน จะ เล่น การ พนัน นั้น

ข้อ ๖ ใน การ ที่ จะ ตั้ง เจ้า พนักงาน ออกใบอนุญาตนั้น ควร
ข้าหลวงเทศาภิบาล เลือก เอา กำนัน หรือ ผู้ ใหญ่ บ้าน ต่อ จะหา กำนัน
หรือ ผู้ ใหญ่ บ้าน ซึ่ง ตมควร ไม่ได้ จึง ควร เลือก ผู้อื่น

ข้อ ๗ ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจที่จะขยคว้ อนุญาตเป็น
เงินสด แก่เจ้า พนักงาน หรือ มอบคว้ อนุญาตให้แก่เจ้าพนักงาน โดยยัง
ไม่ได้รับเงินไป ตาม ความ ประสงค์ ของ เจ้าพนักงาน แต่ ถ้า จะ มอบ คว้
อนุญาต แก่เจ้า พนักงาน โดยยังไม่ได้ รับเงิน สด ให้ข้าหลวงเทศาภิบาล
กำหนด เวลาให้เจ้าพนักงาน นำเงินค่าคว้ อนุญาต ดัง

ข้อ ๘ ถ้าเจ้าพนักงาน ผู้ใด ที่ให้ ขยคว้ อนุญาต ด้วยเงิน สด แล้ว ให้
ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจที่จะให้ผู้นั้น รับ ส่วน สดไม่เกินกว่า ๓๐๐
ละ ๒๐ ใน เวลาที่ผู้นั้นได้ ใช้เงินให้ แต่ ถ้า เจ้า พนักงาน ซึ่งได้ รับ คว้
อนุญาตไปโดยยังไม่ได้ ใช้เงิน ควรให้ผู้นั้น รับ ส่วน สดไม่เกินกว่า
๓๐๐ ละ ๓๐ และการ ขี้ จะให้ ส่วน สดนี้ ให้ ได้แก่ ผู้ที่ ไม่ได้ รับเงินเดือน

ข้อ ๙ ให้เจ้าพนักงาน ซึ่งมีหน้าที่ ออกใบ อนุญาต การ เดิน พนัน นั้น ๆ
เก็บค่า อนุญาต ตาม อัตรา ค่า อนุญาต ที่มี แจง อยู่ ช่าง ท้าย กฎนี้ แล้ว

08/10/2566

ข้อ ๑๐ ให้กรมสรรพากร เป็นเจ้า หน้าที ตัดตรา ใน ใบอนุญาต
ทุก ๆ ฉบับก่อนที่ จะ ส่ง ไปยัง หัว เมือง แต่ตราที่จะใช้ตี ใน ใบ

อนุญาต การ เสนอ พนัน นั้น ๆ ให้เปิดยื่น ตราทุก ๆ ปี เมื่อสิ้นปีหนึ่ง
 ใบบอญาค ซึ่ง เหลือ อยู่กับ เจ้าพนักงาน มากน้อย เท่าใด ให้ตั้ง คั้น ยัง
 ที่ ว่า การ เมือง หรือ มณฑล และ เบิก ตัว ที่มี ตราตัว ใหม่ ใช้แทน
 ส่วน ที่มี เหลือ อยู่ใน ที่ ว่า การ มณฑล และเมือง ให้เทศาภิบาล เมาเสีย
 อย่าให้มี เหลือ อยู่ อีกต่อไป

ข้อ ๑๑๓ เมื่อ ก่อน ขึ้น ปีใหม่ กระทรวง มหาดไทย จะได้แจ้ง ความ

ใน หนังสือ พิมพ์ ราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบทั่ว กันว่า จะใช้ ตรา ชนิดใด
 ใน คั้น นั้น เพื่อ บอญาค กันไม่ ให้มี ผู้ ทำ ใบบอญาค ปลอมได้

ข้อ ๑๑๔ ข้าราชการ ท้องปวง ที่ สุด จน ถึง กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน มีหน้าที่
 จะเปน เจ้าพนักงาน ผู้ตรวจ ได้ ทุก คน เพื่อ จะได้ เกาะ กุม หรือ ห้าม ปราบ
 มิให้ ราษฎร ถักตอปลง การ พนัน ที่ ต้อง ห้าม แต่ ถ้า จะ เข้า ไป คั้น จน ถึง ใน
 เย้า เว้น เคหะสถาน หรือ สถาน ที่ใด ๆ ให้ปฏิบัติ ตาม ความ ใน มาตรา ๓
 แห่ง พระราช บัญญัติ เพิ่ม เติม วิธี พิจารณา ความ อาญารัตน โกสินท คค ๑๒๐

จ่านักหอสมุด

อัตรา ค่า อนุญาต ให้ เล่น การ พนัน ใน มณฑล ชั้น ใน

ชื่อ การ พนัน

อัตรา เงิน

หมวดที่ ๑ การพนัน ที่จะ เล่น ใน ดันาม ซึ่ง เทศาภิบาล ได้กำหนดไว้

- ๑ ชนไก่ ชนโค ชนกระม้อ ชนนก ดึงวัวคน
- ๒ กัดปลา

วง หนึ่งวันละ ๓๐ บาท
วง หนึ่งวันละ ๕ บาท

หมวดที่ ๒ การพนัน ที่ เล่น ได้ ใน เวตาเทศการ

- ๑ ขดุก ขดิก อีโปง ชีรูป โยนห่วง โยนอีฐู
- ให้ตั้งใน กั้น ขวด ตกเม็ดเอา ดึง ของ ตัวงเหวี่ยง
บั้ง อีแปะ จับดอก ยิงเป้า ชักเส้นด้าย ปาหน้าคน
ทายภาพ น้ำเต้าหมุน น้ำเต้าต้อๆ ต้อตเตอร์รี่

วง หนึ่งวันละ ๒ บาท

หมวดที่ ๓ การพนัน ที่ เล่น ได้ ทุก ระด กาด

- ๑ ไพ่ต่าง ๆ ตวด ช้างงา ต้อแต้ม ชีเขงาลัก

วง หนึ่งวันละ ๑ บาท

กฎเสนาบดี สำหรับ อากร การ พนัน ให้ ใช้ ใน มณฑล พายัพ

ด้วยตาม ข้อ ความ ใน มาตรา ๓๔ แห่ง พระราช บัญญัติ อากร การ พนัน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ นั้น ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เสนาบดี กระทรวง มหาด ไทย ตั้ง กฎ ข้อ บังคับ สำหรับ การ พนัน สืบ ต่อ ไป

ข้อ ๑ การ พนัน ที่ว่า ไว้ ใน ข้อ นี้ ห้ามมิให้ เล่น ใน ที่ใด ๆ คือ

(๑) การ พนัน ที่เป็น ตัทธิ สำหรับ ข้อ ผู้ แห้ง คือ ไม้ ๓ อัน หรือ ไฟ ๓ ใบ หรือ ไม้ คำ ไม้ แดง หรือ การ พนัน อื่น ซึ่ง เล่น เป็น ทำ นอง เดียว กัน กับ ที่ ได้ ออก ชื่อ มา นี้

(๒) การ พนัน ที่เป็น ตัทธิ เจ้า มือ เขา เปรียบ ผู้ แห้ง เหลือ เกิน นึก คือ ออก หอย (ก ข) เด็ก ๓๔ ตัว เว้น แต่ ตัว (ง ธ) ไม้ หมุน หรือ จับ ยี่ ก ไฟ หัก โด

หรือ การ พนัน อื่น ซึ่ง เล่น เป็น ทำ นอง เดียว กัน กับ ที่ ได้ ออก ชื่อ มา นี้ (๓) การ พนัน ที่ กระทำ ทา ระกรรม แก่ สัตว์

คือ เขามัด ผูก ไล่ ให้ ชน กัน หรือ เขา หนาม ผูก นก ให้ ชน กัน หรือ วาง ยา สัตว์ ให้ มี น้ เม่า แล้ว ให้ ชน กัน หรือ เขา เพลิง สุ่ม หลั่ง เค้า ให้ วิ่ง แข่ง

กัน หรือ การ พนัน อื่น ซึ่ง เล่น เป็น ทำ นอง เดียว กัน กับ ที่ ได้ ออก ชื่อ มา นี้

ข้อ ๒ การ พนัน ต่าง ๆ ที่ ต้อง รับ อาชญา บัตรี ตาม พระราช บัญญัติ อากร การ พนัน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๐ ก่อน จึง เล่น ได้ นั้น ให้

แบ่ง ออก เป็น ๓ หมวด คือ หมวดที่ ๑ การ พนัน ตาม ราย ชื่อ ที่ กล่าว ต่อ ไป นี้ ^{๑๘/๕๖/๒๕๖๖} จัด ว่า เป็น การ พนัน ที่ ประชุม ผู้ คน มาก ให้ เล่น

แต่ ใน สนาม ซึ่ง เจ้า สนาม หลวง ได้ กำหนด ให้ เล่น คือ

๑ ชนไก่ ชนโค ชนกระบือ ชนนก

๒ กัดปลา

๓ อิงวัดคน

หมวดที่ ๒ การพนัน ตามรายชื่อที่กล่าวต่อไปนี้ หรือ การพนัน
ที่เล่น โดยทำนองเดียวกันกับการพนัน ที่ออกชื่อในหมวดที่ ๒ นี้
ถ้าเจ้าสนามหลวงจะอนุญาต ให้เล่น แต่ในที่แห่งหนึ่งแห่งใด ในเวต
นิก ซัตตฤษ์เทศการ เช่น ใน การ นิต ออก วัน ขาย ของ ที่แห่งหนึ่งแห่งใด
และเทศการ ให้พระเปนต้นก็ได้ คือ

๑ หมากแกว

๒ หมากหัวแดง

๓ คู่คี

๔ โป

๕ ถั่ว

๖ ไพ่บ็อก

๗ ซดุก ซดิก

๘ อีโปง

๙ ซีรวบ

๑๐ โยน ห่วง

๑๑ โยน อัฐิ ให้ตง กัน ขวด

๑๒ ตก เบ็ด เอา สิ่ง ของ

๑๓ ถ่วง เหวี่ญ

0841042566

๑๔ บิน อีแปะ

๑๕ จับ ผดาก

๑๖ ยิง เป้า

๑๗ ชัก เต็ม ตาย

๑๘ ป่า หน้าคน

๑๙ พาย ภาพ

๒๐ นำ เต่า หมุน

๒๑ นำ เต่า ต้อ ๆ

๒๒ ต้อค เตอวีรี

หมวดที่ ๓ การพนัน ตาม รายชื่อ ที่กล่าวต่อไป นี้ คือ เมื่อได้รับ
อนุญาต ต่อ เจ้าพนักงาน ตาม พระราชบัญญัติ แล้ว เล่น ได้ทุก ระยุด กาด
และ ไม่กำหนดว่า จะ ต้อง เล่น แค่ ใน ที่ ไต ๆ

๑ ไพ่ต่าง ๆ

๒ ควด

๓ ช้างงา ต่อแต้ม

๔ ชีเหลงตัก

ข้อ ๓ การพนัน ที่มี รายชื่อ ใน หมวดที่ ๓ แห่ง ข้อ ๒ นั้น
ในเวลา เทศ การ ครุตั้ง ๓ วัน (สงกรานต์) ๓ วัน (หรือ ๕ วัน ใน ปี
ที่ สงกรานต์ ๕ วัน) ครุตั้งเดิม ๓ วัน อนุญาต ให้ เล่น ได้ โดย ไม่ ต้อง
ขอ อนุญาต และ ไม่ ต้อง เสีย ค่า อนุญาต

ข้อ ๔ คำว่า "วัน" ใน พระราชบัญญัติ นั้น ให้ พึง เข้าใจ ว่า
มี ๓๒ ชั่วโมง กล่าว คือ ตั้งแต่ ย่ำค่ำ ไป จน ย่ำรุ่ง นับ เป็น วัน หนึ่ง

และตั้งแต่ยกวันไปจนยกวันนับเป็นวันหนึ่ง ส่วนของวันจะเป็นสักก็
ซัดโมงก็ตั้งนับเป็นวันหนึ่งด้วย และถ้าเวลาคาบเกี่ยวกัน เช่น กลางวัน
บ้าง กลางคืนบ้าง ฉะนั้นให้นับเป็น ๒ วัน

ข้อ ๕ ใน การที่เค้าตั้งนาม หวดง จะตั้ง เจ้าพนักงาน ให้ ออกใบอนุญาต
เล่น การพนัน ตาม มาตรา ๖ แห่ง พระราชบัญญัติ อากกร การพนัน นั้น ให้
เค้าตั้งนาม หวดง ตั้ง เจ้าพนักงาน ซึ่ง มี ตำแหน่ง ใน ราชการ ไม่ต่ำ
กว่า นาย แขวง

ข้อ ๖ ให้เจ้าพนักงาน ซึ่งมี หน้าที่ ออกใบ อนุญาต การ เล่นพนัน เก็บ
ค่า อนุญาต ตาม อัตรา ค่า อนุญาต ที่มี แจง อยู่ ช่าง ท้าย กฎนี้ แล้ว

ข้อ ๗ ให้กรม สรรพากร เป็นเจ้า หน้าที่ ตี ตรา ใน ใบ อนุญาต
ทุก ๆ ฉบับ ก่อน ที่ จะ ตั้ง ไป ยัง เจ้า พนักงาน แต่ ตรา ที่ จะ ใช้ ตี ใน ใบ
อนุญาต การ เล่น พนัน นั้น ๆ ให้ เบียด ยตรา ทุก ๆ ปี เมื่อสิ้น ปี หนึ่ง
ใบ อนุญาต ซึ่ง เหลือ อยู่ กับ เจ้า พนักงาน มาก น้อย เท่า ไ้ ให้ ส่ง ยื่น ยัง
ที่ว่าการ เค้าตั้งนาม หวดง หรือ มณฑล และ เบิก ใบ อนุญาต ที่มี ตรา ตี
ใหม่ ใช้ แทน ส่วน ที่มี เหลือ อยู่ ใน ที่ว่าการ มณฑล หรือ เค้าตั้งนาม
หวดง ให้ ซ้ำ หลวง ใหญ่ หรือ เค้าตั้งนาม หวดง เมา เสีย ญา ให้ มี เหลือ
อยู่ อีก ค่อย ไป

ข้อ ๘ เมื่อ ก่อน ขึ้น ปี ใหม่ กระทรวง มหาด ไทย จะ ได้ แจง ความ
ใน หนังสือ พิมพ์ พราชกิจจานุเบกษา ให้ทราบทั่ว กัน ว่า จะ ใช้ ตรา ชนิด ไ้
ใน ศักนหน เพื่อ บอง กะ ไม่ ให้ มี ผู้ ว่า ใบ อนุญาต ปลดอม ได้

ข้อ ๙ ข้าราชการ ทั้ง ปวง ที่ สุด จน ถึง นาย แขวง แก่ บ้าน จะ เป็น
เจ้า พนักงาน ครอง ได้ ทุก คน เพื่อ จะ ได้ เกาะ กุม หรือ ห้าม บราม มี ให้

ราษฎร ตัก ถอบ เล่น การ พนัน ที่ ต้อง ห้าม แต่ ถ้า จะ เข้า ไป ค้น จน ถึง โผล่
เข้า เรือน เคหะ สถาน หรือ สถาน ที่ ไต ๆ ให้ ปฏิบัติ ตาม ความ โน มาตรา ๓

แห่ง พระราช บัญญัติ เพิ่มเติม วิธี พิจารณา ความ อาญารัตน โกสินทร ศก ๑๒๐

ข้อ ๑๐ ให้ เจ้า สนาม หดวง มี อำนาจ ที่ จะ ให้ จัด มี การ ประมุด
รับ ตั้ง เล่น การ พนัน ใน หมวด ที่ ๒ แห่ง ข้อ ๒ ใน ที่ ไต ๆ ซึ่ง มี
การ เทศ การ งาน ปี่ ตาม ประเพณี ดั้ง มา ถ้า เห็น สัมควร ที่ จะ ว่า ประมุด
ได้ และ ให้ มี ผู้ ที่ ตั้ง เล่น การ พนัน ไต แต่ ผู้ เดียว ได้

ข้อ ๑๑ โน การ ว่า ประมุด ตาม ความ โน ข้อ ๑๐ นั้น ให้ เจ้า
สนาม หดวง ประกาศ ให้ ทราบ ทัว กัน เสีย ก่อน ว่า จะ ว่า ประมุด การ
เล่น พนัน ใน ที่ ไต ๆ ซึ่ง มี เทศ การ งาน ปี่ ตาม ประเพณี กำหนด เวลา ที่
จะ ให้ เล่น และ กำหนด เขต รั ให้ ผู้ รับ ผล ชาติ เล่น การ พนัน นั้น ด้วย
ผู้ ที่ รับ ผล ชาติ ต้อง วาง เงิน เค็ม ตาม อัตรา ที่ ได้ ตกลง กัน ให้ แล้ว
เสร็จ ใน เวลา ว่า ประมุด นั้น โดย ทัน ที่

ข้อ ๑๒ ให้ เจ้า หดวง โหญ่ หรือ เจ้า สนาม หดวง มี อำนาจ ห้าม ไม่
ให้ เล่น การ พนัน อย่าง ไต อย่าง หนึ่ง ซึ่ง กล่าว ไว้ ใน บัญชี อัตรา ค่า ตัว
อนุญาต ที่ อยู่ ข้าง ทาย กฎ เล่นา บัด นั้น ใน ที่ แห่ง ไต แห่ง หนึ่ง ซึ่ง มี การ
เทศ การ งาน ปี่ ก็ ได้

ข้อ ๑๓ ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ไต ผู้ หนึ่ง เข้า มา ตั้ง วง เล่น การ พนัน ใน
เขต รั ซึ่ง มี ผู้ รับ ผล ชาติ ไป จาก เจ้า สนาม หดวง แล้ว เว้น แต่ ผู้ นั้น ไต
รับ อนุญาต จาก ผู้ รับ ผล ชาติ แล้ว จึง จะ ตั้ง วง เล่น การ พนัน ใน เขต รั นั้น ได้

๐๘/10/2566



๒๑๘

อัตราค่าอนุญาตให้เล่นการพนันในมณฑลพายัพ

ชื่อการพนัน	อัตราเงิน
หมวดที่ ๑ การพนันที่จะเล่นในสนาม ซึ่งเวา สนาม หวดง ได้กำหนดไว้ ๑ ชนไก่ ชนโค ชน กระบือ ชน นก ดิง วิวดคน ๒ กัดปลา	วงหนึ่งวัน ละ ๓๐ บาท วงหนึ่งวัน ละ ๔ บาท
หมวดที่ ๒ การพนันที่เล่นได้ในเขตเทศบาล ๑ หมากแกว หมากหัวแดง ๒ คู่คี่ ไปถั่ว ไพ่ปอก ๓ ขลุ่ยขลุ่ย อีโปง ชีรูป โยนห่วง โยนอีรู ให้ตงกัน ขวด ตกเบ็ดเอาตั้ง ของ ดึงเหรียญ บัน อีปะ จับ ฉดาก ยิงแมก ชักเส้นด้าย ปาหน้าคน ทายภาพ น้ำเต้าหมุน น้ำเต้าล้อ ๆ ดัดเตอร์วี หมวดที่ ๓ การพนันที่เล่นได้ทุกระตุภาค ๑ ไพ่ต่าง ๆ ผดด ซ้างงา ต่อกแต่ม ชี เหวงลัก	วงหนึ่งวัน ละ ๕๐ บาท วงหนึ่งวัน ละ ๓๐ บาท วงหนึ่งวัน ละ ๒ บาท วงหนึ่งวัน ละ ๑ บาท

08/10/2568